

İSTANBUL
2019

GELENEK

Gelenek Yayıncılık
TASAVVUF KİTAPLIĞI

Bu kitabın her türlü yayın hakları ve içeriği Yazar'a aittir.

İnsandan okunan Kur'an yaşam serisi
YAŞAMINDA DERİNLEŞ-2
Muhammed Nazım Özalp

Yayına Hazırlık
Aktif Ajans

Kapak
Muhammed Karahmetoğlu

ISBN
978-605-219-***-*

Baskı
1. Baskı: Aralık 2019

Yayıncı Sertifika No
45712

Baskı ve Mücellit:

Orient Basım Yayın Sanayi Tic. A.Ş.
İkitelli OSB Mah. Giyim Sanatkarları 5-A 6-A Blok No: 315 Kat 3
Başakşehir / İkitelli / İstanbul
(0212) 549 65 85 (Pbx)
0542 549 65 24
Matbaa Sertifika No: 35724

© *Bu kitabın tüm hakları, yazarı ile anlaşmalı olarak yayınevine aittir.
İzinsiz, kısmen ya da tamamen çoğaltılıp yayınlanamaz.*

Adres:

© Gelenek Yayıncılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Fevzi Çakmak Mh. 1110 Sk. No: 10/1 Esenler/İstanbul
Tel: 0212 562 01 71 - Faks: 0212 562 01 72
www.gelenek.com.tr

İnsandan Okunan Kur'an Yaşam Serisi

YAŞAMINDA DERİNLEŞ-2

Muhammed Nazım Özalp

Araştırmacı - Yazar

GELENEK

Yazar ile iletişim
Tel:05358673284

E-posta: nazimozalp@gmail.com
Web: <http://www.muhammednazim.com/>
Face book: <https://www.facebook.com/muhammed.mno>
Twitter: https://twitter.com/Muhammed_mno
Instagram: [muhammed_nazim_mno](https://www.instagram.com/muhammed_nazim_mno)

İçindekiler

Önsöz	9
Arşı Anlamak İçin Bir Söyleşi.....	13
İlim ve Bilim.....	31
Teslimiyet ve Tabiiyet.....	43
Mushaf'tan Kur'an'a Yolculuk.....	55
Kur'anla Kendindekini Okurken.....	67
İlmin Nuru Yolun Olsun.....	83
Rububiyet Melikiyet Uluhiyyet.....	103
Deruni Seyrin Yolu Olan Aşk ve Huşu	127
Fenafillâh	165
Hiçlik Yani Yokluk Var mıdır?	181
Bilinmez Nokta Olan Lahuti Âlem	189
Akleden Kalp ile Amel Edelim	199
Kabre Giriş ve İlk Sorgu.....	217
Zat Sıfat Esmâ Ef'al.....	227
Rabbine Vefa ile Nefsini Terbiye Eyle	259
Kadın Allah'ın Rahmetine Aynadır	287
Son Söz	303

İthaf

Aziz kardeşim...

Bu ilk kitabımı sana, evet sana ithaf ediyorum...

Kardeşin Muhammed Nazım Özalp

Önsöz

Sıfatları Rahman ve Rahim olup mutlak adı Allah olanın gücü ve kuvvetiyle elimdeki şu kitabı okumaya başlıyorum.

Aziz kardeşim, ilk kitap yayımlandıktan sonra gözetim ve araştırma çalışmalarımız devam etti. Kalbim senin gözünü aydınlatacak yeni yeni ışıkları sunmak için, gecesini gündüzüne kattı. Dört gözle kaybedilen yitikleri bulup sana ulaştırmak için heyecanla arayışına devam etti.

Aziz kardeşim, gönül dünyasında deveran etmek için, gönül dünyasının doğru bir itikatla ve sağlam bir duruşla haykırma bilmesi için, temiz bir inanca bürünmesi gerekir. İşte bu kitapla temiz bir azık edinin hakka doğru yürüyen kervan ile birlikte yolculuğumuza devam edeceğiz.

Aziz kardeşim, zaten birinci kitaptan edindiğin tecrübeyle, gözler sadece bir sebep olarak yazılan bu satırlar üzerinde dolaşırken, esas hitabın sadırdan sadıra olduğu gerçeğiydi. Onun için senin gözün cümleler üzerinde gezinirken, benim

gönlüm senin gönlünle bir olmuştu. Bu bir olmanın verdiği duygu ile sadıklarımız sessiz ve sözsüz konuşmuştu. İşte birinci kitapta sen buna şahit olmuşsun. Şimdi de tekrar, satırlar üzerinde gözünü gezdirirken sadırdan sadıra akan pınarın farkında olacaksın.

Aziz kardeşim, yitiklerin senle buluşmaya devam ediyor. Yitiklerin bu fakirin kaleminden aktığı için, huzuru kalp ile secdeye varıp rabbime hamd etmeye devam ediyorum. Allah resulü Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimize layık bir fert olma heyecanım devam ediyor. Umarım rabbimden, bu heyecanımı son nefese kadar devam ettirsin. Bunun için de dualarına muhtaç olduğumu dile getiriyorum. O şanlı peygamberin önünde saf olma şuurunu yaşamanın heyecan gözyaşlarını dökmeye devam ediyorum.

Aziz kardeşim, şu kitaplarla beraber, hakikate doğru yolculukta bilinmesi gereken temel konuların bir kısmı önüne serilmiştir. “YAŞAMINDA DERİNLEŞ 1-2” kitaplarında geçen her bir konuyu yeni kitap ile olayın hakikatini ayet ve hadis temelinde, hem herkesin kolayca anlayabileceği şekilde, inşallah yeni planladığımız eserlerle sizlere takdim edeceğiz. Bu eserlerde anlaşılması zor gelen bazı yerler olabilir. Çünkü olayı anlamak için her kavram içeriğinin anlaşılması gerekir. Onun için ağır gibi gelen her hangi bir yer olursa, kitabın başlangıcındaki iletişim adreslerime istediğiniz saatte açıklanmasını isteyebilirsiniz.

Aziz kardeşim, birinci ve ikinci kitaplardaki tüm konular birbiri ile bağlantılı olup, içeriğin gayesi ise, yaratılış öz hakikatimiz olan Allah ile kaim olma hakikatinin içeriğinin sunulmasıdır. Böylece yaratılış mayamız ve öz benliğimiz gözler önüne serilmektedir.

Aziz kardeşim, inşallah duyduğum müthiş ruhi hazza dalıp yaşamında derinleştirmek için yeni yeni menzillerde buluşacağız. Bu menzilelerden aldığımız heyecanla ruhumuzu sevinç ile doldurup rabbimizi tanıma adımlarını beraber yürüyeceğiz.

Aziz kardeşim, seni tekrar cümlelerle baş başa bırakırken gözümü tekrar semaya dikiyorum. Senin yitiğinle buluştuğun gibi senin de ulaşabildiğin kardeşlerini yitikleriyle buluşturmanın umut ve heyecanını tekrar yaşıyor olacağım.

Aziz kardeşim, elindeki bu eserle yeniden yüz yüze ve göz göze temaşada olup muazzam mana kervanında yolculuğumuza kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Saygılarımla...

Arşı Anlamak İçin Bir Söyleşi

Allah'ü Teâlâ ayeti kerimede söyler ki, Rahman arşa istiva etti. Burada demiyor ki, Allah arşın üzerine istiva etti. Özellikle Allah ismi değil de, Rahman ismi kullanılıyor. Olayı anlamak ve hakikate yaklaşmak için kullanılan kavramlara çok iyi dikkat etmeliyiz. Burada söylenmek istenen mana, esma boyutu itibarıyla Rahman özelliğinin seyir âlemine verdiği müsemma ile Allah, yani yüzde yüz olan Allah'ın mana kuvveleri ki bunlar esma-ül hüsnâ ile isimlenmiş, arş dediğimiz kavramın müsemmasının üzerine istiva etmiştir. Arş ise yedi kat semanın üzerinde bulunur. Öz hakikatini ise, ancak Allah bilir. Bizim yazgılarımız ise sadece, kişiye verilmek istenen manaya yaklaştırmak içindir. Öz hakikatinin resmini ve çerçevesini çizmek için değildir. Zaten böyle bir çizim ve anlatım muhaldir.

Afakî olarak gerçek ve faal olan manasının yanında aynı zamanda arş, enfüsi olarak da semamızın yani hakikatimizin

üzerinde bulunur. Yani tüm ayetler gibi bu ayette, zahiri ve batını manalarıyla işlev sürmektedir. Çünkü her ayet zahiri olarak gerçek ve sahih olduğu gibi, batını anlamıyla da gerçek ve sahihtir. İşte her ayet afakî dediğimiz dışsal âlemde karşılığı mevcut olduğu gibi, enfüsi dediğimiz içsel âlemimizde de karşılığı mevcuttur. Onun için ayetlere sadece batını manalar verip afakî ve zahiri anlamlarını görmezden gelmek, büyük bir hatadır.

Bizim varlığımız, doksan dokuz öz cevherin oluşturmuş olduğu on sekiz bin âlemin kuvveden fiile çıkması sonucu oluşur. Şöyle bir örnek verebiliriz. Periyodik cetvelindeki atomlar yüz on dört atomdur. Atomların maddeye dönüşümünde moleküller yapı oluşur. Sonra bu moleküler yapının bir üst katmanı olarak ta madde oluşur. Sonra maddi yapı gözle görünür olur. Oysa gözümüz dahi atomlardan olmuştu. Şimdi, bu moleküler yapı nasıl oluşur? Atomların değişik şekillerde bir araya gelmesi sonucu oluşan moleküller yapı ile değişik değişik maddeler gözle görünür olur. Örneğin su, H₂O molekül yapısında bir inorganik maddedir. Yani iki hidrojen bir oksijen atomu bir araya gelip su dediğimiz maddeyi bize görünür eder.

Onun gibi belli bir kıvamda atomlar bir araya gelince başka başka maddeler oluşur. Böylece demir, çinko, altın vs. oluşur. İşte maddenin başka başka şekillerde bize görünmesi, moleküller yapının değişiminden dolayı oluşur. Atomlar ise hep aynıdır. Üst katmandan etkilenmezler. Üst katmanı yaksan, parçalarsan, başka şeye karıştırırsan da atom boyutu itibarıyla değişen bir şey olamayacaktır. Madde boyutu itibarıyla olay böyledir. Bu örnekten yola çıkarak konumuz üzerinde düşünüp hakikate doğru adım adım ilerleyelim. Adım

attıkça kendi hakikatimizle yüzleşelim. Öylece olayı anlayıp rabbimize yönelelim.

Bizi var eden hem melekten feleğe her yaratılmışı var eden hakikat, doksan dokuz öz cevherdir. Bunun moleküler yapısı tabiri caizse on sekiz bin âlemdir. Biz ve melekten feleğe her bir şey ise, moleküler yapının maddeye dönüşümü gibi, on sekiz bin âlemin varlığı oluşturması gibi onun yaratımının son fonksiyonuyuz. Yani insan ve gördüğü bu âlem yaratışın son halkasıdır. İşte bu doksan dokuz öz cevher rahmaniyet'in olduğu öz cevherdir. İşte arşta olan Rahman'dır. Allah için ise, onun için mecazi de olsa hiçbir yer kaydı sunulamaz. Her yer onun ilminde ilmiyle var olunmuştur.

Allah'ın isimlerini söylerken ayet der ya, ha Allah söylediniz ha Rahman söylediniz, aynı şeye işaret ediyorsunuz. İşte buradaki işaret kapsamı, rahman ile Allah isimlerinin aynı mutlak zata işaret ettiği yönüyledir. Yani hu adıyla işaret edilen mutlak zatın yüce kudretine işaret ettiği bakımından aynı şeydir. Ama her bir ismin içermiş olduğu manalar ise, ayrı ayrıdır. Yoksa niye iki kavram ile isimlensin ki? İşte bir isim, ayrı bir müsemmanın sahip olduğu ayrı bir hakikati bize iletme içindir. Örneğin hu adıyla işaret edilen mutlak zatın Allah ismi müsemması ile kendi seyir âlemine sunduğu bir kuvveye Rezzak diyoruz. Ama diyoruz ki, Rahman her varlığı yaratır ve yarattığı her varlığa rızkını verir. Yani diyoruz ki, her varlık rızkını Rahman'dan alır. Her varlık var oluş öz cevherini rahmandan alır. Rahman her bir varlığın terkiibini, yaratılış amacı çerçevesinde oluşturandır. Hangi varlıkta hangi esma kuvveleri hangi oranlarda varsa, işte o oranlar, o varlığın ana öz cevherinin temel yapısını oluşturup, o varlığın rızkı da o kadardır. İnsan yapmış olduğu amelle rızkını artırır. Yani mana kapsamının içeriğini yükseltir. Veya yaptığı

kötülükle rızkını daraltır. Yani mana terkinin oranlarını azaltır. Bu arttırma ve azaltma direk olarak onun maddi rızkına da yansır. Yani yaptığı amellerle dünya hayatında da değişimlere şahit olur.

Bu hususa işaret eden birkaç hadisi şerifi sizlere arz edelim. “Günah işlemek, rızıktan mahrumiyete sebep olur.” İbni Mace “Yalan söylemek rızkı azaltır.” İsfehani “Zina fakirliğe yol açar.” Beyheki “Sabah uykusu rızka manidir.” Beyheki “Rızıkların dağılması sabah namazından sonra olur. Manevi rızıkların dağılması ise ikindi namazından sonradır. Bu iki vakitte uyumamaya dikkat etmelidir! “El-Envar “Sabah namazını kıldıktan sonra uyumayın, rızkınızı aramaya çalışın!” Taberani “Hak Teâlâ rızıkları, fecir ile güneşin doğacağı vakitler arasında verir.” Beyheki Varlığın temel yapısını esma kuvveleri oluşturur. Esmâ kuvveleri rahmaniyetten iner aşağı. İşte ayette diyor ya, Rahman arşa istiva etti, işte rahmandan rahim esması gereği varlıkların üretim aşamaları gerçekleşir. Öylece her varlık, sahip olduğu kişiliği edindiği rızık miktarınca keşfedip varlık âleminde kendi farkına varır. İşte her varlığın edindiği tüm kuvveler, onun rızkı olarak önüne serilir. Olayın içeriğini tam göremeyenler, şöyle bir sorabilirler; Allahu Teâlâ neden esmalar ile kâinata yön vermiş? Mesela tek Allah ismi ile de olabilirdi. Esmalar ile yaratımın anlamı nedir?

Olayı şöyle açabiliriz; Allah esmalarla bir şeye yön vermiş ve esmaları kendi nurundan ayrı olarak oluşturup sonra da onlarla bir şey yaratmış değildir. Allah her şeyi bizzat kendi mutlak kuvvet ve kudreti ile nurundan var etmiştir. Nurundan uzanan bu kuvvet ve kudretin her bir noktasına ayrı isimler verilmiştir. Kendi mutlak zatına Allah ismini vermişken, en kapsayıcı kuvvesine Rahman, az ilerisi kuvvesine

Rahim demiştir. Az ilerisi diğer isimlerle isimlenen kuvvelerin tümü Allah'ın kuvvet ve kudretinin içeriğinin tezahürüdür. Yoksa Allah ayrı, esmalar ayrı şeklinde değildir. Öyle ayrı şekillerde düşüncelere dalıp işin hakikatinden uzaklaşmayalım. Bir örnekle olayı açayım; ama örnekteki manayı alıp örneği çöpe atın. Gökkuşağı'nı düşünelim. Güneş ışığı su kristallerine vurunca rengarenk gözüktür. Aslında o su kristallerinden geçen ışın tümü aynı ışıktır. Ama gözümüzün simetrisine takıldığı dalga boyuna göre ayrı gözüktür. Her noktada ışığın huzmesi ve saçılması ayrı ve tümü aynı güneşin tek ışığıdır. İşte tüm esmalar ile işaret ettiğimiz, tek olan Allah'ın kuvvet ve kudretinin her noktanın titreşiminden dolayı ayrı ayrı gözükmelerinden kaynaklanır. Her titreşimin adını ayrı olarak isimlendirip bize sunulmuştur.

Bu konuya şöyle de bakabiliriz. Şimdi kişinin bütününde adı diyelim ki Ali olsun. Aynı Ali'nin birçok sıfatını düşünelim; baba Ali, aşçı Ali, şair Ali, duygusal Ali, takı üreten Ali, tasarımcı Ali, cömert Ali, sadık Ali, dürüst Ali vs. İşte böylece kişiden birçok özellik ismi çıkar. İncir gibi, inciri dıştan tek görürüz açınca içinde neler var neler. Zaten incir, vahdette kesreti görmek için en güzel görseldir. Şimdi Allah adı da tüm esmaları kapsar. Allah bir tektir. el-Kuddus olan Allah, el-Musavvir olan Allah, ErRahman olan Allah, el-Kadir olan Allah, el-Ğaffar olan Allah, Er Rezzak olan Allah gibi Allah'ın bir çok özelliğini temaşa ederiz. Tüm bu isimler, Allah'ın kendinden kendine nazar edişte, kendi zati nurunda gördüğü ve kendisinden kendisine seyir ettiği kendi öz özellikleridir. Aslında kendisine göre tek olup, bize göre birçok isimle isimlenen manalardır.

İşte bize göre dediğimizde, burada nuri muhammedi olayı devreye giriyor ve o yoğunluğu düşürülmüş nur dâhilinde

kendi öz özelliklerini terkipler halinde, gene kendisi tarafından seyir edilmektedir. İnsana da bir sanal benlik vererek, ona da demiş ki, sen de benim adımla seyir et. İşte bu seyir ediş prensibiyle insan ona kul olmuş halde ona halife kılınmış ve onun adıyla seyir ediyordur. Ama ne yazık ki, çoğu insan bu hakikatten gaflette olup nefesine zulmederek dünyasını noktaliyordur. Allah diyor ki, benim boyam. En güzel boya benim boyamdır. Örneğin ben cömerdim sen de cömert ol ey kulum. Ben rahmet sahibiyim, sende benim rengime boyan ve merhametli ol. Hatta bilelim ki Allah'ın o sonsuz ve sınırsız özellikleri ile boyandığımız kadar ona yaklaşıp, yaklaştığımız kadar safa süreriz. Uzak kaldığımız kadar eziyet çeker, onun özellikleri ile hiç boyanmazsak mahrumlardan oluruz. İşte kendisinin seyir mahalli olan özelliklerini esmalarla bize tanıtip bu esmaların bizdeki tezahürüne ve bizden yansımasına izin vermemiz istenmektedir. İşte buna işaretle Allah bize der ki; size örnek olarak en iyi ahlakı tamamlamak için Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellemi gönderdim. O canlı örnektir, onun ahlakıyla ahlaklanın. Onun ahlakı benim boyamdır. Benim razı olduğum tarzıdır. Biz de, bunun canlı ve yaşayan örneği olan Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin yaşam tarzına ve ibadet ahlakına bakıp, bize emanet olarak verilen ilim, irade ve kudreti kullanarak onun bize öğrettiği şekilde Allah'ın muhteşem özellikleriyle bezenip öylece dünyadan çıkmayı hedefliyoruz. Bu olayın içeriğine böylece kısaca değindikten sonra konuyu anlatmaya devam edelim.

Rahman oluşturan olup rahim üreten demektir. Mutlak zat kendisindeki gizli hazineyi seyretmeyi dilediğinde, kendi nuruna nazar eder. Kendi nurundan bir nokta veya tutam alır. O bir noktanın yoğunluğunu düşürür, yani tabiri

caizse ışığını düşürür. Çünkü o ışıktaki yani o yoğunlukta varlık oluşamaz. Çünkü o nur rahmanın ta kendisidir. Tüm varlıklar yani yaratılmışlar yoğunluğu alınan yani ışığı alınan bir nokta gibi olan o bir tutam nurdan yani nuri muhammediden yaşam almışlardır. Olayı bilmeyenler o ışığı alınan bir nokta nuru Allah zannederler. Hayır, bu bir nokta nur Allah değildir. Bu bir nokta nur, Allah'ın mutlak zatının kendi nurundan alıp nurunun yoğunluğunu düşürüp ismine nuri muhammedi dediği ve her varlığı o nurdan oluşturduğu tüm âlemlerin öz cevheridir. Bu bir nokta nura rahman da diyemeyiz. Çünkü rahman dediğimizde, yüce Allah'ın kendisindeki tüm esma kuvvelerine işaret eder. Bu bir noktadaki ise, bu tüm esma kuvvelerinin yoğunluğunun düşürülmüş bir tutam nurudur.

Arş ise, bu yoğunluğu düşürülmüş bir tutam nurun etrafındaki sınırdır. Rahman üstündedir. Altı ise fiiller âlemi olup tüm esma kuvvelerinin birbirleriyle iltibasta olduğu seyir âlemidir. Mutlak seyir eden Allaktır. Hem bu tam davete yani seyre çağrılanlar, mukarreb melekler ile Allah adıyla tam nazar edebilen insanlardır. Bu tam davet çağrısını her ezandan sonra okunun duada dile getirmekteyiz. Gayrı varlıklar sınırlı ve kısıtlı olarak kendi bünyelerine göre seyir taliptirler. Ama mukarreb meleklerden insanlara, cinlerden hayvanlara ve her bir mahlûkata kadar, her biri seyir âleminin bir parçası olarak Allah nazarında seyirin içeriğini oluşturuyordur. Onun bütün kuvvelerinin yüzde yüzlük olanına rahman deniyor. Tamam, arşın altı da rahmandan varlığını alır, ama sen buna direk rahman diyemezsin. Çünkü bu yoğunluğu düşürülen nura rahman dersen, rahmanı kayıtlamış olursun. Zaten onun için de rahman arşa istiva edip arşın altına inmiştir. Altındaki ancak Abdurrahman olur. Zaten öyle

olmuştur ki, bizler bir sanal hüviyet sahibi olarak düşük yoğunluk ile var edilmişiz. Yoksa ne seyir edilen varlıklar, ne de seyir eden bizler var olurduk. “Hu” sadece mutlak zata işaret eden işaret zamiridir. Rahman arştadır denilen ise, rahmanın bizzat kendisidir. Böylece esma kuvveleri itibarıyla mutlak zatın varlıkları üzerindeki tahakkümü oluşur. Mutlak zat ise, kendisini bize Allah olarak tanıtır.

Biz dua ederek ulühiyeti itibarıyla Allah’tan istiyoruz. Her ne kadar onun varlığı asli olup senin varlığın hükmi de olsa, burada ben de varım ve o da var. Biri sana elini açtığına demek ki sen de varsın, o da var. İşte biz de elimizi Allah’a açıyoruz. Burada Allah nerede diyemiyoruz. Çünkü yukarımız, aşağımız, solumuz, sağımız, arkamız ve önümüz yani her var edilen varlık ve bizi içine alan her mekân, ışığı alınan bir nokta nurun çeşitli terkipler sonucu bir araya gelmesi sonucu oluşur. Allah tümünden münezzehtir. Sen Allah nerededir dediğinde, sanki içerde veya dışarıda bir yerde gibi bir algı oluşur. Allah her yeredir olayının hakikatini bilenler için, Allah her yeredir söylene bilir. Ama olayın hakikatini bilmeyenlere sen, Allah her yeredir dediğinde, bu defa onlar her yeri bir mekân olarak düşünür ve Allah’ı getirip içine oturtur. Oysaki her yerde olan onun nuru idi. Onun için dedi ya, yerin ve göğün nuru Allah’tır. Yani yer ve gök diye bildiğin onun nurunun tecellisi olarak var edildi. Çünkü ayette, Allah yer ve gök değil, yer ve göğün nurudur dendi. Buradaki inceliği fark edip hakikatten şaşırılmamak esastır. Bu incelik ise, varlıkların yani yer göğün Allah’ın zatından değil, zatının yansıyan nurundan var edildiği hakikatidir.

Biz Allah’ın rahman ismi gereği esma ül hüsna diye sunulan Allah’ın isimlerinin işaret ettiği müsemmaların terkipsel sonucu meydana geldiğimizden ötürü, ErRahim olan Allah,

üretime geçip nurunun yoğunluğunu düşürerek belli terkiplerle varlıkları oluşturduğundan dolayı, tüm varlıklar Allah'ın ta kendisidir diyemeyiz. Çünkü varlıklara Allah dersin, Allah'ı varlıklarla kayıt altına almış olursun. Allah kayıt altına girmekten münezzehtir. Allah'ı kayıt altına alan onu anlamamış ve ondan mahrum olmuştur. Her ne kadar esma ül hüсна diye sunulan Allah'ın isimlerinin işaret ettiği müsemmalar ve bu müsemmaların oluşturdukları terkipler kendisinin olsa da, yani kendi özelliklerine işaret edilen manalar olsa da, biz o anlamların terkipler sonucunu oluşmuşsak ta, biz bunun farkında olsak veya hiç farkında olmayanlar gibi davransak ta, hiçbir varlık Allah olarak görülemez ve Allah olamaz. Çünkü öyle bir saplantıya düşüldüğü anda, Allah'ı onunla kayıtlamaya başlarsın ve şirke düşersin.

Ayete dikkat ettiğimizde her şey Allah'ındır ve Allah içindir diyor, ama her şey Allah'tır demiyor. Yerden semavata tüm var edilen varlıklara, yani tüm "şey"lere Allah'tır denildiğinde, Allah'ı varlıklar içerisine hapsetmiş olursun. Varlıkları Allah'ın parçasıymış gibi görmeye başlarsın. Bu düşüncenin İslam akidesiyle alakası yoktur. Dolayısıyla her şey Allah'ındır deyip, haddimizi bileceğiz. Öylece doğru yolun yolculuları olacağız. Bu ince detaya uymayan her düşüncüyü terk edeceğiz. Böyle düşünmedikleri için ayakları hak yolundan kayanlara da, güzel bir dille olayı izah edeceğiz. Zira itikat düzgün olmadıktan sonra, istediğin ameli işle, Allah katında makbul olmayacaktır. Çünkü itikadın doğru olması, rotaya kilitlenen uçak gibidir. Rotası bozuk olan uçak, istediği süratte uçuşun hiçbir hedefe varamadığı için, yakıtı bitince de düşmeye mahkûm olacaktır.

Unutmayalım ki; cennete sağlam itikat ulaştırır. Ama sadece itikatta yetmez elbette. Sağlam itikatla beraber amel

şarttır. İşte amel sağlam itikatla beraber işlenirse, o sağlam itikat ile iman nuru yükselecek ve cennete ulaşım nasip olacaktır. Bizim için en önemli konu bir yerlere ermek falan değil, sağlam bir itikatla iman ve Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin yolunda amel etmektir. Zaten yolun sonu kişiye mutluluğa getirecektir. Her şey Allah'ın kendisine ait özelliklerini açığa çıkarması için oluşturduğu mana terkididir. Bunu bir örnek ile az somutlaştıralım. Bir ressam düşünün, onun beyninde hafızalısında güzel bir tablo var. Bu tabloyu kâğıda döküyor. Sen bu tabloya sanatçıdır diyemezsin. Ama bu tablo sanatçındır dersin ve bu tablo sanatçının düşüncesini seyir için oluşturduğu bir seyir alanıdır diyebilirsin. İşte varlık Allah değildir. Ama varlık Allah'ındır. Bu farkı iyice ayırt edelim. Allahın ulûhiyeti ile rububiyetini iyicene bilip birbirine karıştırmayalım ki, meselenin aslına vakıf olalım. Olayın hakikatine vakıf olmak için, Allah'ın rububiyet alanına işaret eden sıfatını, ulûhiyet olarak işaret edilen sıfatın içeriğine adeta monte edip işin aslından sapmayalım. Her sıfatın hakkını olduğu gibi eda edip öylece tefekkür edelim. Zira biz, dua ederken Allah'ın ulûhiyet sıfatı gereği onun karşısında elimizi açıyoruz. Ama Allah, rububiyeti sıfatı gereği bizim ihtiyacımızı karşılar. Çünkü bizim tüm varlığımız, Allah'ın rububiyeti itibarıyla kendisiyle kaimdir. Her ne kadar rububiyet, ulûhiyet ve melikiyet olarak Allah'ı ayrı ayrı sıfatları ile tanıyıp tanıtıyorsak ta, her bir sıfat Allah'ın ayrı bir özelliğini anlatır ve o özelliğini algılamalara indirgemek içindir. Yoksa hâşâ Allah'ı bölümlere bölüp zihinleri allak bullak etmek için değildir.

Zaten kullanılan tüm kavramlar, kişiye verilmek istenen meselenin özüne vakıf ettirmek içindir. Zaten olayın aslına vakıf olduktan sonra kavramların keyfiyeti sona erer. Olayın

aslına vakıf olmadan, kavramlara takılıp işin özüne ermekten mahrum kalmak ise, işin en acı veren yanıdır. Konumuzla alakalı olduğundan, dua ederken el açma olayına da az değinirim. Biz birisinden bir şey istediğimizde, o istediğimizi verdiğinde elimizi açarız. Çünkü bizim ruhumuzda yani yaratım hamurumuzda birisinden bir şey alırken eli açıp almak vardır. İşte bizim bir sanal benliğimiz vardır. Yani kendimize göre bir benliğimiz vardır ki, bunun yalanı yok. Kimse ben yokum diyemez. Ben yokum diyenin psikolojik bir rahatsızlığı var demektir. Dolayısıyla her birimizin bir yaşam alanı vardır ve her birimiz buna şahidiz. Böylece dünyada yaşam alanları ediniriz. Karşımızdaki kişinin de bir benliği ve her birinin bir yaşam alanı vardır. Her birinin, diğerinin ihtiyacını giderme kuvvesi vardır. İşte her bir kişi öylece karşıdaki insandan ihtiyacının karşılanması için elini açıp ihtiyacını alır veya elini uzatıp ihtiyacını yerine getirir.

Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz “veren el alan elden üstündür” diyerek, insan evladının benlik sahibi olduğunu apaçık beyan etmiştir. Bu el açma olayı bedensel el açma olduğu gibi, içten içe kendi alıcılarını açıp karşısındakinden istemek şeklinde de gerçekleşir. Örneğin öğretmenden ders dinleyip ilim alırken de bu sistem geçerlidir. Zaten algılamasını alıcı yapmayan öğrenci, öğretmeninden bir şey alamaz. Birde yüce Allah’ın yani mutlak zatın kendisine ait asla tarif edilemeyen bir mutlak benlik alanı vardır. Bir reel benliği vardır. Biz bir sanal benlik sahibi olarak başka bir sanal benlik sahibinden yani birisinden nasıl ki bir şey istediğimizde, o şey verilince elimizi açarız ve öylece alırız. Aynen öyle de, biz reel benlik sahibi yani mutlak vücut sahibi olan Allah’tan istediğimizde de elimizi açıyoruz. Çünkü biz elimizi açtığımızda, bizim beynimizdeki o alım

devreleri açılıyor. Örneğin diyoruz ki Allah'ım beni cehennem ateşinden korusun, ellerimizi ters çeviriyoruz. Yani diyoruz ki, ben cehennemi ve içindeki ateşi istemiyorum. Yani ben burada alıcılarımı kapatıyorum. Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizde hoşuna gitmeyen şeyler gelince ellerinin ayasını yere çevirmiş.

İşte el açma olayı ruhi yapımızın devrelerinin devreye girme olayıdır. Kişi el açarken esas olan olay, ruhsal konsantrasyonunu sağlamasıdır. Bazen büzüşür eller, bazen çok açılır, bazen de tam yukarıya kaldırır ve öylece münacatta bulunuruz. İşte dua da esas olay, içinde bulunduğu yöneliş anında, kişi ile Allah arasında derin bir senkronize halinin yaşanması ve o anda rahmeti yağdıracak şekilde bürünüp rahmetin tecellilerine mazhar olunmasıdır. Bu hal her zaman oluşmayıp, çoğu defa derin ihtiyaç anında hâsıl olur. Örneğin derin bir hastalık anında, kişi dışsal tüm umutlarını yitirir. Öylece kişi, tam huzuru kalp ile yaratanına yönelir. Bu ruhsal durum için de, hasta Allah'ın misafiridir diye sembolizme edilmiştir. Demek ki o yakınlık anı, kişinin Allah'a misafir olma anıdır. Ev sahibi misafirini kırmaz ve misafirin istediği şey, eğer misafir olduğu evde varsa ona ikram edilir. İşte Allah'a misafir olan da, her istediğine kavuşur. Hastanın kendisine dua ettiği kişi de, isteğine kavuşur. İşte tüm olay kişinin içsel konsantrasyonu ile alakalıdır. Örneğin, bizim yegâne değişmez örneğimiz olan Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz bazen elini o kadar kaldırırdı ki sırtındaki abası düşerdi. Yani ya rabbi ben o kadar, o kadar, o kadar çok istiyorum. Bazen Kâbe'nin kapısı ile hacrerül Esved arasındaki Mültezem denen yerde durur, ellerini tümüyle yukarı kaldırır göğsünü Kâbe'ye yapıştırır ve öylece dua ederdi. İşte burada olduğu gibi, el

kaldırış veya istemediği şeyin oluşmaması için elini ters çeviriş vs. tüm şekil ve hareketler kişinin tümüyle psikolojik ve anlık serzenişle alakalı bir durumdur.

İşte burada kafamıza takılan Allah nerede olayındaki yer kavramıdır. Yer kavramı bize göre bir kavramdır. Hu adıyla işaret edilen mutlak zat dediğimizde veya onun kendisine isim olarak seçtiği Allah dediğimizde, artık her hangi bir yer düşünülemez. Hem Allah'ın bütün evreni çevrelediğini de düşünemeyiz. Çünkü çevre zaman, mekân ve tüm bu minvaldeki tüm kavramlar bize göre şeylerdir. Allah dediğimizde bu kavramların tümü düşer. Sırf kendisi ve tüm varlığı kendi ilminde var ediliş kalır. Hata hatta sonsuzluk kelimesi bile bize göre bir kavramdır. Sonunun gelmediğini düşünürsün ya, işte bu kavram bile Allah için düşünülemez. Bu kavram bile sübjektif bir kavramdır. Yani hu adıyla işaret ettiğimiz mutlak zat dediğimizde, sonsuzluk kavramı bile düşüyor ve kavramsız bir mutlak zat olarak sessiz ve sözsüz bir perde iniyor. Konuyu böylece derledikten sonra, şunu da fark edelim. Kişi dese ki üzerimdeki bir Allah şu konu şöyledir. Burada şunu demek istiyor; bendeki tüm kuvvelerin üzerinde Allah'ın mutlak kuvveleri vardır. Benim gücümün üzerinde Allah'ın gücü ve kuvveti vardır. Benim irademin üzerinde Allah'ın iradesi vardır. Bu mekânsal olmayıp tümüyle bizim ile Allah arasındaki irtibat ile alakalıdır. Yani atalarımız üzerimdeki bir Allah dediğinde şirke girmediler, maksatları mekânsal değil boyutsaldı. Biz olayın aslını bilmediğimiz için zihnimiz başka yöne daldı. İşte bu günde mekânsal değil de boyutsal ve anlamsal olarak düşünülürse, her hangi bir sorun teşkil etmez.

Size şah damarından daha yakındır veya karıncanın ayak sesini işitir dendiğinde ise, bizi veya karıncayı var eden her

kuvve Allah'ındır ve dolayısıyla Allah bize veya karıncaya, onun sanal benliğinden ona daha yakındır. Dolayısıyla Allah, kendi esma kuvvelerinin terkipsel oluşumlarının farkındadır. Çünkü her şey bizzat onunla kaim olup onun tasarrufundadır. Olaya yaklaşmak için bir örnek verelim. Lütfen örnekteki manayı alın ve örneği çöpe atın. Sen düşüncende bir varlık hayal edersen, o hayalinde var ettiğin varlığın attığı adımları da sen düşünüp ona attırırsın. İşte tümünün yaparak farkında olursun. İşte tüm kâinattaki her şeyi bizzat Allah yaratarak farkındadır. İnsan tabi ki az değişiktir. İstek ondan sudur eder. İsteği doğrultusunda yaratıma ve oluşuma kavuşur. İşte istek oluşması da rububiyet alanına göre şekillenir. Rububiyet alanının genişleyip istek alanının da geniş olması emir ve yasaklara uymak zorundadır.

Burada geliş yerimizi tekrar kısaca belirtelim ki olay daha bir pekişsin. Tüm varlıklara Allah'ın somut bir tecellisidir demek büyük bir hatadır. Allah'ın mutlak zatı için yani ulûhiyeti itibariyle tecelli kavramı asla kullanılamaz. Çünkü tecelli bir mekândan başka bir mekâna doğru olur. Her varlık Allah'ın mutlak nurundan bir tutamının yoğunluğunun düşürülmesi sonucu oluşan kuvvelerin hareket mahallinden oluşmuştur. Bu hareket mahallindeki kuvvelerin her birisine bir isim verilmiştir. İşte tüm varlıklar, bu isimlerle işaret edilen kuvvelerinin kendinden kendine diyebileceğimiz şekilde, bir arada ve ayrı ayrı kompozisyonlar oluşturmalarıyla belirirler. Tecellideki gibi bir şeyin bir yerden bir yere gitmesiyle oluşmazlar. Zaten böyle bir anlayış, Allah'ın mutlak zatı için muhaldir. Çünkü o yanı sıra mutlak vücut sahibi var olmayıp, onun hiçbir kuvvesi başka bir mekânda yer açıp gitmiyordur. Ama tecelli, fiiller âleminde oluşan varlıklar arasında olabilir. Zaten İslam literatüründe kullanılan tecelli kavramı da bu

minval üzerine sudur etmiştir. Ayrıca tecelli için şunu da düşünebiliriz. Allah yarattığı her birime bir sanal benlik vermiştir. Bu zerreden küreye, melekten feleğe her varlık için geçerlidir. Allah mutlak benlik sahibi olarak sanal benliğe rububiyeti itibarıyla yönelmesine tecelli etti diyebiliriz. Bu tecellide ise, varlık mahallinin ismi veya emaresi kalmaz. Tecelli ettiği gibi varlığı ortadan kalkar. İşte bu tecelli denilen olgu, Allah'ın mutlak zati nurundan yoğunluğu düşürülmüş ve adına hakikati muhammedi denilen nuri muhammedinin nurlandırdığı varlıklarına doğru oluşur. Yani arşın üstünden arşın altına iner. Bu da perde arkasından gerçekleşir. Perdesiz olması mümkün değildir. Çünkü perde kalkarsa, yaratımın bir amaç ve hedefi de kalmaz.

Allah yanı sıra bir vacibu-l vücud olmadığı için, demek ki her yer ve zaman da Allah ile kaimdir. Demek ki mutlak olarak tecellisi bile muhaldir. Kendinden kendine seyir halindedir. Seyir halinde olduğu varlıklarda kendi mana kuvvelerini seyir etmektedir. İnsana ruhundan üfleyip bir sanal benlik verdiği için ve bir isteme gücü de bağısladığı için, insan kendisini ayrı görüyordur. Olayı bir örnekle anlayışlara sunalım. Güneşin ışığı güneşten dünyaya tecelli eder. Yani bir mekândan başka bir mekâna gidiyordur. İşte Allah'ın esma kuvveleri Allah'tan ayrılıp başka bir yere gitmiyordur. Böyle bir şey onun için düşünülemez. Varlık nazariyesi kendinden kendine diye bileceğimiz bir tarzdadır. Bunu hakkıyla izah etmek için kelime yetmiyordur. Çünkü misli, dengi ve benzeri yoktur. İşte Allah ile varlık arasındaki münasebette mutlak manada tecelli dahi söz konusu olamaz. İşte Allah'ı zâtı itibarıyla her hangi bir varlığa sokamadığımız gibi, âlemler ve âlemlerdeki tüm varlıklar dahi ondan ayrılıp başka mahalde yer almamışlardır. Bu iki düşünce de yanlıştır. Çünkü o yanı sıra

mutlak vücut, yer ve mekân olamaz. Olması için onun yanında yer açılıp, ona sınır belirleyip o şekilde olması düşünülebilir. Bu da muhaldir. Dolayısıyla arşı şöyle düşünebiliriz. Allah bir tutam nurundan varlıkları yarattı ya, o bir tutam nurun ışığını alıyor, bu bir tutam nurun ışığını düşürdüğünde o bir tutam nur onun tüm ilmiyetinin içinde sanki bir kalıba konulmuş oldu. Şimdi bu kalıbın etrafına sen bir zar veya kabuk koysan, bu defa o kabuk o noktanın arşı oluyor. Rahman arşa istiva etti ayetini burada düşünelim. Allah'ın tüm esma kuvveleri yüzde yüz olarak bir sonsuzluk itibarıyla rahman olarak kabuğun üzerinde olur. Kabuğun etrafını sarmalar durur. İşte o kabuk volümü veya yoğunluğu düşürülmüş esma kuvvelerinin arşı olur. Kabuğun içinde de volümü düşük olarak içinde tasarruf eden gene kendi olur. İşte kabuğun dışından kabuğun içi üzerinde Allah ulûhiyeti itibarıyla tasarruf sahibi iken, kabuğun içinde de Allah, rububiyeti itibarıyla tasarruf eder. Melikiyeti itibarıyla da tüm hüküm koyuculuğu elinde tutar. Yani velhasıl mülk onundur ve tasarruf ondadır. İşte bu örnekleme ile olaya yaklaşı biliriz. Onun için diye biliriz ki, her yer Allah'ın ilmindedir. Dolayısıyla dır ki Allah her yeredir. İşte onun içinde dualarımız olabildiğince özden öze olabilmelidir. Yani kişinin üzerinde etkileşim yapacak ve hakikatiyle senkronize olabilecek şekilde olmalıdır. İşte öylece o dua hedefine çabucak ulaşır.

Kur'an'dan alınan hazır dualar direk özümüzle senkronize olduğu için hazır kalıplardır. Hiç anlamını bilmezsek de okuduğumuzda, sonucu bizim için oluşur. Rabbena Atina duası gibi... Kur'an da sunulan her bir dua ve her ayet, direk bizim ile rahman arasında irtibatın kurulması için gerekli tüm volümü yüklenmiş prensiplerdir. Hiç farkında olmadan da söylediğinde hemen hedefine ulaşır. Yani

otomatik bir senkronize halidir. Kur'an'daki tüm dualar ve ayetler öyledir. Okuduğunda hiç anlamını bilmesen de o dua gider ve bilincinde gerekli şeyi alıp sana getirir. İşte Kur'an'ın anlamını ondan geçen duaların anlamlarını bilmeden de okusan, direk ulûhiyete bir iltica olup sana mutlak olarak geri dönüş olur. Kalp insanda arşı rahmana açılan yegâne kapıdır. Açıldığında rahmanın dergâhına kalb, seyreden seyredilene artık bilirsin. Tek bir hamd alır halini unutulur nisyan. Halden hale geçişlerin rahmaniyyet nuru ile olduğunu ve her zerreyi sardığını anlar. Dışarında bir şey arama, her şey sendedir sende. Felek, arş, ferş ve kürsü özündedir özünde. Tüm duyuların kesilse de, yok olur her şey sende. Senle var olan, senle yok olan ve hatta sana göre yok olan, varlığı kimdedir kimde.

Aç gözünü temaşa eyle. Arş ötededir sen burada değil. Veya sen buradasın arş ötede hiç değil. Bu enfusun itibarıyla böyledir. Birde bunun afakı vardır ki, ötelerde olan yedi gök ve en üstünde olan arşı ala. İşte sen kendinde olan arştan yola çıkarak afaktaki arşı alayı keşfetmelisin. Sen kendinde var olan arşı keşfetmeden dışarıdaki arşı asla keşfedemezsin. Çünkü sen âlemlerin minyatürüsün. Âlemler sende dürülü ve sen âlemlere aynasın. Aynan ışıldadıkça enfusun açılır. Enfusun açıldıkça da afak sana ayan beyan olacaktır. Rahman arşa istiva etmişse, rahman ismi de Allah ismi gibi zata özel olup hiçbir yaratılmışı verilemeyecekse, demek arşın üstü mahlûk kokusu almamıştır. İşte enfusuna dalıp afakını seyre dal. Levh-u arşı ferş-u kürsiyi ayrı bilme, zaman ile mekânı zarf ile mazrufu iki görme, yer ile gök hem cennet ile cehennemi ayırma. Tümünü dikkat et, Allah indinde bir nokta, sakın ha şaşı bakma. Ama her birinin hakkını ver. Sakın ha haksızlık etme. Cennet ehli ile cehennem ehlini karıştırma. Biri

noktanın nüktesi olmuşken, diğeri noktanın melezi olmuştur. Noktadaki yerini bil ve sağa sola kayma. Direk arşı alaya yolcu ol. Öncü olup halk içinde hakka rehber ol. Açtım gönlümü sana ey rahmeti rahman, heybetimle döndüm sana ey derde derman, sığındım nuruna nurlanıp Huda ile buluştum, ey bendeki can; hayatım hay oldu senle, ey rabbi mustean, bu halim ölüme dek sürsün an be an.

İlim ve Bilim

İlim sırf biliştir, ilim salt okunuştur, ilim Allah'ın ilmiyle ilimlenip olup som oluştur. İlim salt ve katıksız olmakla beraber kesin ve nettir. Bilim ise, ilimden insanın aklıyla tespit ettiği kadarıdır. Bilim ile ilim kesiştiği anda ilmî yakın olur. Eğer ki bilim, ilim ile aynı noktaya gelirse, bilim amacına ulaşmıştır, yoksa yarı yolda kalmıştır. İlim kesinlikle değişmez olduğu halde, bilim asırlardır ki, çıkan her yeni teorisinin ertesinde başka bir teori ile unutulmuştur. Hatta hatta çıkan yeni teoriye sahip çıkanlar, önceki teoriyi ortaya koyanlara gülmüşlerdir. Ama ilmin sonsuzluğu karşısında hayrete dalanlar, içinde katan çırtıkça daha derinliklerine dalmışlardır. Ama her ne hikmetse, bilimin sayfalarında ve teorileri arasında gidip gelen kitap ehli, mutlak ilme karşı ekseriyetle kör ve sağır kesilmişlerdir. İnada binmiş ve ilmin hakikatine gözünün ucuyla bakıp uzak durmak için ellerinden geleni yapmışlardır. Hatta hatta ilme sahip çıkanları gerici

diye yaftalamışlardır. Bu da nefislerinde barındırdıkları kibirlerinden dolayı olmuştur.

Oysaki sadece bilimi kabul edip ilimden uzak olmaya çalışanlar, beş duyu ile seyredebildikleri arasında mahpus olarak yaşama terk edildiklerini fark etmekten uzaklaşmışlardır. İlim, sonsuz ve sınırsızın bize akıttıkları olduğu için, akıl her zaman tümünü kavrayamaz. Onun için ilim imana hitap eder, iman ise akla teklif edilir ve ilmin mahsulü olan yaşam ile özdeşleşir. Bilim ise direk akla hitap eder. Bilimin mahsulü eğer ilim ile kesişmezse felsefe ile özdeşleşir. Felsefede kalan bilim ise, gerçek yaşamda karşılığı olamaz. Teorilerde ve ders kitaplarında okunmasıyla kalır. Okuyan öğrenci ise, dersi geçmek için okur, ezberler ve dersini geçer. Daha sonra ise unuttur. Çünkü yaşam alanında karşılığını bulamamıştır. Ama ilim ise, yaşamın bizzat kendisi olduğu için, ilme kanat çırpan, onu hayat tarzı edinir ve öylece içselleştirir.

İlim değişmezdir ve neyse odur. Allah'ın mutlak olarak seyri ile insanları da bu seyre davet eder. Bilim ise, değişkendir ve sürekli doğruyu arar. Aklı kullanıp Allah'ın seyrinin içeriğini çözmeye çalışır. Hele hele imansız olarak olaya bakıldığında, Allah'ın ilminden seyir ettiğine de kendince isimler takıp Allah'a aidiyetini bile inkâr edebilir. Oysaki tümünün kaynağı, Allah'ın ilminin seyrinden başkası değildir. Bilim hata edebilir ama ilim asla. Çünkü ilim direk peygamber vasıtaıyla birinci elden ulaşmıştı. Bilimde ise, akli çalkantılar sonucu olanı değerlendirmeler mevzubahisti. Bilimi geride bırakıp ilmi kendimizde hissettiğimiz anda, Ayn-ül-yakîn hali oluşur. Hissiyatta derinleşip hak ile bulduğumuzda ise, Hakk-ul-yakîn hali gerçekleşir. İlimden ışıltılar sezip bilim olarak insanlığa sunmak ayrıdır, ilimle yaşam bulmak ise, apayrıdır. Mutlak ilmi yaşam tarzı

edindiğimiz oran, bizi insanlığımıza taşır. Yoksa bedenlen insan olduğumuz halde, ruhen insanlık yolunda adaylığımız süre gider. Adaylık kalkmadan asalet oluşmaz. Allah adıyla müsemma olanı bilmek için, yani olayı çözüp rabbimize doğru emin adımlarla yürümek için, öncelikle bilim ile ilim farkını fark etmemiz gerekir. Bunun farkını inşallah hep beraber yazılan satırlarda gözümüzü gezdirip, her satırın karşılığını sadrımızda bularak öğrenelim.

İlim Allah sıfatıdır ve Allah'ın her bir sıfatı gibi sonsuz ve sınırsızdır. Tüm varlıklar, varlığını ondan yansıyan ilimden alır. Ondandır yansıyan her ilmi yapıyı inceleme ve değerlendirme iradesi bağışlanan insan, varlıkları ayakta tutan ilmi yapıtı öğrenmek için, kendisine bağışlanan akıl vasıtasıyla ilmi yapıyı adım adım inceler. İşte aklın bu inceleyip ilme ulaşma adımlarına bilim denir. İşte biz, varlığımızın ve tüm varlığın Allah'ın ilmiyle ilminde ilmi suret olarak var olduğuna iman ettiğimizde, yaptığımız her bilimsel çalışma da ilmi seyre dalacağız. Yoksa ilimdeki deruni yapıdan seyirsiz ve kopuk değerlendirmelerde bulunacağız. Bu da bizi hakikatten uzaklaştırdıkça uzaklaştıracaktır.

Seyir ilerledikçe kendi yapımızın dahi ilmi suret olduğunun seyrine dalmaya başlarız. Seyir tamamlanınca ise, kendimize gelir ve deriz ki; hayret! Her şey gibi ben de, onun ilmiyle ilminde ilmi suret olarak var olmuşum. Benim ilmi yapıların oluşturduğu varlıklardan tek farkım, bu ilmi sonsuzluğu verilen hüküm dâhilinde istediğim yöne yönlendirme kapasitemdir. Yönlendirme kapasitemle yönlendirdiğim ilim de onundur. Öylece yaratan o oluyordur. Bu teveccühle hakikate doğru gözünü çevirir ve mutlak hüküm sahibi önünde rükuya eğilirsin.

Yani Allah diyen dahi, onun ilminde oluşturduğu varlık olarak kendisinden ve kendisiyle zuhur ettiği hem de kendisiyle kaim kıldığı ilmi surettir. Böylece tüm varlığı seyir ederek Allah der ve bakar ki diyen kendi olur. Bu tümüyle zati seyirle alakalıdır. Ama burada şunu da göz ardı etmeyelim, her ne kadar öz de böyle olsa da, tüm seyirler, sanal benlik içinde var olan insan tarafındandır. Çünkü bir kesret âlemi oluşturulmuş ve bu kesret âleminin içinde her birimiz bağımsız bireyler olarak yer almışız. Yoksa sadece açığa çıkan gizli hazine olurdu, seyri Allah tarafından gerçekleşirdi, ama onun adıyla seyir eden olmazdı.

İşte her ne kadar zati alanda seyir eden kendi ise de, fiiller âleminde bunu senle yapıyordur. Sende yön belirleyici irade yani istek gücü olduğu için de sonucunu yaşıyorsundur. Örneğin Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz irade etmiş ve saldırgan olan küffar üzerine Bedir ve Huneyn gibi birkaç savaşta yerden bir avuç çakıllı toprak alarak düşmana doğru savurmuştur. Bu toz ve çakıllar birçok savaşıya isabet ederek onları saf dışı bırakmıştır. İşte bunun iç yüzü, Enfal süresi 17. ayette “Onları siz öldürmediniz fakat Allah öldürdü. Attığın zaman da sen atmamıştın, fakat Allah atmıştı. Allah bunu, inananları güzel bir imtihana tabi tutmak için yapmıştı. Doğrusu O iştir ve bilir.” şeklinde geçmiştir.

İşte burada geçen olayda, Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz, lahuti makamına tevessül edip o ruha bürünerek ve oradan yere tenezzül ederek düşman üzerine toprağı attığındandır. Yani orada atan her ne kadar Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz olsa da, arka planda devreye hakkın kudret eli girmiş ve olanlar olmuştur. Tıpkı bunun gibi Çanakkale

Savaşı'nda da Seyit Onbaşı'nın kaldırmış olduğu iki yüz yetmiş altı kilogram olan top mermisini düşmana itina ile gönderme olayıydı. İşte burada da aynı kuvve devredeydi. Yani Allah'ın yaratım alanı her an devrededir. Yeter ki istifade etmesini bilelim.

İşte Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz orada tümüyle bilincini örtüp kadr anını yaşam alanına koyarak düşmana saldırmıştır. Bu kurbiyet halini birçok savaşta birçok kişi ortaya çıkarmıştır. Peygamberimizin kurbiyet haline tabi ki kimse ulaşamaz. Aslında bu halde de sen, burada sanal da olsa adeta bir bağımsız bireysin. Attığında atan sen değildi Allah'tı olayına şahit olan da, insan bilinci idi. Yoksa ben attım veya sen attın hissiyatı bile ortaya çıkmazdı. Allah insandaki kişilik şuurunu yaratmaya hükmetmiş ve yaratmıştır. Onun için de her başladığımız işte besmele okur ve deriz ki sıfatları Rahman ve Rahim olup mutlak adı Allah olanın bende oluşturduğu gücü ve kuvvetiyle şu anki eylemi gerçekleştiriyorum. Yani yaptığımız işi Allah'ın kuvvetiyle kendi hanemize yazılacak şekilde işleriz. Bazısının zannettiği gibi benlik ortadan kaybolup Allah zühur edip kendi yapmıyordur. Çünkü fiiller âleminde yaşıyoruz ve kesret âlemi ile bire bir muhatabız. Yaptığımız eylemin sonucu da iyi veya kötü olarak bizi bulacaktır. Onun için hiçbir fiilimizi zorunlu olarak işlediğimizi söylemez, tümünü istek ve arzumuzun açığa çıkması sonucu Allah'ın yaratmasıyla oluştuğunu söyleriz.

Bu kısa izahtan sonra bilelim ki ilim Allah sıfatı olup esma-ül hünsadandır. Bilim ise, ilmin değişik basamakları olup ilme doğru hakikati kavrama çabalarıdır. İşlenen günahlar ve riayet edilmeyen Allah'ın emirleri ilimle ilimlenmeğe engeldir. Ama bilimsel çalışmalara engel değildir.

Bilim araç ve gereçlerle olduğu için, toparlanıp çalışmasına devam eder. Ama ilmi esintiler kalbi ilhamlar olduğu için, ilmin senden zuhuru için katıksız bir teslimiyetin oluşması esastır. Bunun içinde şüphesiz bir inançla amaca ulaşma isteği esastır. Hem tereddütsüz bir hissedişle kabul etme esastır. Öylece istenen sonuç kişi için yaklaştıkça yaklaşır. Ama tereddüt var ise, sonuca ulaşmak ağırlaşır. Onun için de denmiştir ki, iman şüphe barındıramaz. Şüphe varsa iman değildir. Ama imanın zayıflığı veya güçlülüğü oluşabilir. Bu da kişinin ameline yansır.

Ama her ilimle ilimlenen için de Allah'a iman etti diyemeyiz. Zira o som hali yaşayanlara ilim akarken, bunu kendilerinden veya başka bütünsel varlıklardan var olduğunu zannedip ondan bilebilir. Bu saf ve katıksız yöneliş onu idrak yönünden yükseltir de yükseltir. Bunlara Kur'an da, kitap ehli olarak işaret edilmiştir. İşte bunlardan Allah'a imana kavuşup gerekli itikadı düsturları yerine getirenler, yaptıkları ameller boşa gitmeyecektir. Ama istediği kadar içsel sezgiye teslim olup icatlar yapsın, Allah'ın Rahman ismi gereği dünyada rızıkına kavuşur ama ölüm ötesinde mahrumlardan olur. İşte her dünyada iyilik edip icatlar yapanlara cennetlik diyemeyiz.

Cennete giriş için temel esas, Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin bildirdiği gibi Allah'a iman etmektir. Allah'a imanı olduğu gibi anlatan Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizdir. Ondaki önceki peygamberlerin anlatımların orijinaleri bize ulaşmamıştır. Dolayısıyla şu an yeryüzünde olan tüm gayrı anlatım ve tefekkürler bozuk inanç olup kişiyi istenilen hedefe ve dolayısıyla cennetlere ulaştırılmaz. İmanla bakan bilim adamı din âlimidir, çünkü din Allah'ın sistem ve düzenidir.

İmanlı, Allah'ın sistem ve düzeninden kendisine yansıyanı haykırır. Değerlendirende kıvılcım tutuşur, ret eden ise mahrum kalır. Onun için öze yolculuk bir yaşam şehridir, bilimden irak ve zandan fransız sadece ilim ve tarafsız olarak gerçekleşir. İlimden ışıltılar hiç eskimez, ama bilimden çok şey eskir. Fark rabbul âlemin ile birimin rabbi gibidir. Kitabımızın birinci cildinde ve bu cildin içerisinde bu konu tüm detayları ile sizlere sunuluyordur.

İlme erip onu şartlar oluşmadan erken dillendiren feda olmuştur. Doğuda veya batıda birçok mütefekkir, keşifleri yüzünden cahil olan nakilci bilmişler tarafından katledildiler. Ama kendini feda eden o âlimler olmasaydı, ilme çok yaklaşan bilim, bugün bu noktada olamazdı. İşte bu yolda öncü olup öldürülenler, imanları olması durumunda, ilmin şehidirdirler ki, şehadetleri şehitliğin en üst mertebesidir. Tümüne selam olsun ve Allah rahmetiyle, imanla göçenleri kuşatsın. Ama Allah'a iman olmayanın ölüm ötesinde bir nasibi yoktur. Nasiplenmek için iman değişmez esastır. İmana göre de ameller değer alır.

Bil ki bilgi alanın ilim olunca, mürşidini buldun demektir, ama ilmin bilimden ibaret olunca, daha bulmadın demektir. Biz aklımızla ilimden edindiğimiz bir katre yansımaya bilim dedik. Onun içindir ki, ilmi edinilen bilimsel kısıntılar ile sınırlamak muhaldir. Allah ilmi derken aklımıza sadece fizik, kimya, Coğrafya gibi ilimler gelmesin. Elbette bunların da künhü Allah'ın emriyledir ve Allah'ın ilmindendir. Ama onlardan tespit edilen her teori için kesin ve nettir denemez. Çünkü bunlar aklın ilimden tespit ettiği kadarıdır. Tüm ilimlerden akıl yolu ile edinilen izlenimler, zaman zaman değişime uğramaya devam etmektedir. Çünkü akıl, elde ettiği

kapsayıcı araçları geliştirmekte ve verdiği tanım ve kapsam da, edindiği araçlara paralel olarak değişim göstermektedir.

İlim ise, kesin ve netliğini sonsuza dek koruyacaktır. Allah buna işaretle Ahzab süresi 62. ayetinde der ki; “Daha önce gelip geçenler hakkında da Allah’ın kanunu böyledir. Allah’ın kanununda asla değişme bulamazsın.” İşte Allah’ın mutlak kanunları kesin ilim olup asla değişime uğramazlar. Ama gene de Allah mutlak irade ve inşa sahibi olarak kanun ve nizamında dilediğini irade edip dilediği unsuru inşa edebilir. Kimse ona hesap falan da soramaz. Ama Kur’an son kitap ve Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz son nebi ve rasul olduğu için, artık dinini kemale erdirmiş ve insanı ilgilendiren hiçbir kanununda değişim yapmayacaktır.

Unutmayalım ki, bilim ilimle buluşursa onu alalım, ama buluşmazsa ilim esastır ve bilim fasit olur. Bu güne dek birçok teori güme gitti. İlim tebliğ-i resuldür ki gerisi aklın ilimden tespit ettiği kadarıdır. Bilim insanı, ilgilendiği alanda yoğunlaşıp insanlığa ilimden yeni yeni pencereler açmaya vesile olmalıdır. İlim insanı ise, Allah’ın ilminde kaybolup insanlara mücevherler saçmalıdır. İki alanda da emek sarf edenler olmalı ve toplumun heyecanı her zaman diri tutulmalıdır.

Her kişi ihtisaslaştığı ilmi yolculuğu yolunda edindiği güzellikleri, insanlıkla karşılık düşünmeden paylaşırsa, dünya ziyetleşir. Kendi dünyası ise, bizzat ziyet olur. Zaten sırf Allah için ilim yolunda emek sarf eden kişi, dünyevi geçimlik için gerekli azık kendisini bulacaktır. Buna öğrendiğini Allah için öğren diye bize bildirilmiştir. Her kişi kendi yolunda yaptığı ihtisası insanlığa hizmet yolunda şahsi çıkar

olmaksızın kullanırsa, dünya güzellik ile dolacaktır. Ama maddi menfaati uğruna adım atarsa, ilimden edindiği, dünyada onu mutlu etmediği gibi, sonsuz hayatta da kurtuluşuna vesile olmayacaktır.

Örneğin, siyasetçi insanlıkla harmanlaşmalı ve insanlığı en iyi şekilde karşılıksız yönetmelidir. Tıpkı Hz. Ömer ra gibi. Tarihçi geçmişi tetkik edip insanlığa eskiden örnekler sunmalıdır ki, eskideki hatalara bir daha düşülmesin. Bunun gibi her dalın sahipleri, öğrendikleri ile bütünleşip insanlık için güzelliğe açılan pencereler olmalıdır. Zira odaya pencere açıldıkça, aydınlığı daha da artacaktır. Güneşin ışığından da bir şey eksilmeyecektir. Bilim, ilme ulaşmak için adım adım tetkik edilmelidir. Bilimden bolca bulguyu ezber yapana değil, sadece ilimle buluşan kişilere ilmi unvan verilmelidir. Hem kesinlikle bilelim ki ezberciler âlim değil mukallitçilerdir. Bilim, aklın elindeki teorilerle yap-boz tekniğini kullanarak ilimden sezgiler sezmeştir. Hissetmediğin ilim, senin için bilimden öteye geçmemiştir.

İlim ve irfan yolundaki yolculuk için ufak bir öneriyi de burada dillendirelim; her fert kendi becerisine göre eğitim alırsa müthiş bir sıçrama olur. Bunun için ilkokul herkese eşit olarak verilmelidir. Burada güzel bir edep yani eğitim ile çocuğun ruh âlemi kuşatılmalıdır. Tüm ilim ve edebî iş için değil hakikatini tanımak için olduğu idrak ettirilmelidir. Böylece sebil bir yaşam tarzı örnekler ve görsellerle onun bilinçaltına yerleştirilmelidir. Zaten sebil bir yaşam tarzı ve ilim yolculuğu edinenin maddi dünyası da ivedilikle onu takip edeceği idraki onun yaşam alanına derk edilmelidir. Çünkü en temel eğitim ilkokulda öğrenciye verilir. Daha sonraki yaşamı onun üzerine bina edilir. İlkokulda ikinci sırada ise, okuma yazma gibi temel öğretim dersleri

verilmelidir. Fertlerin kabiliyetleri ortaokulda tespit edilip bu tespite göre mesleğe yönelik liseye atanmalıdır. Lisede mesleğine hazırlanmalı ve liseden sonra fert işine atanmalıdır. Üniversite ise, sadece kendi meslek grubunda ihtisas için okunmalıdır. Yani üniversite meslek edinmek için değil ihtisaslaşma olmalıdır. Böylece işsizliğin önüne de geçilmiş olacaktır. Yoksa her yıl işsizler ordusuna, üniversiteden yeni mezun olanlar katılıp işsizlik oranı da gittikçe çoğalacaktır.

Muhammedi olan insan, bizden önce yaşayan ilim ve mana ehli kişileri eksik ve hatalı görmek yerine, asrımızda oluşan sorunları ve ulaşılan bilim ve teknoloji düzeyini göz önüne alarak, onların bıraktığı yerden ileriye götürür. İlim rahmandan yansıyan som ve saf ışıltı olduğu için, bilimsel çalışma yapıp olayla ilgili ilimle donanan ve ulaştığı ilmi insanlara ulaştıran, sadaka-i cariyeye yani kesintisiz sadakaya imza atarlar. Onun için de ilimden ışıltılar sezip bilim olarak insanlığa sunmak ayrıdır. İlimle ilimlenip hemhal olmak ise, apayrıdır.

Tüm ilmi yazılar ve yazılanlar sadece ilhamdır. Bilinç serbest bırakılınca gelir. Bilinç sahiplenildiğinde ise, tüm ilham kesilir. Bu tüm ilimler için aynıdır. Hatta bazen çok önemli hususlar rüyada ilham edilir. Çünkü rüyada bilinç nispeten çok daha serbesttir. Bilimin zirvesinin ilimle kesiştiğini görenler, la/hayır tanrıya/ilah İlellah/sadece Allah diyerek tam teslim olmuşlardır. Öylece içsel ve dışsal tüm ilahlardan geçip yegâne ulûhiyet sahibi olarak Allah'ı görürler. Öylece yegâne ilahın Allah olduğunu idrak edenin kaleminden yazılan her satır düşünce, ilmin ciddiyetini ortaya koyar. Çünkü ilim insandan okunan Kur'an'dır ve Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizden yansıyan yaşam

şehridir. Bunun yegâne kitabı ise Kur'an-ı Kerimdir. Diğer tüm yazıtlar ise, Kur'an'ı kerimi tanıtım içindir.

Hız. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin öğretilisine iman edip hemhal olanlar ilimden payesini alır, gerisi mahrum kalır. Hız. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin öğretilisinin dışındaki her şey bilimdir. İlimle keşitirip ona göre yaşayan bilim ehline ise, ehli kitap denmiştir. Felsefede yoğunlaşır hakikat ehline dil uzatan akılcı bilimciler ise, manaya uzanan ilmî anlayamazlar. İnkârların da kavrulup giderler. Olayın ilimle buluşma olduğunun farkında olmasalar bile, bilim ile ilim yolunda yükselip bilim ilimle buluşursa, kişi zirve yapar ve yeni yeni icatlar üretmeye başlar. İlimden yoksun kalan bilim ise, yaşam alanından ayrı düşmüştür. Çünkü varlığımızın öz cevher hüviyeti ilimden ayrı olamaz. İlim yanı sıra da mevcudiyeti yoktur.

Güneş batıdan doğacaktır olayından şunu da anlayabiliriz; akla karanlık olup iman ile teslim olduğumuz ilmin hakikatlerine, bilimsel tespitler akıl ile fark ettirecek şekilde somut olarak ortaya koyduğunda, inanılacak bir şey kalmayacaktır. Artık apaçık tüm hakikatler ortada olacaktır. Çünkü iman görülmeyene olur. Görünen için ise, iman söz konusu olmaz. İşte güneşin batıdan doğması demek, ilmin gerçeklerinin aklın tespit etmesine denir. Bu olay manevi olarak güneş batıdan doğacaktır şekilde de sembolizme edilmiştir. Muhammedi nur insanlığı bilimsel olarak kuşattığı gün; evet işte o gün, tövbe kapısı kapanacaktır. Çünkü o gün güneş batıdan doğacaktır. Ama şunu da unutmayalım ki, kıyamete yakın güneşin zahiren de batıdan doğması olayı gerçekleşebilir. Çünkü Allah her şeye kadirdir. Allah'ın ilmine sınır

olamaz. Neyi nasıl yapacağını en iyi kendi bilir. Bize kalan ise, vahiy olarak inene şüphe etmeksizin iman etmemizdir.

Din ilmin ta kendisidir. Bilimi dinden ayırmak ise, büyük hatadır. Çünkü dindeki her hakikat gerçeğin ta kendisidir. Zamanla bilim o hakikate ulaşırsa ne ala, yoksa imanla devam etmek zorundayız. İlim değişmez ve asıldır hem Allah sıfatı olup her esmaya sirayet etmiştir. Bilim ise akıl ve fenne göre değişir. Fiile sirayet eden ilim kadarı doğrudur. İlme sirayet etmeyen ise, akıl geliştikçe tozlu raflara terk edilmeye mahkûm olur. Allah'tan mahrum olan eğitimcinin bilimde ilerleyişi ise, bir kuru döngüden öte değildir.

Teslimiyet ve Tabiiyyet

Ey kul sen sonsuz bir hazinenin üzerinde kurulmuş halde yaşama gözlerini açtın. Ama ne acı ki vaktin çoğunu kendimizdeki bu sonsuz hazineden yoksun olarak geçiriyoruz. Sonra ele güne el avuç açarak günlerimizi tüketiyoruz. Allah'a ulaşmamış ve ulaşmanın yolu önüne geldiği halde tınlamayan kişiler, en bedbaht kişilerdir. Çünkü İman sadece, Allah'ın var olduğuna inanmak değil, senin onunla kaim olduğuna, ona karşı muhtaç olduğuna ve onun mutlak hüküm sahibi olduğuna inanmaktır. Öylece ondan kendine gelen güç ve kuvvetin farkına varmandır. Yoksa her ne kadar mutlak yaratıcının adını Allah olarak değil de başka başka isimlerle dile getirenler olsa da, sonuçta bir yaratıcının tüm varlığı yarattığını bilir insanların ekseriyeti. Dolayısıyla Allah'ın varlığı yaratan yegâne yaratıcı olduğu olayına inanamayan insan yok gibidir. İşte önemli olan onun ulûhiyetinin yanında, rububiyetini ve melikiyetini de tanımaktır. Ve istenildiği gibi tam teslimiyettir.

Evvelâ Allah'ın bir olduğuna inanmak için, enfusunda Allah'ın birliğinin tüm düşünceye kurulması, vahdet düşüncesinin oluşması, yani rububiyet, melikiyet ve ulûhiyetin önünde mutlak olarak teslim olunması ve bu birliğinden hareket ederek afaka yönelmesi olayıdır. Yani her şey önce kişi de başlar. Bu da, mutlak düşüncenin yani Allah'ın nurunun kendisini var etmesini anlamasıyla başlar. İşte böylece iman, kişiyi mutlak ilimin yani düşüncenin emri tasarrufunda, seyir hayatına ermesi olarak mülahaza edilir.

Aksi takdirde imanın verdiği müthiş sezgiden yoksun olarak zanalarda günlerini geçirir. Allah gerçeğinden kopuk yaşayarak günlerini beyne beyne yani ortada durarak geçirerek, yani kendisini bir yere tam ait bilmeyerek ömrünü hızla tüketir. Böylece ne okumuş olursun, ne de sana tebliğde bulunan Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimize kemal derece iman etmiş olursun. Güçlü gördüğü kişiye yaranmak üzere yağcılık ederek zamanını israfta öldürürsün. Oysa mutlak güç sahibi olan Allah'a teslimiyet ile kişiye açılmayan tüm kapılar ardına kadar açılır. Şeytan bu teslimiyeti kişiye acı göstererek onu seraplar peşinde koşturur. Öylece hakikate ermeden dünyasını bitirir. Böylece tüm söylediklerin lafta kalır ki, bunun mesuliyeti indi ilahide ağır sonuçlar oluşturur. En güzel ve en gerçek kelimeler olan Kur'an ayetleri bile sende lâf olarak zuhur eder. Çünkü yaşam alanını işgal etmemiş olur. Yağmur suyunu emmeyen taşlar gibi üzerinden akar da gider. İlim derken sadece anladıklarımız, geçmişin kopyala yapıştır sözleriyle ve tarihin derinliklerinden gelen nakillerle, kıssa, rubai, siyer nakilleriyle, kıyas, icma ve bunlar üzerine yazılan şerhlerin nakilleriyle uğraşıp kendinde bir şey bulmayarak ve onlarla verilmek istenen ruh hissedilmeyerek günlerini geçirmek, kişinin enfüsü tekâmülü

yolunda bir hassasiyet oluşturmaz. Elbette geçmiş ilim erbaplarının güzide ilimleri baş tacıdır. Onlardan ilham alarak Kur'an ve sünnette derinleşmeliyiz. Ama önceki ilim erbaplarının ilimlerini sadece lafla baş tacı ederek, hem onları ezberleyip sadece nakilleriyle uğraşırsak, kendimizdeki hakikate inmekten mahrum oluruz. İşte bu ezberin bize bir faydası da olmayacaktır. Bizi kendimizdeki hakikate inandırmaktan alıkoyan her türlü takıntılı kopyala yapıştır, bir mazideki ruhu idrak etmeksizin ve söylenen andaki ruhi havayı teneffüs etmeksizin, şuursuzca kendimize inanç yapmamız ve hakikatimizden mahrum kalıp kendi özümüze inmek için çalışmamız acınacak bir durumdur.

Kafasında kendince bir yaratıcı ve Allah tasavvuru oluşturmak, kişiyi hedefine ulaştırmaz. Çünkü biz, Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin öğretisine uygun bir inançla Allah'a iman etmek zorundayız. Yoksa imanın tadını almadan öylesine kendimizi Müslüman görüp dünyadan göçüp gideriz. Çünkü hayali bir inanç kişiyi istenilen hedefle buluşturamaz. Ancak tatmin aracı olarak hafızalarda yerini alır. Kendini tatmin eden ise, ölümle mutlak gerçeğe uyandığında, büyük sukutu hayale uğrayarak sonsuz pişmanlığa bürünecektir. Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin anlatımını iyi anlayalım. Çünkü onun anlatımına göre oluşan iman, kişi için kurtuluş vesilesidir. İnanığımız oluşumdan kendimizi soyutlayıp dışına atarak, rab kavramının mana içeriğini bilmeden, Allah'ın sırf ulûhiyetini görüp onu kendimizden öte bilerek, hem kendimizin onunla kaim varlık olduğumuzu seyir etmeyecek ömür tüketmek, yaptığımız en büyük yanlış olarak önümüze konulacaktır. Bu yanlış düşünce dünya ve ahrette tüm bakış açımızı kısırlaştıracaktır.

Ulûhiyette Allah, tümüyle kişiden münezzehtir. Kişi bir benlik sahibi olarak Allah'a el açmıştır. Rububiyette yaratan, yarattığı her varlıkta, istediği manasını açığa çıkartıp seyir eder ve hiç birinin varlığıyla veya yokluğuyla etkilenmez, etiketlenmez ve sınırlanmaz. Böylece inanmayan ve bir hayat tarzı oluşturmayan kişi, hakikate ulaşmaktan mahrum kalır. Bu düşünce sisteminin dışındaki fikirler rububiyette şirk olarak tarif edilir. Bunun başka tanımını olmayıp, rububiyetteki şirkin gerçek tanımını da budur. Melikiyette ise, yegâne yaşam alanının belirleyicisi olarak Allah'ı bilip, nefsi emmareden arınıp Allah'ın kişide seyir etmek istediği şekilde yaşamını düzenlemesidir. Kişi ulûhiyette şirkten kaçındığın gibi, rububiyette ve melikiyette de şirkten kaçınmalıdır ki şirkten arınsın. Ulûhiyet, melikiyet ve rububiyet özellikleri Allah'ın sıfatları olup ayrı kişilikler değildir. Tek Allah'ın ayrı özellikleridir.

Bilelim ki nefsi emmare her mertebede kişiye sirayet eder ve her şartta kişinin ensesindedir. Ben erdim artık kurtuldum olayı asla yoktur. Bu tehlike et kemik bedenine ölümüne kadar devam eder. Onun için de nefsi emmareyi kullanıp vesvese veren şeytan, melikiyette ki fiilleri işleme esaslarını, rububiyeti bir nebze anlamaya çalışan kişinin gözünden küçültür. İşte melikiyette de şirkten arınıp yegâne yaşam alanının belirleyicisi olarak Allah'ı bilmek ve melikiyetten de şirkten arınmak gerekir. Allah'ın affetmediği yegâne günah şirk günahıdır. Gerisini istediğine bağışlar. Ulûhiyetteki şirke büyük şirk deyip rububiyet ve melikiyetteki küçük şirk demek kadar da basiretsiz bir bakış açısı olamaz. Şöyle de diyebiliriz, ulûhiyette kişi Allah'a hamd eder, rububiyette Allah'a sena eder, melikiyette ise Allah'a şükreder. Şükür, bizzat istenilen fiillere

büründür. İşte hamd, sena ve şükürün hakkını eda etmekle kişi şirkten kurtulur. Böylece ebedi kurtuluşun yolu açılır.

Zihnimiz kendisine yüklenen onca içinden çıkılmaz öğretilerden dolayı, bu işin hakikatini anlamıyordu. Ama her şeye rağmen her kapıya başvurup gerçek nedir diye araştırıp duruyoruz ki, hakikate doğru bir yol bulalım. Çünkü içimiz sürekli kemirilip durmaktadır. Çünkü ölüm hızla gelmekte ve elimizdeki fırsat bitip yaşamımız sona yaklaşmaktadır. Ama ne çare ki her tutunduğumuz dal da elimizde kalıyordu. Onun için ümitlerimiz azalıyor ve insanlara güvenimiz de sarsılıyordu. Tuttuğumuz dal elimizde kalmasın diye, kimseye kendimizi kaptırmadan, yegâne önder olarak Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizi bilip öğretisine de dört elle sarılmamız. Onun öğretisini terk eden her öğretilerden de kesinlikle uzaklaşmalıyız. Onun adını kullanıp sömürü düzeni oluşturanlardan da sakınmalıyız. Çünkü o, asla kimseyi sömürmedi ve her insanı özgür bir kul olarak bildi. Asla ve asla kimseyi köleleştirmede. En yakından en uzaktakilerine kadar sadece emniyet oldu. Ve Muhammed-ül emin oldu. Koşmak istersin hedefe varmak için. Çünkü gittikçe ömür tükeniyor ve imkânların azalıyor. Ama koşarken yorulur ve sonra da sıkılırsın. Ve dersin ki, bu ne bitmez bir koşmakmış, sıkılıp pes edersin. Bu yolculuk sabır ister. Bu yolculuk sükûnet ister. Bu yolculuk dünyevi çıkarırsız bir yolculuktur. Bu yolculukta ben şunu yaptım da neden bana şu verilmedi mülâhazasına yer yoktur. Bu yolculuk saf ve som oluşturun. Tertemiz bir kıvamda kalıştır.

İşte ey aziz kardeş koşma, sakın ol ve kendi nefesine nazar et. Hem kendine kalbi diri bir yoldaş bul. Bu yoldaş yol arkadaşın olsun. Sakın başka gözle bakma, geri kalırsın. İşte bu yoldaşın doğruluğunu test etmek için de rabbinin kelamına

başvur. Zira şu ayetler rehberin olsun. “Ey İnananlar, din bilginlerinin ve din adamlarının çoğu halkın parasını haketmeden yerler ve Allah’ın yolundan saptırırlar.” (Tevbe-34) “Sizden her hangi bir ücret istemeyenlere uyun. Onlardır doğruyu ve güzeli bulanlar.” (Yasin-21) Bu seçtiğin yoldaşın gözünde ve gönlünde senle yolculuk etsin diye, dünyevi bir istek olmamalıdır. Eğer manevi yolculuk alsın diye senden dünyevi bir şey istirham ederse, onun mana yoldaşı olmadığını anla. İşte yol arkadaşını bulduğunda hemen beraberce yürümek için de yelkenlerini aç. Kendine manada rehber olacak bir yol arkadaşı bul da, Adem’liğine secde etmeyen şeytaniyetten firar edip kurtulmanın çarelerini birlikte paylaşsın. Çünkü dertler paylaşıldıkça azalır. En büyük dertte secdeye varamamaktır. Öylece secdeye var ve de ki, her şeyim seninle kaim ya rabb el âlemin. Ben teslimim senin zatına. Rıza ettim hükmüne. Boyun eğdim künhüne. Kıyam etim emrine. Secdeye vardım arzına. Talebim muhabbetinedir biline. Hakkın yolundan yürüyen bir hak dostundan yardım al da zihninde hayal ettiğin tüm ilahları yerle yeksan etsin. Hele önce bir LA demek nasip olsun. Evet, bakışı çok keskin, açıklayıcı bir anlatım tekniğiyle içinde olduğun ruhi durumuna göre, hayata dair ve kitabın tam ortasından söyleyen hak dostu ile ülfet kur. Bu hak dostu evvela sana, Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin dizi dibinde oturmayı öğretsin. Çünkü bizim yegâne liderimiz sadece ve sadece odur, bunu sana hatırlatsın. Bilgi kirliliğinden uzaklaştırıp Kevser deryasında yıkatsın. Dikkat et işte, Kevser de yıkanayım diye yola çıkmışken, merkebin ayağını bastığı bataкта, onun ayak çukurunda biriken suda yıkanıp sana Kevser diye sunulmasın. İşte bunu fark etmek için gönülden rabbine iltica et. Çünkü kendisine gönülden iltica edeni yarı

yolda bırakmaz. O samimi olan kulunu çok sever. Samimiyetine binaen kulunu korur. Ve bilmediği ve hayal edemediği yerlerden onu rızıklandırır. İşte bu karşılıksız rızka ulaşmak için her hal ve durumda doğrudan ayrılma. Öylece samimi olanlar arasına yazılırsın.

Genel de insanlar Allah'ı da küçük evlerinde severler. Onun nazarını dışarı çıkarıp ta gezdirmez ve onu enfusunun tümünde ve afakında ilân etmezler. Ara sıra başı sıkışınca elini açar ondan ister, ama sonra küçük evinden çıkar ve her varlığı ayrı bir yaratım sahibi görüp dünyasını kendi çizmeye devam eder. Evet, maalesef insanların büyük ekseriyeti Allah'ı sadece küçük evinde sever. Onun melikiyet sıfatından hoşlanmaz. Çünkü nefsi emmaresi öyle istemiyordur. Ne acı sonuçlu bir din bakışı ve yaşam tutarsızlığı. Ve bir türlü gelmeyen mutluluk... Evimizden ta dünyanın devasa ülkelerine kadar uzanan bir savaş döngüsü...

İnanç âyan beyan aşikâr değildir. Allah öyle kendi başına sevilmez hem bu sevilmeyi de Allah kabul etmez. Allah, nefsinde ve afakta hem tüm insanlıkta seyredilerek sevilir. Elmayı, armudu, yiyecekleri evine götürür de köşene çekilip, çoluk çocuğundan habersiz olarak sadece kendin yer misin? Yersen zevk alır mısın? Zevk alırsan vicdanın rahat eder mi? Vicdanın rahatsa eğer, o zaman vicdanın ayı gibi kış uykusuna yatmış ve seni terk etmiştir. Gerçeği, doğruyu ve gördüğün her güzel davranışı hem güzel ahlak ile iman derinliğinin temel yolunu ve ulaştığın güzel sonuçlarını tüm hayatında ve bakış alanında ilan edeceksin. Yani yaşama o gözle bakacaksın. Kimse ne sana, ne de güzelliklerini paylaştığın kimselere hidayet veremez. Hidayeti veren bizzat Allah'tır. Hidayete ermek için gerekli çalışmaları hayatında sen sergileyeceksin. Senin elinde olan isteme gücü ile isteyeceksin. Hidayetin

senden tüm gördüğün âlemlere doğru Allah'ın izniyle yaratılıp uzandığına bizzat şahit olacaksın. İşte bu şahadet yaşamına yansiyacak ve sen de karşılıksız olarak Allah'ın kullarına yelken olmaya başlayacaksın. Bu yelkenliği kimse sana veremez, sen teslim olmadıkça.

Hidayete, gerçeğe ve elbette ki yegâne dost olan Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimize ve onun tanıttığı şekilde Allah'a ulaşmak için, yazılı kitaptan gerekli ilmini edinirsin. İşte bu tilavettir. Okuduğun ilimdeki seyir ise, sudaki yüzme gibidir. İşte bu da kıratır. Bir eğitici eşliğinde çok daha kolay öğrenilir. Çünkü yüzmenin eğitimini almanın en kolay şekli, yüzmenin ipuçlarını eğitmen gözetiminde birebir alıp, denizde bunu uygulayarak öğrenmektir. Yüzmen için eğitmenin yok ise, suda tek başına bata çıka yüzmeyi çok daha geç öğrenirsin. Ama bu bata çıka öğrenmek ile birçok defa boğazına tuzlu suyu kaçırsın. Eğer ki tek başına da kalırsan sakın çalışmaktan korkma, boğazına kaçan tuzlu su senin için şifadır. Hele günümüzdeki oluşan güven yetersizliği nedeniyle, bata çıka yüzmeyi öğrenmenin dışında ikinci bir seçeneğin olması da çok uzak gibidir. Çünkü oluşan sömürücüler dolayısıyla, güven olayı ve tümüyle bir teslimiyeti adeta bitirmiştir. Gönül tam teslim olmadığında da hedefe ulaşım gerçekleşemez. Tam teslimiyet ise, ancak ateşe atılmayı dahi göze alıp kendini tümüyle salıvermekle gerçekleşir. Tıpkı yüzme öğrenmek isteyen aday, yüzme eğitimine tam teslim değilse, yüzmeyi öğrenemez. Çünkü yüzücü kendisini tümüyle suya teslim etmelidir. Bu teslimiyet kalbi bir teslimiyet olup maddi dünya ile alakası yoktur. Maddi dünya olarak ise, her kişi kendi işi ve gücündedir. İşte bu teslimiyeti dünya çıkarları için kullanan din cambazları

tarihin her devresinde türemiştir. İşte yukarıda verdiğimiz ayetler, bizim yegâne test aracıdır.

Hidayet Allah'tan, hidayeti yaşam alanında uygulamak ve onun yaşamının tatbiki ise peygamberlerin eli ile olur. Zaten peygambere biat edenlerin göreceği şu olacaktır ki, peygamberin elinin üstünde Allah'ın elinin olması hakikatidir. Allah rasulu olmadan Allah hidayetinin oluşumu olamaz. Zaten bu hakikate binaen ilk insan olan Hz. Adem aleyhi selam aynı zaman da ilk peygamberdir. İlla bir peygamberin tebliği ile Allah isteği ve istenen amelin şekli bize sunulmuştur. Sırf Kur'an deyip Kur'an'ın canlı mümessili olan Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz göz ardı edilirse, Allah'ın istediği hidayet alanı kul için oluşamaz. İşte hakka teslimiyet peygambere teslimiyet ile gerçekleşir.

Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimize iman ve teslimiyet olmadan Allah sevilemez. Allah'ı Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin öğretisi olmadan kendi başına seveceğim dersin, o sevdiğin Allah değildir, hayalinle kurguladığın ilahındır. Zaten Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin öğretisi olmadan, Allah'ın kendisini bilinmemizi istediği en üst perdeden bilinmesi oluşamaz ki sevilsin. Onun için Allah ve rasulunu ayıranlar haktan uzağa düşmüşlerdir. Bize ve tüm kullara her lazım olan ilmi bildiren bizzat Allah'tır. Kuran bizi düşünmeye çağırıyor ise, demek ki vardır insanın da bir yapacağı. Tabi ki yaptığı her şey de Allah'ın hükmü dâhilinde gerçekleşir. Yani başıboş bir yaşam söz konusu değildir. Çünkü Kur'an da boş tek bir harf bile yoktur. Kuran misallerle de birçok şeyi anlatmıştır. İşte misali çözüp hakikatine doğru yol alanlar sırata girdi, gerisi sırata girmek için münadinin sesine uyanmayı bekliyordur. Sen de ol bir

münadi al eline davulu kapı kapı dolaş. Belki uyanır bir ev daha sahura diye kapı kapı dolaşan sahur davulcuları gibi. Bıkmadan ve usanmadan kabir kabir dolaş ve ölülere ulaş. Belli mi olur, belki bir kabirden ses duyarsın. Kabirden hırıltı sesini duyarsan, sakın korkma ve dolaşmana ara verme. İşte o zaman samimiyetinin karşılığını alırsın.

Kur'an kolaydır herkes anlar deriz ama Kur'an öğreten bir muallimin şart olduğunu unuturuz. Eğer öğreticiye gerek yoksa neden bir doktor adayı bunca zahmet çekerek yıllarca okul okur. Alsın tıpta okutulacak kitapları evde çalışsın. Öylece doktorluğunu ilan etsin. Küçük olan insan bedeninin içeriğini öğrenmek için rehber gerekiyorsa, koskoca olan insan ruhunun eğitilmesi için de rehber şarttır. Uçsuz bucaksız çölde rehbersiz yola çıkanlar, kurda kuşa yem olmaya mahkûmdur. Asıl önemli olan ise sömürmeyen âlim bulmaktır. Çünkü nefsini tanımayan kişi aldığı bilgi kısıntısı ile (ilim demiyorum) sömürebilir. Bunu da Kur'an, İslam'ı anlatırken dünyalık beklentisi içinde olmayan ilim erbabından ilim almak şartını getirmiştir. Demek ki gözü dünyalığa kayan ilim ehli de olsa, tüm ferasetini kaybetmiştir.

Maneviyatını yitirmiş, heybetsiz olarak ortada kalmıştır. Onun için de, ilim erbabını dünyalığa alet etme ki, ondan istifade devam etsin. Teslimiyet ve tabiiyet insanı kurtarır. İnsanın imanı varsa hakikatine, içeriğini öğrenmese de gereken çalışmaları yaparsa kurtulur. Delil Kur'an'da mevcuttur. Es-hab-ı kehfın peşine takılan kıtmir tabiiyetinden dolayı cennete ulaşacaktır. Müceddidi dini değiştiren bir kişilik olarak sananlar, samanlıkta iğne aramaya devam etsinler. Ama unutulmasın ki; Kur'an'ı ruhuyla aktaran fakih insanlara, günümüzde her zamankinden daha çok ihtiyaç vardır.

Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin hadislerini yani fiili ve sözlü veya görüpte ses çıkarmadığı sünnetlerinden herhangi bir sünnetini hayatımız için anlamlandırdığımızda, o sünnetin oluş anındaki haleti ruhiyatı iyi bilmemiz gerekir. Yoksa çoğu defa hata ederiz de, yapılması istenenden uzağa düşmüş olabiliriz. İşte anlatımdaki esas haleti ruhiyeyi, ancak fakih olan yani dinde anlayış sahibi olan çözer. İşte bunlara müceddid denmiştir. Örneğin cuma günleri camide halka yapmayın dendiğinde, bu halka camide oluşan ders halkaları için kullanmış ve cuma namazına gelenlerin yerlerinin daraltılmaması için kullanılmıştır. Bunu idrak edemeyen bazıları halkayı tıraş anlamında anlamış ve cuma günleri saç tıraşının günah olduğunu zannetmişlerdir. Buradaki olay eş anlamlı kelimelerden kaynaklı yanlış anlamadan çıkmıştır.

İşte tüm hadislerin söyleniş ortamını iyi bilmek gerekir. Hatta Kur'an'ı anlamlandırmak için de, ayetin o anki söyleniş ruhunun bilinmesi, ayetin manasının anlaşılmasında ve idrak edilmesinde gerekli esaslardır. Allah'ın dinine dil uzatanın dilini Allah, çok acı bir şekilde keser. Geçmişte hep böyle oldu. Allah sünnetinde değişiklik yok ve kendimize dikkat etmeliyiz. Kur'an da verilen eskilerin hikâyeleri de kendimize çeki düzen vermemiz içindir. Bu şimdi de ve gelecekte de hep öyle olacaktır. Dinin sahibi bizzat Allah'tır ve koruyucusu da odur.

Mushaf'tan Kur'an'a Yolculuk

Konuya birkaç soru ile başlayalım. Kur'an'ın kelime manası okunan demektir. O zaman Kur'an yani okunan derken ne kast ederiz? Nereden okunan ve nasıl okunan? Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz için, neden yürüyen Kur'an dendi? Kur'an yazılı olarak gelmedi ve yazılan ise Mushaf olarak isimlendirildi, acaba neden?

Kur'an Allah kelâmı olup yaratılmamıştır ve mukaddestir. Mushaf ise, Allah kelâmı olan Kur'an-ı Kerim'in yazıldığı kitaptır. Kur'an yazılırken yazılan sayfalar, yazıyı oluşturan harf ve kelimeler, sayfalardaki mürekkep, hem okunurken çıkan sesler de mukaddestir. Çünkü Kur'an'ın özü onlar sayesinde bize somutlaşır. Ama onlar mahlûktur yani yaratılmışlardır. Allah kelâmı olan ise, Kur'an'ın özü ve manasıdır ki yaratılmamıştır. Varlığını Allah'ın kelâm sıfatından almıştır. Kur'an dünyamıza bize üflenen ruh gibi uyarlanmıştır. İşte manamızda Kur'an'ın manasını keşfedersek, Kur'an'ı okumaya

başlamışız demektir. İşte buna kıraat denir. Yoksa tüm söylemlerimiz slogandan öteye geçmez.

Madem Kur'an yazılırken yazılan harfler, Kur'an okurken çıkan sesler mahlûktur, o zaman asıl mesele Kur'an'ın özüdür ve vermek istediği ruhi bakıştır. İşte Kur'an'ın özünün işaret ettiği birçok mana mevcuttur. Çünkü Kur'an, Allah'ın sonsuz kelimelerinden insana okunan kadarıdır. Sadece meal şeklinde ayetlerin içindeki kelimelerin tercümesine bakıp, Kur'an budur demek ise, en büyük hatadır. Bu hata insanlığı hakikatten uzağa atmaktadır. Çünkü kişiyi Allah'ın vermek istediği kavram içeriğinden çok uzağa atmaktadır. Bu da kişiyi büyük anlam kargaşasına götürmektedir. Öylece verilmek istenen mana içeriğinden mahrum olmasına sebep olmaktadır.

Her bir ayetin işaret ettiği sayısız kapsam alanı mevzu bahistir. Kur'an'ın özünü okuyana kadar Rabbımız, bize tilavetini nasip eylesin. Belki böylece Kur'an'ın tilavetinden kıraatine uruç nasip olur. Çünkü Kur'an tilaveti sayesinde kıraatinin yaşamı kolaylaşır. Kur'an tilaveti olan Mushaf'ın içindeki yazılı ayetleri okumadan Kur'an'ı okumak ise, zaten gerçekleşemez. Onun için de, anlamını bilmezsek dahi Kur'an tilavetine önem vermeliyiz. Çünkü Kur'an'ın tilavet ve kıratı iç içe geçirilmiş olup verilmek istenen hakikate ancak tilavet üzerinden kırata yoğunlaşmak suretiyle derinleşip özümsemek nasip olur.

Kur'an özümüzdür. Çünkü insan ve Kur'an ikiz kardeşlerdir. Kur'an'ın manası ve özü bizim özümüzdür. Derinden derine tertil ile okumalıyız. Kur'an'ın tilaveti de yaptığımız ibadetlerden bir ibadettir. Hiç anlamını bilmezsek dahi, okumamız ile rabbe doğru yol alırız. İşte Kur'an'ın tilaveti, Kur'an'ın yazıldığı Mushaf'ı okumaktır. Kur'an'ın kıraati ise, hayatın tüm

basaklarını Kur'an ile okumaktır. Tilavetten asıl gaye kırata ulaşmak için yol aramaktır. Yol alırken de, tilavete sırt vermeden kıraatte yoğunlaşmaktır.

Kur'an, ana kaynaktır ve insandan okunan Allah sünnetidir. İşte Mushaf, ana kaynağın bizden görünen kadarını cem edip bizi Kur'an'a götürür. Sünnet ise, bizden görünenin bizzat bir insan tarafından tüm teferruatıyla uygulandığıdır. Gerisi, tüm âlimlerin görüşleri ise, Kur'an'dan okunamı bize uygulatan Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin uygulamasına uyarsa değerlidir. Eğer uymazsa hikâyeden öte değildir. O zaman uzak ol o söylenen hikâyeden, çünkü o kişiler dal ve mudildir. Kendileri saptığı gibi seni de sapıtır. Onun için her namazda Fatihâ'nın son ayetiyle korunmak için Allah'a dua ederiz.

Bu kitapta hiç şüphe olamaz. Bu ayet inince, henüz Kur'an ayetleri toplanmamıştı. Daha Mushaf şeklinde bir kitap elde yoktu. Zaten malumdur ki, Kur'an'ın kitap şeklinde toplanışı, Hz. Ebubekir Es Sıddık ra tarafından gerçekleşmiştir. O zaman ayet, "bu kitap" işaretiyle neye işaret etmiştir? İşte bunu anlamak için başıdır. Zaten bu ayet, yedi ayetten oluşan süreden sonra gelen ve EifLamMim diye başlayan ayetten sonraki ikinci ayettir.

Kur'an dendiğinde, sadece Mushaf'ı anlıyorsak, büyük yanlışlık var demektir. Kur'an insandan okunan Allah sistem ve düzeninin adıdır. Bunun içine Mushaf girdiği gibi, Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin tüm fiilleri ve konuşması da girer. Allah ve Resulünü ayıran haktan uzaktır. Buna delil ise, Rahman süresinin ilk dört ayetidir. Rahman Kur'an talim ediyor. Sonra insanı yaratıyor. Sonra insana yetenek veriyor ki, Kur'an'ı anlasın. Eğer

Kur'an derken sadece Mushaf anlaşılıyorsa, insan yaratılmadan önce Kur'an kime talim ediliyor?

O zaman şu ortaya çıkıyor; insan yaratılmadan önce Allah, insanın yaşam alanını âlemler içinde var ediyor. Sünnetinde yani kanun ve nizamında insanın yaşayacağı ortamı var ediyor. Buna Kur'an'ın talimi deniliyor. Sonra insan var ediliyor. Sonra insanın bünyesine akıl, fikir ve iman kuvveleri yerleştiriliyor ki, onun yaşam alanından olan Allah'ın kanun ve nizamını çözsün ve ona göre yaşasın. İşte insanın yaşamında oluşan tüm olumsuzlukların başlıca sebebi ise, Allah'ın daha insanı yaratmadan önce yaratmış olduğu kanun ve düzenine uymadan yanlış yollara sapmasındandır.

İşte bu sapmaya, Kur'an'ın özünden uzaklaşma olarak tabir edilmiştir. Dünya üzerindeki Müslümanların içinde oldukları sıkıntıların başında, varsa yoksa Allah ayetlerinin insan sunumuna sunulduğu Kur'an'ın somut boyutu. Yani Mushaf'ın tilaveti, Kur'an'ın kıraati ise unutulmuş olmasındandır. Kur'an'ı tane tane tilavet et derken, okuduğun ayetlerin anlamlarını ve işaret ettiği Allah'ın yaratılış kanunlarını, yani hayatının nizamını ve yaşantısını Kur'an'a uygun hale getirerek ve hazmederek yavaş yavaş yaşamında seyret ve kendinde uygula, demek istenmiştir.

Biz Kur'an'ın özünden, yani elimizdeki Mushaf'ta yazılı olup Rahman'dan talim edilen, yani Kur'an'ın ta kendisi ile buluşmadan yaşam tarzı edinmezsek, bocalayıp dururuz. İnsan yaratılmadan önce talim edilen, Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin yaşam tarzı ile bize yaşantısı sunulan, Kur'an'a yaklaşımcı prensiplerinden uzaklaşırsak, Kur'an'ın somutları üzerinde yoğunlaşır, özüne inmekten mahrum kalırız. Bu da, insanı yaratım amacına

ulaşmasından mahrum eder. Kaç günlük et kemik bedenin prensipleriyle oyalanır, nefsi emmarenin pençesinde kıvrılır ve dünyadan göçer gideriz.

Kişi işin hakikat perdesinden ayrıldığında, Kur'ani yoldan uzağa düşer. Bu uzak düşmenin sonucunda ise, yoldan uzaklaşan veya hiç yola girmeyen birçok düşünce ekolu doğar. Böylece insanlar bir birbirini dışlamaya başlar. Tıpkı bu günkü tüm insanlık âlemi gibi kim kimi vurduysa ve harabe olan insanlık beldeleri... Arada insafsızca öldürülen sayısızcası hem ebedi hüsrana yol alan binlercesi. İşte belirtilen yola kulak verirsek uyanırız. Elimizi insanlığa uzatmaktan geri çekeriz. Kendi gelişimimizi tamamlayıp dünyayı terk etmeye gayret ederiz. Kur'an'ın vermek istediği ruha döner, yaşam alanımızı cehennem etmekten muhafaza ederiz.

Tarihte bir sürü inanç akımı baş gösterdi. Rahman'ın talim ettiğinden sapanlar dalalette kaldı. Dikkat edelim ki, dilile veya yaşantısıyla açıkça inkâr etmedikçe, biz kimseye dalalet ehli diyemeyiz. Çünkü kalb kapalı kutu olup içindeki bozuk düşünceyi ancak Allah bilir. Hem biz dalalet ehlini tanısak veya tanımasak dahi bilelim ki, herkes hesabını Allah'a verecektir. Onun için kimse hakkında ileri geri konuşmaya lüzum yoktur. Dikkat edersek, insanlar hakkında konuşmak, nefse aşırı zevkli gelmektedir. Çünkü seni ruh dünyasından toprak olan dünyaya çeker. Bu şunu gösteriyor ki, sanki gönlüne bir ip bağlanmış ve seni bir fiile doğru çekiyorsa, o eylem senin için yakıcı azap demektir. O eylemden hızlıca arın. Hem kim olursa olsun saldırgan olmadıkça, bizim hiç kimseye etiket vermeye veya hesap sormaya da hakkımız yoktur. Ama saldırı olursa, nefsi müdafaa hakkı doğar. Nefsi müdafaa hakkını Allah, insan için güvence altına almıştır. Nefsi müdafaa anında ölene de şehit denmiştir.

Kur'an'ın yazılı kitap şekli olan Mushaf'tan ayetler tilavet ederek okuyanlar ve anlatanlar, Kur'an'dan hakikatlerine uzanan bir tarzda kıraat etmedikçe, insandan istenen şekilde ayetleri söylemiş ve okumuş olamazlar. Çünkü burada taklidi bir sunum vardır. Okuduğu her ayetin kendisine indiği Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin hallerini ve Allah'tan kendi özlerinde kurulu olan müjdelere yani Kur'an'ın ayetlerini sadece haber olarak kopyala yapıştır şeklinde, kendi nefislerine olan hitabı unutarak, karşılarındaki kişilere iletmiş olurlar. Çünkü orada yazılı olan ayetleri kendi gerçeklerinden olacak şekilde enfuslarından afaka doğru bir bakışla bakarak öz hakikatlerine şahadet edememişlerdir. Böylece ilk emir olan "ikra"ya sırtlarını dönmüş, daha ilk emri bile yerine getirmemişlerdir.

Önce Kur'an'ı Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin bakışıyla öğrenelim ve sonra yazılan kitapları gözden geçirelim. Her hikmetse biz tersini yapıyoruz. Önce diğer kitapları öğreniyoruz, sonra Kur'an'ı onların gözünden okuyoruz ve aldaniyoruz. Elbette Kur'an, mubin yani apaçık olan kitaptır. Ama apaçık kitabı anlamak için apaçık olan a'rab'çayı iyice bilmek te gerekir. Çünkü Kur'an'ın lügat dili arabçadır. Rab öyle dilemiş ve öylece indirmiştir. Demek ki bizimle en uyumlu dil arabçadır. Bu kitabın birinci cildinde bahsettiğimiz gibi Allah, hem arab dili için hem de Kur'an için, yani ikisi için de mubin kelimesini kullanıyor. Demek ki ikisi de insan için apaçık olanıdır. Apaçık olana sırt verene sırt verilir.

Kur'an'ın kadrin karanlığında nazil olduğunu sakın unutma. İstersen tüm Kur'an'ı ezberle. İstersen fıkıh ilimlerinden her şeyi bil ama bir dokunuş, bir an, işte kalbe dokunulan kadr anı olmazsa ne çare. O dileğimizi inşa etmezse ne çare.

Dilerim ki o anın yani kadrın tecellisinin dokunduğu kişilerden olalım. Allah'ım selam en sevgiliye. Hem selam, ehli beytin tertemiz soyuna ve onun kokusunu saçanlara olsun. Onlar bize Kur'an'ın derinlikli yolunu açtılar. Kur'an okumayı öğretiler. Kur'an okuyan kullar en bahtiyar kullar oldular.

Kim ki Kur'an'dan sonra vahiyle incek bir şey umuyor ise, o Kur'an'a inanmamıştır. Ama feraset ile birçok ilim ilham ile kalbe akmaya devam edecektir. Ama bu ilmi akıntılar asla vahiy olarak değerlendirilemez. Çünkü ilham, vahiy gibi korunaklı değildir. Şeytan fısıltısı karışabilir.

Nübüvvet risaletinin son temsilci Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimize tabi olmadan asla ve asla iman edilmiş olunamaz. Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizden sonra Rasulullah arayan kişinin arayışı ise, seraptan öteye değildir. Kur'an-ı Kerim'den sonra vahiyle tebliğ edilecek bir şey de kalmamıştır. Dinimiz, Kur'an ve Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz ile tamamlanmış, içine sonradan koyulan her şey de bid'attır, uzak duralım ki korunalım. Kur'an insandan okunan Allah'ın kanun ve nizamından insanı ilgilendiren kadardır. Onu kendine uyduracağına sen ona uy ki, yaşamın düzene giresin.

Kur'an'ı değiştirelim diyenler hep dünyasını değiştirip cehennemini boyladı da, Kur'an değişmeden yoluna devam etti. Çünkü Rahman Kur'an'ı talim etti, insanı yarattı ve talim edilen Kur'an'ın beyan etmesini insana öğretti. Sonra korumasına alıp kıyamete kadar korunaklı yaptı. Kur'an'ın öz manası Allah'tan geldiği gibi, insanın da öz manası da Allah'tan gelmiştir. Allah'ın nuru her şeyi kapsamıştır, lakin Allah her şeyden münezzehtir.

Değişmez ana esaslar Kur'an ve sünneti Rasulellahtır. Bunu kendimizde bularak yolculuğa devam etmeliyiz. Yoksa öğrendiklerimiz sırtımızda yük olur. Uyanık olunmalı ve benliğimizi asla ve asla hiç kimseye teslim etmemeliyiz. Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin dışında hiç kimse önünde kayıtsız şartsız diz çökmemeliyiz. Zira başkaları önünde diz çöktüğünde istismarına açık alan oluşur. Çünkü sömürüp dünyalık elde edenlerin rahatlıkla istismar edebilecekleri alanlar, kişinin boşluğa düştüğü noktalardır.

Malumdur ki sömürgecilerin en büyük enstrümanları arasında başta din olmak üzere kullandıkları birçok etkin alan mevcuttur. Etkinliği ele geçirilen alan ile insanın en zayıf noktasını keşfedilerek sömürülür. Ne sömürelim ne de sömürülelim. Bağımsız ve özgür Allah kulu olalım.

Kur'an ve Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz neyimize yetmez. Allah onlarla arınmamız için tüm yollarını bize ilka etti. Unutmayalım ki ismet sıfatı sadece Allah'ın resul ve nebilerine yani peygamberlerine ait olan sıfattır. Onlar dışında hiç kimse asla ve asla günahsız ve hatasız değildir. Onun için mutlak teslimiyetimiz Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimize olsun. Benim yolum budur. Gayrı yollar bana karanlıktır.

Neymiş? İnsanları bilmem kim irşad ediyormuş. Ey at gözlüğü takan kişi, insanı Kur'an ile Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz irşad eder. Bu kıyamete kadar da aynı olacaktır. Mehdi ve Hz. İsa aleyhi selam geleceklerse, onlar da aynı yolla irşad edeceklerdir. Günümüzde olayın farkında olan âlimlerin irşadı da, o irşadın

dışında bir irşad olamaz. Bu irşattan gayrı irşad noktası arayanlar, hezeyanlara duçar olurlar.

Hem Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin söz ve fiilleri olarak bize sunulan tüm hadisi şeriflere karşı hürmetle davranalım. Sesimizi Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin sesi olarak ulaşan hadisi şeriflerin üzerine çıkarmasın. Bu Kur'an'ın bize emridir.

Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizi hayatından çıkararak ve Kur'an yeterli diyen kişi Kur'an'ın ne olduğunu bilmemiştir. Kuruntuyla İslam tatbik edilemez. Kafasına göre ayetlerden yorumlar ve uygulanış çeşitlerini çıkarır ki, sonu hezeyan olur. Çünkü Kur'an, ancak Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz ile açıklanıp vücut bulur.

Sadece Kur'an deyip sünneti rasulellaha sırt çevirenlere tarihten bir örnek verelim; İmam Azam Ebu hanife hiçbir hadisi eserine almamış mıdır? İmam Şafii hadise sırt mı dönmüştür? İmam Hanbel hadissiz mi fıkıh yazmıştır? Ya imam malik hiç mi sünnete müracaat etmemiştir? İslam fıkhnın bize sapasağlam ulaşmasının omurgasını teşkil eden bu âlimler, fıkıh ilmini bir teori çerçevesinde bir araya getirdiler. Acaba bu zatlar, sünneti Resulü kulak ardı mı ettiler? Hadissiz Kur'an doktrinlerinden uzak duralım. Sadece Mushaf'ın metni yeter ve ben bununla Kur'an'ı anlarım diyen yanılmıştır ve cahildir. Çünkü Kur'an bizden okunan Allah sünnetidir. Mushaf bizi Kur'an'a götürür. Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz de yaşantısıyla bize Kur'an'ın yaşam şehrinin sunar.

Kur'an'dan bir ayet önüne gelince, hemen anını gözden

geçir. Üzerinde tefekkür et ve yaşamını ona göre değiştir. Hem hiç anlamını bilmezsen de, her gün Kur'an'dan bir miktar okuyan kişi, kendisiyle barışır. Kur'an'ın hasbelkader arabça geldiğini düşünme. Arabların en azgın toplum olduğunu düşünüp, onun için Kur'an'ın arab bir toplumda indiğini zannedip yanılığında olanlara kapılma. Çünkü Kur'an, bizi bizle buluşturan rabbin sonsuz ve sınırsız kelamı olup insan yaşamıyla maddi ve manevi olarak uyumlu olan yegâne dil olan arabça olarak sunulmuştur.

Kur'an ayetleri bazen her biri bağımsız olarak açıklanabileceği gibi, bazen de gelen ayet önceki veya sonraki ayetle içli dışlıdır. Ayetler arasındaki münasebet bilinmeden ayetlere anlam verildiğinde, tümüyle kişiyi başka mecralara taşır ve çok tehlikeli anlamlar ortaya çıkarır. Olayın hakikatini incelemeyen her yazılanı gerçek sanan ise, batıla uzanan dalgaya kapılır ve ayetin işaret ettiği hakikatlerden mahrum kalır. Onun için yazan kişinin itikadı duruşundan emin olduğumuz kişilerle haşır neşir olalım. Yaşantısı sünneti seniyyeye uymayan kişilerden uzak duralım. Yoksa zaman geçer de onların bozuk itikatları bize de sirayet eder. Bu da bizim için manevi ölüm olur.

Kur'an, insandan okunan Allah'ın kanun ve nizamıdır. Kur'an her şeyi açıklar dediğimizde, Kur'an kavramından anladığımız şey, "Mushaf ve Sünnet" tir. İşte Kur'an, Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin tüm yaşantısına denir. Dolayısıyla Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimize yürüyen Kur'an denmiştir.

Kur'an bir bütündür. Kur'an, Allah yaratış ve sisteminin insanı ilgilendiren ve insandan okunanıdır. Herkes aynı düzeyde ve aynı ilim de değildir. Derece derece aşağı ve yukarı

derecedekiler mevcuttur. Örneğin, Hz. Ebubekir Es Sıddık ra ile ümmetten her hangi bir kişinin Kur'an'ı aynı şekilde anlaması düşünülemez. Herkes anlar ama kapasitesi kadar anlar.

Burada şöyle bir soru akla gelebilir; tahir olmayanlar Kur'an'a el sürmesinler ayetinde ne demek istenmiştir? Buradaki ifadeden nasıl bir mana çıkarmalıyız? Tahir olmayanlar el sürmesin Kur'an'a dediğimizde iki kavram önümüze çıkar. Ayetteki hüküm iki kavrama da şamildir.

Birincisi, Kur'an'ın dünya kelimimize göre sayfalara yazılıp ciltli şekilde elimize aldığımız kitaptır ki, buna Mushaf denilir. Buna abdest almadan dokunmak haramdır. Ama Abdestsiz dokunmadan okuyabilirsiniz. Çünkü Allah kelamı yazılan nesneyi mukaddes eder. İkincisi ise, Kur'an'ın işaret ettiği mana hüviyetidir. Tahir olmayanlar el sürmesin hitabı buna da şamildir. Müşriklerin necis olduğu hükmünü göz önüne alırsak, iman etmeden Kur'an'ın işaret ettiği mana özüne ulaşmanın mümkün olmadığı anlamı önümüze çıkar. La yemessuhu dendiğinde, kesinlikle dokunulamaz emri vardır.

Kâfir tutar eline Kur'an'ın yazılı olduğu Mushaf'ı hem de abdestsiz ve der ki hani ayet diyor dokunamaz, işte dokundum. Hayır dokunamadı. Mushaf'a dokundu Ama Kur'an'a dokunamadı. Kur'an'ın zahiri emri Müslüman için geçerlidir ve abdestsiz dokunamaz Kur'an'ın yazılı olduğu Mushaf'a. Ama abdest almadan okur ve manasına kadar dokunur. Ama batını anlamı kâfir için geçerlidir. Mushaf'a dokunur ama Mushaf'taki mana derinliğini hissedemez. Çünkü Allah'ı bilmemiş ve her ne kadar ilahı/tanrıyı sözde inkâr etse de, kendisini üstü örtülü olarak bir ilah/tanrı gibi görmüştür.

Her yeni gün, yeni bir umut olarak önümüze serilir. Sabah namazıyla haktan gayrını unutarak güne merhaba diyelim.

Günlük yaşamımızı nefsimize Kur'an'dan okutalım. Yaşantımızı okuduğumuzla uyumlu bir hale getirip ona göre yaptığımız fiillere yönelelim. Her anımızı ilmek ilmek dokuyarak dolduralım. Her saniyemizi Kur'an'dan bir harfe daha dokunmuş için değerlendirelim. Beş vakit namazı kılıp, nefsimizin hak yolunda sükût bulmasını sağlayalım. Nefsimizin sükûtuyla sükûn ehli olalım. Böylece konuşmak gümüşse de sükût altındır gerçeğine şahit olalım. Öylece Kur'an kıratının yolunun bize açıldığını müşahede edelim. Bu müşahede ile enfustaki ve afaktaki güzelliklere dokunalım.

Kur'an okurken çıkardığımız seslerle alakalı bir konuya değinip bu konuyu da bitirelim. Kur'an'ın ayetlerinin telaffuzu esnasında ağızımızdan çıkardığımız seslere dikkat etmeliyiz. Harflerin telaffuzunu birbirine karıştırmadan okumalıyız. Arapçadaki her sesi sembolizme eden harfler Latin alfabesinde yoktur. Örneğin "Sad/ص" harfi Latin alfabesinde yoktur. Peltek olan "SA/ث" harfi de Latin alfabesinde yoktur. Bunlar gibi arab alfabesinde olup Latin alfabede olmayan on bir harf mevcuttur.

Örneğin "Sad/ص" ile başlayan sallu ile Latince de olan "S" harfi ile sellu arasında derin farklar mevcuttur. "Sad/ص" ile okunurken rahmet manasına gelirken, Latin alfabedeki "SE" harfi ile okununca, kılıcını al üzerine yürü gibi anlamlara gelir. Bunun gibi arab alfabesindeki birçok ses, Latincedeki alfabede çıkmadığı için, birçok kelimenin tersi yönünde anlama karşı karşıya kalırız. Elbette çatlatarak gırtlatacak okumak kişiden kişiye zor gelebilir, ama harfler arasındaki manaları bozmayacak şekilde harflerin sıfatlarını vermek boynumuzun borcudur.

Kur'anla Kendindeki Okurken

Tüm Kur'an'ın vermek istediği esas mesaj Fatiha'da, Fatiha'nın besmelede, bismelenin tüm içsel mesajı ise başındaki "BA/ ب" harfinde cem olmuştur. Allah bize bismillah ile başlatır Kur'an'ın hitabını. Rahman talim etti Kur'an'ın fermanını. Rahim varlığı "var"lıktan çoğalttı bize verdi adını. Hamd ile kendisiyle buluşturdu tüm varlığını.

İnsandan okunan kıraat, kâğıttan okunan ise tilavettir. Kur'an'ı tane tane okuyup kendinde kıraati seyir ise tertildir. Öncelikle bilelim ki, okuduğumuz Kur'an meali, Kur'an'ın tercümesi değildir. Mealler Kur'an değil ama Kur'an hakkında kısaca malumat verir. Mealler çeviri yapanın kendi anlayışı kadar Kur'an'dan anladığıdır. Meale bakıp Kur'an'dan hüküm çıkarmak ise, işin hakikatinden yoksun oluşun en büyük kanıtıdır.

Bilelim ki, Kur'an ve Rasulellah bizi asıl kitaba götürür. Asıl kitaba, ElifLamMim (الم) ile işaret edilmiştir. Bakara

süresinin birinci ayeti olarak bize sunulmuştur. Kur'an bir bütündür ve sünettullahtan insanı ilgilendiren kadarını açıklar.

Bil ki peygamberler hevalarından konuşmazlar. Çünkü peygamberlerin gözetmenleri bizzat Allah'tır. Gözetmeni Allah olan kişinin, günaha meyli düşünülemez. Veda hutbesinde Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz şöyle buyurmuştur; Ey Müminler, "Size iki emanet bırakıyorum, onlara sarılıp uydukça yolunuzu hiç şaşırmazsınız. O emanetler, Allah'ın Kitabı Kur'an-ı Kerim ve Rasulellahın sünnetidir".

Allah dinini sapasağlam insanlıkla paylaşmak için, peygamberlerini yani tüm nebi ve rasullerini doğumdan ölüme kadar korumaya almıştır. Allah, peygamberlerini ismet sıfatıyla yaratmıştır. Onun için hiç şüpheye düşmeden sarılalım hatmunnebi olup Allah'ın son rasulu olan Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin bize sunduğu prensiplere ve öylece Kur'an'ın seyrine dalalım.

Kur'an'ı kafamıza göre okuyup ve istediğimiz şekilde mana verirsek hata yaparız. Kur'an ancak, Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin yaşadığı gibi ve nüzul sebebinin ruhuna uygun anlamlandırılırsa anlaşılır. Yoksa günümüzdeki gibi yüzlerce ve hatta binlerce fırka ortaya çıkar. Sonrasını ise, çatışma ölümler takip eder.

Her bir âlim, Kur'an'a açılan bir penceredir. Her biri ayrı kenardan görür. Çünkü her insanın meşrebi yani bakış açısı ayrı ayrıdır. Tümünden faydalanmak gerekir. Ama herhangi bir âlimi putlaştırıp, etrafında kümelenip, diğer insanları dışlamak ise Kur'an'a karşı nankörlüktür. Hatta hatta gaflet ve dalalettir. Her çeşmeden su iç ama hiçbir çeşmeyi dışlama. Ama hiçbirleriyle de kayıtlanma. Tek kayıtlandığın Hz.

Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz olsun. İşte o zaman zarar etmezsin.

Maide 104 rabbimiz şöyle der; Onlara: “Allah’ın inzal ettiğine ve Rasule geliniz” denildiğinde, “Babalarımızdan gördüğümüz bize yeter” dediler. Babaları bir şey bilmeyen ve hidayet üzere olmayanlarsa da mı? Kur’an’ın her ayeti birebir bize hitap eder. Çalışmak ve mantık yürütmek her birimiz üzerindeki Allah hakkıdır. Ayete dikkat ettiğimizde hem nazil olan Kur’an’a hem de Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimize geliniz diye apaçık hitap vardır. Çünkü Allah ve rasulunun bizlere bildirdikleri hakikatler asla ayrılamaz. Çünkü rasulullah asla ve asla heva ve hevesinden konuşmadı. Her hal ve filinde hem söyleminde Sünnettullahı hakkal yakın görerek amel eyledi.

Bazısı der ki, Kur’an’a uymayan hadisleri reddederiz. Bizde deriz ki; Kur’an’a uymayan şeyi bulmak için önce Kur’an’ı anlamak gerekir. İşte mutlak vahyi anladığımızda peygamberimizin sözlerinin mahiyetini anlamaya başlarız. Çünkü din sadece vahiydir. Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin konuştuğu her şey vahiy iledir. Her şeyi ama her şeyi vahiy iledir. Vahiylere bazısı özün özüdür ki buna Kur’an denir. Vahiylere bazısı özdür ki buna Hadis-i Kutsi denir. Vahiylere diğeri ise özden fişkırın ilmin yaşama yansımasıdır ki buna da Hadis denir. İşte onun yoluna giren Allah dostu olur. Allah’ın dostları lekesiz şeffaf cam gibidirler. Sessiz ve sözsüz... Cam şeffaf ve tertemiz olunca yok mu oluyor? Hayır, cam orada kapı gibi duruyor. Ama renksiz ve sade... Ondan güneş ışını orijinal olarak yansır. Allah’ın bizdeki güneşi Kur’an’dır. Eğer Kur’an bizden, bizim nefsi şeklimiz bulaşmadan Hz. Muhammed Mustafa sallallahu

aleyhi ve sellem efendimizin yansıttığı gibi âleme yansiyorsa, Allah dostu olmaya doğru adım atmışız demektir.

Allah'ın değişmez nizam ve kanunlarının tümüne din denir. Bunun adı da İslam'dır. Peygamberler vasıtasıyla insanlığa ulaşan ise, Allah sünnetinden insanı ilgilendiren kadardır. Kur'an, bu sistem ve düzenden insanı ilgilendiren kısmının tüm ayrıntılarını mücmel olarak anlatır. Rasul-i Ekrem ise, Kur'an'ın nasıl yaşanacağını bilfiil gösterir. Hem Kur'an'ın müteşabih olan kısımlarını örneklerle idraklerimize mufassal olarak sunar.

İşte kim Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin anlatımlarına uyarsa, kendi için uyumuş olur. Kim de kulak ardı edip nefsin anlık çekiciliğın duygusal hayalleri peşinde koşarsa, kendi elleriyle teptiğı hakikatten mahrumiyetten edindiğı zararın acısını çekmeye mahkûm olur. Çünkü ne Allah'ın ne de Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin bize ihtiyacı yoktur. Ama bizim hakikatimize uygun amel etmeye ihtiyacımız vardır.

Hem şunu da bilelim; Kur'an da her şey vardır derken, insanla ilgili olan her şey vardır demektir. Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz vasıtasıyla bildirilen Kur'an'da, Allah'ın değişmez düzeninden insanı ilgilendiren kısmı anlatılır. Daha nice nice âlemler vardır ki insan onları hayal bile edememiştir. Çünkü insanın kapsamı dışında olan bir şeyin idraki insan için oluşamaz. Örneğın bal arısına vahiy edilenlerin içerik sentezini Kur'an'da bulamazsın. Çünkü bal arısına vahiy edilen, Allah'ın değişmez nizam ve kanunundan bal arısından okunandır. Bizimle alakası

yoktur. İşte her varlığa Allah'ın değişmez nizam ve kanunundan ona göre gerekli olanı öğretilir.

Kur'an, Allah'ın sistem ve düzeninin bizden okunanıdır. Daha farkına varamadığımız nice boyutlar mevcuttur. Kur'an'ın anlaşılır olması demek, Kur'an'ın yani Allah'ın mutlak kitabının insan boyutuna göre anlatılması olayıdır. Bu demek değildir ki, her okuyan hemen tüm Kur'an'ın hepsini anlayacak. Bazen bir ayet üzerinde saatlerce düşünür, yeni yeni manaların çıktığını hayretle temaşa ederiz der derin ilim sahipleri. Birde anlamadığımız ayetler oluyor ki, onları da daha çok okumuşlara sorarız derler aynı kişiler. Kur'an'ı Kerimi kimseye sormaya gerek yok, zaten kolaydır anlarsın deyip milleti gaza getirenlerin nasıl anladıkları ortada. Biri Allah geleceği bilmez der. Biri kader yoktur der. Biri reen-karnasyon vardır der. Biri insan maymundan gelir der, derken uzayıp gider yanlış mülahazalar. Kur'an'ı kerimi anlamak için meal yetmez kardeşim. O kadar kolay mı sandın rabbul âleminin sonsuz ve sınırsız olan tek kelimedenden oluşan sessiz sözsüz kelamını. Evet, arınmayan el süremez.

Şuurun gereksiz bilgilerle dolu olması, ya Kur'an'ı dışarıda bırakır veya bir hobi olarak hobilere eklenen bir hobi olarak bırakır. Oysaki irademizi elimize alıp şuurumuza doldurduğumuz tüm gereksiz bilgileri temizlersek ve orada sadece Kur'an'ı bırakırsak, o zaman alacağımız sefanın tadına varırız. Yoksa öylesine diğer hobiler gibi vakit geçirdiğimiz bir hobi malzemesi olarak kalacaktır.

Kur'an kusursuzdur. Çünkü Kur'an, Allah'ı tanıtmaya babında, insanı tanıtmaya babında ve insan ile Allah arasındaki ilişkiyi sunmaya babında her ne gerekiyorsa eksiksiz bir şekilde bize anlatmıştır. Kur'an, yüksek tahsil yapmış kişilerin

anlayacağı, sıradan kişilerin anlayamayacağı bir şey de kesinlikle değildir. Kelime-i tevhitte anlatıldığı gibi, Allah yanı sıra yönelim alanlarından dönüp yönünü sadece Allah'a çevirip Muhammed rasulullah gerçeğine yapıştıktan sonra, kişinin inanç dünyasında İslam dinine göre yaşam oluşur ve Kur'an'ı anlamaya başlar. Yoksa istediği okulu okusun veya istediği kadar Arapça bilsin, Hz.Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin çizgisinde Allah'a inanıp gönül bağlamayanlar, Kur'an'ın içeriğini hissedemez. İşte bu şekilde Allah'a yönelen tevhid yapmış ve şirkten arınmıştır. İşte bu hakikate binaen denmiştir ki arınmayan el süremez.

Kur'an ayetlerindeki tüm anlatımlar tam açık olarak söylenmiştir. Ama her bir insanın anlama kapasitesi değişken olup kendisine göre sınırlı olduğu için, herkes nasibi kadarını Kur'an'dan alır. Çünkü birçok ayet müteşabihdir ki, ancak ilimde rasihun olanlar, onun Allah indindeki yerini temaşa edebilirler. Kişi nasibi kadarına ise, işte budur Kur'an dediğinde kavgalar başlar. Çünkü başkası başka bir şey anlamıştır. Sen ise kapasitene göre başka bir şey almışsındır.

Ama "ben şu ayetten şunu anladım" ve "sen ne anladın?" müzakere edelim, beraber derinleşelim söylenip ilimde beraber yol alalım denilirse, böylece sadık bir kalple saygı dairelerinde yükselip ilmi paylaşımlar yapılırsa, kolektif bir ilim ortaya çıkar. Sonrasında ise, insanlık yükselir de yükselir. Ama ne çare ki, nefsi emmare devrede olup insanların bir birini kabullenmekten alı koyuyordur. İşin hakikatinde hiç kimse kendisini bilmiş addedip karşısındaki kişiyi cahillikle suçlayamaz. Ama ne yazık ki nefsi emmarenin devrede olması, bunun fiili yaşamda yaşamını engelliyordur. Ancak nefsinin tezkiye eden ise, bunu başarabilir. Onun için de birinci hedef zikirler ile manaya doğru uzanan letaiflerimizi paklayıp nefsi

hizaya getirmektir. Sonrasında zaten ilmin kapısı bizlere glmseyecektir.

Hiçbir zaman kendimizi üstün veya bilmiş bilip insanları kçmsemeyelim. Çünkü her insan rabbe açılan bir penceredir. Hangi pencereden ne görünür, buna rabbi karar verir. Hem sen ey kendini bilmiş zannedip öylece halk hakkında ahkm kesip millete cahil diyen kişi; işaret parmağınla karşıya işaret edip ona bir sıfat taktığında, aslında alttaki üç parmak geriye doğru sana işaret eder ve der ki, o sıfat senden üç kat fazla zuhur etmektedir. Sen madem Kur'an'ı anladın, ilim ehlisin ve kendini bilmiş sanırsın, o zaman tanımayanlara tanıtılmak zorundasın. Öyle herkese cahil deyip işin içinden sıyrılamazsın.

Kesinlikle aklımızın kısıtlı olduğunu bilelim. Onun için de imanla beslenen akla muhtaç olduğunun idrakinde olalım. Aklımız hakkıyla yetmez Kur'an'daki tüm sırları çözmeye. Onun için de Kur'an'a iman etmişiz. Ayrıca muhtacız hem Kur'an'a hem de hadise. Kur'an ve hadislerdeki sırlara aklımız erdiyse ne ala, ermediyse doğru olan Kur'an'dır ve sünneti rasulellahtır deriz ve yaşantımızı öylece düzenleriz. Hem bilelim ki, Hadislere inanmayanların Kur'an'a da imanları yoktur. Onun için dönme dolap gibi nefsin istekleri etrafında dönmeyelim. Yolda sabit duralım, ağır ve vakarlı olarak hakka yol alalım. Sadece Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin bakışıyla Kur'an'a yönelip, öylece Allah'ın sünnetini baş tacı edelim. O zaman tüm kavgaların bittiğini hayretle seyrederek.

Kur'an'a inanmayan, Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimize el verip bey'at etmeyen, öylece ondan feyiz alıp özüne yönelmeyen kişiye, acaba mehdi gelse

ondan ne alabilir ki? Kur'an'daki her bir emir, bir somut hükme dayanır. İşte söz de Kur'an'a iman edip ama öz de Kur'an'dan uzağa düşen İslam âlemi, bölük parça oldular. Milyonlarca kişi aralarındaki ihtilaftan dolayı katledildi. Ve hala öldürmeler devam etmektedir.

Oysa çok basitti. Sadece Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimize tabi olacaktık. Fırkalara ayrılmayacaktık. Hani Kur'an'a iman etmiştik. Bakalım şu ayete; “Hep birden Allah'ın ipine sınımsız sarılın, bölük bölük olmayın ve anın Allah'ın size verdiği nimeti, anın o zamanı ki düşmandınız birbirinize, kalplerinizi uzlaştırdı, nimetiyle kardeş oldunuz. İçinde ateş dolu bir çukurun tam kenarındaydınız, sizi kurtardı oradan. Allah, doğru yolu bulursunuz diye delillerini böyle açıklar işte.” Ali İmran 103 Ayette görüldüğü üzere hani Kur'an fırkalara ayrılmayı yasaklamıştı. Hani Kur'an hükümleri bizim için vazgeçilmezdi. Hani bir ayete bile inanmayan kâfir oluyordu. Hani bir ayeti bile tatbik etmeyen fasık oluyordu. İşte fırkalara ayrılanlara mehdi de gelse, ona karşı durup fırkasını hak bilip onu batıl bileceklerdir. Çünkü İslam dışında alt isim kullanıp ayeti inkâr etmeden fırkalarra ayrılanlar, İslam'ın ruhundan uzaklaşmış ve fasık kimseler olmuşlardır.

Kur'an yeter der bazı hakikatten habersiz yaşayanlar. Elbette Kur'an yeter ama Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz olmadan Kur'an'ı anlayacak ve anlatacak bir babayiğit göster de yeter diyelim. İşte Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin sünneti ile hemhal olanın yaşamını Kur'an kuşatır. Yoksa kafasına göre Kur'an'ı anlamlandırmayı oluşturur da, nasıl bir girdaba yuvarlandığının dahi farkında olamaz. Kendisini ise, hala doğru yolda olduğunu sanır.

Kur'an'ın ilmini Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin sünneti doğrultusunda salt olarak yargısız bir şekilde hikmetleriyle beraber güncel bir anlatımla aktaracaksın. Aktardığın kişi aklını kullanıp kendine yol çizmelidir. Yoksa sana göre bir çizgiye girer ki, taklidi bir yaşam sürüp gider. Dikkat edilse Kur'an salt bilgi olup doğru veya yanlış bize aktarır. Dileyen doğru yolu tutar, dileyen de yanlış. Sonucuna da kendisi katlanacaktır. Çünkü kişiden sudur eden amelin sonucu kesinlikle kişiyi bulacaktır.

Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz, hakikatini oluşturan sonsuz güçle iletişim ağına ulaştınca, rabbul âleminden kendisine doğru kapı açıldı ve sunum başladı. Dikkat edin vakıa 80. Ayeti “Âlemlerin Rabbinden indirilmedir.” Şeklinindedir. Âlemlerin rabbi de Allah olduğu için, Allah nazil etmiştir deriz. İşte Allah Kur'an'ı rububiyet sıfatıyla insana indirmiştir. İnsan da kendi nefsi terbiyesini Kur'an'a göre düzenlerse, rububiyeti itibarıyla Allah'ı tanır ve rabbim Allah'tır hakikatine ulaşır. Onun için denmiştir ki, nefsinin bilen rabbini bilir.

Kur'an bizden okunandır. Dışsal veya içsel bir ilah olup senle alakası olamayan bir güç tarafından göndermiş gibi Kur'an'a bakarsan, yerinde sayarsın. Hem önüne sayısız soru işaretleri çıkar. Oysa insan Allah ile kaimdir. İşte insanın Allah ile kaim olma olayı, Allah'ın rububiyeti gereğidir. Kur'an'ın insana inişi de, Allah'ın rububiyeti itibarıyla. Rububiyet itibarıyla Allah ile ilişkimiz, bizim onunla kaim olduğumuz gerçeğinin dile gelişidir. Kur'an'ın her bir ayeti, Her bir ayetin her bir bölümü bire bir bize hitap eder. Hitap ta yerini bulup o hitapla saf olduğumuzda, İslam'ın tadını alırız. Her gözümüzü ayetlerde gezdirdiğimizde, yeniden o ruha kavuşmak umuduyla okuyalım. Çünkü Allah'ın istediği şekilde

Kur'an okumayı öğrenmeden, muhammedi olmak olanaksızlaşır. Kimse kendini kandırmasın ki, Muhammedi olmadıkça da tefrika asla bitmez.

Hem nasıl olacak ki Kur'an âlemlerin Rabbi tarafından nazil olacak, ama içinde hiç ruh ve mana namına bir serzeniş olmayacak? Böyle düşünenin düşüncesine şaşarım. Kur'an'ın ayetleri üzerinde ifrat ve tefritten uzak bir şekilde, vermek istediği ruhu anlayarak tefekkür edelim. Örneğin, tarihin karanlık devirlerinden kalma ve adetlerin en fenası olan, insanlığın özgürlüğünü elinden alıp mal gibi alınıp satılması olan köleliliği veya cariyeliliği yok etmek için çırpınan Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizi, köle ve cariye zihniyetiyle anmak en büyük nankörlüktür. Bu zihniyetten arınıp hür bir insanlık profili oluşturmak için gereken her şeyi önümüze sermiştir. Biz inat edip gerçeklere karşı kör davranırsak, gözümüzü kapatıp yürüdüğümüz için, akıbetimiz bir çukurun dibi olacaktır.

Düşünsenize tüm toplum öyle ve Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizi tek başına karşılına dikiliyor ve en büyük sevabın köle azadı olduğunu söylüyor. Aslında İslam'da kölelik yoktur. Var olan hükümler de o günün şartları içinde mevcut olan köleliği bitirmek içindi. Kur'an'da dahi nasih ve mensuh ayetlerin olduğunu unutmayalım. Sonradan gelen ayet daha bir kapsayıcı olarak önceki ayetin hükmünü ortadan kaldırıp esas hedefi insanlığa bildirmiştir. Örneğin veraset ayetleri inince, terekeyi vasiyet için önceden gelen ayetlerin hükmü sınırlandırıldı. Öylece yeni ayetlerle yaşama geçildi.

Kur'an, Allah ismi ile tanımlanan müsemmadan bize hitap olduğu için, ister anlamını bil ister bilme, ister diriye oku

ister ölüye, ama sırf ve yönelerek okunduğunda, kişinin ruhunu Allah ismi müsemmasına aksettirir. Allah adıyla okuma ve yaşama geçilme hâsıl olur. Hakka teslim olup her gün Kur'an'dan bir bölüm okursak, bizde zuhur eden tecellileri gün gibi görürüz. Anlamını bilmeden okumak bir şey kazanmaz diyen hakikat cahillerine sakın kulak kabartmayın. Hatta onların defterlerini zihninizde dürün. Ve öyle diyen kişilerden uzaklaşın.

Kur'an diriler içindir derken bildiğimiz manada değil buradaki dirilik. Zaten ayete dikkat ederseniz, önce diriler kelimesi geçer. Ayet sonunda da kâfirler kelimesi vardır. Yani Ölüden kasıt kalbi ölü olan kâfirler demek istenmiştir. Diriden kasıt ta iman ehli olan demektir. Bir kere Kur'an'a dokunmak için tahir olmak gerekir. Öncelikle bu hususu anlamak gerekir. Şer'i boyutu baki kalmak kaydıyla Kur'an'ın anlamını idrak edip hissetmek için ilk önce şirkten arınmak gerekir. Çünkü şirk ehli necistir. Bu ayeti idrak edemeyenler derler ki; bedenen ölüp dünyamızı terk eden için Kur'an okunmaz. Oysaki sayısız dua ayeti vardır. Sen bu dua ayetlerini Allah kelamı ile dünyandan çekilen kişi için yaparsan günah mıdır? Kişi ölmüşüne dua edemez mi? Kur'an'ın tesiri diri kalpleredir. Ebucehil yaşamıyor muydu? Kur'an fayda verdi mi ona? Demek ki Ebucehil yaşayan ölüydü. Biz ölümün yokluk olduğuna inanmıyoruz. O yüzden dünyamızdan ayrılan için dua ederiz. Hem de Allah kelamı ile dua etmekten mutlu oluruz.

Kur'an okurken çıkardığımız seda sedamız olmuyorsa, Bol bol nostaljik yapmışız demektir. Hoş seda bırakanların sedalarını nostaljik olsun diye hatırlayanların hatıraları hobi-den öteye geçmez. Esas olan o sedaların bizim de sedamız olmasıdır. Dikkat edin ki buradaki kasıt çıkardığımız sesin

yaşam sesimiz olması gerektiğidir. Yoksa okurken hâsıl olan enerji üretimi ruhumuza zaten otomatik olarak yüklenir. Bu enerjinin hâsıl olması için sesimizi evirip çevirmeye hem nağmeler ile süslemeye gerek yoktur. Zaten et kemik bedenimiz sessiz sedasız tüm hal ve hareketimizi ruhumuza kayıtlarla meşguldür.

Hani kıyamette eller şahitlik yapacak, ayaklar şahitlik yapacak der ya ayet, işte her organımız işlevini ruha yüklemekle meşguldür. Ve yüklenen kıyamet günü bizimle buluşacaktır. Ayrıca Kur'an okumak gerçekten en büyük sanattır. Ama birine ücretle okumak Kur'an'a ihanettir. Okursun okutursun ama karşılıksız. Hatta gözün Allah'ın vereceği şeyde dahi olmasın. Çünkü okuyan zaten Allah ismi ile işaret edilen mühre ayna olmaya yaklaşır. Ama beklentisi olan beklentisiyle kalır. Çünkü biz, beklentisiz olarak bize taltif edilen hakikati muhammediye ye ayna olmak üzere yola koyulduk. Her türlü beklenti, bizi hedefe ulaşmaktan engellemek için birer takoz olacaktırlar.

Her ayetin, zahiri manası olur. İlk bakışla bunu herkes kendine göre okur. İçindeki anlamına göre hazırlığını yapar. İçinde bulunduğu duruma göre her ayetin zahiri hakkıdır. Sakın her hangi bir zahiri hükme batını mana verip zahiri anlamını inkâr etmeyesin. Her ayetin batını manası da vardır ki onu ancak fakih olan ilmin ehli bulur. Unutma ki, zahiri manasına teslim olan onu nefsinde görür. Hissetmeye başlar hem hayat tarzı olur. Varlığa bakışı hissiyatı bambaşka olur. Her ayetin matla'ı vardır ki, işte matla'ı anlam, insanı mest eder. İşte Kur'an'ın batını manasına gömülen ise, onu hayata arz eder. Alır gün yüzüne çıkarır ve hayat tarzı eder.

Lakin Kur'an, zahiri bakış ile her insana hitap eder. Zahirî bakış Kur'an'ın cesedi gibidir. Batini bakış ise, Kur'an'ın ruhu gibidir. Matla'ı ise benliğe bürünen bilinç gibidir. Tüm manalar insan ile bir bütün gibidir. Aslında tüm manalar tek manaya işaret eder ki, o da senden tümüyle kopuk ve sadece ulûhiyet üzerine inşa edilen bir yaşantıya hayır demek içindir. Onun için Allah yanı sıra bir yönelim alanına dönmeye hayır diyerek şirki reddeder. İllellah derken sadece Allah gerçeğini derk eder. Böylece insana layık olduğu saygıyı teslim eder.

İşte her bir ayetin batini ve işari manalarının yanında zahirî manaları da esastır. Örneğin Kur'an'a baktığımızda camilerin inşasıyla ilgili birçok ayet vardır. Hadisi şeriflerde de camilerle ilgili birçok hadisi şerif bulunur. Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz Küba'ya vardığında ilk işi mescit inşası olmuştur. Medine'de ilk işi Mescidi nebevinin arsasını alarak Mescit inşa etmiştir. Sahabeler bir yere İslam'ı tebliğe giderlerken, mabetlerde ibadet edenlere karışılmaması emir edilmiştir. İşte bunun gibi tüm ayetlerdeki zahiri manalar da, aynen yürürlüktedir.

O kadar hikâye dinlemişiz ki Kur'an'ı bile hikâye sanmıyorsunuz. Oysaki her ayette Allah, bize ayrı bir ders veriyordur. İnsanı inciten insanlıktan nasibini almamıştır. Velev ki ben iman ehliyim desin. Velev ki Allah'u ekber desin. Velev ki kılıcının ucuna Kur'an sayfaları geçirmiş olsun. Çünkü yeryüzündeki ve gökyüzündeki en kutsal varlık insandır. Şöyle sorulabilir; ben sabahtan akşama kadar sadece Arapça dille Kur'an okursam bana faydası nedir? Olay şu, mikro feza olan varlığın ile makro feza olan on sekiz bin âlem arasında senkronize oluşacak ve senin ruhunda öyle muazzam açılımlar olacak ki, bunu ancak okuyan bilir. Şöyle bir soru da

sorulabilir; Kur'an'da kadına niye hitap yoktur? Çünkü genel ayetler erkeğe veya kadına değil, tüm Hz. Adem aleyhi selam çocuklarıdır. Kur'an evrensel konularda sadece kadına veya erkeğe değil, tüm insanlığa hitap ediyor. İşaret zamirinin hu ile gelmesi bu hakikati değiştirmez. Çünkü başka edat yoktur. Hatta ki, Allah'a dahi hu edatıyla işaret edilir. Ama dünyevi eylemlerle alakalı olarak erkeklere ayrı hitap edilir, kadına ayrı hitap edilir. Kur'an'a dikkatli bakılınca, bu gerçek görülecektir.

Gerçek şudur ki, Kur'an ile insan ikiz kardeşdir. Nasıl ki Kur'an ayetleri açık uçlu olup tüm zamanları kuşatıyorsa insan da öyledir. Saf ve som ol ki kuşatıcı gücünü hissedesin. Kimse kafasının estiği gibi hakka vasıl olamaz. Benim yazılı Kur'an'a ve resule ihtiyacım yok diyen kişi, başkasının ihtiyaç malzemesi olmuştur. Hem Kur'an bir bütün olup tümel bir yapıdır. Ayetlerin ayrı ayrı yerde olması bu gerçeği değiştirmez. Hem unutmayalım ki şirk necistir, iman hadesten taharettir. İmanın hakikatine ererek hadesten taharet al ki Kur'an'ı okumaya başlayasın.

Özünden bakan kişinin ruh ikizi tüm fezadır. Sonsuz gibi duran, oysa kendi bünyesinde sonlu olarak yaratılan fezanın içinde bulunan her insan, teker teker vardır. Öylece her insana kendisi gibi değer verir. Bunu fark eden, kendi için istediğini her kişi için de ister. Onun için deriz ki, benim ruh ikizim tüm âlemdir. Kendimde seyir ettiğimi tüm fezada ve fezanın içinde yer alan her birimde seyir ederim. İşte bu seyirden okunandır Kur'an. Çünkü Kur'an, rabbul âleminden katıksız bir kelim olarak bize doğru nüzul edip bizden okunandır. Dolayısıyla ikiz kardeşimiz sadece Kur'an. Başka ikiz kardeş arayan yaşar hezeyan.

Kur'an'da zaid yani fazla yazılan bir harf olamaz. (Ba/ ب) da öyle (Elif / ا)te öyle. Her birinin özel bir anlamı vardır. Bunu hissedemeyen zaid deyip hakikatinden uzaklaşmıştır. Kur'an'ın her ayetini ve ayeti teşkil eden kelime ve harfleri, eksiksiz veya fazlasız bilelim. Öylece teslim olalım. Çünkü Kur'an'a inanan teslim oldu ona. Güçlendi, ruh aldı ondan. İnanmayan çaresiz kaldı, maddede aradı derman. Madde kimseye olmadı ferman. Hayatımıza hâkim olsun Kur'an. Öncelikle Kur'an'ı anlayan fertlerin yetişmesi şarttır el aman. Nefsini senle senden yarattı yaradan. Kendini çıkar aradan. Hicret et buralardan. Rabbe verdiğin sözde dur ey adam. Sahip yani malik dilediğini yapıyor. Aklı ermeyen de niye böyle diye isyan ediyor. Tüm mesele Kur'an'dan uzak yaşamak. Kur'an'dır okunan. Bir okusak. Kur'an o dur ki, insandan okunan. Zannetme ki, kâğıttan okunan. Kur'an Allah kelâmıdır insana sunulan. Sadece odur sende bulunan. Başka bir şey etmeyesin nan. Kuş gibi tek başına kalsan, bil ki Kur'an'dır tek kalkan.

İlmin Nuru Yolun Olsun

Ebu Hurayra'nın (r.anh) şu sözüyle konuya başlayalım: “Ben Rasulullah (sallellahu aleyhi ve sellem)’den iki kap dolusu ilim aldım. Bunlardan birini size naklettim. Diğerini de nakletmiş olursam, benim şu boğazım kesilir.” (Buhari; İlim, 42)

İlim çeşmesi her an akar. Allah, ilmi alanı nuruyla yıkar. İlimden mahrum olan ise, nefsinin yakar. Kabuksuz elma hızlıca çürümeye yüz tutar. Amelsiz ilimde sinelerde çürümeye mahkûmdur. Çünkü zuhur mercii bulamaz. Hem ilimsiz amel de kişiyi boşlukta bırakır. İlim ve amel beraberce seni hedefine ulaştırır. Allah'ın ilmine eren, erdiğini dile getiremez, hem gören gördüğünü diyemez. Hatta eren erdiğini dile getirirse ve kerametini açıkça ortaya dökerse, ilim erbabının indinde ayıp işlemiş olur. Ayıp olmanın derecesi de tiksindirici olarak bildirilmiştir.

Elbette ilim odur ki sadır da bulunandır, ama sadra inmek içinde iki satırı(!) (Yazı satırı değil) dizmek gerek.

Gerçeklerle yüzleştirildiğinde insan, çok büyük sukut-i hayal yaşar. Ama bu sukut-i hayalin faydası olmayacaktır. İnsan diyecek, yarabbi beni dünyaya geri gönder de ilimin yolunu tutup hakka yöneyim. Ama boş laf, önlerinde berzah vardır, ta kıyamete kadar. Kıyamet çıplak gerçekleşecek, kişi dünyada tüm yaptığına şahit olacak ve akabinde sırat ile cehennem süreci başlayacaktır. Çoğu insan ameline göre orada ezilip büzülecek. İlmi değerlendirip gerekli ameli işleyenler ise, uçup geçecek.

İnsanın elinde bir şey yok diyenler, Enam-148. Ayete baksın. Şöyle der; Şirk koşanlar: “Eğer Allah dileseydi, biz de babalarımız da şirk koşmazdık. Hiçbir şeyi de haram kılmazdık” diyecekler. Onlardan öncekiler de azabımızı tadıncaya kadar işte böyle yalanladılar. De ki: “İndinizde bize açıklayacağınız bir ilim var mı? Siz ancak zanna tâbi oluyorsunuz. Siz ancak tahmin üzere konuşup saçmalıyorsunuz. “

Demek elimizde bir irade vardır. Yoksa bunca peygamber oyun olsun diye mi hakkı haykırdılar? Çoğu defa konuda detaylı ilmi donanım olmadığı için, ayette bahsedildiği gibi saçmalıyor bazıları. Allah beni böyle yarattı, yaratmasaydı, ne yapabilirim diye. Evet, Allah öyle yarattı, ama kendini değiştirme fırsatını eline verdi. Baksana elinin içinde yazılı olana... Sol elin içinde seksen bir, sağ elin içinde on sekiz ve toplamı doksan dokuz eder. Allah esması toplamı olan doksan dokuz, o da senin elinde. Hem sağ elinde on sekizin başka işaret kapsamı da şudur ki, on sekiz bin âlem senin elinde dürülmüş haldedir. Hem sekizin ucu kolundan sana doğru uzuyor. Âlemleri dışarıda arayacağına sende işte, tut ve sahip ol. Ve sol elin bitiminde bir duruyor. Sen işte on sekiz bin âlemde “biri” seyrete, diye bize ihtarda bulunuyor. Ayakta durduğunda ise, tüm vücudun bir gibi dümdüz ortada... İşte

sen, doksan dokuz mana öz cevherini faaliyete koy, elif gibi dimdik Allah ile kaim olduğunun farkına var ve tüm âlemlerde seyir edip seyir edilen ol.

İlim, irade ve kudret sıfatlarıyla bezenen sen, kullan bu sıfatları yükselt kendindeki mana titreşimlerini ve içinde bulunduğun robotik yaşamdan çık ve Allah'a er. Kullanmasan saçmalama. Allah sırf ulûhiyeti itibarıyla senle ilişkili değil ki, suçu O'na atasın. Aynı anda rububiyeti ve melikiyeti ile de seni hükmü altına almıştır. Bunu iyi düşün kardeşim. Gerekli donanımla donandın, kendini geri bırakma.

İnsan üzerinde oluşan etkiler için astrolojik etki deriz, şeytan vesvesesi deriz, kötü arkadaş deriz, genetik intikaller deriz, çevre deriz, şartlanma deriz ve ortaya bir robot çıkarırız. Ama şundan habersiz olayı değerlendiririz. Allah insanı öyle yaratmıştır ki, kendisine yönelen tüm etki ve fikir oklarını yok edip kendi etrafına bir radar gibi dalga titreşimini yöneltir. İnsan eline verilen tüm esma-ul hüsna ile işaret edilen kuvveleri açığa çıkartarak, kendisine robot ötesi bir varlık olma kabiliyetini yükler. Dikkat ediniz ki, Allah insanı yeryüzünde halife kılmıştır. Bu söz basit bir söz değildir. İşte insan yaptığı çalışmalarla kendisindeki muazzam muammayı çözdüğünde, artık tüm kâinat avucunda olur. Ama sen et kemik bedeninin dürtüleriyle sonsuzluğa uzanan bir mutluluk arıyorsan, asla ve asla bu mutluluğa kavuşamayacaksın. Öncelikle şeriatı garra çizgisinde sabırla ilerlemek zorundasın. Bu zorunluluk, hangi bakış alanına sahip olursan ol, et kemik bedeninin ölümüne kadar devam edecektir. Unutma ki, şeytani vesveselere kapılıp ameli terk edersen, mahrumlardan olursun.

Hakikatimize doğru yolculuk yaparken, şeriat yani İslam'ın zahiri olan ibadet ve muamelatını gene şeriatın çizdiği

çerçevede icra etmek şarttır. Batini ilimler ise, ilmi ledündür ve okuyarak ele geçemez. Ancak şeriata uyulması sonucu kişiye özgü olarak açılan bir kapıdır. İşte ilim nakış olursa zihinimize, hak nazar eder özümze. Öylece okumak ile nur akar kalbimize. Temennimiz odur insanlık bu ferasete ere. Ama gel gör ki bir karar veriliyor ezeline. Cennet ve Cehennem seriliyor önümüzde. Terbiye olmamış nefis et kemik bedenini heveslerini tercih eder, çünkü kendisini o sandığın içinde bulup isteklerini kendi isteği zanneder. Böylece ezelden ebedine kendi yolunu çizer. İnsan insanlığını kendi içinde bulur ise, peygamberin sözünü tüm yaşamında, hem enfus ile afakında çözer.

Tüm yazdıklarımız yazgının tecellileriyle alakalıdır. Yazılan değişmez ama yazgıdan ibret alıp ileriye doğru yazılacak yazgıyı pişman olmamak üzere dizayn fırsatı verilir insana. Ne der Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz; “Şaki annesinin karnında şakidir-anne karnı her ne ise- Said ise şakiden ibret alandır” ki bildiğimiz anne karnı ise, ne saidin kendisinden haberi var, ne de şakinin işleyeceği fiilden. Evet yazgıyı dizayn elindedir. Hele tekrar bir daha elinin içine dikkatle bak... Allah esmalarının insandan zuriyetinin bilfiil aktif olan adedi $(81/99 = \frac{1}{18} + \frac{1}{9})$ yazar elinin içinde. Kullan ve değiştir yazgını. İşte robot olma der rabbimiz, elinde ve kullan.

İlme iştियakımız hep süre gitmelidir. İlim yolunda her an aktif olup algımız hep açık olarak, her an ilme ulaşmanın ve kavuşmanın nöbetinde olmalıyız. Çalıştık çalıştık diye bıkkınlık oluşturup vazgeçmek yerine ilk fırsatta ulaşmalıyız. Çünkü ilim Çin’de de olsa almak, Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin emridir. Hem fırsat bir geldi mi almazsak, bir daha gelmemek üzere elimizden

kayabilir. Gönülde yapılan niyet sunucu oluşun takdir, ermek için gerekli yönelim oluşuyorsa, Allah tüm şartları olgunlaştırır. Çünkü her dileğin Allah inşası ile vücut bulur.

Yüz yirmi dört biz nebi ve üç yüz on üç resulden her biri, yani her bir peygamber ilimden ayrı bir çeşmenin menbağı olmuşlardır. Muhammed-i nur ise tümünü kuşattı. O yüzden dedi ki, ilim Çin’de de olsa gidin alın. Eğer tüm coğrafyalar ilim ile buluşmasaydı, kutlu nebi der miydi, dünyanın dört bir yanından ilim toplayın. İlim yolunda kıskanma olmaz. İlim yolu, tamamlayıcı olanların yoludur. İlim yolu, kibirsiz yürüyenlerin yoludur. Hatta hassas ruhun sahipleri gece uyurken gözlerini dikerler levh-i mahfuza ve oradan dahi birçok ilim edinirler. Ve edindikleri pırlanta gibi değerli mücevheratı insanlığa sunarlar.

Parıldayan bir gökkuşağının oluşması için yağmur ve güneş şarttır. Kişide sağlıklı bir aura için de ilim ve amel şarttır. Ağızdaki sakız, çiğne çiğne lastik parçası aşağı inmez ki, işte taklidi ilim de öyledir. İşte “İlim Çin’de de olsa alınız” hadisi, ilmin çıkış mahallindeki ilimsizliği fark edenler içindir. Yoksa ilim alayım derken iç içe girmiş tüm akıntıyı alır ki sonu korkunç olur.

Bir yerden ilim alalım derken, olaydaki yetersizliğimiz dolayısıyla oradan harmanlama her şeyi alırsak, daha sonraki nesiller iyiyi ve kötüyü fark edemez olur. Bozuk saat dahi günde iki defa doğruyu gösterdiği gibi Allah’ı tanımamış olan biri dahi, birçok yanlışın içinde bir iki hakikati haykıracabilir. O yüzden taassubumuzu kırıp alacağımız güzelliklere ve hakikatlere odaklanalım. Her hangi bir yerden bir ilmi alırken ise, aldığımızın hesabını rabbimize vereceğimizi

bilerek dini İslam'ı mubine uygun olmayan davranışlardan uzak duralım. Yoksa yazık ederiz.

Sürü olmaktan kurtulan ve bir üst ilim erbabına sadece gözetmen gözüyle bakan kullar en bahtiyar kullardır ki, onlar Allah'ın likasına en yakın kişilerdir. İlim içimizde, bizde, bizledir. Üstatlar sadece hatırlatıcıdır. Hatırlanan hatırlanmazsa, hatırlatıcı bir şey yapamaz. Maksat ilim ise, iğne deliğinden de olsa ulaşılır. Maksat ilim değil ise, elindekini de tepersin.

Ey saf ve katıksız Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin sunduğu Allah ilmini insanlara aktarmaya soyunan insan; sebat et hak yolunda, arabayı koma yollarda, şoför zor bulunur bu deryada, derya ta Kaf dağında. Aynalığına bak, ilim yolcusunu bırakma boşlukta, boşlukta kalan insan yem olur, timsah ağzında. Eğer şoför arabasını sürerken çölün ortasında arabasını veya yolcusunu terk edecek kadar maddi veya manevi hevese maruz kalırsa, o zaman durum vahimdir. Çünkü yolcu ortada kalmıştır.

Bu dünyevi yönetimde geçerli olduğu gibi ilmi yönelimde de aynıdır. Ortalıkta kalan her bir yolcu bir kurda veya kuşa yem olur. İşte o zaman şoförlüğe soyunan ve arabayı kullanabilen tüm sırtındaki abaları atıp hatta kefenini giyip arabasına sahip çıkmak zorundadır. Eğer hala bana ne deyip araba orada çekin uğraşın gidin, hem de başınızın çaresine bakın ve çölü aşın derse, yazık eder. Arabasıyla bütünleşen şoför yolcusunu çöle terk etmez. Şayet terk ederse kendisi de terk edilir.

Mutluluğu ilimden aldık. İlmi sevgiden aldık. Sevgiyi Allah'ın el-Vedud esmasından aldık. Allah'ın el-Vedud esmasının tecellisi ile haşyete daldık. Haşyetten mutluluğa erdik. Haşyetle ilime erenlerin, yani ilim erbabının ilmini unutmaması olamaz. Çünkü ilim Allah sıfatıdır. Allah'ın sıfatıyla

özdeşleşen, et kemik bedeni terk ettiği andan itibaren, artık ebediyen mahzun olmaz. Çünkü veli olarak son nefesini vermiştir. Ama şunu da unutmayalım ki, ilme erenlerin ilmiyle bilimlenen'de unutma her an olabilir. O yüzden ilimle ilimlenelim. Bilgi ile yetinmeyelim. İlim yaşam şehri iken, bilim sadece ilmin dedikodusudur. Dedikodudan geç ve şehre ulaş. Odur senin yitiğin.

Kafamızın basmadığı bir şeye hurafe dersek, o ilimden mahrum kalırız. Hem ilk duyduğumuz şeyi mantığımıza uymuyor diye reddedersek, gene de o ilimden mahrum kalırız. İdrakine ulaşamadığımız ilim sezintisini asla reddetmeyelim. Derin dondurucu da bekletelim de gün olur işimize yarar. Her şeyi net yaz der dostlarım. Yaz yaz sonu gelmez ki, konu konuyu açar. Bilgisi olmayan kaçır. İlimden kısıntı alan çoşar. İlim ile ilimlenen ise susar. Seyrine dalar. Nasibini alıp insanlara rahmetle bakar.

Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz Huneyn gününde tek başına kalmıştı ve etrafında bir avuç iman ehli. On bin kişilik İslam ordusu sağa sola kaçışmıştı. İşte orada Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz sabit kalıp iman ehline sahip çıktı. İman ehli toparlanıp kurtuldu. İlim vermek ve hizmet etmek uzaklaşıp komut vermekle değil, bizzat yemeğe karışarak gerçekleşir.

Her ilmî yazıyı dünya siyasetiyle açıklamaya çalışmak, ilim erbabının meşgalesi olamaz. Allah ilmi sonsuz ve sınırsızdır. Her şeyi onunla ondan var ettiği gibi hiçbirisiyle de sınırlanmaz. İlminin dâhilinde olan her varlık, ancak kendi hüviyeti kadar o ilimden faydalanır. İşte o faydalandığı ilmin bir katresi ile ilim sınırlanamaz. Çünkü akıl ancak sahip olduğu ilmî değerlendirebilir. Ötesini yani sonsuz ve sınırsızlığı cem edemez.

İlim kesindir ve değişmezdir. Tüm ilimleri satırdan arayan sadırdan mahrum kalır. Makamlar olayını bilinmeden mana ilmî ile ilimlenmeğe çalışmak, bırak psikolojiyi kişinin yaşam felsefesini de bozar. Rahmani nuru aklın sınırları ile değerlendiren pozitivistler, kendilerini mana ehli sanıp felsefedeyi kayboldular. Derunda ise, ilim aynı ilimdir. Biri Fethi zulmani ile ulaşılmışsa ve biri de Fethi nurani ile yanaşmışsa ve ikisi aynı cümleleri dillendirmişse, kalkıp birini bilgi hırsızlığı ile zan altında bırakmak ta, saygısızlıktır. Fark şu ki, imansız bir tarzda edinilen ilmin dünyada faydası dokunsa da, ölüm ötesinde faydası olmayacaktır.

İlim ehlinin ilmiyle kibirlenmeye hakkı yoktur. Zaten Allah, ona ilim vermekle onu büyütüştür. Bana bir harf öğretmenin kırk yıl kölesi olurum demiş Hz Ali kv. Bu söz, Kur'an'da harfle anlatılan ve deruni simgeleyerek öğreten Hurufi Mukataadır. Çünkü derununa işaretler o harflerle şifrelenmiştir. Kafa yorup Kur'an ve hadisten eskilerin çıkardıkları ilmin üzerine yeni yeni ilimlere ulaşarak bir şeyler katmak ta kişiyi dinden çıkarmaz. Kur'an'ı anlayan birinden ilim alıp benimseyip yaşama geçirip, sonra da yaşadığını paylaşmak ise, en büyük güzelliştir.

Aslında cahil, ilimsiz değil doğru histen mahrum olandır. Yani olayın ruhunu okumaktan anlamayandır. Olayın ruhunu okuyamayan ve satırlardan birkaç kelime ezberleyip âlim gibi gözükene de cahildir. Olayın iç yüzünü hissetmeden karabalık eder. Ama ilim ve hakikat yolcuları daima sükûnet içindedirler. Su akıtmayan bulutların gök gürültüsü çıkarması, toprağı ıslatmaz. Her zaman yıldırım, gök gürültüsünden evvel toprakla buluşur. Kudret âlemine olaydan gafil adımlar ile varılmaz. Zaten böylece boy göstermek edepsizliktir. Edep ilim kaynağının biricik menbağıdır.

Edeb ile muhatabına yönelen kişinin kalbi zaten konuşmadan ilmini kalbine iletir.

Gizli ilimlerin menbağı insanın ta kendisidir. Aramayın başka yerde başka hazine. Bilgi ve ilim iki şekilde elde edilir. Biri okuyup araştırıp tüm akli ve mantığı önüne serip karar vermek. Buna akli delil denir ki yanılma payı yüksektir. Diğeri ise sezıştır. Buna da imani delil denir ki yanılma payı peygamberlerde olmayıp, diğer insanlarda az da olsa yanılma payı mevcuttur. Tüm icatlara içsel sezîşle ulaşılmıştır. Bu yüzden insan için sezîş, en büyük hazinedir. Az araştırın bu cümlelerdeki haklılığı görürsünüz. Sezîş direk Rahman'a dayanır. Sezgi, peygamberlerde vahiy olarak yer almışken, diğer insanlarda ilham olarak isimlenmiştir.

İfrat ve tefrit şeytanın ilim ehline karşı kullandığı en büyük iki silahıdır. Orta yolda kalmak ise, en büyük hazinedir. İlim öğretimdir. İrfan eğitimidir. Eğitim ve öğretim beraber olarak yaşam alanımıza aksedilirse, ifrat ve tefrit bizden uzaklaşır. Ama maalesef genel olarak öğretim olup eğitimden mahrum olarak çocuklar büyüdüklerinden, irfandan yoksun olarak büyüyen bir dünya gençliği ile karşı karşıyayız. İrfansızlığı, edep ve hayâ kalmamış diyerek bir birimize şikâyet ederiz. Bu yanlış hızlıca düzeltilmezse, insanlığın geleceği karanlık olacaktır. Çünkü aydınlık bir gelecek, öğretimden çok irfanda saklıdır.

Dünyevi çıkarları manevi ilimle ilimlenmeye mani etmeyelim. Allah ilmini paylaştığımız her insandan dünyevi çıkarlar namına ondan uzak olarak yaşamaya çalışıp sırf dünyevi bir çıkar uğruna bir araya gelmemeye özen gösterelim. Sadece ve sırf Allah için bir araya gelip rabbimizin tecellileri üzerinde tefekkür edelim. Elbette dünyevi olarak ta bir

birimize destek olmak zorundayız. Bu da Allah'ın hakkıdır. Ama işte o dünyevi desteği dahi, Allah için yaparak ihlâsımıza zarar dokundurtmayalım. Öylece sırf ve katıksız olarak oluşan ihlâsa başka geçici hevesler karışmasın. Eğer ki, ilimde tanıştığım ile aynı mekânda bir çay içmişsem, aklımdan geçmesin ki bunun gayesi dünyevi bir çıkardır. Öyle mülahazalar benim dünyama giremez. Sizin de dünyanıza girmesin. Sırf Allah için bir birimizi sevip bir birimize muhabbeti, sırf Allah için diri tutalım. Öylece hiçbir gölgenin olmadığı kıyamet günü, Allah'ın arşının altında gölgelenmek nasip olacaktır.

Çok önemli bir hususa da parmak basalım. Kur'an ve hadis "veri"dir. Yani sırf ilim olup tarafsız bilgidir. Herhangi bir ilim tarafsızlığını yitirirse "veri"liğini kaybeder. Ondan faydalanın ama bağlanmayın. Birisine bir şeyler aktaracaksan da "veri" olarak aktar. Yoksa zulüm edersin. Belki de ilim Aktardığın senden daha geniş yeteneğe sahiptir. Sen yeteneğinle sınırladığın "veri"ye zulüm edersin.

Örneğin; 120 inç bir ekrana yansıyan "veri" ile 7 inç ekrana yansıyan "veri" aynıdır. Ama her incin görüntüsü farklı olur. Sen 120 incin bir köşesine 7 inçlik görüntüyü yansıtırsın ve diğer ekranın tümünü kara edersen, 120 inçlik ekrana zulüm edersin. İşte "veri" objektif olan ilimdir. Gerisi renk almıştır ve sübjektif olmuştur.

Söz gümüşse sukut altındır demek şudur. Dilinden dökmeden önce hafızadaki bilgiyi sessiz sedasız uygula. Sen uygulama ile sessiz ve sedasız bilgi dağıcığını altın gibi insanlığa yayarsın. Yoksa sukut edip karşındakine ilim yaymamak değildir kasıt. Allah ilim yolundaki insanları ilimle hemhal etsin ki, kandilin yağı tükenmeden ışık saçsın.

Âlim diye bildiğimiz ders veren ilim adamlarının çoğu, ilmi nakletmekle meşguldürler. İlmi üretmek ise bambaşkadır. Okuyarak ilim küpü olup ilmi üretemeyen, sadece dedikodu yuvası olur. İlmi üretmek için Allah'ın el-Vedud esma kuvvesiyle yoğrulmak gerekir. Eğer tüm dehşetiyle ilim aktarıla bilinseydi, Mansur idam edilmezdi. Adım adım ilimde yükseliriz. Bir önceki basamağı kavrayamayan, son adımları çelişkili görür. İlmi yolunda oluşan taassup, insanın basiretini kör eder. Fıskıran Allah'ın ilim çeşmelerinden mahrum eder. Çünkü ilim müminin yitiğidir, akış musluğuna bakmaksızın akan ilimden faydalanır.

İnsanı kâmil, dünyadaki her bir ferde aynı anda, insanlık için gerekli olan tüm ilmi her an yayar. Yayılan ilim dalgalarından algılamanın açıklığı oranında kişiler istifade eder. İşte algılama kapasitemizin genişlemesi için, zikir etmek ana şarttır. Öylece insan-ı kâmile aynalığımızı fazlalaşıp deruni hazların aktığına şahit oluruz. İşte onun için de, her boyut ve beden hakkı verilmelidir ki, gerekli ilme ayna olabilelim. Nasıl ki bu beden bu dünyada yaşadığı sürece toprağın bitirdiğine, suyuna ve ekmeğine muhtaçsa, aynen öylede bu bedenden canlanan ruh da, bu bedenin tabi olduğu yeryüzünün odak noktası olan Kâbe'nin nuruna muhtaçtır. Durumu müsait olanın hac yapıp bu nuru ruha aktarır. Hem namazda yöneldiğimiz Kâbe, asgari düzeyde bu ihtiyacı gidermeye dönüktür. Öylece algılamamız genişleyip insan-ı kâmilden yansıyan ilme tuttuğumuz çanakta genişler.

Her şeyi soyutlayıp dini kavramları itibarsızlaştırmak ilim değildir. Allah ilminin hazzına ulaştığımızda ise, maddi ve manevi olarak ilmi ve yaşamı ikiye ayırmadan, her şeyi yerli yerinde görerek yolculuğumuza devam etmek üzere yakın oluruz. Hem insan-ı kâmil bir insan olarak bilmeyip

insanlığın hakikatine nurullahı yansıtan nuri muhammedideki iletişimin merkezi olduğunu bilelim. Bu merkeze yakın olanlar, yakınlıkları münasebetiyle insan-ı kâmilî ismini alırlar. Yani insanlığa yansıyan ilim, yansıtıcı ilmin merkezi insan-ı kâmile ayna olan insandan değil, insan-ı kâmil makamından insanlığa yansır.

“Kendisine bir ilim sorulup da bunu gizleyen kimseye kıyamet gününde ateşten bir gem vurulacaktır.” (İbn Mâce, Hâkim). Bu hadis gereği bizden önceki ilim ve mana ehli tarafından birçok ilim paylaşıldı. Bize düşen görev, bu ilim ve mana ehlinin yaptıkları ilmi analizleri yermek yerine, onların bıraktıkları ulvi yolculuğu kaldığı yerden devam ettirmektir. İşte bu en büyük babayîğittir. Bize yakışan da budur. İşte bu hadisi şerifi mucibince, Allah’a karşı mesuliyetten kurtulmak için, birbirimize ilmi destek sağlamak zorundayız. Bu Allah’ın üzerimizdeki hakkıdır.

O kadar şartlanmıştı ki, her ilim anlatanı kendisine çağırıyor zannediyordu. İşte bu şartlanmışlıktan arınıp ilmi anlatanı kutsamak yerine, ilmin kaynağı olan Allah’ın el-Âlim esmasına nazar edip, çıkış musluğuna ilimden ötürü hürmet edelim. En hakiki mürşit ilim ise de, sana değerlendirme kalmıştır. Mutlak değerlendirci Allah ise, sana değer kalmıştır. Hangi makamda olursa olsun, ilme yol vermeyen ilimden mahrum kalır.

Her peygamberin vefatından sonra insanlığın anlayışı değişti. İnsanlık yönünü doğruya yanaştırmaktan kaçtı. Amel için ilim öğrenmek yerine, öğrenmeler fantezi cinse dönüştü. Öylesine hobi olarak zihinde canlandı. Unutmayalım ki, İlim malumu var eder. Sonra da kendisindeki ilim ile ilmiyetini seyir eder. Kendinden rivayet ettiğin senindir. Eğer ki bir

İlim ehlinde istifade edip kendinde buluyorsan aynı ilmi, o ilimde senindir. İlme kulak veren dostlarla konuştuğun her kelime cana candır. Ama ilimden yoksun olup cahillikte ısrar edenin sohbeti ise, her kelimesi senden bir can daha alan ve seni yabana atan bir yalandır.

Satırdan alınan bilgi insana yüküdür. Sadırdan alınan ilim insana melek kanadıdır. Yükten kurtul ve kanada bin hem yolculuğundaki seyrana bak. Allah her “şey”i kuşatarak en derunu olarak “şeyi” bilir. Hangi “şey”e hangi şerbet gerekir ise, şerbetini vererek tatlandırır. Allah’ı rububiyeti, melikiyeti ve uluhiyeti itibarlarıyla hakıyla bilmeyip teslim olmayan ve düşünce-sindeki yanlış yönelişten sıyrılmadan dışsal veya içsel bir ilaha yönelen ise, ne bilir? Battıkça batır ama kendisini üstte ve hak üzere sanır. Allah’ın kuşatması ilimle olur. Zaten ilim tüm manalara ferman olur. Deruni bilgiler ilimsiz ise, zayıf olur. İlmin illa bir kapıdan olur. Kapısız ilim akacak diyen mahrum olur. Kendisini bilgiye hapis eden ise, bedbaht olur. Bilgiyi beline yük eyler merkep gibi sırtında dayak olur.

İlimde asıl olan, ilimle kendine nazar edebilmektir. İlmin, hakla halka bakmaktır. Aslında âlim, halkta hakkı seyir edendir. Nötr olunması icap eden bir konuda şu ki, kimseye bir şeyi dikte etmemektir. Sadece olması gerekeni anımsatmaktır. Çünkü kimse kimseyi dikte edip zorlayıp bir hedefe ulaştıramaz. Zaten kişi üzerine diktelik, kişiyi kişiliğinden eder. Tüm ilimlerden mahrum eder. Hatta hatta kişinin kişiliğini kör eder.

Din anlatılınca genelde; Sonuç anlatılır sebebe hiç değinilmez. Sebep itikat olup sonuç ameldir. Örneğin Sahabele-
rin kahramanlıkları sıralanır. Ama o sahabe nasıl oldu da o bilince erişti’den hiçbir Allah’ın kulu bahsetmez. Bizim sarı

Çizmeli Ali ağa da o anlatılan sonucu yaşamaya çalışır bir kaç gün. Sonra ağır gelir bıkar boş ver der. Nasılsa Allah affeder deyip, o muhteşem ilmin sonucuna imanıyla inanıp yaptığı şeyi terk eder. Hâlbuki gerekli ilmin semeresi olan amelden önce, ilmin özü kavratılsa, zaten amel imanını takip eder.

Bazısı hayatta nostaljiyi sever, eski eserleri dizer de dizer. Ama ilimde nostaljiyi çok az kişi sever. Oysa nostaljik gibi gelen temel kavramlar oturmalı ki, yeni yeni doğumlar oluşsun. Ama ilimde nostalji yapan, eskiyle kayıtlanamamalı. İlmi elinin kiri bilmemeli. Eskiyle kendini tanıyıp, yeniyi kuşanıp hem nefsinde hem de çevresinde örnek olmalı. İlmi ile ilimleşeni iyi tanı ki kaybetmeyesin neşeni. Hem sınavla basamak atladığın ilim, sınav için olur sonra yok olur. Sınavla geçilmeyip yapboz ile basamak geçirilen ilimdir senin malın. İşte şimdiki öğrenciler genel de sınav için çalıştığı için, sınavdan sonra tüm bilgisi göme gider. Bunca ömre ve çalışmaya yazık eder.

İlimden bir bilgiyi ilk duyduğumuzda, o ilimle alay etmek yerine kendi bilincimizi kalay edelim. Belki biraz parlar da hakikatlere az ayna olur. Sonra yaşamın gerçeğinden şöyle bir nida gelir; gönül sahibi olan ilim erbabı üst perdeden dünyayı değerlendirir. Onlar projeksiyonunun ışık lamına yaklaşmışlardır. Onlar ışığa karışıp perdeye yansıyan ışıktaki fena bulmuşlardır. Koni gibi olan ışık açılımının tüm varoşlarını seyir halindedirler. İşte onlar selama kavuşmuşlardır.

Bizden önceki ilim ve mana ehlinin ulaştıkları son nokta ilme doğru, anlayışımıza göre yeni yeni kapılar aralayalım. Ama kimseye dil uzatmayalım. Bilelim ki ilim ehline dil uzatanın dili kesilir. Bu kesilmek genellikle manevi olarak ilimden mahrumiyet şeklinde olduğu gibi, aşırı ilme saldırıda maddeten de Allah'ın mekrine maruz kalıp her şeyinden

yoksun kalabilir. İlme ve ilim ehline dil uzatanlara emmare olan nefis ve şeytan ikilisi omuz omuza verip ona bilenir. İlimde yoğrulup yaşam edinen de ise, korku kaybolur. Aslında korkusu Huşuya dönüşür. Kendisini beğenen ve kibrinde kaybolan, ilim ehline konuşma sırası bile vermez. Sorulan sorulara yazılı satırlardan okumuşsa da, vehminden cevaplar. Çünkü o yazılan satırları sadrından temaşa etmemiş ve nefsi kabarık kalmıştır öylece ben bilirim demiştir. Oysaki bir konuşsa ilim adamı, sukut olurlar sessizce. Çünkü ilim sahibi tam bir yönelişle yöneldiğinde, Allah'ın heybetine bürünerek yönelir. Genelde ise bu yönelişle konuşmaktan imtina ederler. Çünkü Allah'tan haya ederler.

Ahir zamanda deccalîyet ve emrinde olan şeytani ins ve cinlerin hedefinde iman ehli olan insanlar olacaktır. Amaç iman ehli olan insanı, hakikatine doğru uzanan yolculuktan alıkoymaktır. Deccalîyet ve onun askeri olan şeytani olan ins ve cinlerin esas gayesi, iman eden insanlarla oyun oynamak değildir elbette. Hedef Hz. Adem'de uygulamada yarım kalan oyununu, ki atamız Hz. Adem ve Hz. Havva bu oyunu fark edip tövbe ile arındı ve hilafette karar kıldı, işte esas gayeleri hilafette yükselen insanlığın hesabını, onların evladından çıkarmaktır. Böylece insanı Allah'ın ilminden uzaklaştırıp nefsi emmarenin batağında boğmaktır. İlim ehli olan her iman ehli olan insan, bir elin nesi var, iki elin sesi var prensibince, birleşip beraberce, ilimden edindikleriyle uyarılarını yapıp, iman ehli olan insanları zahiri ve batını şeytanlardan korumak zorundadır. Yoksa ben anladım kurtuldum deyip köşesine çekilenler de, şeytaniyetin yaydığı etkiden kurtulamaz.

Olayı idrak edemeyenin ilimde fakihliği yok ki ilmi delili ortaya koysun. O zaman ilmi idrak edemeyen iman ile amelde yükselmeye devam edecektir. Bazıları zanneder ki ilim bir

kaç dil bilgisi kuralıdır. Oysaki birkaç tane dil kuralı sadece senin satırda yazılı olanları okuyabilmen için bir araçtı. Evet dil bilgisi ilmi sadece araçtır mutlak ilim değildir. İlim özünde hakla buluşmaktır. İlimde en büyük pay; ilimi paylaşma yolunda kıskanmayanadır. Her kişi hilafetini hissetmeye adaydır. Hem her insan, çantası kadar mal alır. Eskiler demişler ki ilim iki kişi arasında oluşur. Onun için hele hele ilim partnerini bulup ilmin derinliklerine doğru kulaç açanlar, nasiplilerin ta kendileri olurlar. İlim de partnerini bulan kişi, bilsin ki cennete adım atmıştır. Her biri ayrı diyar da olsa da kalbi bir tektir. İlim rahmani ve şeytani olmak üzere iki ucu ifade eder. Rahmani olana ulaşır insanlığa seren, kıyamete kadar nurundan alır. Şeytani olana ulaşır insanlığa seren, kıyamete kadar zulumatından alır. Rahmani olana fethi nurani denilmişken, şeytani olana fethi zulmani denilmiştir.

Tavsiye dinleye dinleye balon gibi şiştik. Tavsiye ede ede kül gibi söndük. İkisinden uzak ilim alıp verseydik, hamallıktan kurtulurduk.

Allah seviyor derken, bir yerlerde biri seviyor değildir. Onun ilminde, ilimden ve ilmi suret olarak yaratılan insanın ilmin sahibine, ilmi varlığını teslim etmek için hendeklerin teker teker kapanması demektir.

Ashabı kehf bitti mi sanırsın? Kıyamete yakın sanki mağarada uyuyan kişiler misali, dünya zindanında uyuyan insanlık, uyanıp İslam ile tanışacaktır. Bu silahla değil ilimle olacaktır. Bunu Kur'an şöyle işaret eder; Allah nurunu tamamlayacaktır.

Bir ilimle tanışsak, her gördüğümüz ayrı mana alır. Asla elimizden zulüm sadır etmez olur. Anlayan rahmet diledikten sonra bize susmak düşer. Anlayan anlatmasaydı ayna

karanlık kalacaktı. Anlayan anlattı bizleri ilimle donattı. İlimle donanan sukuta erdi. Sukuta ermeyen ise sukut-i hayale uğradı.

Balık suyu göremez ve bilemez. Bizde kendimizden habersiz yaşarız. Onun için bazıları kâmil bir mürşit lazım demişler. Hatta hatta bazıları demişler ki, şeyhi olmayanın şeyhi şeytandır. Bazıları da demiş ki, ilim iki kişi arasında oluşur. Evet, bizde deriz ki, uyandırmak için bir bilenle arkadaşlık şarttır.

Beynini kiraya verene veya satana karşı sabredebim. Saçma sapan ve ilim ehline yakışmayan sözlü ve yazılı paylaşımlarda bulunmayalım. Hepimiz kuluz ve hata yapma potansiyeline sahibiz. Önemli olan hatamızın farkına varmamızdır. Özellikle de derin ilimlerin menbağı olan şahısları, saçma sapan lakırdılarımızda kullanmayalım.

İlimden kapanılanlar zannedilmesin ki ebeden kapana caktır. Belki kapanılanlar edebin gereği kapanmışlardır. Zamanı gelmeyen ilim, Settar ismi gereği kapalı bırakılmak zorundadır.

Burada şunu da izah edelim ki hakkı gizlemeyelim. Tüm zamanını ilme verip hafızlık yapıp Kur'an ilimlerinde yoğunlaşmaya çalışan veya ilim okuyan ve okuması yüzünden çalışmaya imkânı olmayan kişilere yani ilim öğrencilerine ve öğreticilerine zengin dahi olsa, Allah yolunda yaşamlarını adadıkları için, zekât ve fitre verilebilir. Öylece ilme iştihakı artırılır. Allah bunlara ayette, fisebilillah olarak çalışanlara pay verilir diyerek yer vermiştir. Ayrıca kişi zekâtını ilim kitabına verip okumak isteyipte kitap alamayacak durumdakine verilebilir. Ama reklam yapmak amacıyla zekâtını har sarıp

harman savurarak raflara terk edilecek kitaplara verip rafa terk ettiremez. Yapanın zekâtı boynunda kalır.

İlimden daha büyük Allah yolu ne olabilir ki? İlim sıfatı en büyük sıfattır. İlim, irade ve kudret sıralamasın da dahi birinci sırada yer alır. Eğer insan iradesi olmayan homojen bir kütle olsaydı, resul, nebi ve sayısız ilim erbabı niye bizi uyar-mak için bizle buluşsun ki? Niye Allah Zariyat süresi 55. ayette desin ki: “Hatırlat! Muhakkak ki hatırlatma iman edenlere fayda verir!” Ama dikkat edersek hatırlatma da fay-da iman ehlinedir. Uyarının fayda sağlaması için, öncelikle iman edilmesi şarttır.

Şunu da bilelim ki, siyasi takılma bize yakışmaz. Bize sa-dece ilmin yolu yakışır. Bırak siyaseti siyasiler yapsın. Biz kültürümüzü İslam’a değil, İslam’la kültürümüzü yoğurmu-şuz. İslam bizim harcıımız olmuş. Gökkuşağı gibi rengârenk olan coğrafyamızı İslam’la tek ve ayrılmaz harç yapmışız. Tek duvar olmuş düşmana set olmuşuz.

Bazı hâller birtakım ruhi seyirler sayesinde gerçekleşir. Yani, ruhtaki bazı kabiliyetleri din dışı birtakım tesirlerle de kuvveden fiile çıkarmak mümkündür. Meselâ Hind fakirleri de ekseriya riyazet yoluyla ruhi bir kuvvete ulaşırlar. Bazen de bu, sihir veya cinlilerden “huddam” kullanmak suretiyle vaki olur. Fevkalâdeliklerin kerametten farkını anlayabilmek ise, ilim işidir. Fakat şu kadarını söyleyelim ki, böylelerinin ha-yatı takva ölçüleri içinde cereyan etmez. Bunlar sünnet-i Ra-sulullah’a ittihadada nakıstırlar. İlk dikkat edilecek nokta da budur. Eğer havada uçsa veya suda yürünse, bırakın farzın terki, Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin tek sünneti icra edilmiyorsa, bilin ki o istidraç-tır.

Hem şunu da bilelim ki, ilmullah ve marifetullah ilmi hüşu ile gerçekleşir. İlmullahta âlim olup ilimle uğraşırken, sahip olduğu ilmi kullanarak dünyevi siyaset işlevlerine burnunu sokanlar, Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin mütevelliliğinden tard olmuşlardır. Zira siyaset işleri dünyevi maslahatlar olup, ilmullah ona alet edilemez. Ama siyaset ile ilgilenip devletin yönetimine talip olanlar veya yönetenler, ilmullah sahibi olabilirler. Buradaki uygun olmayan, ilmullahı kullanıp bir yerlere gelme hevesidir. Yoksa normal yaşamı ilmullah ile olan, ilmullahı dünyevi bir çıkara alet etmeden istediği işi veya mesleği seçip yaşamını ona göre geçirebilir. Bunda bir vebal olmayıp güzel olan da budur.

Rububiyet Melikiyet Uluhiyyet

Rububiyet, melikiyet ve uluhiyyet kavramlarından her birinin kavram içeriği bir birinden ayrı ayrıdır. Her birinin anlam nazariyesi diğerdinden farklıdır. Allah'ın birer sıfatı bu üç kavramın içeriği ile insan mutlak olarak mükelleftir. Allah'ın bu üç sıfatından sadece bir sıfatını temel alıp diğerdlerini görmezden gelmek veya birini temel alıp diğerdlerini o birinin içinde gizlemek, hayata ve yaşantıya o temel aldığı pencereden bakmak, kişiyi hakikatten saptırır. Yaşanılması istenilen doğru yolun çok ötesine atar. Öylece mahrumlardan olur. Rabbe kulluk nasıl yapılır, ilaha kulluk nasıl yapılır ve melik veya malike kulluk nasıl yapılır? İnşallah bunları sizlere sunacağız.

İnsan rabbine de kuldur, melikine de kuldur ve ilahına da kuldur. Çünkü insan Abdullah'tır. Bu üç özellikten bir tanesi, kişi bazında eksik kalırsa, her insanın mutlak kesin olarak ortak sıfatı olan Abdullah sıfatının içini, kendisi açısından

eksiklik kadar boşaltmış olur. Bu boşaltma ile her ne kadar kişi kendisine göre kendi çapında Abdullah olmaktan uzaklaşsa da, Allah'ın kendi nazarında, kendisinin bizzat kulları üzerinde üç sıfatı ile tasarrufu devam eder ve kişinin Allah'a kul olması asla son bulmaz. Ama kişi kendi dünyasında yer vermediği sıfatın içeriğinin uygulanışı oranında, Allah'tan mahrumiyetin azabına duçar olur. Onun için de Allah kuldandan uzaklaşmaz, ama kul Allah'tan kendisi için yapılması gereken amel oranında uzaklaşır. Allah'ın rububiyet, melikiyet ve ulûhiyetinin her biri, insana bir takım ödevler yükler. İşte bu ödevlerden eksiği kadar Allah'tan mahrumiyet yaşar. İşte bu mahrumiyet, Allah'tan uzaklık diye tabir edilmiştir. Ama her halükârda Allah, kula kuldandan yakındır.

Rab ve rububiyet kişideki varoluş noktasıdır. Bu varoluş noktası itibarıyla bizim tüm varlığımız, madde veya mana tüm her şeyimiz bizzat Allah'tan gelmiş olup onunla kaimdir. Bizler rububiyet alanı itibarıyla mutlak olarak onun ile kaimiz. Ulûhiyet alanı olarak mutlak olarak ona muhtacı. Melikiyet alanı olarak ta onun koyduğu hükümlere mutlak olarak riayet etmek zorundayız. Eğer bu üç kavramın işaret ettiği kapsamda Allah'a yönelirsek mutlu oluruz. Yoksa dünya ve ahrette çok üzülürüz.

Burada dikkat etmemiz gereken bir konu daha vardır; o da Allah'a rububiyet itibarıyla sığındığı zaman, rab kelimesinin başına “B ب” harfini ekleyerek söylenmesidir. “B ب” harfi, başına katılan kelimeye üç anlam katar. Bunlar istiane yani yardım, musahabe yani beraberlik, mulabese yani giyilen elbise anlamlarıdır. “B ب” harfinin kelimeye kattığı üç manayı göz önüne alarak rab kelimesine anlam vermeliyiz. Öylece varlığımızın öz hamurunun onunla kaim olduğunun farkına

varırız. Bu farkındalıkla madde ve mana aleminde enfus ve afakın seyrine geçeriz.

Nas süresinde gelen rab kelimesini, başına konulan “B ب” harfinin kelimeye kattığı üç anlam çerçevesinde mülâhaza ederek rabbe sığınmanın içeriğine bir nebze temaşa edelim. Öylece işin hakikatine doğru yolcuğumuzu bir nebze yaşayalım;

İstiane yani yardım anlamını verdiğimizde, deriz ki benim kullanabileceğim bağımsız veya özerk bir kuvvet veya gücüm yok. Onun için ben bir birey olarak özümden bana doğru deveran edip bana kadar gelen bütün gücün ve kuvvetin, rabbul âlemin olan Allah’tan geldiğini fark eder, onun gücünü kendi gücümün kaynağı bilip, o güçle niyetlendiğim eylemi yaparım. Bunu hatırdâ tutmak için de, her işimi ve işimin her adımını besmele ile yaparım.

Musahabe yani beraberlik anlamını bir örnekle açıklayalım. Lütfen örnekteki manayı alın ve örneğin kavramlarını manayı içselleştirdikten sonra bir kenara bırakın. Çünkü asıl olan verilmek istenen manadır. Örneğin kendisi değildir. Şimdi, bir ırmağın düşünelim, doğuyor deveran edip denize varıyor. Bu ırmağın içinden patlamaz ve suyun şekline göre bürünebilen ve sanal gibi duran bir balonu, derenin suyu ile doldurup ağzını bağlayıp tekrar ırmağa bırakırsak derede eksilme olmaz. Deredeki suyun aynısı tüm özellikleriyle sanal balonun içinde de olur. Ama tümüyle derenin içinde ki suya tabi bir vaziyette olur. Ama kendi içinde bağımsız ve etrafında ince bir lastik gibi bir sınır mevcut olur. O zaman deriz ki, ben içi ırmağın suyu ile doldurulup tekrar ırmağa bırakılan balon gibi, ırmakla beraber güçlüyüm. Önüme çıkan her engeli, her ne kadar ben balon içinde hapis gibi olsam da,

ırmağın içinde ırmakla beraber hareket ettiğim için aşarım. İşte kendini ırmağa bırakmış şakildeyim. Kendisini ırmağa teslim eden balon dolusu su güvende olmaz mı? Önüne gelen her engeli aşmaz mı? İşte ben bunun bilincindeyim deriz. Öylece kişi bu bilinçle, aslından güç alıp aşmadığı engel kalmaz. Bu örnek çok orijindir. İnşallah bu temel konunun anlaşılması için ön ayak olur.

Giyilen elbise anlamına gelen mulabese nin kavram içeriğine de bir örnekle yaklaşıalım. Örneğin kişi korumasız bir şekilde kendine pervane takıp 10.000 metre yukarı çıksa -50 derece soğukta dayanamaz ve donar. Ama uçağın içinde kendini korumaya alıp yükselse, hiç zarar görmeden menziline ulaşır. İşte bu örnek gibi ben Rabbimin beni kendi kuvveleriyle var ettiği onun kuvvelerini kendime muhafaza yapıp öylece niyetlendiğim fiili yapmak üzere yola koyulacağım.

İşte “B ب” harfi başında geldiği kelimeye bu üç manadan birini veya üçünü ayrı ayrı verip öylece anlamlandırmalıyız. Kur’an’da “B ب” harfinin geçtiği her yerde ve geçtiği kelime bağlamında bu manalarla değerlendiririz. Öylece rabbimizle irtibatta olabiliriz.

Rububiyette bilinmesi gereken esas mesele, her varlığın Allah ile kaim olduğu hakikatidir. Ama rububiyeti ile de Allah’ın mutlak zatını, her şeyden tenzih edelim. Çünkü gördüğümüz ve bildiğimiz hiçbir şey, O değildir. Ama her şey Allah’ın mutlak nurundan esma tecellileri olarak bize tanıtılan kuvvelerinin değişik terkipler sonucu bir arada cem olmalarıyla fiiller âleminde buluşmuşlardır. İşte varlığı rububiyet itibarıyla dahi olsa, sırf teşbih veya sırf tenzih olarak görmekten Allah’a sığınalım. Her varlık he ne kadar rububiyeti itibarıyla onunla kaim

olup ondan varlığını alsa da, ama o kendisiyle kaim olan her yarattığından kesinlikle münezzehtir.

Ulûhiyette ise, zaten Allah tümüyle her varlıktan beri ve münezzehtir. İşte böylece olayın farkına varıp kendi hakikatiyle buluşarak veya sırf iman ederek Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimize tabi olanlar, İslam ile buluşurlar.

“B ب” harfinin barındırdığı içsel anlam ile bakabilmek, kişinin enfustan afak’a doğru seyrini oluşturur. “B ب” seyri ile konuşmak, “B ب” seyri ile yazmak, “B ب” seyri ile yaptığın işe koyulmak, seni muvaffak etmeye yaklaştıracaktır. İşte “B ب” harfinin işaret anlam şifredir kullar arasında, hem şifredir kul ile rab arasında, hem “B ب” harfinin işaret ettiği anlam şifredir kişiye hayat veren her makamda ve hayatın oluşturduğu her alanda. Öylece her eylemin inşa merkezinden haberdar olur. Bu haber ile irkilip beyhude amel etmekten çekinmeye başlar. Çünkü her niyet edip yapılması için irade göstereceği fiilin Allah’ın inşasıyla gerçekleştiğinin farkındalığına ulaşmıştır. Öylece rabbinden hayâ eder ve kulu olduğunu idrak eder.

Nasıl ki bizim adımız tüm dillerde aynı ise, işte rabbul âleminin sahip olduğu mutlak manalarına işaret edilen isimler de öyledir. Zaten onun için de, zikirler Arapça orijinal haliyle yapılır. İşte Allah, Esmâ-ül hüsna isimleri ile bize kendisine ait manaları, o manalar ile bizim aramızdaki bağlantıları ve o manalar ile terbiye edilişimizi Alak süresinin ilk ayeti olan “ikra “B ب” ismi rabbike lezi halak” ayetiyle izah eylemiştir. Yaratılışımız olan çıkış mahallimizi görmemizi istemiştir. İşte bu anlatımdaki kasıt, sanal benlik sahibi olan bizler ile bizim varlığını yoktan var eden

Rabbimizi tanıştırap, rabbul âlemine yolculuk edebilmemiz içindir.

Bizden görünen yani mutlak hüviyetten bize yansıyan her manaya yapısal özelliklerimizi dillendirecek tarzda, bir isim verilmiştir. Örneğin hastalığı tedavi edip insanı rahatlatan manayı Şafii olarak isimlendirmişiz. Gelen rızık tak-simatını görüp rızkın ulaşmasını sağlayan manaya Razzak demişiz. Her isim böylece isimlendirilmiştir. Neden A'rab'ça olayını ise, Allah'ın tüm isimleri mutlak hüviyetin bize yansıttığı manalarla uyumlu olan ve insanın içsel yapı-sıyla birebir sesteş olan Arapça dili ile Allah tarafından ko-nulmuşlardır. Allah, insan ile en mükemmel şekilde uyum-lu dil olan A'rab'ça diliyle hüviyetinin manalarına isimler takmıştır ki, insanlık o isimlerin zikriyle rububiyet alanını genişletip zirveye kadar çıksın.

Birde üzerinde tefekkür edilecek bir husus, bakara süresi-nin üçüncü ayetidir. Bu ayet ile bize gerekli olan ana adım iletiliyor. O da imanın ““B ب” il ğaybı” şeklinde olması haki-katidir. İşte bunu okumak ile kitabı okuma gerçekleşir. Ğayb, beş duyu ile algılanması mümkün olmayandır. Acaba ne ki ğayb ve bunu “B ب” ile okumak? İşte öncelikle ğaybı-mıza iman edip öylece rabbimizi bilmeye adım atarız. Sonra-sın da ise, Allah'ın melikiyeti seyir edilip ulühiyeti önünde secdeye varılır.

Rab olayını kavramak için içsel özellikler ile bütünleş-menin esas unsur olduğunu da bilelim. Örneğin en iyi fut-bolcu topuyla bütünleşendir. En iyi yazar kalemiyle bütünleşendir. En asker silahıyla bütünleşendir. Hangi mesleği yaparsan yap, başarı için bütünleşme esastır. Bütünleşmeye bir engel varsa, o mekân hızlıca terk edilmelidir. Yaptığı

eylem ile bütünleşen rububiyeti anlamış, ğaybına iman etmiş ve “el hamdu lillahi rabbil âlemin” demiştir. Diğerleri sayıklar ve mukallit birer kişi olarak ele el açarak günlerini tüketirler.

Allah rabbul âlemindir. Âlem tüm varlıkların toplamıdır. İnsan da varlıklardan bir bireydir. Yani her birimiz direk Allah'ın kuluyuz. Allah'a olan kulluğun zirve yaptığı an'da ise kadr hali oluşur. İşte o anda Allah ismi aynasında kişinin yaşam seyir başlar. Yaşam seyrini, iletilen melikiyet kurallarına göre uygulayan kişi ise, zevk haline geçer. Hak yolunda çalışmasına ara vermediği sürece, sahip olduğu seyri ve seyrin verdiği zevki, onu a'la illiyyine kadar yükseltir.

Rabbul âlemin olayını anlamak için şöyle bir örnek verelim; bir koni düşünelim, tepe noktası tüm varoşlara eşit uzaklıktadır ve her tarafı eşit olarak müşahede eder. Ama varoşun herhangi bir noktasındaki, tüm tarafı göremez. Allah ismi müsemmasında, nuri muhammedi müşahedesiyile yüzüne bakıp hakikatini seyir eden ve öylece hilafetinin sırrına eren kişi, koninin tepe noktasında tümün seyrine ulaşan kişidir. Koninin tepe noktasına ulaşan, Allah namına hamd eder ve rabbul erbaba ulaşır. Rahman ismi manasını seyir edip, Rahim ismi gereği tüm oluşumları seyir eder. Sonra tüm saltanatın sahibinin tek olduğunu yani malikini müşahede eder. Sonra tüm varlıkların yüce saltanata boyun eğdiğini ve tüm güçlerinin kaynağının o olduğunu seyir eder. Sonra, gözü diker tekrarı aynaya ve der ki beni doğru yola ilet. O doğru yol ki nimete erenlerin gittiği yoldur. Hiç yola girmeyen veya doğru yoldan yürürken yolunu kaybedenlerin yolundan muhafaza eyle diyerek Allah'ın uluhiyeti önünde eğilir ve mutlak zata iltica eder. Allah'a mutlak olarak iltica etmek için de tam hür olmak gerekir. Çünkü tam

hür olanın hiçbir değerlendirmesi kalmaz. Ve der ki; el hamdu lillahi Rabbil âlemin. Bilelim ki dedikodusu kalanın hürriyeti de yoktur. “Elhamdulillah rabbil alemiyn” derken şöyle bir hissiyatın içinde bulunabiliriz; el hamdu yani her hangi bir insanı değerlendirmek ve onun hakkında bir karara varmak Lillahi yani Allaha aittir, çünkü Allah, Rabbil âlemindir yani her insanın esma kompozisyonu ona aittir ve onun içindir. Bu şekilde ilk ayeti okuyan artık herhangi bir insan hakkında yargıda bulunmaz ve dolayısıyla sınavı biter. Yani nötr olur ve sırf kulluk başlar. İşte bu kulluğun tadı hiçbir şeyde yoktur.

Kişinin yanışını oluşturan rabbidir. Allah’ın azabı ise ekberdir. Ne demek istenmiş acaba? Rabb ne ve nasıl yakar? Allah’ın azabı ne? Ya cehennem... Arka arkaya bağlantılı konular. Cehennem soyut bir isim olup, kişinin anlık durumuna göre her ortam cehenneme dönüşebilir. Hayat kesintisiz devam edeceğine göre, buradaki hayatını cehenneme dönüştüren ve yakan rabb, ölüm ötesinde de bulunduğu mekânı cehenneme dönüştürüp kat kat fazla yakabilir. Hani derler ya cehennemdeki ateş yetmiş defa yıkanmış ve dünyaya gelmiş. Yani buradaki sıkıntı “öleyim de kurtulayım” demekle bitmeyecek ve kat kat artarak devam edecektir. Allah azabı ise bambaşkadır.

Ateistim ve tanrıya falan inanmam diyen kişinin bile bilinçaltındaki Allah nuru, onu kendisine çekiyor ve dua etmeden duramıyor. Örneğin, sabah karşılaştığı arkadaşına güneydün diyor. Ne demek istiyor? Senin günün aydın olsun. Yani dua ediyor. Günü aydınlık edecek olan kim? Rabbi. Yani inançsız bir dünya yok. iyyake na’budu ve iyyake nestain ayeti apaçık izah eder. Bunun lamı cimi yok. Yani iradesiyle

inanıp cennete ulaşmak istemeyen; iradesi dışında gene inanır ama sonuç cehennem olur.

İçsel olarak sahip olduğu mana akışını fark edemeyen, sonsuz ve sınırsız olan ile senkronize gücünden habersiz yaşayıp, yani Allah'ın rububiyeti ile irtibatını fark etmeyip, köpek benden daha iyidir veya ben falan kesin kapısının köpeği olayım demek kadar anlayışsız bir kelim olamaz. Biz niye kendimize değersiz bakalım ki? Hem insanın içsel olarak sahip olduğu nazara göre köpek ne ki? Allah bizi halifesi olarak var etmiş, öylece emaneti üstlenmişiz. Yüce Allah'a halife olan kendini düşük görür mü? Biri bizim üzerimize kibir yaparsa bu, onun Allah'ın katında kendi değerini düşürür ve bize de derece katar. Elbette kibir etmeyeceğiz, ama kibriya sahibinin seyriyle seyrederek yaşayacağız. Bu mutlak tevazua bizi götürecektir. Ben köpek kadar olmam diyen desin ve köpek kadar olmasın ve hep dışsallıktan beklesin. Bu bizi ilgilendirmez. Biz Ahsen-i takvim üzereyiz. Secde de miraç yapar ve Cebrail'in dahi geriden izlediği miraca göz dikeriz. Çok değerliyiz kardeşim. Şeytana kulak vermeyelim. Şeytana kucak açmış insanlardan Allah'a sığınalım. Kibre ve büyüklenmeye kapılmadan içsel ve dışsal seyrimizin tamama ermesi için çalışmalarımıza bakalım. Kendimizi kimseden küçük veya büyük görmeden, insanlığa hizmet edip kibirlenmeden yürüyelim. Öylece arınmamız hızla yükselecektir.

Hamd etmek dört âlemi temaşa etmektir. Temaşayı kendine çevirmektir. Kendini Allah için eylemektir. Rabbul âleminin Allah olduğu hissetmektir. Hu adıyla işaret ettiğimiz mutlak zat, Allah adıyla sana nazar eder. Tüm özellikleriyle seni kendine çeker. Namazın secdesiyle miracı tamam eder. Seni hakka vasil eder. Zat ile sıfat, esma ile e'fal

her birimde aynıdır, içini arıt, fark edersin her an. Sanma ki her biri ayrı yeri kaplar, tümü her birimde aynı şekilde var. Sadece insanın havsalası bunu kavrar. Etmeyesin hafızanı tarumar. İşte tüm yollar HU adıyla işaret edilen mutlak zata yani Allah'a çıkar. Yeter ki gönlün yürüdüğü yol olsun helal.

Deruna ineyim derken derununa inersin. Tüm maksat senin derununa yolculuktur bilesin. Dış dünyan ile iç dünya aynı yere çıkar bilesin. Aman kendini dışsallığa vermesin. Dışsallık hapsindir bilesin. Özgürlük özündedir bilesin. En büyük Kâbe sendeki gönüldür bilesin. Sakın hiçbir gönlü kırmayasın. Her biri gönül de aynen sendeki gibi Kâbe'dir bilesin. Sanma ki Rabb seni unutmuş. Onun eli omzunu kaplamış. Hakkın nurudur ki, bilincinle birleşmiş. Hakkın özlemidir ki, özlemine dokunmuş. Rabbin elidir ki, elini sıkıca tutmuş. Asıl varlık tüm varlığını sarmış. Deme hayat ne kadar da darmış. Semalara nazaran, nefsin öyle hissetmiş. Özün, öz semasına kanat çırpıp darlıktan kurtulmasını en büyük hedef olarak resmetmek istemiş. Özüne doğru yolculuk ile de, rububiyetinden sana yansıyan manayı aslıyla buluşturmuş olursun.

Secdede subhane rabbi-yel a'la derken, benliğimiz şunu mırıldanır. Allah'ım ne ben varım, ne de düşüncem ve ne de kuvvetim. Bende her ne varsa senindir Allah'ım. Ben sana teslimim. Sana teslimiyet için bana güç ve kuvvet ver. Bunu düşünüp secdeden kalkmak, insana derin huzur verir. Çünkü rububiyet alanını düşünmüş ve aslını hatırlamıştır. Öylece a'la olan öz hakikatine doğru senkronize olmasını kolaylaştırmıştır. Nafile namazların son secdesinde ise, o derin irtibat halini hissederek kendimize ve sevdiklerimize de dua edebiliriz.

Hakikatini ve geliş yerini hissederek Bismillah ile yaşama nazar edenin önünde engel kalmaz. Yaptığımız için Bismillah ile başlama hissiyatının kolaylaşması için ve iki dünyamızın mamur olması için de, sadece Allah'ın huzurunda eğilelim. Böylece başımız sadece rabbimiz için yere insin. Hem rabitamızın direk rabbimize olduğunu fark edelim ki, derunuza giden yol bize saçılsın. Her hangi bir insanın eline, eteğine yapışmadan rabbimizle yaşam bulduğumuzu idrak edelim ki, maddi ve manevi kapılar bize açılsın. Tüm bunların kolaylaşması için zikirlerimize taviz vermeyelim ki, rabbimize yolculuğumuz tamamına ersin.

Her şeyin ipi rahman olan Allah'ın elindedir. Vereceğimiz örneği az tefekkür ederek okuyalım; deprem olacak ise bunu ancak Allah bilir. Onu da hayal içre hayal elinde bulunduran karar verir. Allah bilir derken hayal yani toprak, hayal içinde hayal yani toprağın olduğu esma kompozisyonu, Hayal içinde hayal içinde hayal yani esma kompozisyonunu oluşturan rabbul erbab ve bunların dayandığı Rahmaniyyet. Rahman ise Allah için en büyük sıfat, yani ip Allahın elindedir. Bu, tüm oluşlar için aynıdır. Dolayısıyla mutlak melik sadece Allah'tır. Ona uyan kazanır. Uymayan ise, kaybeder.

Toprağın gönlü olduğu gibi bunun çok daha gelişmiş olan hayvanın da gönlü vardır. Kendisine yardım edene dua eder. Hayvan öyleyse, insanı hiç sorma. İnsanın yaptığı içsel dua, hemen hedeftedir. Çünkü hu adıyla işaret ettiğimiz mutlak zat yani Allah, insana ruhundan üflemiştir. İşte insanın duası seni senden eder ve Rabbul âlemine muti eder. Rabbe muti olmak ise, kölelik değil en büyük özgürlüktür.

Bismillah yaşanılmadan yapılan işler, insanı şirk-i hafiyeye iter. Sahiplenerek hayatını yönlendirme ise, insanı rububiyet alanında şirk batağında boğar. Besmelesiz olarak yaşanan bakış açısıyla gidilecek en fazla menzile, kişiyi panteistlikte kaybeder. Bismillahta ise teveddüd vardır. Bismillah bakışı ile rububiyet alanında fenafillâh seyri oluşur. Zaten fenafillâh denilen bakış açısı rububiyet ve melikiyet itibarıyla, Ulûhiyet itibarıyla ise, fenafillâh muhaldir. Ulûhiyette sadece bekabillah seyri vardır. Ve acizliğin itirafının verdiği sonsuz haz vardır. İşte şekerin tatlılığının şekerin özünde saklandığı gibi sırrı ilahi, rububiyet alanı olarak ta özünde derç edilmiştir.

O bize bizden yakındır. O'nun nuru içimizden kaynar. İçinde bulmadığını dışarıda arama, yazık edersin. Esmaya mana terkibi azaba yatkın olanlardan birini tefekkür etmen, seni onun mana burukluğuna hapseder. Esmaların mana terkiplerinin açıklık oranları aynı olanlar veya yakın olanlar çok yakın olurlar. İstersen mesafe çok çok uzak olsun. Hatta ki istersen biri bu dünyada diğeri yıllar yıllar önce bu dünyadan ayrılmış olup diğere âlemde olsun. İyi veya kötü olarak bakılmaksızın herkes için olay aynıdır. Esmaya candır. Esmaya özdür. Esmaya bizden bize tecellidir. Esmaya O'nundur. O Esmadan münezzehtir. Hiç bir fikir O'na ulaşamaz. Sessiz ve isteksiz duadır, secdeden miraca çıkan ve senden rabbul âlemine ulaşan. En alt mertebesi fenafillâh nazarıdır ki, senden sana okunur.

Bu seyir sadece onun oluşum terkiplerinden yükselen isteğin oluştuğunu seyretmektir. Bu işte kişinin rububiyet alanından kendisini kuşatan istek platformudur. Hayatı tanımak için o kadar kalın kalın kitapları okumak yerine, kendi kitabımızı okumayı bir öğrenirsek, tüm olay çözümler.

İşte bu kitabın içeriği nefisinden rabbine uzanan sonsuz olan serüveni tamamlamandadır. İşte yazılan tüm kitaplar, senin özünü var eden, kendi kitabın olarak sende dürüleni sana okutmak içindir. Tüm dil dökmeler onun içindir. Allah'ın sistem'inden oluşan esintileri hayat tarzı etmek içindir. Onun için bil ki, verdiği kadar alırsın. Yönelişin kadar ilerlersin. Adım atmadan bir yere varamazsın.

Melik ve melikiyet ise, Allah'ın rububiyet sıfatı itibarıyla yarattığı tüm esma terkipleri üzerinde mutlak hüküm sahibi olmasıdır. Bu mutlak hükümlerini tüm yarattığı sistem ve düzeninde uygular. İnsana irade verdiği için, hükümlerini insana bildirmiştir. Onu uyarmış ve melikiyet hükümlerine uymasını tavsiye etmiştir. Uymazsan zarar edersin diye tembihte bulunmuştur. Örneğin eskiden padişahlar tek karar mercii olurlardı ve istedikleri fermanı verirlerdi. İşte insanlığı yöneten yegâne padişah aslında Allah'tır. Tek Melik odur. Nasıl ki sen bir ülkenin hükümdarına sığınırsan, onun ülkesinde korkusuzca yaşarsın. Tıpkı Necaşi'ye sığınan sahabeler gibi. Mekke'li müşrikler onlara zarar veremedi. Bizde bu aciz varlığımızla âlemlerin melikine yani padişahına sığınırsak, yani onun bizde görmesini istediği fiilleri işler, haramlardan sakınırsak, kimse bize zarar veremez. İşte esas sığınma onun isteği doğrultusunda amel işlemektir. İnsanların meliki yani insanları yöneten padişah dediğimizde, rububiyetin tersine burada dışsallık anlamı vardır. Çünkü yönetim dışarıdan olur. Bunu izah için varlık oluşumun künhüne az değinelim.

Tüm varlıkları oluşturan öz cevher üzerinde tefekkür edildiğinde, Allah'ın zatının nurundan bir tutam nurun saçılıp yoğunluğunun alınması sonucu oluşan, buna nur-i Muhammedi denen ve tüm varlığın öz cevheri olup

buradaki mana içeriklerine doksan dokuz esma-ül hüсна ile işaret edilen, hem tüm kuvvelerin aslı olan nur-i Muhammedi, Allah'ın kendinden kendine yaptığı seyrinin sonucu, zatının parıldayıp saçılan zati nurundan başka bir varlığı olmadığı anlaşılır. Her şeyin oluşumunu oluşturan ve ana kaynağı olan doksan dokuz isim ile bahsedilen hakikat, nuru muhammedidir. Doksan dokuz isimden kasıt, bu isimlerle işaret edilen ayrı ayrı manalara verilen isimlerdir. Detayları ise sonsuz ve sınırsızdır. Allah'ın nurundan bir tutamın dahi içerik bakımından sonu veya sınırı olamaz. Onun içinde kişi çalıştıkça yükseldiği halde, varacağı son bir derece de yoktur. Bundan dolayı da, amel işledikçe işleriz. İşlediğimiz amelin bir nihayeti de yoktur. İman dâhilinde müspet amel işledikçe açılım olacak ve kişi yükseldikçe yükselecektir. İşte bir tutam nurun öz cevheri budur.

Kendinden kendine seyir derken şu izah edilmek isteniyor; Allah'ın nurundan yoğunluğu düşürülmüş bir tutamının içinde doksan dokuz olarak belirlenen özelliklerinin seyir âlemine sunulmasıdır. Öylece nuru Muhammedi ismiyle anılan o bir tutam nur onun nurundan bir ışıldama olarak saçıldı. Bu saçılan nur, bize sıfat ve esmalar ile işaret edilen manalardır. Var edilen her şey, o manaların terkipler halinde bir araya gelip adeta bir kompozisyon olarak birliktelik oluşturmamasından seyir âlemine sunulmasıdır. Bu birliktelikteki zaman ve mekân, yani bizim kendimizi içinde bulduğumuz zaman ve mekân ise, terkipler şeklinde gözükken kompozisyonların bir birlerine göre oluşturdukları hallerden başka bir şey değildir. İşte kendinden kendine seyir, kendi zati nuruyla kendi nurundan var ettiği nuri muhammediyi ve nuri muhammedinin kapsamasını ve muhteviyatını seyretme olayıdır. Mutlak nur da onundur. Seyrettiği nurdan ondandır.

Gayrı bir nur söz konusu değildir. Hem kendi zatı olarak ta tümünden münezzehtir.

İşte doksan dokuz öz manaların seyrinden sonra on sekiz bin âlem, melek, insan, cin ve diğer varlıklar nuri muhammediden halk edildi. İşte bu bir tutam nur diye tasvir ettiğimiz nurun yani ilmin mahiyetini bilmemiz ise, olanaksızdır. Çünkü yaratılmamıştır. Şunu da unutmayalım ki, hu adıyla işaret ettiğimiz hüviyetin kendisine Allah ismini seçmeden öncede bu nur vardı. Ama gizli hazineydi. İşte burada gizli hazine sözü bile bize göre olan bir gizliliktedir. Yoksa mutlak zat olan Allah'a göre gizli ve açık kavramları mevzubahis değildir. İşte gizliden kasıt, Allah bir tutam nurunu saçmamıştı. Yani kuvveden fiile çıkarmamıştı. Yani yoğunluğu düşürülmemiş kendi öz nuru idi. Tüm manalarla işaret edilen müsemma içerikleri aynen onda vardı.

Zatın yoğunluğunu düşürüp saçtığı kendi nurundan yani kendisinden yansıyan ilminden gene ilminde yani nurunda, ilminden ilmi suret olarak var ettiği nurunu yani ilmini, kendisini seyir etmeyi dileğince, kendinden kendine zuhur etti. Yani hu adıyla işaret ettiğimiz mutlak hüviyet, Allah ismiyle kendi zatına baktı ve saçılan kendi nuru, o da zatı gibi doğmamış, doğrulmamış hem başka mekâna aktarılmamış bir halde kendi nazargahına sunuldu.

Olayı daha bir somutlaştırmak için güneş ve ışığından şöyle bir örnek vereyim; lütfen örnekteki manayı alın ve örneği bir kenara bırakın. Çünkü esas olay örneğin çok çok ötesindedir. Güneşin saçılan ışığı şudur ki, güneş ışığıyla beraber güneştir. Işık ondan kopmuyor, eğer koparsa bir anda yok olup gider. Yani dünyaya gelen ışık güneşten ayrılmaz. Zaten o ışık ile beraber güneş güneştir. Allah'ın

Nuru Allah'tan ayrılmaz, çünkü onun kendi zati nurudur. Böyle muhteşem bir yaratıcının bizi nurundan yaratıp sanal benlik vererek kendisi ile muhatap etmesi ise, çok büyük bir nimettir.

İşte İnsan süresinin ilk ayetine baktığımızda, anılacak bir varlık bile değilken insan, Allah onu anılır etmiştir. Hem insanı kendisine muhatap edecek kabiliyet ile donatmıştır. Bu kabiliyet ona, ruhundan üfleyip yeryüzünde halife etmesiyle gerçekleştirmiştir. Bir tutam nuru böyle ise ki, onu bile tam bilemiyoruz ve kelimelerin bittiği son kelam. Acaba kendi öz nuru nasıl? Resmen insanın dili tutuluyor ve Allah'ın azameti karşısında secdeye varamadan edemiyor.

İşte var edilen her bir ilmi suret, ayrı bir sanal benlik ile kendisinin var olduğunun şuurunda oldu. Her birimiz dahi aynı şekilde sanal benlikler alarak Allah ile muhatap olduk. Hakikatte tek onun nuru varken, nurundan kesret âlemini oluşturup her varlığı ayrı bir bireymiş gibi karşısına aldı. Ama nurundan var ettiği tüm bu varlıklarda melikiyeti de kendisinde bıraktı. Hüküm koyup kaldırma işini yarattığı hiçbir mahlûkatının eline vermedi. Ama yarattığı insan ve cinleri nispeten serbest bırakıp kendilerine bir irade tevdi etti. Ama iradesinin kullanım yönü ile ilgili, önüne kıstaslar koydu. Yarattığım kanun ve nizama uymazsan, uymadığın için zarar edersin dedi. Ama uyarsan, yarattığım düzene ve üsluba uyduğun için, sonsuzluğa doğru rahat bir hayat süreceksin dedi. Ama ne yazık ki, insanların geneli, insana düşman olarak yaratılan ve kendisine sınavın mahiyetini yaşatması için destur verilen, kendisinde dahi bir kuvve olarak var edilen ve şerrinden sığınılması gereken şeytaniyet melekesini dinledi. Öylece rahmaniyet melekesinden uzak kalmayı tercih etti. Çünkü gözünü et kemik bedende açmıştı ve kendisini et

kemik beden sandı. Şeytaniyet melekesi ise bu et kemik beden uğrunda ömrünü tükettirdi. Bu yola iten ise, dışsal olarak şeytaniyet melekesini huy edinip yoldan sapanlar tarafından dikte edildi. Bu dikte ile beraber, o da aldanıp kendi şeytaniyet melekesini canlandırıp heva ve heveslerinin peşin takıldı. Allah'ın melikiyetini ve malikiyeti gereği icap eden fiilleri yaşamı üzerinde uygulamadan dünya hayatını kafasına göre dizayn etti. Öylece dünyayı terk eden binlercesi gibi, yiyip içip uyuyarak bu değerli hayatı noktalayıp sonsuzluklara göçmek için gün saydı.

Allah tüm yaratılanları yaratıp yegâne malik oldu. Tüm yaşam verdiklerine yegâne Melik oldu. Gün an oldu dehr içinde kayboldu. Din tüm yaratılan âlemlere ad oldu. Sahip yani malik dilediğini yapıyor oldu. Maliki bilmeyen de bilmediğinden isyan ediyor oldu. Bize düşen “maliki yevmidin”i tanımak oldu. Hem Kur'an ile, yani insandan okunan ile yaşamı hazmetmek oldu.

İlah ve uluhiyyet itibarıyla da kişi, Allah'a elini açıp ondan beklenti içindedir. Kişinin acizliğini itiraf edip bir aşkın güce yönelim hissettiğinde, işte bu yönelme iradesine, insan bakımından oluşan oluşumuna uluhiyyet denir. Buna ithafen Allah'a ilah gözüyle bakılır. Ama ilah Allah'ın adı olmayıp ona olan yönelime verilen isimdir. Bunun farkını bilemeyenler Allah'a ilah demişlerdir. Oysaki yönelim mahalli itibarıyla yegâne uluhiyyet sahibi Allah'tır. Eğer Allah'a sırf rububiyeti itibarıyla bakılıp uluhiyyet ve melikiyeti kabul edilmezse, o zaman dersiniz ki ben oyum. Eğer sen o olsaydın, o zaman senin muhtaciyetin ve acizliğin mevzubahis olamazdı. Oysaki ona muhtaç olup her şeyini ondan almaktasın. Eğer Allah'ın uluhiyyeti olmasaydı, tıpkı Hıristiyanlar gibi İsa Allah'ın oğludur veya Allah'ın yeryüzündeki simülasyonudur veya zaten

Allah'tır demeleri doğru olurdu. Oysaki Hz. İsa Aleyhi selam da aciz bir kul idi. Hatta o devrin taassupçu zihniyeti onu öldürmek için saldırdı. Allah onu ulûhiyeti ile korudu ve semaya aldı.

Hem bilelim Allah tüm yönleriyle bizden münezzehtir. Onun için de, Allah'a ekber deriz. Bu münezzeziyet hem rububiyet, hem melikiyet, hem de ulûhiyet itibarıyladır. Dolaşısıyla he ne kadar biz rububiyet itibarıyla varlığımızı Allah'tan almışsak da, Allah a'la olarak subhan olup bizden münezzehtir. Melikiyet itibarıyla da her kadar bize mülkiyet hakkı tanımışsa da, kendisi mutlak mülk sahibi olarak bizden münezzehtir. Ulûhiyet sahibi olarak ta her ne kadar bize de sanal benlik verip bize kendi bünyemizde güç ve kuvvet vermişse de, güç ve kuvvetin sahibi olarak yegâne subhan gene de sadece O olup, hem tüm yaratılmışlardan münezzehtir. Bizler bunları düşünerek Allahu ekber deriz.

Bir hususu da burada açıklayalım. Cin süresi 18. ayette "Muhakkak ki mescitler Allah'ındır, Allah ile birlikte başka bir-tek çağırmanın" der. Acaba burada ne demek istenmiştir? Eğer maksat camide Allah yanı sıra kimseden bahsetmek ise, ezan dahi okunmaması gerekir. Çünkü içinde Muhammed-ün Rasulullah geçer. Tahhiyyatta dahi nebiye selam veririz. Bu ayette fark etmemiz gereken bir şeyler vardır. Ayette kullanılan ifade, dikkat edersek ulûhiyetten bahseder. Eğer mescitte Allah yanı sıra her şeyden bahsediş yasaklanıyorsa, "min dunihi" kavramı kullanılacaktı. Hâlbuki çoğu dönemde camiler adeta günümüzdeki valilikler gibi dünyevi işlerin dahi görüşüldüğü mekânlar olmuşlardır. Camide gereksiz konuşmalar hoş karşılanmamıştır. Ama dikkat edersek ulûhiyet itibarıyla mescitte Allah yanı sıra kimsenin adı

anılamaz. Çünkü ulûhiyet itibarıyla Allah yanı sıra bir ilah yok. Onun için de La İlahe illellah demişiz. Ta işin başında Allah yanı sıra bir ilaha yalvaran, olmayan şeye yalvarmış olur. Çünkü Allah yanı sıra başka ilah yoktur. Dolayısıyla, mescitte Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz adına naatlar okumak, başka ilâhı çağırarak değil, belki bizi bir-tek olan Allah'a çağırarak Allah dostunu ve rasulunu anımsayıp onun öğretilerine daha bir muhabbetle sarılmak içindir.

Son insanlık devresinde haniflikle ilk tanışan Hz. İbrahim aleyhi s selamdır. Haniflik inancı unutulmuştu. İbrahim aleyhi s selam oturdu ve düşünmeye başladı. Ben neyim? İnsanların tapındıkları şeyler ne olabilir? Bu tapınma neden? Putlarda ne biçim güç olabilir? Göğe bakar gök cisimlerini inceler. Acaba onlarda bağımsız bir güç var mı diye irdeler. Ve şu kaniya varır ki; sadece Allah yanı sıra hiçbir ilah yok. İlah olarak bilinen sadece Allaktır. Yüzünü ve basiretini Allah'a çevirir. Çünkü onun zamanındakiler tümüyle dışsallıktan kişiye doğru etki eden güç sahiplerine inanıyordu. Bunu da beş duyu ile gördükleri varlıklardan aktığına ikna olmuşlardır. Çünkü huzuru kalp ile dışsallığa yönelip istedikleri birçok emele ulaşıyorlardı. Ulaştıklarını yöneldikleri dışsal nesnelere zannediyorlardı. Oysaki tüm isteklerini rablerinden alıyorlardı. Bunun gafletinde olarak kendi varlıklarının dahi kendisiyle kaim olan mutlak güçten habersiz yaşıyorlardı. İşte Hz. İbrahim aleyhi s selam bunu fark etti ve la ilahe illellah diyerek yüzünü mutlak yaratana çevirdi.

Kişi Allah yanısıra hiçbir tanrının var olamayacağına, sadece ve sadece ulûhiyet sahibi olarak sadece Allah'ın var olduğuna inanmadıkça, imanın tadını alamaz. Kişi ancak, Allah'la beraber bir ilahın olamayacağına inanıp gereğine göre

yaşarsa, dünyada ve ölümden sonrası karşılaşacağı safhalarda, tüm stres ve sıkıntılarından kurtulur. Yoksa istediği emellerine dünyada ulaşsa da, ölüm ötesinde kendisinden veya başkasından bildiği için, kendisi ile Allah arasındaki irtibat kesilir. Kendisinde güç vehmedip yöneldiği tanrıları da, gözünün önüne getirilip aciz oldukları gösterilir. Bicare olarak yalnızlığa terk edilir.

“Allah yanı sıra tanrı-ilah yokmuş! Tanrı-ilah diye bildiğim tüm varlıklarda gücünü Allah’tan almış” diye mırıldanır varoluş hakikatini okumaya başlayan. Çünkü okumaya başlayan sonsuz ve hudutsuz olan mutlak zat karşısında acizliğini fark eder. Allah’ın rububiyetini ve melikiyetini unutup, Allah’ı kendisiyle ilişkisi olmayan, sırf yaratıp kendisini dünyaya atan bir ilah olamayacağını anladı. Allah’ı ötelede sırf bir ilah olarak görüp göklere yerleştirmenin ve kendisini de onun ötesinde ve tümüyle ondan ayrı ve bağımsız olarak yaratılıp kendisine yer edindirmenin, böylece ben ve o düşüncesiyle âlemleri ve yaratıcısını değerlendirmenin kısır döngü olduğunu anlar.

Kendisine doğru uzanan hakikat serüvenini okuyan, kendisini yeryüzünün özgün varlığı olarak görüp kendi yaşam tarzını, kendisinin belirleyebileceğinden aciz olduğumuzu temaşa eyledi. Çünkü karmaşık bir yaratılış sistemi vardı. Akıyla tüm ayrıntıları belirleyemeyeceğini fark etti. Bildi ki yaratan, kendisini sistem ve düzenine tabi olarak yaratmıştır. Böylece yaratıcının kendisi üzerinde mutlak hüküm sahibi olduğunu gördü. Kafasına göre yaşayacağı yaşam tarzlarından sorguya çekileceğini fark etti. Çünkü başboş bir düzen yoktu. Dünya hayatının da bir sınırı vardı ve sonu ölümdü. Olayı fark edip öylece iman ederek yaşantısını düzenledi. Demek tüm mesele okumaktı. Onun için de ilk emir “oku” idi.

Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz der ki; la ilahe illallah diyen cennete girer. Acaba gerçekten dedik mi? Ayetel kürsünün ilk cümlesin de O Allah ki; hiç bir ilah yoktur, sadece O vardır, diri ve kayyumdur. Yani her şey onunla ayaktadır, der. İlah kavramı Allah ismin-den türemiştir. Şöyle ki; Hz. Adem aleyhi selamdan günümüze kadar gelen tüm peygamberler, insanlara bizzat Allah'tan öğrendikleri şekillerde kulluğumuzu idrak ettirmeye çalışmışlar. Ama ne hazindir ki, bunu hakkıyla idrak edemeyen çoğu insan, hep dışı doğru yaşadığı için de, kulluğun ne olduğunu fark edemediklerinden, Allah'ı da çok ötelelerde koca bir ilah olarak görüp onun rububiyet ve melikiyetinden habersiz olarak, sadece ona tapınmak suretiyle ondan bir şeyler koparmaya çalışmışlardır.

Oysaki ulûhiyet sahibi olarak ondan istememize karşın, biricik rububiyet sahibi olarak bizde bizle yaratıp önümüze koyan da bizzat kendisidir. Onun için dedik ki; ilah kavramı Allah isminden müştaktır. Yani Allah'ı hakkıyla bilemeyenler sadece ilahta kalmıştır. Rububiyet veya Melikiyette ise, kendisini veya birilerini ona eş koşmuştur. Kendisindeki gücü ayrı ve bağımsız görüp onun hükmünü de nefsi üzerinde uygulamaya çalışmamıştır. Oysaki la ilahe illellah demek için, ulûhiyetiyle, melikiyetiyle ve rububiyetiyle yegâne tasarruf sahibi olarak Allah'ı görmek zorundayız ki, cennetin kapısı bizlere açılsın.

İlk insan ve ilk peygamber Allah'ı ve yolunu tüm yönleriyle tanıtıp öylece göçtü. Daha sonra gelenler Allah'ı tam anlamadılar ve Allah'a sadece ilah olarak bakıp diğer özelliklerini unuttular. Allah özel ismini de güya başka kelimelerden türemiş diye tezler öne sürdüler. Her gelen peygamber öncelikle yanlış itikadı düzeltmek için insanları uyardı. Sonra da

onları gerekli amele yönlendirdi. Dikkat edelim ki, eğer “ilah” kavramı “Allah” için mutlak isim olsaydı, başına “la” yani hayır/yok bırakılamazdı. Esmâ ul hüsna'nın içinde olan hiçbir ismin başına “la” bırakılıp sonra “illa Allah” denmemiştir. İşte ulûhiyet sahibi olan zatın adı “Allah” olup, “ilah” ismi onu adı değildir. Ama ona yönelinirken, yönelim alanına verilen isimdir. Doksan dokuz ismin içinde olmayan Allah'ın tüm isimleri, bizzat Allah'ın adı olmayıp, kişiden ona doğru yönelim anındaki pozisyona göre konumlanan anlamlardır. Örneğin “müstehzi” onun adı olmayıp Müslüman'lar ile alay eden münafıkların, konumlandıkları konum itibarıyla Allah'ın kendilerine baktığı anlamı ifade eder. Veya “Şafii” ismi bizzat onun adı olmayıp, hasta olan kişi sağlığına kavuşunca, Allah'ın hasta ile münasebetini anlatır. Zaten onun için de, doksan dokuz esman'ın içinde olamayan isimler, zikir olarak okunmaz. Ama dua olarak başına “ya” bırakılarak, içinde bulunan konuma göre istekte bulunulabilir.

Bir konuya daha değinelim. Adam diyor ki; ateist dürüsttür, Müslüman üçkâğıtçıdır... Sorun şu... Ateist tanrıya inanmaz ve nefsinin ismini koyamadığı bir tanrı olarak görerek ve her şeyi kendinden bilerek çevreye açılır. Müslüman diye kendini gören ise, ayrılmaz olan Allah'ın üç özelliğini birbirinden ayırıp, Allah'ın rububiyet ve melikiyetinden uzak bir şekilde, Allah'ı sadece ulûhiyetiyle bilir ve öylece inanır. Ve der ki, onun rahmeti çok, nasıl olsa beni bir gün affeder. Sonra yapmadığı azgınlık kalmaz. Bir anlasa ki, Allah'ın sadece ulûhiyetiyle değil, aynı zamanda rububiyeti ve melikiyetiyle de kendisini çepeçevre sardığını ve sadece yaptığı fiilin karşılığının kendisi için hâsıl olacağını, asla ve asla düşündüğü gibi bir ilahın var olmadığını, asla taşkınlık yapamaz olur. Zaten taşkınlık edeceği zaman, hemen inandığı Allah inancı

önüne geçer. Daha işin başındayken, “la ilahe/tanrıya Hayır, İllallah/sadece Allah” derken, ne dediğini bir anlasa ve öylesine affedecek bir ilahın asla var olmadığını bir anlasa, ateisten daha fazla, kuruntu olan ilah düşüncesinin düşmanı olur. Öylece kendisine çeki düzen verir.

Tüm mesele “La ilahe” demektedir gizliymiş. Biz başka yerde arayıp durmuşuz. Başka yerde arayan daha çok arar. Serap görür gibi koşturur durur. “La ilahe” demedikten sonra, istediğin isimle çağır ilahını, ne fark eder ki. “La ilahe” dedikten sonra istediğin isimle çağır, O sana gelecektir. Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizi anladığımız gün hayalimizdeki ilahımız ölür. Hayalimizdeki ilahımız ölünce de, köleliğimiz biter ve kulluğu hissederiz. Ayrıca “la ilahe” derken, her varlıktaki bağımsız gücü, yani kişinin kendi kendisinin güç ürettiğini reddederiz. İşte “Sadece Allah” derken, sadece ulûhiyet sahibi olan Allah’ın bize yansımaları olan rububiyet ve melikiyet yansımaları da seyrederek. Sonra La ilahe illa HU diyerek teslimiyetimizi bir birimize haykırırız.

Nefsimize, Allah’a tanrı deyip ona tapınmak tatlı gelir. Allah’ı tanımak, kulluğunu idrak ise acı görünür. Unutma ki o tatlılığın aslı, deccal cenneti olup esas aslı ise, azaptır. O acı ise, deccal cehennemi olup aslı sonsuz nimete kavuşmaktır. Ama genel olarak insanlık, dışarıdan yansıyan süs ve çekiciliğe aldanıp, özünden haykıran nimeti tepip külfete talip olur. Bilelim ki, Allah’tan başka herhangi bir ilah var zannedenin sonu cehennemdir. Bu Allah’ın koyduğu değişmez esastır.

Deruni Seyrin Yolu Olan Aşk ve Huşu

Allah sevgisi nasıl olacak? Allah aşkı nasıl olacak? İnsana olan aşk nasıl olacak? Aşkı kalbimize koyan Allah değil mi? Aşk yaratılmışsa ki yaratılan bir haslettir, kimse bunu inkâr edemez, o zaman bu aşk neyin nesidir? Nerede, nasıl ve nereye kadar kullanılır? Allah'ı severken eşimizi ve çocuklarımızı da seviyoruz. Peki, bu sevgi aşk değildir? Sevgi nereye kadar, nereden sonrası aşk olarak adlandırılır? Sahabeler döneminde aşk var mıydı? Yoksa aşk sonradan mı ortaya çıktı? Veya biz aşkı başka mı tanımladık? Gibi sorular akla takılan sorulardır. Kitabımızın konusu insanın hakikatine doğru yolculuk olduğu için, inşallah tüm yönleriyle bu konuyu ele alacağız. Gayret bizden, tevfik Allah'tan...

Şu hadisi şerifle konuya aydınlık katalım; Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz buyurdular ki: 'Benim misalimle sizin misaliniz, şu temsile benzer:

Bir adam var ateş yakmış. Ateş etrafı aydınlatınca, pervaneler (gece kelebekleri) ve aydınlığı seven bir kısım hayvanlar bu ateşe kendilerini atmaya başlarlar. Adamcağız onları kurtarmaya (mani olmaya) çalışır. Ancak hayvanlar galebe çalarak çoklukla ateşe atılırlar. Ben (tıpkı o adam gibi) ateşe düşmemiz için belinizden yakalıyorum; ancak siz ateşe ateşe koşuyorsunuz. (Buhari, Rikak 26)

Aşk kelimesinin kökeni genel olarak bilinenin aksine Arapça “aşaka” yani sarmaşık anlamına gelen kelimesinden değil, Farsçadan gelmektedir. Aşk kelimesinin nihai kökeni “avesta” dilinde yani ateşe tapanların dilinde kullanılan “ışka/işk” yani istemek kelimeleridir. Bu kelimeler İran tarafının İslam’ı kabul ettikten sonra Farsçadan Arapçaya geçmiş, İslam’a mal olduktan sonra da, Arapçadan tekrar Farsçaya ve oradan da Türkçeye geçmiştir. Böylece Allah esması olan el-Vedud ismi celili perdelenmiş ve onun yerini almıştır. Böylece sonsuz ve sınırsız sevgi bu sözcükle perdelenmiştir. Aşk, sevgi ve muhabbet kavramlarının içerikleri bir birinden tümüyle ayrıdır. Aşk sevginin doruk noktasıdır. Artık tümüyle akan bir ateştir. İnsanın içini yakar. Kendisini sevdiğinde yok etmek ister. Ulaşılmadığı sürece yakar da yakar. Tüm dengeleri alt üst eder. Bu insanın insana olan aşkında böyle olduğu gibi, insanın Allah’a olan aşkında da durum aynıdır. İnsanlar arasındaki aşklardan olan erkek ve kadın arasındaki aşk, yoğun sevgiden oluşan ve adına aşk denilen çekim kuvvetidir. Evlenildikten sonra bu çekim gücünün yoğunluğu düşer, artık karı-koca arasında deveran eden sevgi başlar. Çünkü aşk ulaşılmayana olur. Kavuşulduktan sonra ise, oluşan olgu artık aşk değil teveddüd olur. Artık vuslat olmuş ve aşk bitmiştir. Yani birisinin diğerine âşık olması olayı, onları birbirine kavuşturup aile olmaları içindir. Her ne

kadar o dönen muhabbetin kaynağından çoğu kişi gaflette olsa da, tüm muhabbetin kaynağı ve çıkış noktası Allah'ın el-Vedud esması olup kaynağından birime doğru ulaşan yegâne tecellidir. Hem el-Vedud esmasının tecellisi tüm varlığı ayakta tutar. Aileyi ayakta tutar. Köyü ayakta tutar. Halkı birleştirir ülke yapar, ulus yapar. İşte bu, Allah'ın el-Vedud esmasının tecellisinin insanlıkta şekil almasıdır.

Eğer kız erkeğe âşık olursa veya erkek kıza âşık olursa ve hiç evlenmezlerse, aşkları onları deli eder. Örneğin Leyla ile Mecnun aşkı bundan dolayıdır. Kays yani Mecnun diye bilinen kişi, Leyla'nın aşkından mecnun/deli olmuş. Çünkü ona kavuşamamış, kavuşunca ise kafasında akıldan tek emare kalmadığından artık istememiştir. Allah aşkı da öyledir. Eğer Mutmainneye ulaştırmazsa, işte o zaman kişide aptalca şeyler başlar. Derviş ne yaptığını bilmez olur. Deli divane olur ama bir türlü tatmin bir ruha da ulaşamaz, derin huşu ve huzura merhaba diyemez olur. Böyle meczup olarak yaşamını sürdürür.

Allah'a ulaşılmayı hayal bile edemeyenler, Allah'a âşık olduklarını söylerler. Oysaki Allah, kişiye kişiden yakın olarak onun üzerinde tasarruf etmektedir. Kişi bu tasarrufu fark ettiğinde, artık o uzakta değil, sana senden yakın olduğu penceresi açılır. İşte bu pencere açıldığında, ne kadar da gereksiz olarak aşkla oyalandığının farkına varır. Aşkın hakikati, tek yönlü olur. Genelde tasavvuf yolunda olup yeni başlayanlarda oluşan bir haslettir. Onlar daha acemi oldukları için, zen ustaları müntesiplerini gelişmeleri için önermişlerdir. Ama bu sadece bir tuzaktır. Onun için de zen ustalarından uzak durup sadece Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin öğretisiyle hakka yaklaşmak zorundayız. Bunu Ahzab süresi 21. ayeti kerimesinde Allah'u Teâlâ

açıkça ifade ediyordur. “Andolsun ki Allah’ın Resulünde, sizin için uyulacak en güzel bir örnek vardır. O, size en güzel bir numune ve Allah’tan mükâfat umana ve ahret gününde mükâfat umana ve Allah’ı çok çok anana da en güzel bir örnektir o”. İşte bu ayet gereği, Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin çizgisinde olmayan tüm zen ustaları vesaire kişilerden uzaklaşıp, tek muallim olan Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin çizgisine yönelmek zorundayız. Yoksa vuslatımız çok çok uzaklara ertelenir.

Aşkla yürüyenlerde nefsi mutmainneye ulaşıncı, kalb huşu ve huzur dolu bir kap olur. Öylece rabbul âleminin deveren eden sevgisini aşikâr hisseder. Bunun tadı başka olur ki, bu noktaya ulaşmanın aşk ile alakası kalmamıştır. İlâhi aşk için başında vardı ki, vuslat oluşunca artık deveren eden sonsuz bir muhabbet bunun yerini alır. Lakin âşık olanın aşktan vazgeçip mutlak istenilen huzura ermesi çok güçtür. Onun için de aşk ehilleri cezbe ehli olurlar. Ufak bir doku- nuşta kendilerinden geçip dönerler. Ama Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin öğretisinde akıl, iman, ilim ve Allah muhabbetiyle yol alınmıştır. Bu muhabbet, kişiye sonsuz bir seda işittirir. Aşk ehlinin aşktan huzura ermesini tabir için şu örneği verelim; Kâbe’ye gidene kadar “lebbeykallahümme lebbeyk” diye telbiye okuruz. Kâbe görülünce, artık vuslat bitmiş, buluşma gerçekleşmiş ve telbiye okunması da bitmiştir. İşte manen de öyle, Allah aşkı kişiyi sarar, ta ki vuslat olana kadar, vuslat olunca artık muhabbet başlamıştır. el-Vedud esmasının tecellisi görünür olmuştur. Aşkla yürüyenin, aşktan soyutlanıp mutlak hedefe varması güç olduğundan, biz aşkı değil muhabbeti yeğleriz.

Aşkta oluşan tehlike, gözü kör etmesidir. Çünkü kişi ulaştığı hedefi göremediği için, aşktan soyunup muhabbete geçişi çok zor olur. Onun için de, bir üst makamdan dokunan bir el olmak zorundadır. Yoksa o nokta geçilmez olur. Ve o şekilde donarak dünyasını değiştirir. Ama aşk hali de öyle kolay oluşan bir hal değildir. Her insan buna kavuşamaz. Çünkü çocuk işi olan aşkı tatmak için, önce çocuk olmak gerekir. Çocuk olmak için ise, dokuz ay anne karnında beklemek gerekir. Sonra yedi yıl gözetim gerekir. Sonra ergenliğe yol alır. Sonra da büyür insan. Hiç çocuk olamadan kudret eliyle yoğrulanlar ise, zaten hilafet yolunda büyük mesafeyi direk kat etmişlerdir. Bu da varlıkta olan isimlerin tümünün talimiyle oluşur. Öylece hilafet yoluna koyulmak gerçekleşir. Buna şehrin içten fetih hali de diye biliriz. Bu yolda hiçbir tehlike mevzubahis değildir. Çünkü direk nuri katman olan melekût âlemiyle irtibat sağlanarak hedefe ulaşılmaya çalışılmıştır. Nebi varisleri o yoldan yürümüşlerdir. Elbette aşk yolundan da yol alanlar olmuşlardır. Ama zirvelere ulaşan Allah'ın birçok kulu, levvame ve mülhimede oluşan aşka kapılmadan direk mutmainneye huşu ve huzur içinde göz açmışlardır. Bu huzur akıl, iman, ilim, zikir, şükür ve tefekkürle gerçekleşir. Bize en sevimli gelen yol da budur. Çünkü aşka kapılıp orada donup kalanların sayısı oldukça kabarıktır. Aşk öyle bir göz boyaması yapar ki, bir üst merhaleye çıkmak için güçlü bir elin kişi oradan koparması ve uyandırması icap eder. Onun içinde âcizane tavsiyemiz, gözümüzü huşu ve huzur yolunda sabit etmeye gayret etmektir. Elbette ki her insanın öz meşrebi, onu başka bir mecrada dolaştırır. Onun için bizler kimseyi küçümsemekten veya kimse hakkında suizan da bulunmadan işin hakikatine doğru uzanan ilme dokunalım. Öylece kendimize

sonsuz yaşama hazırlayalım. Her şeyin hakkını yerinde verip, bir üst basamağa çıkmaya gayret edelim. İçinde olduğumuz konumun hakkını vermezsek, bir üst basamağa çıkmamız zorlaşacaktır. Gayret bizden tevfik Allahtan.

İlahi aşk, nefsi levvamede başlar ve nefsi mülhimedede zirve yapar. Nefsi mutmainnede ise, aşktan emare kalmaz. İşte kul âşık olur rabbine ve yolcuğu başlar. O yolda durmadan emek vererek yükselir. Ama aşk kişiyi mülhime nefiste kilitlerse, bu kişiye sadece eziyet olur. Adeta boğar ve nefes veremez olur. Bu kitleme ise kişide cezbe halini oluşturur. Zaten cezbe getirmeyen aşk, aşk değildir. Eğer kişi ben hakka aşığım derse, ama o kişi cezbeye ulaşmamışsa, söyleyen sadece aşkın lafını hobi edinmiş ve öylece laf karabalığı eylemiş ve ulaştığı bir hedefte olmamıştır. İşte aşk, kişiyi amelde yoğunlaştırıp mutmainnenin kapısını açtırmak içindir. Nefis mutmainneye ulaştınca, aşk kabından dışarı atılmış olur. Ama içsel cezbe hali hep devam edecektir. İnsanları eğitmesi de o yoldan olacaktır. Çünkü o yoldan talim almıştır. Ama çocukluk devrini yaşamadan direk kudret eliyle oluşturulup rabbinden talim alanlar, cezbeye kapılmadan öncülüğe kavuşmuşlardır. Bunlar insanların en değerli leridirler. Bunlar taşlar arasında ışıldayan yakut misali zemini aydınlatırlar. Bunların sayıları çok azdır.

Hız. Adem ile Havva'da istek oluşup ağaçtan yiyince, ayıp yerleri açıldı. Cennet yapraklarıyla örttüler, ama çare olmadı. Çünkü artık cennetin kudret yaşamı son bulmuş ve dünyanın kayıtlı ve sebebe binaen oluşan yaşamı başlamıştı. Burada işaret edilen ayıp yerleri iki vecihledir. Birincisi bedensel ayıp yerleri, ikincisi şuurusal ayıp yerleridir. Bedensel olanı, bilinen şeylerdir. Şuurusal ise, fenafillâh dediğimiz kişinin kendi tüm özelliklerinin Allah'tan geldiği şuurunun örtülmesi ve kişinin

kendisini bağımsız güç ve kuvvet sahibi bir birey zannedip Allah'ın rububiyetini unutmamasıdır. İşte buna manadan avret yerinin gözükmemesi demektir. Burada şu da var; bazı şizofreni vakalarında kişi der ki, “ben yokum” kanısı değil buradaki “yokluk”. Buradaki yokluk, kişinin sahip olduğu tüm özelliklerinin sahibinin Allah olduğunu hissetmesidir. Buradaki hal şizofreni bir hal olmadığı gibi aşk yokluğu da değildir. Çünkü aşk yokluğunda kişi kendisini yakar ve yok eder. Aslında aşktaki yoklukta da çoğu zaman kişi şizofreni bir yokluğa doğru yükseldiği için, mülhime sınırını aşamaz olur. Aşk yokluğa değil hepliğe götürücü bir araç olursa kişiye olumlama yapar. Yoksa olayın aslından mahrum olanlar veya sağlam yetiştiricisi olmayanlar, aşkın en üst limitinde şizofreni bir şekle bürünebilirler. Oysaki aşk, en tepeye çıkınca, bir üst seviyeye kademe atlaması için sadece bir sebebi. Bu sebebi unutup ben artık yok oldum diyenler, tedaviye muhtaç şizofreni hasta olmuşlardır. İşte fena, sanıldığı gibi aşk yokluğu değil, aksine Allah ile var olduğunu idrak etmektir. Biz aşk yoktur derken bu manadaki yokluktan dem vururuz. Yani hedefi bilinmeyen aşk, kişiyi asıl amacına ulaştırmada yetersiz kalır. Ama en azından kişiyi emmareden çıkardığı için de, birçok kişi tarafından önerilmiştir. Bari aşka kapılıp emmareden kurtulun denmiştir.

Ben aşığıym diyen kimse, eğer âşık olduğunu söylediği kişinin onun ayağına basmasıyla, ayağına bastığı ayağı öpmüyor ve demiyor “oh be bari âşık olduğum kişinin ayağının ağırlığı ayağımın üzerine düştü” ve mutlu olmuyor ise, aşkın ne olduğunu bilmiyordur. Hem akabinde savunmaya ve kavgaya başlıyor ise, o tutkunluk ve hobilerinin adına aşk demiştir. Çünkü âşık olan her hal ve vaziyette maşukunda kendisini yok bilir ve onun iyi veya kötü her şeyinden mutluluk

duyar. Bakın hele, kendisinin âşık olduğunu söyleyen kişiye, ayağına basılması durumunda yükselteceği feryadı figanına ve sana kin ile cephe almasına. Ben o kadar âşıktım sevdim ve sen ise bana bunu reva görüyorsun diye mırıldanmasına... Demek âşık değilmiş... Sadece kapılmış bir heyecana ve aşk sanmıştır. Tabi ki bizim mevzu bu sahte aşkların dışında olup kişi ile rabbi arasındaki münasebet bakımıyla. Biz aşkı, bilinen veçhiyle kişinin kendisini Allah'ta eriyip yok ettiğini sananların aşklarını bir şizofreni hastalık olduğunu dile getirdik ve bu olaya dikkat çekmek için de aşk yoktur dedik. Çünkü aşkın kendi öz kavram manası, bir bireyin kendisini ikinci birey de yok etmesine denir ki, bu muhaldir. Gerçek anlayışı idrakimize sergilemek için bazen kullanımda olan kavramı terk etmek gerekir. Çünkü beyin o kavramla ilgili kendisinde bir kilit oluşturmuştur. Sen tedavüldeki kavramı kullandıkça, beyin kilidi önüne koyar ve sıçramayı engeller. Kişi aşkın içeriğini bilmediği için teveddüd ve muhabbetin adını aşk bırakmışsa, ona da diyecek sözümüz yoktur. Çünkü kişi, nasıl bir kavram ile kendisini adanmışlık ruhuna koysa koysun esas olay dönen sevgi olup, asıl amaç sonuca ulaşmaktır. Aşkın tüm olumsuzluklarına rağmen gerçek aşk ehli de vardır. Ama aşka demir atanlar kesinlikle örtülmelidirler. Zorunlu cezbe dışında dışa doğru içsel hallerini yansıtmamalıdır. Çünkü dışarıya istekli bir yansıtmaya, riyaya yol açar ki, bu da ancak kişide kibir doğurur. Bu da kişide yükselmeyi değil, aksine düşmeyi getirir. Onun için de aşkın yolunda birçok ayıp barınır. Aşkın yolunu tercih edenler, kesinlikle aklına hâkim olup örtünmeye dikkat etmelidirler.

Esas mevzu varlığı fenada yok etmek olmayıp bekada baki olanın varlığıyla kaim olduğu gerçeğidir. Olan olay kişinin varlığının mutlak varlık nazariyesine göre sonlu yani fani

olması hakikatidir. İşte bu fanilik yok olma manasına değil aksine sonsuzluk ifade eden skalada o sonsuzluk içinde sonlu olmamızdır. Örneğin; “ ∞ sonsuzun yanında, 100000...” istediğin kadar sıfır koy, gene de hiçtir ve “ ∞ sonsuzun” içinde görünmez bile. Ama o sayı da kendine göre vardır. Yani her ne kadar “ ∞ sonsuza” göre bir hiç ise de, kendi hüviyetine göre vardır. İşte biz her ne kadar sonsuz güç ve kudrete göre fani yani hiç isek te, kendimize göre varız ve bu varlığımız sonsuza dek devam edecektir. İşte tasavvuf literatüründeki aşk, yani varlığın kendisini Allah’ta yok edişi değil, Allah ile var olduğunu anlama olarak alırsak, isabetli bir tanım yapmış oluruz. Aşkta yok olup yol alırsın fenaya. el-Vedud’la ise, hayat bulursun “hep” var olursun “hay”la, yaradılış gayene erersin “var”lıkla. Bil ki yolculuğun hedefi fenaya değil, varoluşun amacı “beka”yadır. Çünkü dilemiş ki biri onun adıyla seyreylesin. Dikkat edelim ki, aşkın ruhunda sömürü yatar. Kişiyi sınırlı mekânla kayıtlar. Ama el-Vedud esma tecellisinde ise, sevip sevilme ve varoluş amacına uyumlu “hay”la hay olup mutlak yolculuğa uğurlar. Hep dikkat edelim ki, el-Vedud esma tecellisi olan muhabbet akışını unutup, aşka takılanlar ve bir üst seviyeye geçemeyenler, takıldıkları yerde kalmaya mahdutturular. Allah’a ermeyi ve mana ilmini getirip sadece aşka sığdıranlar, mana yolculuğunun kabında kalıp, sonsuzlukta varlığı müşahede etmekten mahrum olurlar. Her ne kadar içeriği hakkında derin malumat verilmemişse de, aşk sadece ulûhiyet tabanlı bir sezgiye dayalı vehmin oluşturduğu bir yönelimdir. O yüzden aşk meşrebintekiler uzun soluğa kavuşamazlar. Ama el-Vedud esma tecellisinin getirisi ise, rububiyetiyle, melikiyetiyle ve ulûhiyetiyle topyekûn Allah’a götüren marifet yoludur. İşte buna haşyet ve getirisine huşu denir. Nasıl ki, sadece Allah demişiz ve gayrı tasarruf

sahiplerini reddetmişiz, aynen öyle de aşkı sonsuz marifete tebdil etmek için ve sonsuz nura geçmek için tüm yollara hayır deyip mutlak muhabbete ulaşmayı seçmişiz.

Şimdi ulaşılmak istenen hedefi anlamak için olaya biraz açıklık getirelim; sınırsız muhabbeti oluşturan el-Vedud esma tecellisi ile “aşk”ın kapasam alanı birbirinden tamamen ayrıdır. Manevi yolculuk yaparken hedef, Allah’a yolculuktur. Ama bedensel veya ruhsal tutkuyu aşk sananlar çoğunluktadır. Çoğunluğun tutkuyu aşk sanmaları ve o şekilde düşünmeleri, ebetteki bu mukaddes kavramları kirletemez. Bizim izah etmek istediğimiz ise, hakka yolculuk ederken, savrulmadan istenilen noktaya ulaşılmasıdır. Bu da sanal benliğin mutlak benliğe kayıtsız şartsız teslimiyeti olup istenilen yolculuğun tamamlanmasıdır. İşte aşktaki teslimiyet kişiyi bir yere kadar taşır. Çünkü esas teslimiyetten hâsıl olacak seyrir, bekabillah yolculuğunda başlar. İşte bekabillah ile fenafillâh sınırında aşkın işi biter. Aşkı içsel tutkunluktan ayıramayan anlayış, veli kulların dervişlerini yönlendirdiği ve o yoldan temizlik yaptıkları aşk değildir. Bu sonradan oluşan tutkunluğun adını değiştirip aşk konma olayı, velilerle doğmadı. Bu karanlık olan tutkunluk, insanlıkla beraber var oldu. Bu bizim sınav enstrümanlarımızdan bir enstrüman oldu. Allah velilerinin dervişlerine vermek istedikleri hedefleri ise, bambaşka idi. Olayı bilmeden tutkuya aşk deyip bunu velilere mal edersek, Allah’ın velilerine haksızlık etmiş oluruz. Şunu da bilelim ki, aşk bedensel olamaz. Bedensel olarak hissedilen, bir birini çeken hormonların kalbe dokundurduğu kavuşma azmidir. Burada esas çekim hissi kavuşma olup hormonal tatmin bitince, kalbe basınç yapan eğilim biter. İşte o zaman kalbinde oluşan kavuşma isteğinin aşk olmadığını anlarsın. Aşkta asla ve asla yanan özlem bitmez. Kavuşsa dahi,

aşıktan muhabbete dönüşen yakıcılık, katlanarak devam eder. Âşık ve maşuk arasında bu hep devam ettiği için de, aşkın doğurduğu ötesini göremez olur. Pek çok insan, aşkın başka bir ötesi olan huşu ve huzur ile varılacak mukaddes makamları bilmez. Hatta başka makamların olabileceğini tasavvur bile edemez. İşte bu noktada kişiyi kilitleyen aşkın, kişiyi çok daha başka güzelliklerden mahrum ettiği gerçeğini anlayamaz. Olayı anlatanlara da kulak asmaz. Çünkü kalpteki kilit, tasavvur âlemini tarumar etmiştir.

İşte bedensel aşk tatmin edildiğinde, ya da tatmin edilme- se de zaman aşımında biter. İşte burada cinsel bir dürtü çok farklı bir olay olarak iş başındadır. Aslında bu dürtünün bedensel aşkla da alakası yoktur. Fakat bedensel aşk, bu dürtüyü de kullanır. Çünkü hormonal özellikler, kalpte derin bir kavuşma özlemi oluşturur. Olayı bilmeyenler ise, bunu aşk zannederler. Olayın özü ise, biyolojik yapımızın üremeye odaklı olmasındandır. Belki bir insanın akli çalışsa, bu dünyaya daha fazla çocuk getirmek bile istemez. İşte bedensel olan bu hormonlar akli devre dışı edip ulaşım arzusunu oluşturur. Bu, Allah'ın nesli devam ettirmesi için insanın içine yerleştirdiği bir sistemdir. İşte bu aşk değil, bedensel ihtiyacın karşılanmasıdır. Aşk ise tümüyle karşılıksız olarak birinin diğerine duyduğu özlemdir. Bu sadece kadın erkek arasında olan bir durum da değildir. Ama kadın ile erkek arasında, bedende olan hormonal kitle de tetiklendiği için, aşk daha çok kadın ile erkek arasında peyda olur. Hormonal kitleyi devre dışı edip sevgide yoğunlaşanlar ise, bu aşklarını ilahi aşka tevdi edebilirler. Ama hormonal kitlenin baskısından kurtulamayanlar ise, aşk yolculuğunu bedensel olarak noktalandırır- lar. Tamamlayıcı özelliklerle bezenmiş iki birimin birbirlerine olan hasretine aşk denir. Aslında aşқта maşuk yok her iki

tarafıta aşkıtır. Maşuk ise ortalıkta oyalaman soyut bir içeriktir. İki kişiyi birbirine rapteden içsel dürtüdür. Olayı bilmeyenler bunu hayvansal dürtüleri sahip iki beden arasındaki çekiciliğın aşk olduğunu zannederler. İşte bu nari olan çekiciliktir. İstediklerini elde ettiklerinde de birbirlerini aşksal olarak terk ederler. Bedensel beraberliklerini dünyevi ihtiyaç üzerine bina edip devam ettirerek ölümü beklerler. Muhabbette ise terk yoktur. Eriyip bencilliğini terk etme ve akabinde “beka”daki bakiliği fark edip hakikatindeki “fena”lığı bulup bekaya yolculuğu sürer. Bu muhabbet iki insan arasına inşa olduğunda ise, kördüğüm olarak birbirlerine bağlanırlar. En büyük muhabbet kulun rabbe duyduğu özlemdir. Ondan geldiği için ona dönmeğe can atar. Gözünden yaş akar. Canı alan Allah olur. Zaten onundu, sen hakikatini unutarak sahiplenmiştin.

Toplumsal tasarım ise, bedeni aşkın doğurduğu hormonal beraberliğe götürücü yönüyledir. Tüm planlar bunun üzerine inşa edilir. Bunun getirisi ise, çocuk sahibi olmayı ulvileştirme yönüyledir. Aşkın zararının dokunmaması için birlik anlayışının güçlenmesi gerekir. Yoksa bedensel aşk durduramaz. Çünkü hormonlar akıllı alır ve bedensel tatminler ile vücudu boyar. Böylece Allah boyasından mahrum eder. Orijinal aşkın zirve yaptığı nokta, birlik noktasıdır ki, buna kavuşmak için tamamıyla teslimiyet gerekir. Buna da çoğunlukça hazır değiliz. Bizler ekseriyet olarak görmediğimiz ve kendisine uzaktan dahi bakamadığımız sorunlarla boğuşuyoruz. Gerçek manada objektif bir çocuk saflığı ile olayı anlamaya çalışmıyoruz. Çünkü öylece büyümüşüz ve hormonal alanımız faaldir. Bu faaliyeti her şeye mal etmişiz. Bunun için de bedensel aşkın önüne geçilmez olmuştur. Aslında doğal bir oluşumun önüne geçilmesi de gerekmiyor. Bunu

yasaklamak marifet olmadığı gibi, yokmuş gibi davranmakta marifet değildir. Bunu Allah'ın izin verdiği şekilde tatmin edip özümüze uzanan yolculuğa uzanmalıyız.

Diğeri ise, bütünleşme ve erme arzusudur. Bu aynı bedensel aşka benzediği için de, birçok eren yaşanan muhabbet ortamını iki kişinin aşkıymış gibi somutlaştırarak kurdukları dizeleri dillendirmişlerdir. Olayı bilmeyen ise, velilerin dile getirdikleri Allah aşkını bedene indirgeyip kısıtlamışlardır. Oysaki bu tür bir aşkta cinsellik anlamını yitiriyor ve aşkın diğer bir yüzü olan saflık meydana çıkıyordu. İşte bu saf bütünleşme isteği de, kaynağını bulmadan durulamaz. Bunun içeriğinden uzaklaşıp bedensel veya ruhsal tatminle gün geçirenler ise, aşkın dahi tadını alınmadan aşk diyerek günlerini tüketip bu paha biçilmez dünyasını heba ederek sonlandırıyorlardır.

Onun için bizim bakışımıza göre sevgi, aşktan daha önemli ve kıdemlidir. Fakat insan sevgiyi tanımaz da aşkı bilir ki, bildiği de bedensel aşktır. Cinsel dürtü ise, bu bedensel aşkın içindeki katma değer olarak, kişiye manevi kir olarak yetiyordu. Ne bilsin ki garibim, seviyorum demekle olmuyor bu işler. Allah'ı seviyorum, annemi çocuğumu kocamı seviyorum diye sevgi olmuyor işte. Kişi sevgiyi emeğinin içinde bulursa, o zaman anlar nasıl sevdiğini. Ezbere olmuyor bu işler. Emek vermek gerek. Öyle yapmacık bir sevgi şekline aşk diyerek kendini kandırıp tatmin etmek, nefsin hoşuna gider. Aslında kişiliğin duyduğu tepki karşısında nefisten yükselen isyan ve hoşnutluk nefisten değil, nefsi şekillendiren uzantılarının nefse hissettirdikleridir. Nefis ise biziz ve biz bu hissi nefse mal ederiz. Nefsimiz uyansa ve kendisine uzanan uzantıları sustursa, nefis bambaşka bir şekil alır. Aşkın ruhu olan tümüyle adanmışlık ise, nefsi emmarenin en nefret ettiği

haslettir. Çünkü nefsi şekillendiren şeyler, nefse öyle hissettirir. Benliklerini bulamayan yani nefsinin tanımamayan insanların aşk ismini verdiği sevgi ise, ezbere kalmış bir sevgi olarak insan için tatminkâr olmuyordur.

İşte biz aşk yolculuğu ile Allah'a yapılan yolculuğun içindeki birçok tehlikeyi gördüğümüzden, aşka yok dedik. Yani bizim yolumuzda aşk yok. Biz kalbimizi saran sınırsız sevginin içinde kendimizi bir katre olarak görüp yol almaya koyulduk. Hemen burada şöyle diyenleri duyduk; demek öyle, aşk yok dedin he, önceki onca zevat yanlış yaptı he, bir sen mi doğru dersin? Aslında çok acelecidir insan ve hemen olmak ister. Birçok duyduğu şeye balıklama atlar, suyun derinliğini görmeden. Allah dostları olan veliler, resul ve nebiler gibi değildirler. Hem hatasız da değildirler. Nübüvvet risaleti ile haber veren peygamberler, İslam'ın tüm güzelliklerini kısımdan bazen direk ve bazen de örnekle olduğu gibi anlattılar ki, her anlatımları her ferde ulaşacak şekilde olsun. Artık her fert kendi kabına göre o ilimden istifade eder.

Ama veliler öyle değildir. Veli edindiği hakikati herkese anlatma zorunda değildir. Çünkü her velinin meşrebi başka başkadır. Nefsinde uygular, çevresine de isterse bildirir. Onun için de edindiği ilmî paylaşımları anlayabilecek kapasitede olanlara aktarırlar. Mana yolunda ilerlemek isteyen kişilerden algılama kapasitesi düşük olanlara da dediler ki, siz de düşünmeden ve kurcalamadan aşk ile üzerinde olduğumuz yolda bize bağlanın, bizimle yürüyün ve bilin ki yolumuz kesinlikle doğrudur. Örneğin "fihi mâ fih" eserinde kişinin kendi özünü bulma konusunda ilim ile kendi özüne yönelişte olan adımlar hakkında birçok beyanat verirken, aşk için de "aşk davasına girişmek kolay, fakat o davaya kesin delil gerek" diyerek "aşk"ın ise, kişinin kendisini bilfiil teslim

etmesiyle oluştuğunu dile getirir. İşte bu teslimiyetin oluşması için kişinin kendisini sorgusuz teslim etmesi gerekir. İşte bizim meşrepte sorgusuz sualsiz birine teslimiyet yoktur. Bize göre sorgusuz ve sualsiz teslimiyet, sadece Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimize karşı olmalıdır.

İşte ilim ehli veli kullar, ilim ile ilgili olan anlatımları kendileri gibi kapasiteleri olanlar ile paylaştılar ama aşk ile ilgili sözleri ise, genele açık kullandılar ki millet dötrnala koşsun onlara doğru ve gerekli çalışmaları yapsınlar. Bazen kendilerini kutup gördü, onlara âşık olanlar. Bazen şeyh, bazen de gavs dedi onların yarenleri. Onlar genel de insanları kendi yönelimlerinde tutup onlara gerekli çalışmaları yaptırmak için de kendilerine verdikleri vasıflara göz yumdular. Çünkü zaten biliyorlardı ki insanlığın geneli pek düşünmek ve idrak etmek için aklını kullanmayı sevmez. En iyisi bari yaban atları aşk ile ehilleşip bir şeyler yapsın dediler. Bazı yarenler çok ileri gitti de âlim bildiklerine rahman veya rasul dediler. Bu duruma el koyup yarenlerini susturdular. Aşırı ifrata kaçıp uca kayma içerisine girince yarenler, o zaman işe el koyup tümünü dağıtan veliler oldu. Veya el etek çekip tümünü terk edenler de tarih sahnesinde yer aldı.

Ama bir çok ilim ehli veli, insanlığı frenlemek için aşk dediler de, bu defa başa mihnet doğdu ve herkes birbirini izleyip aşka atladı. Aslında aşktan bir şey anlayan da pek olmadı. Genel ekseriyeti aşk diye diye kendisini avuttu. Bazen de zeki kişiler çıkıp aşk diyerek kitleleri peşine takıp kullanıp sömürdü. Olayı fahmedip oyunu bozmak isteyenlere ise acımasızca saldırı oldu. Hepimiz eşit Allah kuluyuz. Hepimiz sırf Allah deyip gayrına sırt vermek için dünyadayız. Evvelimizde yaşayıp insanları bir noktaya yoğunlaştırmak isteyen

zevata elbette laf atacak değiliz. O günün şartları onu gerektiriyordu. Her bir zat bir şekilde insanları rayda tutmaya çalıştı. Çünkü insanoğlu çok çabuk bir şekilde, üzerinde olduğu yolu unuttur ve kayar. Tüm mesele insanlığı dengede tutup hak yolunda yürümesine ilmen destek olmaktır. Zaten bunun dışında kimse kimseye bir şey de veremez. Bu defa da denge unutuldu. Halkı aşka çağırıp bir noktada tutayım derken Allah'ın sonsuz ve sınırsız ismi olan el-Vedud esması unutuldu. İşte esas sakatlık burada başladı. Kişiler Allah'a ait olan ve sonsuz bir şekilde deveran eden sevgiyi unutup sevgilerini tek yönlü olarak bir noktada baskın yapmaya başladılar. İşte bu da ümmete pahalıya mal oldu. Düşünmeyip birine körü körüne bağlılık meydana çıktı. İnsanları fırka fırka ayıran gruplar türedi. Çünkü Aşkta akıl devre dışı olacaktı ve başta olan ne derse doğru demiş olacaktı. Kur'an'da geçen ululelbab yani akıl sahipleri kısmı sanki hiç nazil olmamıştı. Öylece manen insan kıyımı yapan birçok sivri zekâlı insan, insanlığın başının belası olarak akıllarını kullanmamaları yönünde aşkı kullanarak aldattı. Sadece manevi rehber olunması gerekirken, birçok defa peşlerine taktıkları kitleler ile dünyalık olarak da kendilerine tabi olanları kullandı. Akıl melekesi pasifleştirilen kişiler tarafından, birçok insanın canına ve malına tecavüz edildi. Tarihte bu yolla kurulan örgütlerin sayıları azımsanmayacak kadar çokturlar ve hala da devam etmektedirler. Az tarih araştırılması yapılırsa, bu yazdıklarımızın hakikati dillendirdiği fark edilecektir.

Ümmeti muhammedi parça parça eden şey kör aşktan başka bir şey değildir. Her fırka liderine gözünü kapatıp kendisini teslim ederse, istismarcı olanın emellerinin oyuncağı olmaya da mahkûm olur. Allah'ın sonsuz ve sınırsız ismi olan el-Vedud esmasını kendi ruh dünyası sarmalında hâkim edip

sevip sevlmek yerine, kendisinde olan bu kuvveyi tek yönlü kullanılmaya itilmesi, kişi için adeta intihardı. Ve aklını çalıştırıp nimete erenlerin yoluna yönelmek yerine, adeta intihar olan gözü kör bağıllık nefsin hoşuna gitti. Nefis kendisini oyaladı ve özüne ermekten mahrum oldu. Yeniden Kur'an öğretisine dönüp Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin önünde tek saf olup iman, akıl ve ilim ile tüm firkalaşmayı kapı dışarı edelim. Allah deyip huşu içinde nefes verelim. Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimize layık bir ümmet olalım. Kimseye kayık olup hakikat olmayan düşüncelerinin ve emellerinin hamalı olmayalım. İslam'da yaşam vardır. İslam'da hayat vardır. İslam'da el-Vedud esma kuvvesi gereği hissedilen sevgi yumağı vardır. İslam'da sırf sevgi vardır. İslam'da teveddüd vardır ama fena edecek bir sevgi yoktur. Dikkat edin ki sahabeler, nefsim anam babam sana feda olsun ya Rasulullah derdi. Ama sende fena bulsun ya Rasulullah demezlerdi. İşte İslam'ın benimsediği yol, feda edecek derecede vedud esma tecellidir. Ama fena edecek derecede aşk değildir. Çünkü İslam insan için yegâne hayat kaynağıdır. İnsanın Allah'ın sonsuz sınırsız manalarını seyir için var edildiğini söyler, yok olmasını değil. Aşk ise, ateşe tapanların ateşte kendini yok etme anlamında kullandıkları bir kavramdır. İslam'a sonradan sokulmuştur ve İslam'da var olan sonsuz sevgiye ve yegâne sevgiliye varmak için çıkan yolculuğa isim olarak verilen teveddüdün yani sınırsız sevginin yerini dolduramaz. Ama aşk, sonsuz sevgi yolunda, yerinde ve bir gözetmen tarafından eşlik edilerek kullanılırsa, sonsuz sevgiye doğru yolculukta ilk adım olabilir. Ama aşkta, hedeften sapma çok kolay olduğu için biz tasvip etmiyoruz. İşte İslam, aşk ile yakmaya değil, el-Vedud ile mutlak sevgiyi verdirip yaşatmak için vardır.

Farkı fark etmeyen hala yanayım der. Bizde güle güle yan deriz. Çünkü aklını kapatıp öylece nazar ediyordur.

Eğer kişi gerçekten âşıkta o aşk olmuştur ve her tarafından bal akması gerekir. Aşk olduktan sonra da erimiş, yeneden öz benlik ondan dirilmiştir. Böylece aşk işlevini bitirmiş ve sırf sevgi doğmuştur. Kimisi âşktan aşkın olan sevgi, seyrir, sabır ve içtenlik bir huzur ile secdede, kimisi de kibrine, kinine, nefretine ve işlediği zulümler ile şeytan vesveselerine boyun eğip nefsi emmarenin kölesi olmaktadır. İçinde aşk olan, vahşilik ve insanlık dışı davranışlar yapamaz. Kinde ve nefrette olanlar zulüm ederler. Lakırdısını yaptıkları aşk ve aşkın aşkını olan sevginin istismarcısı olarak insanlığı sömürürler. Kişi hangi enstrümanı kullanırsa kullansın, eğer yaratılmış her ferdi nefesine tercih etmezse, tüm yaşamı iki yüzlülük üzerine kurulu olur. İnsanlığın derununa mal olmuş başka başka sözcükleri kullanması onun iç yüzünü temizlemez, aksine yüzünden takındığı vesvesesi okunur.

Allah'a bu kadar âşık (!) bir İslam âlemi varken gözü önünde dünyanın dört bir yanında, hem üstelik canlı yayınlarda vahşice katledilen insanlıkta, Allah adıyla var olan yaratımda aşkı (!) görmüyorsa, demek aşk (!) dedikleri de bir gönül eğlendirmesiymiş. İşte sadece zanda kalıveren aşkı değil de, Allah'ın el-Vedud ismi celilini fark etseydi insanlık, tüm insanların buradan beslendiğini görür saygıyla secdeye varırdı. Demek ki insanlık, kendisini içine alan bir sınırsız sevgiye hasret kaldı. Öylesine lafta kalan kelimeler, artık tatmin etmez oldu. Bir kelam ve yöneliş varsa, bunun seyrinin teması lazım oldu. Yoksa laf karabalığından öteye bir anlam ihtiva etmeyeceğini günümüzün sivri zekâlı gençliği anlamış oldu. Onun için de artık karnı süslü sözlerle tok bir nesil, sorgulayıp olması gerekene bürünmek

istedi. Bize düşen ise, yemeğin terbiyesini hazırlayıp, sonra da fırınlayıp öylece lazım olan kelamı halkın önüne servis etmek oldu. Çünkü halk, artık protokol tarzı yazıları değil, bilfiil hayatın içinden tecrübe edilmişe yöneldi. Onun için de özellikle yaşam koçlarına gidip bir yerlere gelmek istedi. Oysaki tüm öğretiler, İslam deryasının yanında, merkebin bastığı toprakta bıraktığı ayak çukurunda biriken sudan öte olamadı. İşte önemli olan iş, perdelenen İslam içeriğinin üzerinden perdelerin açılmasıydı.

Allah'ı Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin bize tanıttığı gibi tanımayıp, herhangi bir toplumun nazarıyla ona bakan, yapılan yanlış yönlendirme ile toplumunun ona tanıttığı ve adına Allah dediği ama gerçekte ise, Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin tanıttığı Allah inancıyla alakasının olmadığı bir yönelişle yapmadığı kötülük kalmaz. Ve ne yazık ki işlediği kötülüğü yaparken de, evet ne yazık ki Allah ekber diyerek yapar. Allah'a Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin öğretimi ile yönelen ise, tüm varlığa muhabbet ile dolar. Yaratılmışı yaratandan ötürü sever. Ne olursan ol gel diyerek tüm âlem ile merhabalaşır. Bir insanın ölümünü bir âlemin daha sönüşü olarak anımsar. İhtiyacı olduğu halde elindeki en kıymetli dünyalığını, içinde gözü olana, gözünü kırpmadan hediye etmeden bağışlar. Günahtan ötürü kişiyi değil amelini kötü bilir ve insanlara rahmet aracı olmaya bakar. Tüm müminlere ise, hasseten rahim aracı olur. Sevgi yumağı olarak dünyadan hicret eder ebedi âlemlere.

Kendisini tanımak isteyenlerin dikkat etmeleri gereken konuların başında aşk gelir. Çünkü aşk, hakikatini bilmeyenlerin Allah'a teslim olma yolunda marifet yolculuğuna

çıklarlar, farkında olmadan onların başına örölmüş en kalın çoraptır. Böylece perde aralaması işi çok çok zorlaşmıştır. Çünkü belli yol alındıktan sonra terk edilmesi gereken aşktan soyunmaları imkânsıza yakın zor bir haldir. Allah haşyetinden gözü pınarlaşanlar ise, işte onlar pişme yoluna girmiştir. Yunus Emre'yi mürşidinin yanından kovdu- ran hususta bu husustur. Çünkü aşk perdesini geçememiş ve takılı kalmıştı. Onun şiirleri dahi o devir de yazılmıştı. O yüzden ağır tema olarak aşk enstrümanı kullanılıyordu. Zaten Yunus Emre, Tapduk Emre'nin yanına dönüşünde, artık tüm eskiyi bir kenara bırakmış ve şiir yazması dahi son bulmuştur.

Aşk körü körüne bir bağlılığı ifade ettiği için, aşkta ikilik vardır. Yani aşkta olan çiftliktedir ki maşukuna ermek istiyordur. Allah'ın insan için yaşamının tarzı olarak görmesini istediği hükmünden, yani Kur'an veya yürüyen Kur'an olan Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin yaşantısında aşk hakkında bir hüküm yoktur. Hatta hatta aşk deliliğin bir halidir. Çünkü aşkta, akıl çöptedir ve iz'anı atmış havaya, kişi gözü kapalı tutulmuş kara sevdaya. İşte böyle olan ulaşamaz yüce deryaya, bilmeden ağlar için için de gözyaşı ulaştırmaz faydaya. Akıllı kişinin işidir dini olduğu gibi anlamak. Aklını kullanmayan kişi de ise, kaybetmesine kaldı ramak. İflas etmiştir şuuru artık damağı bulamaz tatlı bir tat. Sersem olmuştur hem olmuş artık tam bunak. Çünkü Allah bize aklımızı kullanıp kul olmamızı emrediyor. Aklımızı çöpe atıp kullanmamaktan da net bir dille sakındırıyor. Onun için de, hiçbir sahabe aşktan bahsetmedi. Çünkü İslam'da, akıl ve düşünce devrede olur. Aklı yok eden şeylerde ise, şeytanın iman ehline sağdan veya soldan yaklaşması kolay olur.

İşte kutlu yürüyüş muhabetullah üzeri kuruludur. Bu davetin dışındaki tüm davetlere gülümseyip kırıncı olmadan akıl, iman ve ilim çemberinde yönelişimize devam etmeliyiz. Çünkü İslam, bildirilen prensiplerin uygulanmasında, akıllı olunmasını her ahkâmda şart koşturmuştur. Onun için de temel prensip olarak Allah muhabbeti emredildiği halde, Allah aşkı diye bir şey dinde asla yer almamıştır. Ama yolun acemilerini Allah muhabbetine yönlendirmek için, acemlerden alıntı aşkı bir enstrüman olarak kullanan ilim erbablarına da diyecek bir şey yoktur. Zaten muhabbete kavuşanda aşktan eser kalmaz. Çünkü muhabbet evrensel küme olmasına karşın, aşk alt küme olarak varlık âleminde yer almıştır. Allaha duyulan derin huşudan aşka dönüş yapmak ilim adamlarına yakışmaz. Çünkü ilim huşu dâhilinde akıl ve iman çerçevesinde kişide tezahür eder. Her seven, sevdiğinde sevdiği gerçekliği görüp idrak ediyorsa, işte burada aşk ikilemi biter ve burada sonsuz muhabbete adım atılır. Bir insanın bir insanı kalpten sevmesi şirk değildir. Şirk ulûhiyette, rububiyette ve melikiyette Allah'a ortak koşturaktır. Çünkü birini sevmek, onu Allah'a ortak koşturmak değildir. Onun Allah namıyla sevmek olur ki, bu da zaten yaratılışın sırrıdır. Yoksa dünyada kimse kimseyi sevmeseydi dünyada yaşam alanı da oluşmazdı. Yaşam alanının olması için Allah'ın aramıza koyduğu sevgi ve muhabbete şirk demek kadar da iz'ansız bir bakış açısı olamaz. ELVedud ismi Allah ismi olup haşyete ve hepliğe götürür. Aşk ise Allah ismi olmayıp ELVedud'u bilmeden yanarak Allah'a yaklaşmak isteyenlerin iç halidir. ELVedud tüm esma kuvvelerinin ve esma kümelerinin birbirine karşı olan çekim kuvvesine verilen isimdir. Bu esma kuvvesi tüm dürtülerden uzak bir şekilde her an her varlıkta zuhur eder. Onun akımına kapılan insanın kalbi bir muhabbetle dolar.

Onun akımından mahrum olanın ise, içi sevgiden yoksun olur. Zaten okuduğumuz zikirlerde vedud isminin zikri, öncelikli olarak okunan zikirler arasında yer alır. Çünkü o kuvve ile diğer kuvvelerin akıntısı sana akmaya başlar. Böylece hakka doğru çekim alanı olursun. İşte Kur'an aşkı değil, muhabetullah içerisinde kulluğu emredilmiştir.

Sen muhabetullahın adını aşk bırakırsan, tabi o ayrı konudur. Zira mevzubahis kelime olarak aşk değil içerik manası olarak aşktır. Zaten aşk içerik olarak kendisine özgü bir kavramdır. Bunu muhabetullah kavramı yerine kullanan birçok kişi de mevcuttur. Ama bilelim ki aşk sözcüğü, kavram ıstılahı gereği muhabetullahın eş anlamlısı değildir. Her biri başka başka içeriğe sahiptir. Bizim yazılarımız kavram ıstılahı yönüyledir. Yoksa halk arasında kullanılan anlam kaydırması ile ilişkili değildir. Ama bilelim ki, aşk kelimesinin anlamını kaydırıp muhabetullah kavramı yerine kullanılırsa, kelime bazında ruhta oluşan mananın baskı şiddetinden dolayı kişide mahrumiyet sağlar. Çünkü aşk sözcüğünün konuluş sırrı icabı kalpte baskı oluşur. İşte bu baskı muhabetullahın oluşmasını engeller.

Zan da kalanlar, mutlak kulluğu unutup suni aşklarla kendisini tatmin eder. Allah aşkını da hayvani dokunuş gibi zanneder. Allah huşusunu hissetmeden tüketir muazzam değerli olan dünya hayatını. Aşkını gizleyip kalbine gömen hakka yakın kul olur. Aşkını seren ise en çok uzak olur. Çünkü aşk gizlendiğinde, bu kalpte atışları hızlandırıp muhabetullahın doğumunu sağlar. İşte aşkın yaratım amacı budur. Kalbe dokunur ve sen bu dokuyu özüne yayar ve muhabetullaha yol alırsın. Ama kalbe doğan aşkta yoğunlaşıp akli devre dışı eden ise, huşuya ermekten mahrum olur. Haşyette ve huşuya ermeyen aşkı ne yaparsın. Birkaç günlük heves ki doğmaz

gönlüne nefes, hem takamaz gözüne lens. Alamaz varlıktan akli kül ile bir nefes. Ama haşyetin sonsuz dalgalarında kulaç açmak herkesin harcı olmadığından, birçok zevat aşkı öne sürmüşlerdir ki bari yokluklarını hissetsinler. İşte bu da bir oyalanmadır ki biz tasvip etmiyoruz. Çünkü bizim gayemiz en az hasarla hedefe varıştır. Hayvan olarak gördüğün varlıklar, varlığın sıfır noktasında olup kendi varlık terkibi oranında fenafillâh halini yaşarlar. Hayvanlar âlemindeki o sırf teslimiyet kadar bir teslimiyete yükselmeyip, fenafillâha dahi bürünemeyen ve insanlığa muhabbet ile yaklaşmayanlar, hayvandan aşağıya sarkmıştır. Zaten her hayvan diye gördüğün muhabetullah halinde yaşar ve yaratıldığı eylem yolunda fena bulmuştur rabbisinde. Sen işte ey insan! İşte sen haşyete varmak için nefes al. Fenayı geç ve bekaya yol alan ol.

Aşk halk dilinde bir kişinin bir kişiyi sevmesi ve kendi heveslerini onunla tatmini olarak anlaşılır. Bu yönüyle aşk tüm hayvanlarda da mevcuttur. Genelde hayvanların erkek-dişi hormonları zamansal olduğu içindir ki, belli zaman dilimlerinde bir birlerine sarmaş dolaş olurlar. İnsanların erkek ve dişi hormonsal fonksiyonları zamana bağlı olmadığı için, her cins karşı cins ona yöneldiği sürece yönelir. Hele bir cins hemcinsinin ayağına bassın, o zaman görür aşk sandığı tatminlik sevdasını. Aşkta ise, karşı tarafın cinsi olduğu gibi hemcinsi de olabilir. Maşuk aşkını dövse de, sövse de, yerse de, sevse de veya nefret etse de âşık olandan zerre kıpırdama olmaz ve hep sever. Çünkü âşık maşukunda hakkın cemalini seyir etmiştir. Onda yok olmak istemiştir. İşte esas aşk bu aşktır. Bu ise bazen lütuf olarak yansır, bazen de kahr olarak yansır. Âşık ise ikisini de lütuf olarak bilir ve maşuku üzerinden rabbe yönelişini devam ettirir. Hatta ki maşuku onun için sırat köprüsü olmuştur. Sırat köprüsü bazen bıçaktan

keskin olur. Bazen de kıldan ince görünür. Âşık bazen üzerinde uçar, bazen de etrafını ateş sarar. Aşk kişideki her şeyi yakıp kademe kademe fenafillâha ulaştırırken ve orada işi biterken, muhabetullah sonucu oluşan haşyet ve huşu hali ise, kişide her şeyi yeniden diriltilip becabillaha yolcu eder. Haşyetin getirisi heplikte kendini buluştur. Tüm her “şey”i “şey”siz olarak cem eder. Sonra o “şey”siz nazarda HU adıyla işaret edilen mutlak zatı seyir eder. Öze giden yolculuğa kuru bir maddeci akıl eremez. Çünkü akıl gördüğünün ötesine elinde doneler yoksa vasil olamaz. İşte imanın nuruyla akleden kişi, sarsılmaz bir iman ile hakikatine ve yaratım sırrına bakıp muhabbeti rahman ile buluşacaktır ki bekaya doğru yolcu olabilsin.

Âşık olanın maşuku Allah ise korkmasın. Çünkü yürüyüşünde gözü kapalı da olsa azaptan halas olurmuş. Çekinmeden tüm nazını Allah’a sunup susarmış. Allah aşkının dışındaki tüm aşklar ise, koca bir yalanmış. Kendini kaptıranın içi yara dolarmış. Aslında hakla nurlanıp gözünü halka açanın kendisi maşukmuş. Maşukun maşuka aşkı ise, bir dolapmış. Çünkü öyle bir şey yokmuş. Aşk ile aşklanan maşukların yolları hakka çıkarmış. Aşk insanın aklını başından almış. İnsanı dar bir kalıbın içine mahkûm edermiş. Yolların tümünü önüne kapatmış. Tüm idraki bir noktada toplarmış. Maşukuna açılan pencerenin dışındaki tüm pencereleri kendisine perdelermiş. Ama aşkın ötesinde ve çoğu kişinin içeriğinden gaflette olduğu bir haşyet yatarmış. Huşu ile uyanan kul ise, sonsuz nura ulaşmış. Nuruna nur katar, kaşını şeytana çartarmış. İşte bu hikâyeyi duyan heveslenmiş ki öyle olmaya. Ama ne çare ki olmak için, olmak fikrini dahi söndürmek gerekirmiş. Heveslenen bunu duyunca sessizce yığılı kalmış. Rabbi âliye ye secde edip ona rücu etmekte çareyi bulmuş.

Hakikatimizin özünü bilmeden, hem etin ve kemiğin ne olduğunu bilmeden gözümüzü açmışız etten kemikten oluşan bedende. Bu bedenin çekimine mahkûm olmuşuz. Bizi uyandırana da sırtıp sırt çevirmişiz. Onun için de ya aşk demişiz veya tümüyle salıvermişiz. Bir türlü orta yolu bulup hak deryasında yüzememişiz. Yedi denizi içine alacak kadar engin bir ruha sahip olmuşuz, ama ruhun sahip olduğu içsel aklın ve fikrin ne olduğunu bilmeden yaşayıp geçmişiz. Bir sürü gereksiz saçma sapan fikirler yerleştirmişler beynimize, ama saçmalığın ne olduğunu bilemeden tümünü sahih diye benimsemişiz. Oyunun ne olduğunu bilmeden primatlar gibi oynatmışlar bizi usta bir oyuncu gibi. İçimizde açılan çiçeğin ne olduğunu bilmeden ruhumuzu ıstırap çiçekleriyle süslemişiz. Dünyayı stres ve kaygılarla kavga ederek yaşam alanı edinmişiz. Yaşamın ne olduğunu bilmeden sevgi demişler, aşk demişler, yaşam demişler, farkındalık demişler ve göndermişler bizi dünya kargaşasının içine. Öylece günlerimizin geçirip düşmüşüz ölümün pençesine.

Allah yolu yol oldu bize, onun ilmiyle geldik dize, onun muhabbetiyle baktık size, hiç vurmamak dize, çünkü hayat oldu dize dize. Âşık aşkıyla yanar sabah sabah. Her düşünceyi sayar mubah. Sakın ha açmasın düşüncesini, örneği gerçek sayıp olur ağâh. İlmi ferasetini aşka çeviren kişi tüm tasasını kapıda bıraktığı için halk içinde deli gibi pervasızca davranır. İşte bunlara da deli derler. Deli olmadan veli olmaz sözü de buraya dayanır. Ama bu delilikten kurtulanların da çok ender olduğunu bil. Oysaki ilmi ve yönelişi kapıya bırakmasaydı salık, deli olmadan da direk ve hızlıca veli olunulurdu. Tıpkı tüm sahabeler gibi. Sahabeler, Peygamberin ilmiyle ilimlenip tüm velayet makamlarını muhabbetleriyle cem etmişlerdir. Çünkü din, aklı başında kişinin anlayacağı bir düzendir. Aşk

ve meczupluk işi değildir. Sevgi başkadır. Aşk bambaşkadır. Sevgide seven ve sevilen vardır. Vechullaha dönen vecih vardır. Hz. İbrahim aleyhi s selamın veçhimi veçhine çevirdim demesi, tüm olayı özetler. Burada iki vecih mevzu bahistir ki, biri reel benlik sahibi olan Allah'ın veçhidir ki, o yanı sıra vecih yoktur. Diğeri vecih içre vecihtir ki, Hz. İbrahim aleyhi s selam bununla kendi sanal benliğine işaret etmiştir. Çünkü aşk düşüncesinde sadece o vardır. Burada yönelen kişi yok olmuştur. Bu da Allah'ın insan için koyduğu hedef değildir. İnsanın hedefi yok olması değil, Allah adına seyre dalmasıdır. Sen kendini yok edersen, kim seyir edecek. Hedef köreltmış olacak ve emanete hıyanet edilmiş olacaktır. Emanete hıyanet en büyük günahlardan olup, emanetini koruyan emin belde olmaya doğru yola çıkmıştır. Gerisi kaybetmeye mahkûm olup ferasetini toprağa gömmüştür.

Yaşamı dopdolu yaşa, tüm gününün her saatini vazgeçilmez kıymet bil. Kendini duygu denizine korkmadan teslim etme. Duyguların dümen olsun, aklın ise yelken ve iman ile tam yol ileri hep yürü. Üzülmeceksin hiçbir aşkın bitişine, çünkü biten zaten aşk değilmiş diyeceksin. Her sonun yepyeni bir başlangıç olduğunu bileceksin. Ne reddedilmekten, ne de bir şeyin bitmesinden korkma. Seni terk edene karşı, ben hep seni sevdim artık sevmeyeceğim diyerek kendini kandırma. Çünkü sevgi kalbe girdi mi, ölsen ve kabrinde bir boy ot bitse de kalbinde o hep ışıldar ve bir daha da çıkmaz. Para da neymiş diyeceksin, var mı diye soranlara, çok lazımsa çalışırım diye kendinden o hevesi uzaklaştırıcaksın. Sahte duygular, yalancı sevdalardan kaçacaksın. Bunları teklif eden olursa, beni bir daha oyalama diyeceksin. Seni eleştiren ve sorgulayanlara kendine bak diyeceksin. Her dostum diyene güvenmeyeceksin. Çünkü insanların geneli sana değil, sendekine

sahip olmak için seni sömürüyordur. Sana yapılmasını istemediğini asla kimseye yapma. Sevgi kalbine girdi mi, bunu Allah lütfü olarak bil ve sımsıkı sarıl sevgine. Ne onun seni, ne de senin onu kaybetmesine izin verme. Sevgi çiçeğini sula sevinç gözyaşlarıyla. Her gözyaşının seni yeniden dirilttiğini fark edeceksin. Böylece kalbin dirilecek ve haşyete doğru yürümeye koyulacaksın. Derin irfan sahibi bilgiler huşu ve haşyet ile kabı kavseyne giden yolu öğrettiler. Bu yolda yürürken önce kalb yandı. Sonra içi durulup temiz bir suyla yıkandı. Yanar derken hep odun kömürün yanışını gördüğümüz için bazıları bunu odun kömürün yanışı gibi bir yanış zannetti. Bu yanış başka yanıştır. Bu yanış fer'in aslına kavuşma yanışdır. Artık hiçbir şey kalbi tatmin edemez olur. Özlem ve hasret duygusu doruk yapar. İşte yolun başı burasıdır. Tek başına yolculuk buradan itibaren başlar. Tek başına hasret yolculuğundaki tüm güzergâhlarda tek başına yolcuğa kavuşan azimli bir yol arkadaşı bul. Ama onunla adımlarla yürürken de tek başına olduğunu bil.

Muhabbet için geldik dünyaya. Gel gör ki ilk iki kardeş kavga etti. Ya koskoca dünya nelerine yetmiyordu. Demek mesele yetip yetmemek değildir. Mesele muhabbeti terk etmektir. Mesele gözü kara olmaktır. Mesele sonsuzluğu et kemik bedeninin zevkleri içinde aramaktır. Yeter artık diyelim. Narin narin bize muhabbetle gülümseyip rahmet gözyaşları döken bulutlardan ilham alalım. Tüm insanlığa rahmet olalım. İlgi ile beğeni kardeşirler. Nasıl ki beğeni de muhabbet doğamaz. İlgiden de bilgi doğamaz. Muhabbet ve bilgiyi birleştirmeden ilme ulaşmak ise, mümkün değildir. İlme ulaşmadan da kişide huşu oluşmaz. Çünkü ayet der ki; Allah'tan huşu duyanlar ancak âlimlerdir. İşte bu yazılanlar arınma safhalarıdır. Kişi kendisini bu yola koydu mu, Allah ona yardım

edecektir. Allah'tan başka yardım edecekte yoktur. Allah'ın en büyük yardımı, kişiye zikirle ulaşır. Esmâ-ul hüsnadan her bir ismin zikri, o esmâ manasının aslına duyulan özlemindedir. Sonu hiçliktir ki sonucu o mananın tüm dehşetiyle beka âleminde kişiliğinin zuhurudur. Özlemle oluşan birleşmenin verdiği haz, cennet meyvelerinin en alt safhasıdır. Derunundan gelen birlik, suretlerde alt yapı oluşturduğu anda muhabbet ortaya çıkar. Farkında olan hiçliğini yaşayarak sonsuzluktaki yerine muttali olur. Farkında olmayan ise, bütünleşmiş zanneder.

Cennete giden insanların ekseriyeti yaptığını inanarak ve bilerek yapanlardır. Bunlara bühl yani saf bir kalple teslim olanlar, denmiştir. Bir üstü ilmî yakındır ki, şekerden aldığı tat gibi okuduğun, inandığın ve bildiğin şeyin tadına varıyorsun. Bunun bir üstü muhabbet gelir. Tadına vardığın şeye muhabbet ile doluyorsun. Muhabbet, ilim ve tadına varış üçlüsü insanı bir üst basamağa çıkarır. Aynel yakın oluşmaya başlar. Hakkal yakın ise haşyet halidir ki kişi huşu ehli eder. Birkaç tane kendini tanımaz sofinin aşka gelip söyledikleri laflar yüzünden tasavvuf ehlini şirk ehli görmek ise, en büyük gaflettir. Bırak aşkla eğlenmeyi. Aş aşkın ötesini. Hisset tüm haşmetiyle Allah'ın haşmetini. Öylece oku özüne giden marifet yolunu.

Sevgi bir nurdur insanı arındırır. Aşk ise bir nardır ki insanın kalbini yakar. Sevgisini Allah'a yönlendiren en bahtlı kişidir. Burada aşk devre dışı olup mutlak huzura doğru yolculuk başlar. Sevgisini mutlak olarak bir insana yönlendiren ise, âşık olur. Âşık olan ise, muallâkta kalıp en bahtsız kişiliği elde eder. İnsanın yükseliş mahalli olan özgü sığara dönmenin ise, aşkı başlamadan biter. Varlığın son bulunduğu zatta seyre ulaşanda ise, haşyet başlar. Baki ile bakilik yolcusu

olduğunun farkına varır. Bu farkına varışın zirvesi, kul cennette rabbini görünce husule gelir. Nasıl ki sen aşka değil, kalbini birine meftun ettiğinde o sana geldiyse, aynen öyle de sen haşyete gidemezsin, haşyet sana gelecektir. Bu da yaptığın amellerin yoğunluğu ve kalbi teslimiyetin istikrarı doğrultusunda senden sana tecelli şeklinde olacaktır. Çünkü ben gideyim dersen sahiplik duygusu öne çıkacaktır. Sahiplik duygusu olanın haşyette işi olamaz.

Aşka kapılan uyandığında aşkı biter ve huşu içerisinde Tüm istekleri terk eden rabbine rücu eder. Rabbine rücu eden haşyet içerisinde edeple huzura varır. Huzura varınca ise, tüm hasretler biter ve sadece seyir kalır. Sadece seyrin oluşmadığı ve buna rağmen son bulan aşklar aşk değil tutkudur. Ve kendini aldatmadır. Hem bilinçaltında saklı kalan ve tatminine eremediği eski duyguların tatminidir. Şuna benzer; çocukken yeterince oynamayan ve oyunun hevesi bilinçaltında saklı kalanın bu hevesini ileriki yıllarda oyun oynayarak gidermesi gibidir. Fırsatı oluştuğunda oyun hevesi bitene kadar oynar ve sonra bilinçaltı yeter der ve oyundan bıkar. İşte günümüzdeki genel aşklar da öyledir. Dünyada var olan gerçek âşıklar, elin parmağını geçmez. Gerçek âşık asla maşukuna bilfiil ulaşamaz. Çünkü gözle görülen bir maşuk asla olmamıştır. Gerçek âşık sonsuzlukla hasret giderenden hasrete dalıp hasrette hasreti bulandır. Gerçek aşk ete buda değil veya ikinci bedenimiz olan ruha değil, bilinçten bilince konan ve bilinçsizlik âlemiyle uçmaktır. Gerçek âşık bilinçsizlik denizinde yani a' ma da uçtuğu için, basiretsizler onlara deli derler. Hâlbuki gerçek âşık HU adıyla işaret edilen mutlak hüviyetin etrafında uydu misali dönerler. Bunu görselleştirmiştir Semazen ile Mevlana. Ama haşyet ise, direk HU adıyla işaret edilen mutlak hüviyetin seyrangahı

olmaktır. İşte haşyete dalan, daldığı an da döner eski günlerine, güler ve geçer. İşte huşu ehli olmak için Besmele yaşanmalıdır. Besmele yaşanılmadan yapılan işler insanı şirk-i hafiye iter. Oradan da büyük şirke saplanmasına neden olur. Sahiplenilerek bir işe yönelme, kişiyi şirk batağında boğar. Besmelesiz en fazla kişi, panteistlikte kaybolur gider. Çünkü beslemesiz onun adına yaptığını sanırsın. Parçası gibi bir şey olduğunu zannedersin. Bu da sadece sanıyla sınırlı olup muhal bir akattir. Oysaki besmele ile onun adıyla yaptığını fark edersin. Besmele ile kalbe huşu akmaya başlar. Besmele ile bakış, bekaya yolculuk için ilk adımdır. İşte besmele ile senden sana icabet edenin hak olduğuna iman edip veya alenen seyir edip, öylece niyetlenen eyleme yönelmektir. Bu da kişiyi aşktan öte huşu ve haşyetle buluşturup habibullaha ve Allah'ın muhabbetine götürür. İşte bunun uygulanışı da daha önce bu yoldan geçenden öğrenilir. Nasıl ki tecvit ilminin uygulanışı femmi muhsinden öğrenilir, yoksa çok zordur öğrenilmesi. Allah yolundaki manevralar da haşyet ehlerinden kişiye yansıtılır yoksa edinilmesi çok zordur. Huşu ehli sadık bir dostu olan kişiler selam bulurlar. Böyle sadık dost edenler selam ile olurlar. Huşu ile nazar eden ile bir yerde beş dakika oturmak ganimettir. Onlara selam vermek ise merhamettir. Çünkü selamı alıp sende de selamın tecellisi için duada bulunmuştur.

Haram sıradan bir davranış olduğunda, senin manan kirlenmiş demektir. Kalbindeki siyah nokta büyümüş ve kalbi istila etmiş demektir. Allah'ın hem yaratıp ünsiyet kazanmamızı istediği, hem de korunup bedensel sezgilerine mahkûm olmamızı istemediği nimet, kadın-erkek ilişkisidir. Dikkat edilip rayında tutulmazsa, kişiyi Allah'tan uzaklaştıran en büyük fitne olur. Sakınmamız gereken şey, asla ve asla

sahip olma duygusuyla bakmamamızdır. Sahip olma duygusunu oluşturan söz, fiil, davranış, giyim-kuşam gibi enfusu harekete geçiren afaktaki davranışlardan uzaklaşmamızdır. Bizi bu günaha sürükleyen her kelime aşk değil zinaya ön hazırlıktır. O yüzden Allah isra suresi 32. ayette der ki;”Zinaya (evlilik dışı ilişkiye) yaklaşmayın! Şüphesiz o bedenselliğin azgınlığıdır! Sonu kötü yoldur!” Allah cümlemizi kendisinden uzaklaştıran her davranıştan uzak etsin. Sırf ve som olmamız için engel olan her davranıştan uzak eylesin. İşte Aşk denince hemen zinaya götüren tutkuların olduğu ve adına aşk denilen hastalık hafızada canlanır. Allah aşkı hayale bile gelmez. Çünkü Allah âşkında ne âşık vardır ne de maşuk illa hu der durur gönül. Âşık ve maşukun tek olduğu noktada maksat hâsıl olmuştur. Her mahlûk zaten özü etrafında dolanır durur. Bize de nasibe götüreceğiz yönelim yolunda seyir yolcuğu kalır. Bu seyir en büyük mutluluk aracıdır. Mutluluk en müthiş nakıştır. Gönüllere dökülen hakkın deryasıdır. Bu deryayı akıtanlar talihli olan kullardır.

Aşkı kalp üretir ve karşılıksız olarak üretim mahalline yönelir. Ona varmak ve onda yok olmak ister. Bazı tutukluk hallerini aşk sanma da vardır. Bu sanılar aşk değil sahip olma hissiyatıdır. Sadece benim olsun der. Kavuşma olursa şayet, nefret başlar. Çünkü bünye sahip olmak ister ve sahip olunca maksat bitmiş ve gözü başka tutkuların peşine düşmüştür. Ama aşk öyle değildir. Âşık olduğu mahal ateş dahi olsa kendisini ateşte yakar. Ateş böceği gibi aşkı hiç bitmez ve ateşin içinde yanarak kül olur. Aşkın hangi gönle gireceğine ise, gönlün sahibi karar verir. Zoraki aşk oluşmaz. Aşk üreten kalb kutlu olduğu gibi, aşk alıcı kalpte kutludur. Eren kişi aşk alıcısı olur. Ermeye talip olan ise âşık olur. Yani birine maşuk diğerine âşık demişlerdir eskiler. Ya âşık ve maşuk

olmadan yol alanlar, işte esas kutlu kişiler onlardır. Bunlar huşu ehli olup rableriyle her an sohbet halindedir.

İçinde kora dönen aşk ateşini, gerçek sahibin olan rabbine derin muhabbet olarak çevir ki enfusun ve afakın olsun nuru. Allah'ın nuru senle olunca ise, yanman biter rahat edersin ey hakkın nazenin kulu. Aşkın olan şeyler insan iradesinde olmayan realitelerdir. Aşkta öyledir ve sadece yönelinen bir sevgiyi barındırır. Allah hibesidir ki insanın kalbine nüzul olur. Tek taraflı olup içinde karşılık beklemek olmaz. Zaten karşılık beklenen aşk değil tutkudur. İşte aşkın en zirvesi ise, eğer uyanma olursa haşyete dönüşüp Allah'a götürür. Eğer uyanma olmazsa, onu Allah'ın gayrından kuruyup cehennem ateşinden uzak eder. Aslında aşkın kavramlar hakkında kullandığımız her kavram mecazdır. Ya aslını bilsek, o zaman mecazlarla geçirecek tek bir anımız olmaz.

İşte hedefimiz mecazlardan sıyrılıp gerçeklikle uyanmaktır. Mecazlardan sıyrılıp hakikat çerçevesinde uyanan görectir ki, İslam dinini yerli yerinde yaşam alanı edinmek için yapılan çalışmalarda aşk tercih edilir yol değildir. Çünkü Marifetullah, ilim ve huşu ile gerçekleşir. Bu da ELVedud esma tecellisinin kullar arasında meyvesini görüp, bunun çıkış noktasının Allah'a dayandığını görmekle gerçekleşir. Şu acınacak durum da tarih boyunca yaşanan bir haldir; kişi ilim ve haşyet yolunda derinleştikçe, bu derinliği görenler, o kişiye tapınmaya başlarlar. Tarih boyunca bu aynı şekilde sürüp gelmiştir. Oysaki aynı öz yapıya tapan kişi dahi, aynı şeye sahipti. Hiçte tapınmasına ve ayağına kapanmasına gerek te yoktu. İşte Allah kulu böyle durumlarda bir kavis yapar ki herkesi ters köşe eder. Ona tapanları taptıklarıyla bırakır, gözden uzak ırak yerlere hicret ederler. İşte kişilere tapma veya tapılma, kişiye doğru uzanıp kontrol edilemeyen aşk

sonucu oluşan bir haslettir ve büyük bir manevi hastalıktır. Huşu ile kişi fark eder ki; karşısındaki kişinin erdiği mana derinliğinin kapasitesi kendisinde mevcuttur. Ama kişi aşk ile bunu görmez olur. İşte biz bu sıkıntıları gördüğümüz için, insanları aşktan uzaklaştırır, akıl ve iman ile huşu içerisinde rablerine iltica etmesini yeğleriz. İşte bu yolda, tehlike yok denecek kadar minimum olmuştur. Nankörlükten bir kurtulsak, üzerimizdeki nimetleri görerek yaşasak, her insanın elindeki Allah'tan geldiğini görsek, acaba davranışlarımız nice olurdu? İşte o zaman Allah'a karşı haşyetle dolar, edeple önümüze bakar, amelimizden utanır olurduk. Tüm görünenler, fili elleyen körler misali sadece yapının bir tarafıdır. Ya tam resmi görebilseydik, acaba aynı şimdi ki gibi mi düşünecektik? Allah'a karşı duyacağımız huşudan kalbimiz sanki yerinden fırlayacak, tir tir titreyecekti. Bedeni terk etmeden yani ölmeden, o görüşe kavuşmaya çalışalım yani ölmeden önce ölelim. Yoksa ebeden mahrum kalacağız.

İki cihan güneşi ve Kab-ı kavseyne kadar uruç etmiş Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz gelmiş ve tüm haşmetiyle Allah'ın kanun ve nizamını tüm hikmetleriyle anlatmıştır. Buna rağmen kişide teslimiyet oluşmuyorsa, sanmasın ki mehdinin gelmesiyle oluşacak. Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin habibullah olan özelliğini görmeyip başka başka sevgili arayan, olsa olsa Deccala ermiş olacak. Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin ders halkasında yer almak ümidiyle yaşayalım. Öylece Allah'tan haşyet doyup mahrumiyetin verdiği azabı da unutmayalım. Nur suresi 52. Ayetine kulak verelim: “Ve her kim Allaha ve Resulüne itaat eyler ve Allah'a haşyet besler ve ona korunursa işte murada erecek olanlar bunlardır.”

Hak yolunda dostluk kuranlar bilsinler ki, her anın tecellisi ayrıdır. Bu tecellileri seyir edemeyen ise, dün dostken bu gün dostluğun bittiğini zannedip üzülür. Hâlbuki hakkın huşu ve huzurunu duyup Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin yolunda dost olanlar, dün dostken bu gün de dosttur ve bu dostluğu unutmamış ve hatta hatta bir üst halkadan nazar edip tüm haşyetiyle dostlukları sarmalamıştır. İşte bu sarmalama aşktan öte olup el-Vedud esma tecellisine mazhariyettir.

Aşkın geliş yerini ve kişide oluşturduğu etkileri karşılaştırmalı olarak maddi ve manevi etkilerini kısaca izah ettikten sonra, şimdi gelelim bizim aşk hakkındaki asıl düşüncemize.

Akıl, iman ve ilim ile kat edilen yol biraz gayret ve çalışma isterken, aşk ile bu yolun bir kısmı hızlıca kat edilir. Ama ilim ile erişilen yol, bekadan nazar ile yolculuk olup sonu haşyet olurken, aşk ile erişilen yolun nihayeti fenada kendi yokluğunu seyirdir. Bu çok kısıtlı bir yolculuk ile kendisini nihayette bulmasına sebep olur ki, ötesine geçmesini hayal bile edemez. Çünkü artık mühür basılmıştır. Sen kendine mühür bastırmadan yolculuğunu sürdür. Bil ki yolun sonu yoktur. Tüm hayvanlar da fenada sonsuzluğa uzanıyorsa, yolculuk için haşyet değil de aşkı seçenler, aynı güzergâhta ilerleyenler ile sonsuzluğa uzanır. Sen beka ile yolculuk et ve haşyet ile huzura var. Kur'an ve sünnet ışığında yol almak zorundayız. Kuran ve sünnet bizim akılsız bir şekilde birine teslim olmayı kesinlikle yasaklar. Taklit ehli olmamızı defaatle reddeder. Kur'an, Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve selim efendimiz dahi üzerimiz çoban değil gözetmen olduğunu haykırır. Çobana koyunlar gözü kapalı bağlıdırlar ve hasbelkader kader önündeki kayayı görmeyip uçuruma yuvarlansa, arkasından koyunlar teker teker yuvarlanır. Hatta

bazen bu haberlere konu bile olabiliyor. Ama gözetmen ise, öğrenciyi yetiştirir ve kendi gibi akıllı ve bağımsız bir birey eder. İslam'ın bir hedefi de insanı insana kul etmekten kurtarmaktır. İslam'da en büyük ibadet köle azat etmektir. Aşk kişiyi kişiye gönüllü köle etmektir. Sen aklını kullanma mat et ve dediğimi kabul et düşüncesi tümüyle Kur'an'a terstir. İşte Aşkta akıl mat olur ve birey bireyliğini kaybeder.

Hâlbuki Allah gizli bir hazineyken sanal benlikli insanı var ediyor beni bil kulluk et diyor. Bana âşık ol ve zihnen kendini ikinci birey olarak görüp bende yok ol demiyor ki, bu zaten muhaldir ve illüzyondan öte de değildir. Evet, Allah'ın el-Vedud ismi vardır ama Vedud ismi aşk anlamında değildir. Aşk, vedud esma manasının ifratıdır ve bu da kesinlikle yasaklanmıştır, hem sahabe yolu da değildir. Sahabe nefsim annem babam sana feda olsun derdi Allah resülüne. Asla ve asla sana fena olsun demezlerdi. İnsanların birinde kendisini fehmen fena olduğunu zannetmesi kadar vahim bir olgu olamaz. Zaten fenafillâh denen hal bile, ıstılahta olan anlamıyla anlamlandırılmaz ve o anlamıyla gerçek sanılıp düşünülemez. Bu düşünce kesinlikle muhaldir. Kişinin kendi benliğini Allah'ta yok etmesi diye bir şey olamaz. Öyle bir şeyin düşünülmesi ve kaniyla yaşanılması, insanlık şerefini hiçe saymaktır.

Unutmayalım ki, insan ve cin dışındaki her varlık zaten fenafillâh halini bizzat yaşıyordur. Öylece işlevini eksiksiz yerine getiriyordur. Ama insan ve cin, yaratılış amacı itibarıyla, bekabillaha göz dikmiş haldedir. Yani Allah adıyla seyrir eder ve öylece yükseldikçe yükselir. Bu yükselişin bir sonu da olmayacaktır. Allah adıyla yaşam bulduğunu hisseder ve öylece varlığa nazar ederek zevkine dalar. Allah adına seyrir etmez veya kendisini onda yok edip kendisinde dirilenin

Allah olduğu sanısına kapılmaz. Öylece Allah'ta kendisini yok edip sadece Allah seyir etsin demez. Zaten o zaman, insanın yeryüzündeki halifelığının anlamı da kalmaz ve yeryüzündeki işlevi de anlamsız kalırdı. İnsan yeryüzünde anlamsız bir oyun için yaratılmadı. Bizzat hakikatının sırrını keşfedip Allah namıyla hareket ettiğinin gerçeğine vasıl olmak için var edildi.

Dikkat edin ki biz yeryüzünün halifesiyiz ve Allah namıyla iş yaparız. Asla ve asla Allah olarak veya Allah namına iş yapmayız. Zaten öyle düşünen küfre düşmüş olur. Tüm açıklamalardan sonra her ne kadar aşk içeriğinin birçok olumlu yönü olsa da, bu kavramı her kim İslam literatürüne koymuş ise büyük vebal üstlenmiştir. Hiçbir ayette Allah'a âşık olup kendinizi onda eritin demiyordur. Kur'an tüm ayetleriyle ayan beyan ortadadır, inceleyebilirsiniz. Derseniz şu şu şu kişiler aşktan bahsettiler ve ulvi makam dediler, onlar hata mı etti derseniz, evet hata ettiler ve vebale girdiler deriz. Unutmayalım ki ismet sıfatı yani Allah'ın dinini sunarken hatasızlık özelliği sadece ve sadece Allah'ın resullerine ve nebilerine aittir ve bu da Hz. Muhammed Mustafa sallahu aleyhi ve sellim efendimiz ile son bulmuştur. Onun için kim ne dedi değil, Hz. Muhammed Mustafa sallahu aleyhi ve sellim efendimiz ne dedi diyelim ve rotamızı ona göre ayarlayalım. Hz. Muhammed Mustafa sallahu aleyhi ve sellim efendimize çıkmayan her yol engellidir. Engelli bir bedenle yollarda ilerleyen ise, tüm yollardan istendiği gibi geçemez, er veya geç bir gedikte toslar.

el-Vedud esması terkip oluşturan melekelerin tam merkezinde yer alır. Vedud esmasıyla işaret edilen kuvve terkip oluşturan tüm esmaların kutbudur. Vedud esması her

terkipte yer alır. Bazı terkiplerde el-Vedud esma çekim gücü güçlü olur. Diğer terkipler o terkibe yönelir.

Sevgi zuhuru çok baskın olur ve herkesi sever. Bazı terkiplerde el-Vedud esması zayıftır ve sevgi zuhuru çok az olur. O kimseyi sevemediği gibi kimsede onu sevmez. el-Vedud esma tecellisinde karşılıklı sevgi akıntısı olur. Örneğin kişi Allah'ı sevdiği kadar onun Kitabına ve yoluna sarılır ve ondan utanır, Allah'ta o kulunu sever.

Dikkat ederseniz o siz onu seversiniz o da sizi sever. İnsanlarda da öyle, siz seversiniz sevdiğiniz insan da sizi sever. Ama Aşkta öyle değildir ve etrafında dönen vedud esma kuvvesi yoktur. Kişide tek taraflı olarak birine tutunma vardır ve asla iki taraflı bir akıntı yoktur. Dolayısıyla Allah'ın el-Vedud esma kuvvesinden uzak yaşayıp tek taraflı bir esintiyle kendisini aşka verenin durumu psikolojik bir vaka olur. Çünkü âşık olanın gözü görmez, kulağı duymaz ve hatta akli iflas eder. Ne yani, İslam dini akıllı kişiye gelmişken sen kalkıp psikolojik bir baskı ile aklını çöpe atarsan, gözünü kör edersen veya kulağını sağır edersen bunun hesabını Allah sormaz mı? İslam öğretisinde hakikatine doğru deruni bir bakışla dalmak, ancak sıhhatli bir akıl ve doğru bir tefekkürle gerçekleşir.

Fenafillâh

Aşk konusunun iyice anlaşılması için fenafillâh konusunun iyice anlaşılması gerekir. Onun içinde fenafillâh konusuna az dokunalım. Eğer hakikati itibariyle dinde derinleşmek babında aşk yoksa o zaman herhangi bir kişinin başka bir kişide fenası da yok demektir. Bu düşünce “tarzı itibarıyla” insandan insana olduğu gibi, insandan Allah’a doğru da düşünülür. Peki, tarihte yaşayan birçok zevat fenafillâh olayını neye dayandırarak yazdı. Fena bulan nerede ve kimde fena bulur? Fenafillâhı anlamak için önce insanın ne olduğunu bilmemiz gerekir. O zaman insan nedir?

İnsanın yapısını maddi veya manevi diye iki katmana ayırmak en büyük hatadır. Ama insanın içsel yani duygusal yapısı her tarafa çekilen lastik gibidir ve bedensel yönünü ele geçirip istediğini yaptırma kuvvesiyle donatılmıştır. Onun için ruhlarınız bedenleriniz, bedenleriniz ruhlarınız sözü mana ilmiyle uğraşanlar içinde çok meşhurdur. Vehim veya düşünsel zekâ durumun farkında olmaksızın kişinin irade meyline

göre renk alır. Duygusal yapı kişi için oluşacak yaşam alanında, doğru veya yanlış diye ayırmaz. Yani sahibi hakkında cennet bir ortam mı veya cehennemini bir istikbal mi çizer, ona bakmaz. Üzerinde olduğu kanaate göre kanatlanır. Zaten duygu sömürsünün kaynağı da burasıdır.

Fenafillâh dediğimizde baskın görüş, insan Allah'a âşık olur. Aşkını içini kemirir. Derken duygusal vehim devreye girer ve kendisini Allah'ta eriyip yok ettiğini sanır. Duygusal vehimin kişiyi esaretine alması sonucu kişi, madde diye bildiğimiz şeyin üzerinde dahi etki edip istediği zuhuratı oluşturabilir. Hatta karşısındaki kişinin kalbinden geçeni bile hissedip söyleyebilir. Daha ilerisi ölmüş bir kişinin kabrinin içini görüp ölünün halini dahi anlayabilir. Dışarıdan insanlar onu ermiş olarak zanneder ve veli olduğu kanaatine dahi varabilir.

Hâlbuki bunlar baskın varsanımsal tepkimeden başka bir şey değildir. Hatta buna Fethi zulmani adını bile veren zevatlar da mevcuttur. İşte fenafillâh ismi, duygu işlevinin bu yanıltıcı vehim derekesinden geçip gerçek fenafillâh denilen yaşama geçenler için kullanılmıştır. Ama buna ulaşanlar ise, çok ender kişiler ile sınırlı kalmıştır. O zaman sıra geldi olayın aslını anlatmaya.

Tüm bedenimiz yani her bir şeyimiz Allah'ın esmalarından el-Vedud ismi ile işaret edilen kuvvenin çekim gücü ile Allah'ın esma-ül hüsna diye işaret edilen tüm kuvvelerin yani melekelerin musavvir esmasının şekillendirmesi sonucu her organımızı ve tüm olarak ta, bedenimizi olması gerektiği gibi oluşturmaktadır. Sonra bu bedenimizin üretim mekanizması, et kemik olan bedeninin ölümü sonrası yaşamını sürdürücü ikinci bedenini de oluşturmaktadır. Bu oluşturulan yapı, et kemik bedene göre biraz daha şeffaf olduğu için ve et kemik bedeninin

ölümünden sonra onunla yaşamımızı devam edeceğimiz içinde, bu ikinci bedenimize de ruh adını vermişlerdir.

Birde bu bedenimizi canlı tutan mutlak bir ruh sarmalı mevcuttur. Bu sarmal tüm varlıkta en uç noktasına kadar mevcuttur. Bu ruh ile her varlık canlanır. Sekiz büyük melek bu sarmal ile tüm varlığa uzanır ve hayatiyeti devam ettirir. Bu ruh sarmalına, ruhul kudüs veya hakikati muhammedi veya akli evvel veya insanı kâmil gibi işaret kavramları ile kendi cihetleri itibarıyla ayrı ayrı isimlendirilmişlerdir. Birde bu et kemik bedeninin içine yerleştirilen mekanizma ile sarmal ruhtan insani ruhuna sirayet ettirilip aktarılan 99 esma kuvvesi yansıtılmıştır. Malumdur ki miraçta Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin Allah'a kabı kavseyn veya daha yakın yaklaşması ama asla fena olmadığından haber verilir.

Biz insan olarak varlığımızı oluşturan her kuvvenin sahibinin bizzat Allah olduğunu bildiğimizde ve bunu seyir ettiğimizde, fenafillâh durumunun olduğunun idrakine varırız. Buna ilim ile ulaşılır. Asla aşk ile veya başka bir şey ile ulaşılmaz. Fatır süresi 28. Ayette; “İnsanlardan, hareket eden canlılardan ve hayvanlardan yine böyle çeşitli renklerde olanlar vardır. Allah'a karşı ancak âlim olanlar huşu duyarlar. Şüphesiz Allah mutlak güç sahibidir, çok bağışlayandır.” İşte ayete bakalım, Allah'a huşuyu veya haşyeti ancak ilim sahipleri bilir. Ayette ilim ve haşyetin yanında sonradan dine sokulan aşk var mıdır? Ama tüm bu idrakleri işte sen seyrediyorsun yani sanal benliğin seyir ediyor. Sakın demeyin reel benlik sahibi olan Allah'tır bunu seyreden ve bu düşünce kesinlikle şirktir. Sen bunu Allah adıyla seyir ediyorsun hâşâ Allah olarak değil.

Aşk dediğimiz yönelimde ise, kişi kendisini Allah'ta yok sayarak kendi yaptığını da Allah'a mal ederek sıyrılabacağını

zanneder. İşte burada büyük bir şeytani oyun vardır. Zaten şeytan bu oyunu oynayarak insanlara işletmediği günah bırakmaz. Nasılsa yapan Allah'tır deyip insanı her türlü felakete sürükler. Ben tüm benliğimle yokum ve Allah bende benle seyir ediyor düşüncesi kesinlikle şıktır ve küfürdür. Hiçbir zaman Allah senle bir iş yapmaz, bizzat Allah yapar. Çünkü çıkış mahalli olarak kötülük nefisten ve iyilik Allah'tandır. Ama tümünü var eden Allah'tır.

Bu olay ise şöyledir. Senin yapını oluşturan tüm manalar ona ait ve onun olduğu hasebiyle yapan Allah'tır deriz. Ama tüm yapın her ne kadar Allah esma terkibi ise de, içine bir sanal benlik yerleştirilmiştir ve yapma hissiyatı sende ve senle oluşur. Yani sen ilim, irade ve kudret ile donatılmış ve ben diyebilen bir bireysin. Benlik duygusunu kaybetmek psikolojik bir ruh hastalığı vaka'sıdır. Eğer sanal benliğin alınsa, sen diye bir varlıkta kalmaz. Ama sen, bizzat Allah adıyla seyir etmek için var edildin. Burada şu notu da ekleyelim; hu adıyla işaret ettiğimiz mutlak hüviyet nasıl ki, Allah ismiyle kendindeki manaları terkipleştirip seyir ediyorsa, sana da sanal benlik verip yeryüzünde halife kılmak suretiyle, Allah adıyla seyir edebilen varlık eyledi. Böylece seninle de sende zuhur ettiği melekelerinin künhünü meleğe dönüştürüp seyir alanına soktu. Böylece senle de kendindeki manalarından, sende zuhur ettiği kadarının terkipsel sonucunu seyir etti. Sen kalkıp sanal benliğini aşk kavramı ile yakarsan, kendini zihnen yakarsın. Bu yakma sonsuz bir acı ile sana geri dönüşümü olacaktır. Birçok güzellikten mahrum olarak sonsuz hayata adım atmaya sebep olacaktır.

Allah senden münezzeh olayı ise, her ne kadar senin varlığını oluşturan her şey onun esmalarıyla işaret ettiğimiz manalardan oluşmuşsa da, o senle sınırlanmayacak olarak tümüyle senden aşkıdır. Seni var ettiği gibi, evrende görünen veya

görünmeyen tüm eşyayı da var etmiş ve tüm bu eşya gibi sayısız şeyler daha yaratabilir gene de hiçbirleriyle sınırlanamaz. Çünkü o sonsuz ve sınırsızdır. İşte bunu hissedip yaşamaya haşyet denir ve yaşayanın ağzından Allahu ekber sözü terennüm edilir. Ve bu hissediş fenafillâhın ta kendisidir. Yoksa baskın duyguyla beyni kullanıp olağanüstü haller göstermek değildir. Çünkü kişi beynini baskın duygusu ile hâkimiyeti altına alırsa, evrende yapamayacağı şey olmaz. Bunun tekniğini bilen herkes bunu başarır. Yani bunun velayetle alakası yoktur.

İnsanın kat'î olarak yok olup fena bulması muhaldir. Çünkü Allah, insanı yaratmış ki onun adıyla seyir etsin. Eğer insan yok olacak ise, o zaman yaratılmasına gerek olmazdı. Demek ki olay, fiilen yok olma olayı değildir. Bilfiil fenafillâh diye bir şey insanoğlu için muhaldir. Bu zat itibarıyla yaşanan ve sadece ilmî zevk olan bir konudur, asla fiili değildir. Nihayeti huşuyu kalbe indirir. Fenafillâh, özündeki tüm kuvvelerin mutlak sahibinin Allah olduğunu bilmektir ve o hissiyatla tüm varlıkları da, öylece seyir etmektir.

Yaratılış bakımından güçlü olan varlıklar güçsüz varlıkları etkisi altına alır. Tüm hayvanlar kendi terkipleri oranında manen fenafillâh halini yaşadıkları için ve insanların geneli bu hale ulaşamadığı için, kişi beraberlik ettiği hayvanın ruhundan etkilenir. Amma velâkin eğer insan fenafillâha ve üstüne adım atarsa, artık hiçbir hayvan veya cin insan üzerinde etki oluşturamaz. Aksine insan beraberindeki hayvanı kendi ruh dünyasına çekip alabilir. İşte tarihteki cennete gidecek diye işaret edilen hayvanlar veya ağaçlar, sahiplerinin ruh dünyasına girdiklerinden onlarla beraber cennete gireceklerdir. Aynı sistem şimdide geçerlidir. Hayvanların geneli ise, kendi evrelerine uygun yaşamlarına devam edeceklerdir.

Fenafillâha ermek som ve saf olarak sırf oluşturt. Fenafillâh sessiz ve isteksiz olan yaşam alanıdır. Secdeye varıp miraca geçiş için ön hazırlıktır. Buraya geçişteki seyir hali, sadece O'nun isteğinin oluştuğunun seyir makamıdır. Buraya acemice gelenlerin yaşayacakları şoklama etkisiyle, sanal benlik kulak ardi edildiği için, bu erenlerin geneli sekr haline geçmiş ve normal bir iman ehlinin demeyeceği lafızları etmişlerdir. Oysaki bir adım sonrası bekaya yolculuktan ki, yolcu olan ve seyir eden kişinin kendisiydi. Ama seyri Allah adıyla yapıyordu.

Bilincimizde zatının nuru, kalbimizde sıfatı, dilimizde esması, elimizde e'ali olduğunda, o zaman fenafillâha kavuşmuş oluruz. Böyle olduğumuzda, daha yeni yolun başında oluruz. İşte bu noktada kişi, tüm Havl ve kuvveti Allah'a mal edip yokluğunu yaşar. Bunun en alt düzeyi fenafillâhtır. Bu noktadaki bilinçten mahrum olan ise, Havl ve kuvveti kendinden bilip kendi malı zanneder. Bunun sonucu olarak nefis firavunluğa başlar. Kendisini hak ve karşısındakini halk olarak görmeye başlar. Böylece esfeli safiline yuvarlanır. Oysaki kendisi hak ile kaim olduğu gibi, karşısındaki de hak ile kaimdi. Hak olan ise, kendi yapısını oluşturan Allah'ın sadece bir kuvvesiydi.

Bütün hayvanlar mülhime nefis mertebesinde yaşarlar. Mülhime de ilham başlar. Aslında fenafillâh mülhimede başlar. İlham olmasaydı hayvanların yaşamaları mümkün değildi. Baksanıza ayetlere arıya vahyettim der. Yani mülhimeye ulaşmazsak hayvandan düşük bir şekilde dünyayı terk edeceğiz. Çok korkunç... Bir üstü mutmainne insanlığa ilk adımdır. Aslında her insan, tüm nefis kademeleri arasında gelgitler yaşayarak hayatını geçirir. Emmare anından safiye anına kadar tüm kademeler kişi için sabit olmayıp, her bir kademe her an kişide yaşam alanı olabilir. Çünkü et kemik bedende gözünü açan nefiste, et ve kemik bedenın dürtüleri ölüme kadar var

olacaktır. Önemli olan, yapılan hatanın farkına varıp hak yoluna hızlıca dönüş yapmaktır. İsmet sıfatı peygamberlere has bir özellik olduğundan, Peygamberler dışındaki her insan hata yapabileceği için, hiç kimse hatasız ve kutsal değildir.

Tüm pozisyonların fenasını ve fenadan bekaya uzanan serüveni bir örnekle açıklayalım; doksan dokuz esma ile işaret edilen mana kuvvelerinin müsemmalarını düşünelim. Örneğin bir esmalardan bir esma olan Rahman esması gereği, her varlığı rahmeti ile kuşatan Allah'ı seyir edip, bizim de Allah namıyla rahmet ile yaratılan her varlığa kayıtsız ve şartsız bir şekilde rahmet ile yaklaşırsak, işte Allah'ın kuvvelerinden bir tanesini yaşam alanı edinmiş oluruz. İkincisi esma olan Rahim esması, yaratımı seyir edip her yaratımın sürekli Allah'ın yaratımı ile devam ediyor olduğunu görerek bizde bunu ahlak edinip, eğer sürekli üretken olursak ve tembelliği terk edersek bu esmayı da yaşam alanımıza alırız. Tüm esma manalarını bu şekilde kendimizde müşahede edip fena ve bekayı hal edinmiş oluruz.

Fenafillâh ve Bekabillahı da, şöyle ayırt edebiliriz. Fenafillâh, senin sahibin olan Allah'ın tüm manalarına ayna olmandır. Tüm manaları ile kendi varlığının ve tüm varlıkların yaratılıp oluştuğunu idrak etmendir. Bu idrakten sonra sıra faaliyete gelir. İşte faaliyet bekabillaha girer. Onun için bekabillah, kendini heva ve hevesini unutup sahibin olan Allah'ın manalarıyla zuhur etmendir. Kendinde onun manalarını seyir edip o manaların rengiyle halk içinde bulunmandır. İşte buna Allah boyasıyla boyanmak denmiştir.

Tüm var edilenlerde mutlak zat kendisini Allah ismiyle tanıtmıştır. Her ne hikmetse, bazı insanlar mutlak zatın kendisine seçtiği Allah ismini sevmezler. Ona başka başka isimler ararlar. Hikmeti şu ki; insan ve cin müstesna, her varlık

kendi esma terkibi kadar fenafillâhı yaşar ve Allah esma-i celilisine bilfiil boyun eğmiştir. Yani var olmuş olduğu esma kompozisyonu ile hemhaldir. Diğer iki canlı türünün ekseriyeti ise, bedensel ve ruhsal dürtülerin peşine takılıp özyle özdeşleşmekten mahrumdur. O yüzden başka isimler arama kalkıyordur. Çünkü mutlak zatın kendine verdiği ismi hak etmiyordur. Allah ilmi dışında bir yaprak ağaçtan düşmüyorsa, bu da onun ilmi dâhilindedir. Onun için mutlak zata Allah demeyip başka isimler bulanlara kınama yok, hoşgörü ve seyir vardır. Çünkü ağızlarına almayı hak etmemişlerdir.

Az da başka taraftan bakalım; fenafillâh makamı, bekabilâh yolcuları için işin başı olup perde arkasından tecelli bize ulaşır. Perde kalksa ne ben kalırım ne de sen. Çünkü perde ile var olduk ben ile sen. Var olan hiç yok olmayacak fena dairesinde. Perde hep var olacaktır beka müşahedesinde. Evet, perde kalkarsa ne ben kalırım ne de sen, ama perde sonsuz dek kalacaktır. Aralayıp arkasına bakanlar ise, utanarak hayâ edip hemen indirdiler. Çünkü perde kalktığında namından eser kalmamıştı. Perde ardına bakış, varoluş perspektifini yok etmekte. Bu muhal olduğu için, perdeyi kaldırmaya çalışanlar, olayı fark ederek Allah'a karşı hayâ içinde olması gerektiğini anladılar. Bu anlayış sonucu ise, hayânın imandan geldiğini fark etiler. Hayâ ile doldular.

Dünya üzerinde var olan birçok inançta insanlar, yaptıkları riyazetlerle birçok sırta muttali olmuşlardır. Ama Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin öğrettiği gibi inanç olmadıktan sonra edindikleri yolculuk, ölüm ötesinde onlara bir fayda sağlamayacaktır. Örneğin Budistler yaptıkları aşırı riyazetle tüm beşeriyete ait duyguları terk edebiliyorlar. Nirvana adını verdiklerinde “yok olma” dedikleri noktaya kadar gelip orada tıkanıyorlar. Çünkü

Nirvana adını verdiklerinin üstünü bilmiyorlar. Hâlbuki Nirvana adını verdikleri, kişinin kendini tanıması için sadece bir aynaydı. Birçok olağanüstü şeyler de yapabiliyorlar. Bunu da Buda'dan biliyorlar ve önüne eğilip tapıyorlar, tıpkı Hıristiyanların haçın önünde eğildikleri ve birçok şeyi Hz. İsa'dan geldiğini zannettikleri gibi. Oysaki veren ve Hz. İsa'dır ne de Buda'dır. Veren ve alan sadece rabbul âlemindir.

İşte Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin öğrettiği inanç ile Allah'ı bilmeyenlerin, böylece mutlak zattan habersiz olanların ve Allah ismi ile mutlak zâtın bize kendisini tanıttığını fark edemeyenlerin sonu, fena dedikleri yerde noktalanıyor. Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin öğrettiği inanç ile bir inanişaya sahip olunsaydı, fenaya kadar yükselen zaten kurtulmaya yakın olacaktı. Çünkü kendisine sınır çizmemiş hem rabbul âlemini sınırlamamış böylece gözünü Allah'tan çevirmemiş olacaktı. Bu bilinçle her hangi bir yaratılmış önünde secdeye de varmayacaktı. Yani onda fena bulduğunu zannetmeyecekti. İşte bu sapık inançlardaki olguların adlarını değiştirerek Müslümanlar arasında da uyarlamak suretiyle sokmak isteyenler vardır. Bu durumdakiler şeytanın derin etkisi altındadırlar. Kendilerine hangi dinin adını takmışlarsa takınsınlar, sakınmak gerekir. Unutmayalım ki, fenafillâh daha işin başıdır. Geçmeyen taparda durur. Geçen kulluğunun farkındalığına varır. Onun için sakın ha bir yaratılmış önünde el pençe durup bilinçsizce yakarma.

Cehennemden kurtulmak için iki yol mevcuttur; ya imanla mutlak zata yani Allah'a yönelip kulluk edecek ve böylece sağdan kitabı verilenler arasına katılarak cennete ulaşacak ki, bu şekilde çalışma yapana rehber gerekmez. Sadece elinde bir il-mihal kitabı varsa, yeterlidir. Helâli helal bilip haramı da

haram bilerek istenilen şekilde yürümekle ve Allah'ın lütfü ile azaptan kurtulur. Ya da imanın verdiği yönelişi birinci şıkta belirtilen çizgiye riayet ettikten sonra, imanını yakine yükseltip ilmel, aynel ve hakkel yakın olarak seyri sülük yolunda, gerekli çalışmayı bilinçli bir şekilde yaparak öncüler arasında yerini alır. İşte bu şekilde çalışma yapıp yakın elde etmek isteye kişiye ise, rehber şarttır. Bu şekilde yakın elde etmek isteyip kafasına göre takılanların çoğu yolunu şaşırıp şeytanın adımlarına kayabilir. Bu ikinci şık için rehber o kadar şarttır ki, bazı zevatlar “şeyhi olmayanın şeyhi şeytandır” dediler. Üçüncü şıkta olanlar ise, sapanlardır ve kitapları soldan verilenlerdir. Bunlardan tut ta rehberlerine kadar tümü uykudadırlar.

Et kemik bedenden maddi veya manevi zansal değer olarak oluşup etrafını saran, heva ve hevesinin hoşuna gidince hoşnut olan, hoşuna gitmediğini anda da isyan eden, daha manevi yolculuğa çıkmamıştır. Allah'ın yolunda öncü olarak yol almak istersen, heva ve hevesinin yönlendirdiği istek ve arzularını bir kenara koyacaksın. Allah'ın senden yapmanı istediğini içinden gelen isteğinle senkronize edeceksin. Heva ve hevesinden zuhur eden istek ve arzularını yok edeceksin. İsteklerini Allah'ın istek ve arzularıyla dirilteceksin. İşte fena ve beka burada gizlenmiştir.

Eriyen mumdan ibret al. Ondan bir nefes al. Kibriti çaktın mı fitiline, emirle dersin ki; fenaya yol al. Mum gibi erimeyen, doğayla bütünleşir mi? Suyu toprağa... Ateşi havaya karışır mı? Ey dost; fena âlemini dışarıda arama o sendedir. Beka âlemini hiç sorma o senledir. Hakikat dediğin ise özündür. Allah hududu bunda karar kılmaktır. Ey dost; eğer Allah'ın hududunu aşarsan özündeki hakikate sırt verip batıla kayarsan. Beka âlemini terk edip fena ile avunursan, öz malını hayale tercih edersen. Ettiğini eksiksiz bulursun.

İlim erbabı seni kapıdan kovarsa pencereden gir. Pencereden kovarsa soba deliğinden gir. Soba deliğinden kovarsa, sana iş düşer. O zaman su ol ve musluktan ak ve eline düş. O şok ile avucunu doldur ve içir kendini. İşte ilim erbabında fena bulmak budur. Hakkın yoluna baş koyma budur. Asla pes edip geri adım olmamalıdır. Yoksa ham olanı pişirmek için verilen ısıya dayanamayıp pişmekten mahrum kalırsın. Yoksa dövmececinin iğne batırmasına dayanamayıp sevdiğin dövme yapıtıramayan dövme meraklısından farkın kalmaz. Tüm pozisyonların fenasını yaşayan kişi her varlıkla iletişim kurabilir. Onda fena bulmak o olmak değildir. Gerçekten ne istediğini bilen, hiçbir şeyin ona dönüşemeyeceğini fark edendir. O odur, sen sensin ama sen ondansın, onunla kaimsin ve ona kul sun. İşte kulluğunu idrak, fena halinin ta kendisidir. Geriye kulluğun icabına bakmak kalır ki, bu asıl yapman gerekenlerdir. İşte bunun manadaki verdiği hazza, bekaya yolculuk demişlerdir.

Ama insanların ekseriyeti bekaya yolculuk özelliğinden yoksun yaşamaktadırlar. Kendisindeki ulvi özellikleri et kemik bedene hasredip kendisini beşeriyet zindanında hapsetmektedirler. Hayvandan aşağılık hasletler ile tatmin olamayıp başka da çıkış yolu bulamayanlar ise, yetiştiricileri tarafından aşk denen olgu ile bir nebze yükseltip fenafillâh denen halete gözlerini diktirirler. Fenafillâhı hedef bilip aşk içinde kendilerine bildirilen emir ve nehiylere göre amel ettirirler. Tüm makamları başarı ile geçip öylece secdeyle buluşup fena bulan vecihler ile huzura ermelerini amaç edinirler. Her ne kadar bu yoldan ulaşanlar azınlıkta ise de, ama bu yoldan da amaçlarına erenler hak yolunda destur bulmuşlardır. Bu destur ile onlara selam durur melekler. İşte onlar huşu sonucu

bekaya varanlarla aynı gönülde buluşan erlerdir ki, etraflarında döner felekler. Saygı duyar yer ve gökler.

Tasavvuf çalışmalarının asıl teması, benliğini yok edip fena bulmak değildir. Aksine baki olanı bilip onunla kaim olduğunu bulmaktır. İşte bu hiçlik yolu değil, heplik yoludur. Hiç olanlar hepliğin ne olduğunu bilemezler. Buradaki heplik, zâtı âli ile birleşmek düşüncesi ve sanısı değil, onun nurunun bir huzmesi olduğunu idrak etmektir. Kişi için marifet yolundaki en büyük kıstaslardan birisi hak tealayı “ya baki entel baki” olarak bilmesidir. Fenanın içeriğini bu şekilde yaşamadan gözü bekada olanın daha çok bekleyeceği vardır. Çünkü daha fena olması gerektiği gibi bulamamış ki, o ulvi yolculuğun içeriğini yaşasın.

Tam da burada bir masal anlatayım da az uyku kaçsın. Bir varmış bir yokmuş. Benliğini feda edenin derdi fena da kalmamış. Bencilikten geçen için ise, her an kurban bayramı oluvermiş. Çünkü sevgilisiyle dirilmiş. Yolcuğu bekaya doğru devam edip gitmiş. Yolculuğu devam etmiş ama yolculuğun sonu gelmemiş. Çünkü yolun sonunun olmadığı gerçeğine iman etmiş ve yolculuğunun güzelliğini görüvermiş. Kurban edip kesilen hayvanın etini yiyen komşuların ise, o an bayramı oluvermiş. Çünkü artık rahmet ile bakan bir komşuları oluvermiş. Ev alma komşu al hakikatinin güzelliğini yaşayıp hep beraber bayramları kutlu olmuş. Bayram kutlu olmuş olmasına da pişmiş et kokusu ile garipler sevinmiş. Böylece iman edenler arasında muhabbet peyda olmuş. Bu muhabbetin gitmesini isteyenler de kurbanı inkâr etmiş. Ama her ne hikmetse yemekte gözleri hep et arar olmuş.

Hız. Âdem'den günümüze milyarlarca insan bu değişmez kurban gerçeğe iman etmiş ve güçlendikçe güçlenmiş. Bazı

açıkgözlüler kurban bayramın da kesilen vacip kurbanı yeter-
siz görmüş, yıl on iki ay her durumunun müsaitliğine vardı-
ğında, bir adak hakka adanmış ve nafile kurban olarak kesip
ihtiyaç sahiplerine takdim etmişte gönülden hakka teslim ol-
muş. Kurbanın verdiği yakınlıkla hakka olan takvalığını pe-
kiştirmiş. Rabbine doğru huşu içinde oluşan an içre an yaşam
alanını önüne sermiş. Huşu ve huzurdan bihaber olanda piş-
miş kelle gibi sırtmış. Seyri sülükte devam eden de, o gülen
gülsün hak bizi bilsin yolculuğumuz devam etsin demiş. Her
kişinin kendisinin bizzat senaristi olduğu dünya tiyatrosu öy-
lece sürüp gitmiş.

Ulûhiyette fenafillâh muhal iken, rububiyette fenafillâh
şuuru kişide oluşabilir. Ulûhiyet ile rububiyeti birbirine ka-
rıştırma. Ulûhiyette o senden tümüyle beri iken, rububiyette
sen onunla kaimsın. İşte kaimliğin bedensel ve ruhsal olmak
üzere tüm yapıyla onla kaimdir. Bedensel fenayı veya ruhsal
fenayı öze açılan kapı son kapı zanneden, bekaya açılan şuur
fenasını nerden bilsin ki. İşte fenada asıl mesele şuurun hak-
kın kudret elinde fenasıdır. Öylece bencilliğinden soyutlan-
masıdır. Yoksa benliği yok etmek değildir.

Her fenaya ereni imanlı mı sandın? İman dâhilindeki fe-
na, sarsılmaz bir yönelişle Hz. Muhammed Mustafa sallalla-
hu aleyhi ve sellem efendimize yönelip yaşamı öylece düzen-
lemektir. Bu yaşam üzere fena bulup bekaya adanmaktır. Bu
fena, rububiyette haddini bilip, ulûhiyette edebe ulaşmış, me-
likiyette emrine boyun eğmektir. İşte heplik ve hiçlik olayı
yani kişinin ulaşacağı hakikatin özü hiçliği yani fenayı anla-
yıp, hep yani baki ile kaim olduğu gerçeğini idrak etmektir.
Bu gerçekten yoksun olarak sana karşı kibir yapana kibriya ile
cevap ver ve içinde fena et ve vahdet ile onu dirilt ki, bir da-
ha boyundan uzun işlere soyunmasın.

Ehad olan yani bir tek olan sadece Allah'tır. Misli ve dengi ve benzeri yoktur. İnsanlar ise, ehad değil vahittirler. Birbirlerine denk ve benzerdirler ama her biri diğerinin misli değildir. İşte vahid olanda, yani her biri tümüyle birbirinden bağımsız olan her bir insanda tasarruf eden, ehad olup öz hüviyetin yegâne sahibi olan Allah'tır. Her insanın kendisine üfürülen ruh, o kişi ile özdeşleşmiştir. Böylece sonsuza dek her bir kişi, sanal benlik ile seyrine devam edecektir. Çünkü her bir insan özgü olarak yaratılmıştır. Hiçbir insan diğer bir insana içsel özellikler olarak asla birebir değildir. Bu ayrılık dışsal şeklimize de yansır. Dolayısıyla her bir insanın vücut hatları değişik olur. Ama yaratılış hamuru olarak birbirlerine benzerler. Bunun sebebi de şudur ki, her bir insanın özgü varlığını aldığı esas cevher olan doksan dokuz öz cevher aynı olduğu halde, her birinin esas cevherden aldıkları oranlar ayrı ayrıdır. Örneğin yüzün hatları ayrıken kalıp olarak her bir insanın yüzü diğer bir insanın yüzü gibidir. İşte bunu temsil eden en iyi meyve zeytindir. Her bir zeytin bir çekirdeğe sahiptir. Çekirdek, yaratıcı kuvvetin gizlendiği mahal demektir. Yani yaratıcı kuvve tümünde misafirdir. Asla birine kıyak geçmemiştir. İşte her bir zeytin tümel olarak ayrı bir birimdir ve çekirdeği de içinde tüm olarak bir tek tane olarak yer alıyordur. Ayrıca zeytin çekirdeği, mahal bulduğunda tümüyle eriyip yok olan ve sonra insanla dirilen çekirdektir. İşte İnsan da zeytin çekirdeği misali hakikatini gördüğü anda, fenafillâh düşünce gözüyle bakıp Bekabillaha yol alan, yeryüzünün halifesi olarak yaratılan üstün mezziyetli varlıktır. Yani insan ve zeytin çok benzerdir.

İlim ve huşu ile emin adımlarla zaman içinde erişilen yolun bir bölümü, aşk ile hızlıca varılır. Ama ilim ve huşu ile erişilen yolun devamı sorunsuzca bekaya yolculuk şekline dönüşüp sonu haşyet olurken, aşk ile erişilen yolun hedefi ise,

fenada fenalığı yaşam olup, sonu yokluktur. Eğer ki aşk yolculuğunun sonunda, âşık olan kişi uyanıp hakikatini idrak etmezse, Allah'a imanını olması ve Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimize tabiiyetinin olması halinde, fenada cennete ulaşıp sonsuzluğa doğru hayatını yaşayacaktır. Ayrıca tüm hayvanlar da fenada sonsuzluğa uzandığınan, manevi yolculuk için ilim ve huşuyu değil de aşkı seçenler, aynı güzergâhta ilerleyenler ile sonsuzluğa uzanırlar. Ama fenadaki makamlar ve yerler ayrı ayrı olacaktır. Çünkü her bir hayvan belli bir grup esma kuvveleriyle ile fenayı yaşarken âşık olan insan, insan olması hasebiyle, tüm esmalar ile mutlak fenasını yaşıyordur.

Kıyamet günü boynuzlu koç, boynuzsuz koçtan hakkını aldığıında, fena dairesinde olan hayvan daha tatminkâr bir sıçrama yapacaktır. İşte sen daha dünyadayken hakkından geçerken, fena dairesini aşip bekaya yolcu olursun. Yoksa fena makamının konuklarıyla tatmin derecenı yükseltip yoluna devam edeceksin. Hayvanların da fena dairesinde sonsuzluğa doğru yaşayacak olmaları, onları da bekleyen bir mükâfat makamı olmasındandır. Hayvanlar fena dairesinde yer alırlar. İnsanlar ise, farkında olsun veya olmasın, beka dairesinde yer alır. İkisi de sonsuza dek var olacaklardır. Fena dairesinde yer almak fani olup yok olmak değildir. Bunun anlaşılması bize birçok kapıyı açacaktır. İnsan, her halükarda beka dairesinde yer alacaktır. Eğer ki insan, yaşantısının çizgisini asgarisi olarak helal ve haram çizgisine göre dizayn etmezse ve kendisine sunulan İslam prensiplerinin gereğini istenildiği gibi yaşamayıp imansız bir şekilde dünyaya veda edecekse, Allah'tan mahrumiyetinin helakini yaşayacaktır. Bu ise Ekber olan azaptır. Sen, sen ol ilim ve huşu ile yolculuk et ve huşu ile huzura bilinçli bir halde var.

Her varlığın hayat yolculuğu insan gibi sonsuzluğundur. “vahşi hayvanlar bir araya toplandığında” (Tekvir 5) Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz, “Her hak sahibine hakkını vereceksiniz. Hatta boynuzsuz koyunun boynuzlu koyundan kısas suretiyle hakkı alınacaktır.” buyurarak ahrette hiçbir haksızlığın karşılıksız kalmayacağını bildirirler. Yine hadis âlimlerinin ifadesine göre, karınca karıncadan hakkını alacaktır. (Tirmizi, Kıyamet, 2) “Kurbanlarınızı neşeli ve kuvvetli hayvanlardan kesin. Çünkü onlar sırat köprüsünde sizin binitleriniz olacaktır.” (Hadis)

Evet kardeşlerim... Nasıl ki biz ölümden sonra yaşamımıza devam edeceğiz. Aynen öyle de her yaratılan fena dairesinde sonsuza dek yaşayacaktır. Eğer sonsuz yaşam olmazsa, niye kıyamette toplansın? Eğer sonsuz yaşam olmazsa, niye bir birinden hakkını alsın? Eğer sonsuz yaşam olmazsa, hakkını alsa ne olur, almazsa ne olur? Az tefekkür...

Kıyamet safhası kesinlikle önümüzdedir. Bir adım sonrası cehennem kesinlikle önümüzde. Sonrası imanımız varsa sırat köprüsü önümüzdedir. Ve nihayet sırat köprüsünden sonra, sonsuz kuvveleri “fena makamında” ve “beka dairesinde” kişinin dünyada edindiği gücüne göre sonsuz olarak zuhur edeceği ebedi cennet önümüzdedir. Yani o makam ve mekânlar olduğu gibi bizzat önümüzdedir. İman edelim, yaşantımızı düzenleyelim ve emniyette olalım.

Hiçlik Yani Yokluk Var mıdır?

Simdi konumuz hiçlik yani yokluk var mıdır, insan hiç olabilir mi? Hiç” sözcüğünü kullanırken ne demek istiyoruz? Bunun anlamı üzerinde biraz tefekkür edelim. Hiçe saymak veya hiç olmak ne anlama gelir? Buna verilen adam akıllı bir yanıt yoktur. Verilen tüm yanıtlar geçiştirme cümleler olup işin meraklılarını geçiştirilir.

Hiç olmak, yok saymak veya yok olan demektir. Olayı bu şekilde düşünen kişinin yaşama bakış açısı değişir. Hiçlik anlamsız, yoksun, yokluk, tanımsız, tabirsiz, tanımlanamaz, bilinemez, varlığı delillendirilip ölçülemez ve tartılıp kanıtlanamaz gibi anlamlara gelir. Hz. Muhammed Mustafa sallahu aleyhi ve sellem efendimizin fakrıyla iftihar ederim hadisi şerifini de sözlerine destek olarak beyan ederler. İşte biz burada, psikolojik bir vaka olan hiçlik kuruntusunun savunuculuğunu yapmak yerine, hiçlik ile bize dayatılan kavramın içeriği üzerinde derinleşelim.

Hiç sözcüğünün tedavüldeki anlamı “yok olduğunu” anlamak demektir. Oysaki Allah vardır ve mutlak varlıktır, asla ve asla hiç değildir. Yarattığı tüm varlıklar ise, onunla kaimdir. Tüm varlıklar yokken var edildiler. Var edildikten sonra hala varlığa yok dersen, Allah’ın yaratımını tanımıyorsun demek oluyordur.

Onun için, hiçliğin içeriğinin aslında heplik olduğunu kavrayan, hayatın anlamı şekline bürünür. Böylece varlığın merkezine oturur. Hiç kimse hiçten veya hiçlikten gelmemiş olup, Allahın sonsuz ve sınırsız manalarından süzülerek gelmiştir. İlmünde ilminden ilmiyle nurunun yansıması sonucu var edilmişlerdir. Bu nedenle de hiç olamaz, hiçe dönemez ve hiçliğe dönüşemez. Hiçten gelip hiçe döneceklerini zannedenler, her şeyden önce Allah’ın varlık hakikatine saygısızlık ve hakaret etmiş olup, mutlak hakikati inkâr etmiş olurlar. Böylece imandan yoksun olarak, kendisini iman ehli zannederek dünya hayatlarını sonlandırırlar. Öylece ebedi hüsrana uğrarlar.

Aslında insanların iradelerini yok etmek isteyenler, insanların bilinçaltlarına ve akli melekelerine soyut ve sanal bir kavram olan hiçlik veya yokluk kavramını yerleştirmişlerdir. Tüm ezoterik öğretilerde aynı masal uygulanarak ta günümüze kadar gelinmiştir. Öylece insanlar en kolay şekilde sömürge objesi şekline sokulmuşlardır. Sen hiç ol ki, Allaha eresin veya hedefine varasın diye de telkinler de bulunmuşlardır. Çünkü aynı sistem Müslümanlar arasında işlendiği gibi, dünyanın dört bir yanındaki diğer insanlara da başka isimler ile sunulmuştur. Tüm olay, dünyanın ekonomik gücünü yönetmek isteyenlerin, böylece içsel duygu ve sezgileri yüksek olan insanları etkinliğini azaltmak veya kaldırmak suretiyle, dünyanın zenginliklerini kendi aralarında paylaşmak içindir. Ezoterik öğretilerin olduğu dünyanın dört bir yanında çeşitli dinsel

düşüncelere inanan insanlar arasında, bu hep söylene gelmiştir. Çünkü ezoterik öğretilere akli ve zekası ileri olan insanlar tevessül ederler. Kendilerine göre gemlenen biri varsa, o da düşüncelere dala bilenler olmalıdır. Zaten diğerleri çalışır, yer, içer, çiftleşir ve öylece dünyalarını değiştirirler.

İşte bunu gören dünyanın malını kendi aralarında paylaşmak isteyenler, düşünen insanları yanlış yönlendirmelerle zihni susturulmalıdır düşüncesiyle, tüm aktif özellikleri hiçlik veya yokluk söylentisiyle söndürmektedirler. Ermenin ne olduğunu bilmediği için, yapılan telkinleri doğru saymış, erme hevesiyle tüm istek ve arzularını sıfırlayarak, insani olgunun izzet ve şerefini ayaklar altına sermiştir. Oysaki Hz. Muhammed Mustafa sallahu aleyhi ve sellem efendimiz, insana insanlık onurunu kazandıran ve insana, sen Allah halifesinin bilincini sunan son nübüvvet emiridir. Tüm söylemlerini risalet halkasının son komutanı olarak, insanlığa arz etmiştir. İşte O, insanlara Allahın son risalet tebliğini yapmış ve birilerin Allah'ın kullarını sömürmek için kullanacağı tabirler için meydanı kapatmıştır. Böylece sömürü uzmanları tarafından peygamberlerin değişmez söylemlerini bu kavramlar ile içeriğini değiştirip, duygusal yalanlarla anlatılır insanların akılları çelinmiştir. İşte kesret âlemindeki bu yokluk veya hiçlik hissi, insanların bilinçlerine sokulan en büyük yalan virüslerinden biridir. Bu virüsün sökülüp atılması ise, en büyük zorlukların başında gelir.

Zaten sen hiçsin gibi tanımlamalarla insanları kandıranlar, genelde üst düzey dünyalıklar içinde yüzmektedirler. Hiç olmayı istemekten tövbe edip varlığın hakikati üzerine yoğunlaşırsak, birçok özelliğe erdiğimizize Şahid olacağız. İşte erdiğimiz tüm özelliklerin Allah'tan olduğunu bilmek olan esas hiçlik ve esas fakr olayı ile dünyanın ve ahretin zenginliklerine

ulaşacağız. Öylece birilerinin sen hiçsin deyip sömürmesine meydan bırakmayacağız. Allah'ın varlığına, zenginliğine, rahmet ve bereketine, ilim ve hikmetlerine yönelelim ki, rahmeti rahmanın rahmet yağmurundan istifade edelim.

Bazısı ferdi ruhsal tatminler ile ruhsal duygulara kendisini kaptırabilir. Bu kişisel bir haz olup genele mal edilemez. Olayın hakikatine birisinin hayal dünyası açıdan bakılamaz. Bu sakat bir durumdur. Nefsi bir zevke ulaşmış bu zevki herkes yaşıyormuş gibi insanlığa sunmak kadar da, insanlığa edilmiş büyük bir ihanet olamaz. Bazıları kendilerince bir şeyler görüp, bu gördüğü nefsi zevki genelleme yapmak suretiyle herkesi kapsıyor düşüncesiyle insanları o hayali zevke yönlendirmek kadar insaniyete ve insanlığa ağır bir hakaret yapılmış olamaz. Çünkü seyri sülükte birçok anlık zevkler oluşur ki, o zevkler o ana hastır. Biraz ötede o zevkten eser bile kalmaz. Ergen çocuklar gibi her erdiği zevki insanlığa gerçek şu işte deyip sunmak, büyük bir vebaldir. Sen zevk ediyorsan, o zevk senindir, milleti zevkinin peşine takıp sömürü aracı yapmaya senin hakkı yoktur. Zira sonsuz doğrular olasılığı denizinde başkalarının da kendilerine göre doğru gördüklerini, sadece onlara göre doğru olduğunu neden göremiyorsun. Veya kendinin gördüğü zevki, neden sadece sana ait olduğunu bilemiyorsun.

Bilelim ki, dini İslami mubine hizmet, senin yolda yürürken edindiğin zevkleri anlatıp insanları beklentiye saplatmak değildir. Çünkü senin gördüğünü başkası hiçte görmeyebilir. Bu defa ben neden göremiyorum deyip her şeyi boş verebilir. Onun için seyri sülük yolunda görülen zevkleri anlatmak kadar büyük bir ayıpta olamaz. İşte bu şahsi zevkleri esas zannedip Allahın kullarını hiçliğe itenler, sanki yeterince kendisini, dımağını ve kalbini, içini ve dışını, organlarını ve organlarının

çalışma sistemini incelemiş, görüp bilmiş ve öğrenmiş tanımışta yok veya hiç olduğunu söylemişlerdir. Oysa ki muazzam bir zeka ürünü olan varlık âlemi sorunsuzca çalışıp gitmektedir. İnsan bu muazzam yapıda hiçliğe itilmek için mi yaratıldı? Yoksa üzerinde tefekkür edip özüne doğru yolculuk yapmak için mi bizim hizmetimize sunuldu. Dünyalara hiç veya yok ve hayal ürünü deyip, düşünen insanları hiçliğe itenler, sanki dünyanın yedi katmanına inip inceleyip görmüş, hakikatini ve içeriğini öğrenip anlamış da, tümüne hiç deyip hayal ürünü diyerek insanlığı yanlış mecralara yöneltmişlerdir.

Varlıklara hiç deyip yoktur diyenler, sanki okyanusların diplerine inmiş görmüş incelemiş öğrenip anlamış da, tümüne yokluk kürkünü giydirip üzerlerindeki hâkimiyetimizi askıya aldirmışlardır. Oysaki bizlere hiçliği benimsetip köşeye çekil diyenler, bu okyanus benim o okyanus senin araştırma ve sömürmelerine devam etmektedirler. Her ne hikmetse, kalbi bir zevk olan, varlığın esas cevheri bakımından hiçliğin seyri olan bakışı, esas kural zannettirip insanlığı maddesel hiçlikle avutanların sığınağı da, gene dünya üzerindeki zevk ve hâkimiyet olup, üstelik kendi telkinleriyle hiçliğe itilenleri beğenmeyip onlardan uzaklaşarak ve kendilerini ulaşılmaz ederek, kıta ve okyanuslar arasında dolaşıp sömürü düzeni kuranlarla içli dışlı olmalarıdır. Oysa ki kesret âleminde yaşayan insanlar için, asla ve asla yokluk veya hiçlik düşünülemez. Varız ve şuurluyuz. Bu varlığımız sonsuza dek devam edecektir.

Sen esma ve sıfat âlemlerinden bakış atarsan, o zevk olarak senin o anki zevklenmendir ki, senin için de kesret âleminin hiçbir şartını sakıt etmez. Buradaki dengeyi tutturamayanlar ve zevki esas marifet sayanları İslam'ın önerdiği ve beş duyu ile algılanan amelleri terke dahi götürmüştür. Oysaki aynı kişi yemek yemeğe veya uyumaya devam ediyordur.

Onun zevki seyri, yemek yemesini veya uyumamasını engellememiştir. Hem sanki her şeye hiç veya yok diyenler, güneşe inip görmüş incelemiş, öğrenmiş ve anlamış da, dahası sayısız yıldız ve gezegenlerin hepsini görmüş, inceleyip öğrenip anlamışta tümüne hiç demişlerdir. Aslında tüm varlıklara yok diyerek insanlığın gök bilimlerine olan meraklarını da yok etmişlerdir. Nasılsa tümü yok bana ne göklerden dedirterek, din adı altında bütün insanlığa yoksunluğu aşılamaşlardır. Çünkü Kur'an'ın göklere işaret ederek insanlığın araştırma ve çalışmasını hiçlik ve yokluk kavramıyla örtmekten daha kolay bir tabir olamaz. Evet, insanlığı öyle soyut ve ezoterik kavramlarla oyalayanlar, sanki on sekiz bin alemi aşmışlarda tümünün hiç olduğunu görmüş, tümüne yok veya hayali demişlerdir. Ve geriye kala kala hiçlik ve yokluk kalmış, öylece ermişlerdir.

İşte kavramların altı boşaltılınca, altına yeni anlamlar yükleyip insanlığı kandırmak çok kolay oluyor. Hiç olmaya kalışmak ve basireti kör etmek kadar insanlığa büyük bir ihanet olamaz. Kör ölünce badem gözlü edildiği gibi, hakikatine karşı kör olanlara, kesret ve maddede hiçlik maskesi en büyük aldatma aracı olarak ellerine verilmiştir. Varlık bizde iken değerini bilmeyip, varlık içinde hakikati gösteren basireti yok eden şeyleri de en büyük meziyet addetmişiz.

Hem şunu da unutmayalım. Birçok söz ve alıntı, çalıntı ve uydurma olan sapık fikir ve düşünceler, tarihte yaşayan Allah'ın velilerine mal edilip yaftalanmış, altlarına isimleri yazılıp servis edilmiştir. Olayın mahiyetini bilmeyen kişilerde, onlar demişse doğrudur deyip, öylece kabullenmişlerdir. Onun için bilelim ki nice söz ve alıntı vardır ki, o sözün evveli ve sonu bilinmeden cımbızlaşmadır. Veya tercüme edilirken, esas metne bağlı kalmayıp keyfi tercümelemlerle için

hakikati örtülmüştür. İşte her duyduğumuz söze körü körüne, ezbere bir şekilde doğru deyip, tarihte yaşayan Allah'ın erlerine mal ederek inanıp savunmak cehalettir. Hem o tarihte yaşayan Allah erlerine iftiradır. Hiçbir Allah eri, insanı hiç veya yok edip, o zihniyeti aşılıp pasif etmemiştir. Çünkü Allah erleri, Hz. Muhammed Mustafa sallahu aleyhi ve sellem efendimizi örnek almışlardır. Onun yaşamı ise, varlık üzerine kuruludur.

Unutmayalım ki, kesret âleminde yaşayan varlıklar için esas olan gerçeklik yokluk değil, varlıktır. Üstteki makamlardan seyir ise, kişiye ait olup zevk halidir. Asla ve asla kesret âleminde karşılığı yoktur. Çünkü Allah hiç veya yok diye bir varlık yaratmadı. Tam aksine yeryüzünde halifelik etmesi için insanı var eyledi. Bakara süresi 30. Ayette şöyle der: Hatırla ki Rabbin meleklere: Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım dedi. Onlar: Bizler hamdinle seni tesbih ve seni takdis edip dururken, yeryüzünde fesat çıkaracak, orada kan dökecek insanı mı halife kılıyorsun? Dediler. Allah da onlara: Sizin bilemeyeceğinizi herhalde ben bilirim, dedi. Demek ki varlığımız hiçlik için değil halifelik için var edildi. Bu ayetin derinliğine inebilersen, doğru olarak benimsediğin birçok hasletin yanlış, yanlış bildiğin birçok olayın ise, hakikat olduğunun farkına varırsın.

Biliyorum dediğimiz şeyler, genelde çevreden edindiğimiz kadarıyladır. Buna taklit ilmi demişlerdir. Oysaki kendi özümüzün mevcudiyetinde olan hasletleri görüp yaşıyor olursak, o zaman konuştuğumuz ilim gerçek yaşam alanı olur. İşte bu da tahkik olanıdır. İşte tüm âlemlerde ve nefsimizde öğrenilecek nice şey varken hiç olmaya kalkışmak ve hiçliği savunmakta neyin nesidir? Kimin fesidir? Böyle bir düşünce veya yönelimi, Hz. Muhammed Mustafa sallahu aleyhi ve sellem efendimizin yönlendirici hiçbir emrinde bulamazsınız. Bazısı der ki hiç

olmaya kalkışmıyoruz, hiç olduğumuzu tadıyoruz. Aziz kardeşim, sen kendini bilincine hiç olduğu şuurunu yüklersen, zaten yokum deyip elini eteğini her şeyden çekersin. Oysa Hz. Muhammed Mustafa sallahu aleyhi ve sellem efendimizden ders alan sahabeler hiçlik için değil, varlık için çaba sarf ettiler. Ayakta kalmak için, düşman ile amansız mücadele ettiler. Asla ve asla İslam'ın izzet ve şereflerine laf dedirtmediler. Canlarıyla ve mallarıyla gece gündüz çalıştılar. Eğer mesele yok olduğunu anlamak olsaydı, Hz. Muhammed Mustafa sallahu aleyhi ve sellem efendimiz hiç çabalamaz ve her sahabe bir köşeye çekilir ve hiçliğini söyleyerek ölümünü beklerdi.

Kendimizi kandırılmış aklımızla kandırmaya devam etmeyelim. Bilelim ki İslam, hiçlik ve yokluğu değil, hepliği ve Allah'ın nizamına uygun yaşamayı emreder. Öylece sonsuz mutluluğa ermeyi hedefler. Allah'a iftira edip İslam dini yokluk öğretisini sunar diyenler, elbette ki bunun da hesabını ağır bir şekilde Allaha vereceklerdir. Olayın bilinmezleri arasında gel git yaşayanlardan ise, bu hiçlik mevzusunun ne olduğu veya ne olmadığı konusunda belirsiz bir vaziyettedirler. Bir yere aidiyetlerini kesinleştirmeden günlerini heba etmişlerdir. Böylece mütevazılık mı veya kendini bilmişlik mi konusunda içsel savaşlarında kararsız bir şekilde yaşamlarını sürdürmektedirler. Varım derse bir türlü, çünkü ermek ister. Güya ermek için yokluğunu bilmeliymiş. Her neye erecekse... Hem var olduğunu dese eremezmiş. Yokum derse öbür türlü, ya varsam varlığım ne olacak. Böylece ne tam yokluğunu hissedip ruhbanlar gibi yaşar. Ne de varım deyip orijinal bir hayata geçer. İkilemde ömrünü noktalayacak. Zaten ayet dinde ruhbanlık yoktur diyerek tümüyle yokluğu içselleştirmeyi yasaklamıştır. Çünkü insan var edilip halife olmak için yola koyulmuştur.

Bilinmez Nokta Olan Lahuti Âlem

Melekût ceberut lâhut sırasıyla müşahede âlemleridir. Seyri zevk şeklinde oluşur. Bilfiil içinde olduğumuz filer âlemi ise, bizim için reel olandır. (BA/ب) harfi sırrının dereceleri vardır. En mahrem olanı lâhut-i den bakıştır. Lâhut-i bakışta (BA/ب) harfinin altındaki nokta olmaktır. Bu olayı anlamaya ancak “tumdengelim”le yaklaşabiliriz. Bize göre “tüm” ceberut âlemine kadardır. Ceberut âlemi arşın üstüdür. Orada sadece her kuvve orijinal manasıyla varken, sonrası için ise, tüm kavramlar düşmüştür. Rahman oraya istiva etmiştir ki ötesine ise lâhut denir. Orada kavramlar düşer ve hiçbir unsur mevzubahis değildir. Çünkü mutlak zatta tüm kavramlar yok olmuştur. Artık tanım ve tabir bitmiş Hu der ve sukut etmişsin.

Melekût âlemi, Esmâ-ül hüsnâ isimleriyle işaret edilen manalarının efal âlemine doğru gelgitlerin oluşturduğu âleme denir. Ceberutta ise sıfatlar konuşur ve esmalar salt

manalarıyla oluşur. İşte ilim, sığata girer. Bu kısa bu notlar ışığında inşallah olaya yaklaşırız. Olayı anlatmaya şöyle devam edelim; bireysel olarak bizler, bilgiden yola çıkarak ilme nazar etmeye çalışırız. İşte nazar ettiğimiz ve kendimizde bulduğumuz ilim parıltılarını, tümelde seyir edersek, ilmi bilmişiz demektir. Tabi ki bu tümel Allah değil, Allah ilminin akış güzergâhı olan ceberut dediğimiz salt manaların yer aldığı “âlemsiz” yani tanımını yapılamayan âlemdir.

İşte bu ilim güzergâhını bildiğimiz anda, bu ilmi bakışla kendimize nazar ederek, Allah ilminden başka bir hayatımızın olmadığını tespit edersek, hızla ceberuta yönelimimiz başlar. İşte burada sen kendini bilmezsen, yani sen kendini ilim boyutunda seyir etmezsen, yaptığın tüm emekler boşa gider. Yani bir yere varamazsın hem rotanı konumlandıramazsın. Arşın üzerinde mahlûk yoktur. Orası salt ilimdir yani suretsiz melekelerin olduğu ve isimlerini saydığımız manaların kompleks olarak bulunduğu “yersiz” yani tanımsız yerdir. Arşın altı ise, fiiller âlemidir ki burada halk vardır. Başlangıcı melekût âlemidir ki, meleklerde mahlûktur. Lâhut ve ceberut âlemleri ise, varlık kokusunun yer almadığı yerdir ki melekler oraya yükselemezler. Ama insanlar yükselebilirler. Tabi oraya kadar yükselen kişide varlık kokusu dahi kalmaz. Seyrini t’ellah yapar. (Ta/ ت) harfinin üzerinde iki nokta olduğunu unutma. Bu en üst seyirdir ki, ancak seyreden seyredilir. Onun içindir ki miraçta sidret-ül müntehadan sonra yani arşın ötesine Cebrail geçememiştir.

İlim ile ilimlenmek lahutiden bir nefestir. Hem ceberuttan lahutiye geçişte biliniz ki en ufak bir nefsi tatmin dahi engeldir. Çünkü en ufak nefsi tatminde bile beden (ZAN VEYA ZEN) sahte bir ruhi sükûn söz konusudur. Sahte zevkleri bile terk edemeyen, o ulvi durakların kokusuna alsa

dokunamaz. Dokunan dokunduğu anda dokunuşu tüm dokusunu dokundurtmuştur. Saf ve arı kalmıştır. Bu safiyetle saflığın nazarında nazarıyla mest olmuştur. Seyir eden ise, bizzat gene de kendi olmuştur. Çünkü Allah, senden de ve seyrinden de münezzehtir. Sakın ha bu seyrini Allah'a mal edip, Allah'ın seyrin ettiğini sanıp kendini Allah ile iç içe veya dış dışa sanıp yanlış tarafa savrulmayasın. Her halükarda seyrin eden bizzat sensin, Allah değildir. İşte burası çok önemli bir konudur. Bir daha okuyun, tekrar okuyun bu paragrafı. Çünkü sapıtmanın başladığı nokta burasıdır. Olay anlaşılmazsa, yoldan sapılır. Zira kişinin az gözü açılınca, kendisini hâşâ Allah sanır. Ve kaybedenler ordusuna katılır.

Hz. Muhammed Mustafa sallahu aleyhi ve sellem efendimiz ve tüm peygamberler mukarreb olan meleklerden üstündürler. Peygamberlerin dışındaki hiç kimse Cebrail'den ve diğer mukarreb meleklerden büyük değildir. Her varlık gibi melekler de nefis sahibidir. Çünkü nefis kişiliği oluşturan ana merkezdir. Bizim nefsimiz et bedende gözünü açtığı için, bakışını ulvi ruhtan ayırıp süfli olan dünyaya çevirir. Meleklerde böyle bir şey mevzu bahis değildir. İşte meleklerde, et kemik beden veya nari beden denilen ve ruhun kendisini içinde bulduğu bir kayıtlayıcı bedenleri yoktur. Onun için de sırf nur olup mesuliyetleri yoktur. Cebrail en büyük melek olup en büyük nuri yapıdır. Nefis hakkında Maide 116. Ayette yüce Allah şöyle buyuruyor "Ve Allah demişti ki: "Ey Meryem oğlu İsa, sen mi insanlara: 'Beni ve annemi, Allah'tan başka iki tanrı edinin' dedin?". "Hâşâ, dedi, sen yücesin, benim için gerçek olmayan bir şeyi söylemem bana yakışmaz. Eğer demiş olsam, sen bunu bilirsin, sen benim nefsimde olanı bilirsin, ben ise senin nefsinde olanı bilmem, çünkü gaybları bilen yalnız sensin, sen!". Bu ayette yüce

Allah; reel benlik sahibi olarak kendi öz benliği için nefis kavramını kullanıyordur. Zaten nefsin yok edilmesi diye bir şey olmayıp işin aslı, nefsin Allah'ın isteği doğrultusunda ıslahıdır.

İnsanların meleklerin birçoğundan üstün olması olayı, yeryüzünde kendisine tevdi edilen hilafet sırrı ile alakalıdır. Çünkü insanda, yeryüzünde faal olan tüm kuvveler mevcut olup bu kuvvelerin oranını çoğaltıp azalta bilme yeteneği ile donatılmalarındandır. Peygamberlerde ise, yerle beraber semalardaki kuvvelerde faal haldedir. O yüzden tüm meleklerden üstün olmuşlardır. Cebrail'de yerde ve semalarda var olan tüm esma kuvveleri nuri muhammedide yansıdığı gibi ondan zuhur eder. İnsanın ondan farkı ise, insana ruhundan üfleme olayıdır ki, insan onunla gözünü zati seyre dikmiştir. Çünkü ona ruhundan üflenmiştir. Öylece bekabillaha yolcu olabilme yeteneği iledir. Ama insanların ekseriyeti bu özelliğinden yoksun yaşamaktadır. Kendisindeki ulvi özellikleri et kemik bedene hasredip kendisini beşeriyet zindanında hapsedmektedir. Hayvandan aşağılık hasleti ile tatmin olmayanlar ise, aşk denen olgu ile bir nebze daha yükselip fenafillâh denen halete göz dikerler. Fenafillâhı hedef bilip aşk içinde kendilerine bildirilen emir ve nehiylere göre amel ederler. İşte burada bilmemiz gerek haslet şudur ki, Peygamberimizin Cebrail'i görmesi metafor yani kendi oluşturduğu bir hayal değil, bizzat Cebrail'in kendi öz nefsi yani kişiliği ve bizzat kendisi idi. Çünkü Hz. Muhammed Mustafa sallelahu aleyhi ve sellem efendimiz Cebrail'in sahip olduğu tüm kuvveleri cami olduğu gibi, kendisine lahutiden üflenen nefesin de farkındaydı. Aynı onun gibi gelmiş geçmiş tüm peygamberler de o lahuti nefesin farkındaydılar.

Tüm deruni kuvvelere ve geçerliliğine rağmen, her varlık

olduğu gibi bir hüviyete sahiptir ve kendisine göre müstakil bir varlığı mevcuttur. Ef'al âleminde bu böyledir. Ama esma ve sıfat âlemlerinde her varlığın hüviyeti biter. Ama bizim için ef'al âlemi mevzu bahis olduğu için ve sonsuza kadar da ef'al âlemi bizim için geçerli kalacağı için, faydasız ilimlerle vakit geçirmekten Allah'a sığınırız. Çünkü biz madem ef'al âlemi olarak hep var olacağız. O zaman ef'al âleminin hakkını verip gerisinin seyrine dalacağız. Gerisinin seyrine dalıp ef'alın hakkını vermezsek, ölümle beraber seyir bizden alınacağı gibi, içine gireceğimiz o şartlardaki ef'al âlemlerinde de perişan olacağız. Buradaki amelsiz seyir de bize bir şey katmayacaktır. Zaten Kur'an'a baktığımızda, hep amel der. Seyir kısmını genelde cennete havale eder. Çünkü dünyada seyir dalıp amelden kesilen çok kişiler olmuştur. Bu da sonsuz azap olarak kişiye rücu etmiştir. Onun için de bu kardeşinin ana felsefesi öncelikle ameldir. Seyir olduysa da fazla takılmadan amelde devam düsturu üzeredir. Çünkü çok kişi gördüm ki, seyre daldığı gibi ameli terk etmiş ve o şekilde ölüme kaybedenlerden olacağından endişe ediyordu. Bu yazdıklarımız okunur veya okunmaz bilmem ama onu okuyan belki olayı okur da kendi hakikati üzerine az düşünür ve kendi sahip olduğu marifetine göz diker.

Yapılan her fiilin mutlak yaratıcısı bizzat Allahtır. Allah yanı sıra bir faili mutlak yoktur. Ama Allah işlediği fiilleri meleklerden tut insan, cin, hayvan, dağ, taş, toprak, yıldız vs. tüm fiillerini bir sebep oluşturup, istediği şekilde sebep ettiği kullarıyla yapmaktadır. İnsan ve cin yaptıkları kötü fiillerden sorumludurlar. Çünkü insan ve cin, rabbine karşı yaptığı itaatsizlikle nefsini kirlettiği için, onlardan zuhur eden fiiller de nimete eren kişilerin fiilleri şeklinde sudur etmemiştir. Eğer azaba duçar olan kişi, nefsini istenilen istikamet üzerine

temizleseydi, Allah'ın yaratımı ondan başka türlü fiiller şeklinde zuhur edecekti. Yani nefsin büründüğü şekle göre, kişiden Allah'ın yaratım fiili zuhur ediyor. Yani tecelli şekli, kişinin sahip olduğu nefsin bürünmesine göre zuhur ediyor. İşte nefse ulaşan tüm zuhurlar, lahuti âlem dediğimiz Allah'ın mutlak nurunun temasından nazil oluyor. Nazil olan ise, her kişinin bünyesine ayrı ayrı sudur eder.

Her halükarda faili mutlak olarak, fiilini yaratan Allah'tır. Ama fiilde kişinin nefsi sorumludur ve günahın karşılığı da kişidedir. Çünkü nefsini istenilen şekilde temizlememiştir. İlim irade kudret senin elinde, nefsini istenilen istikamette temiz et denilmiştir ki, Allahın fiilleri sende, nimete erenlerin fiiliyatı gibi zuhur edip nurun tecellisi en mükemmel şekilde açığa çıksın. Ama ne çare ki, et kemik benden de gözünü açan insan, lahuti âlemden kendisine kadar gelen ruhun farkında olmayarak, nefisini et kemik bedenine isteklerine terk edip, bunun da farkında olmayarak, kendisini doğru yol üzerinde sanıp günlerini tüketiyor.

Olaya bir örnekle yaklaşalım, lütfen örnekteki manayı alın ve örneği bir kenara koyun; makineye göre enerji biçim alır. Buzdolabında buz, sobada ısı olarak zuhur eder. Ama enerji aynı enerjidir. Nefsini büründüğün şekilde Allah'ın nuru sende esma kuvveleriyle işaret edilen manalarla zuhur eder. Yapan Allah'tır, sorumlu sensin. Çünkü sana verilen ilim irade kudret ile nefsini temiz etmedin ki, Allah nuru senden sana nimet verecek şekilde zuhur etsin.

Az düşün, sen bir makine gibisin. Yaptığın ayar gibi Allahın nuru senden tecelli eder. Onun için tüm ameller ve tüm zikirler, nefsimizin sahip olduğu terkip değişsin ve tecelli ayrı olsun diye yapıyoruz. Her halükarda ortaya çıkan gene de

Allah'ın yaratmasıdır. Allah her şeyden münezzehtir. Her şey onun içindir. Hem örneğin başında bahsettiğim gibi, bu örnekten kasıt içindeki manayı almaktır. Yoksa hâşâ Allaha enerji demedim.

Olaya yaklaştırmak için örnek verdim. Asla Allah enerji değil, enerjiyi var eden Allaktır. İşte kişiye kadar uzanan her yaratım, direk lahuti âlemden kişiye kadar uzanmaktadır. İnsan da yeryüzünde Allah'a halife olduğu için, yeryüzünde tecelli eden tüm manaları özünde barındırdığı için, ona lahuti-den yeryüzüne uzanan tüm manalar sirayet ettiği için, insana ruhumdan üfledim diye tarif konulmuştur. Yoksa Allah'tan ayrılıp insanın içine yerleşen, Allah'tan bir parça mevzubahis değildir. Bunu böyle düşünmek Allah'ın zatına yakışmayan bir haslettir.

Olayı az daha detaylandırarak istifadenize sunalım. Allah'ın doksan dokuz esması vardır. Bunlara kuvve veya meleke veya nur yani enerji dalları da diyebiliriz. Buraya esma âlemi denir. Ayrıca ceberut âlemi de denir. Sıfat âlemi ise, ara âlemdir. Sonrası lahuti âlem dediğimiz zat âlemdir. Aslında burada zat âlemi dahi dediğimiz mutlak zat değildir. Burada zat âlemi dediğimiz, Allah'ın mutlak nurunun ta kendisidir. Yoksa onun zâtı değildir. Zaten onun zâtı dediğimizde, tüm kavramlar düştüğü gibi, lahuti kavramı da düşer. Bizim yapımız tüm varlıkların yapıları gibi, esma âlemi dediğimiz ceberut âleminden zuhur eder. Zuhur eden tüm kuvveler onun kuvveleri olduğu için Allah yaptı deriz. Yoksa hâşâ Allah şey değil, her şey onun içindir. Allah zâtı ile hiç kimseden tecelli etmez, ama Allah nuru ile yaratımını devam ettirir tüm yarattıklarıyla.

Biz Allah'ın kuluyuz. Allah'ın nuruyla bizden zuhur ettiği kendine ait manalarla var edilmişiz. Allah Ekberdir insan ise,

onun dokundurduğu mana terkihi ve ruhundan üfleyip sanal benlik verdiği kuludur. Eğer bizden zatı olarak tecelli etseydi, o zaman varlığımız onun için vacip olurdu. Bu da ona kayıtlama olduğu için muhaldir. Sadece Hu adıyla işaret edilen mutlak hüviyetin nuruyla nurlandırdığı seyir mahalliyiz. Yani Allah ismi müsemmasını kendine seçip ayna ederek, zat, sıfat, esma ve efal ile kendindeki gizli hazineyi seyir ettiği gibi, insanı da kendisine yeryüzünde halife yapıp, yani kendine ayna içre ayna veya müsemma içre müsemma yapıp, insan ile de zat, sıfat, esma ve efaletin seyrini oluşturur.

İşte burada bahsettiğimiz zat dahi onun mutlak nurudur. Yoksa onun zatının kendi değildir. Öyle olsaydı, kendisine kısıtlama olurdu. İnsan ile oluşturduğu seyir kişide idrak edilen nuri muhammedinin zuhuratı kadar olduğu halde, Allah ismi müsemmasıyla yaptığı seyri sonsuz ve sınırsızdır. Biz okuduğumuz salâvatlarla nuri muhammediyeye kendimizi aynalama yaptığımız için, bizdeki seyrin kuvveti de artıyordur. Onun için de, ayeti kerime ile bizden salâvat okunması istenmiştir.

Burada şunu kesinlikle unutmayalım; insanla seyir ettiği zat, sıfat, esma ve efal, bize göre olan zat, sıfat, esma ve efalettir. Ona göre ise, insanın oluşumu esma mertebesinin zuhurudur. Esmâ mertebesinin zuhuru insanın varlığı için zat olmuştur. Ama buna üflenen nefes ile zatı olduğu esma mertebesini geride bırakıp lahuti seyre dalabilir özelliğe kavuşturulmuştur. İşte bu seyre dalış onun varlığının zati olduğu anlamına gelmez. Çünkü bu hissediş, ona üflenen ruh nedeniyedir. İşte o ruh yeryüzü meleklerinde olmadığı için, insan Allah'ın yeryüzü halifesi oldu. İşte o ruh ile insan, mutlak hüviyet için kendine seyir oluşturdu.

İnsana üflenen ruh ile insan için sanal benlik oluştu. Benliğin sahibi kişiden içeri olan mutlak sahibidir. O yüzden yaptığımız ameller ile, bencilliği ve bir yerlere varmayı terk ederek yapmalıyız. İşinde başarılı olanlar, zaten terfi edeceklerdir. Bu Allah'ın yaratılış kanunu gereğidir. Unutmayalım ki, terkimiz kadar yükseliriz. Sahiplendiğimiz kadar da alçalırız.

İşte onun için de, Allah'ın kulu olarak varız, asla ve asla Allahın tecelligahı olarak değil. Ama Rabbin tecellisi kulda görünür olabilir. Çünkü kişinin rabbi, onu oluşturan Allah'ın esma kuvvelerinin terkiibinden başka değildir. Yani esma mertebesidir. Olayın hakikatini göz ardı eden Hıristiyan âlemi Hz. İsa'yı Allah'ın oğlu yaptılar. Gaflet ve dalalette olan başkaları ise bazılarını küçük Allah yaptılar. Şirk batağına batıp bunun adına da vahdet veya tevhid dediler. Ya ne alaka vahdet veya tevhid. Bu düşünce şirkin en alasıdır. Nefis çok nazik olarak üflenen ruhtan varlığını almıştır. Varlığı lahutinin terennümüdür. Kendini ayrı diyarda bulduğu için garip kalmıştır.

Koç, koç olduğu haliyle lahutiye ye geçemez. Onun yanşıyan nurunu göremez ve hissedemez. Geçmesi için Kurban olması şarttır. Lahutiden konuşan konuştu işte. Konuşamayan sataştı hem savaştı işte. Ey insan duy işte lahuti sesi, odur sende rabbinin nefesi, et kemik bedeninin zevki nefsin hevesi, senden yükselsin hakikatinin gür sesi. Sidret-ül münteha ceberut âleminin ta kendisi. Orada melekût bitmiştir. Orası öz cevher ile halkın buluşma noktasıdır. Sıfat ve esmanın tekvinde buluşma noktasıdır. Hem tekvinin çıkışı melekûtun başlangıcıdır. Ötesi lahutidir. Seyri insan için müsaadeye açıktır. Gayrı kapalıdır.

Akleden Kalp ile Amel Edelim

İnsan insanlığını unutursa, hayvandan çok daha aşağılara düşer. Çünkü hayvan, yer içer çiftleşir ve yüklü olduğu programın tıpatıp aynısını yaşayarak geçer gider. İnsanda akıl melekesi olduğu için, daha değişik yer içer çiftleşir ve uyur. Hangi hayvan yumuşacık yataklar üretip üzerinde uyur. Hangi hayvan, türlü yiyecekleri pişirir kavurur önüne kor. Hangisi türlü türlü meşrubat üretir veya hangisi çay içer. Hangisi en umulmadık şekilde çiftleşir. İşte hayvan sadece doğası gereğini uygular. İnsan ise, insanlığını unutursa, düşer de düşer. İşte akleden kalp ile iman eden kişi, sadece Allah'ın huzurunda eğilir ve onun azameti karşısında secdeye varır. Rabitasını direk Rabbine yapıp gayrından yüz çevirir. İşte mutlak İslam bize bunu emreder. Ayet şöyle der; ona raina yani çoban demeyin. Ama ona nazır yani gözetmen deyin ve onu dinleyin. İşte Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimize gözetmen olarak bakan, onu örnek alıp

gelişir. Onu çoban olarak gören ise, onu bedensel olarak dünya gözüyle göremediği için, birilerinin lakırdısına aldanır, iki tatlı sözüne bakıp sürüsüne katılır. Öylece mutlak olarak rabbine olan kulluğunu unuttur.

Akıl her şeye ermez. Çünkü akıl, elindeki verilerden yola çıkarak bir yerlere varmaya çalışır. İman esaslarının künhüne akıl eremez. Çünkü hiçbiri için elinde somut deliller yoktur. Ama akıl bilir ki insan yaratılmış ve bir sonsuzluğa doğru uzanıp gitmektedir. Hem akıl bilir ki var olan hiçbir şey yok olmaz. Onun için akıllı kişiye iman şarttır ki, kendisine kurtuluş sunan, hem kendisine mutlak doğruluğu iletilen, fitrat ve yaratılış üzere konumlandırılıp pişmanlıksız olarak yürü-sün. Bu da ancak yaratıcının kaynağından verdiği bilgilerle gerçekleşir. Bu bilgiler ise, peygamberler vasıtasıyla yaratılana yaratıcısı tarafından sunulur. Bu sunumlara da akıl ermediği için, iman ile sarılır. İmanıyla gördüğü güzellikleri akılla besleyip öylece fiiliyatta bulunur. Çünkü ardından yürünmeyen iman kişiye bir şey katmaz. Kimse kendisini kandırmasın. İman, lafla iman ettim demek değildir. İman, hedefe varmak için hedefe ulaşmış kişiye inanarak yol yürümektir. Peygamberler hariç her insan hata edebilir. Ben babamdan veya hocamdan böyle duydum ve gördüm onlar hata mı eder diye düşünmek, yanlış bir görüştür. Çünkü ismet sıfatı sadece peygamberlere hastır. Gerisi hata edebilir.

Allah her insana akıl vermiştir. Birinin hatası varsa kıyamete kadar devam edilemez. O hata düzeltilir ve doğru yolda yürümeye devam edilir. Taassup insanın bilincini köreltir. Okumak, bilmek, sonra yanlışlığı doğruyu fark etmek, doğruyu uygulayıp yanlıştan uzak durmak, evet bunlar akıl işidir. İman ise bambaşkadır. Akleden kalp ile yaşayanlar, sırf akılla yürüyenlerce deli olarak bilinirler. Çünkü genel kanaat beş

duyu zevkleri uğruna akılı geliştirmektir. Akleden kalp ise, akıl melekesini iman ile buluşturup sonsuzluğa hazırlık yapar. Kişi akıyla istediği kadar ilmi çalışma yaparsa yapsın, imansız bir akıl yok olmaya mahkûmdur. İman güneş gibidir, akıl da ay gibidir. İmanla donanan akıl asla bitmez. Güneş kaybolursa ay ışıldaması devam eder. İmanla buluşmayan gönül kısır akıldan çıkamaz, eline alır sazı, çalır kendisini tatmin eder. Ama ne diyelim takdire gönül razı. Çünkü takdir edildi ki, akıl imanla buluşmazsa, kendi etrafında döner de ötesine adım atamaz. Bu onun emridir her an dokunur bizde. Bu dokunuşa uygun yazılıyor alındaki yazı. Onun emri olmasaydı yapamazdık tek kazı. Böylece seyirde buluşarak geçiririz kışı yazı.

Güneş batıdan doğacaktır hakikatinin manevi manası da şudur. Akla karanlık olup iman ile teslim olduğumuz ilmin hakikatlerine, akıl ile fark edilecek şekilde somut olarak ortaya konulduğunda, inanılacak bir şey kalmayacaktır. Çünkü iman görünmeyen şeydir. Görünen için iman gerekmez ki. İşte güneşin batıdan doğması demek ilminin gerçeklerinin aklın tespit etmesine denir ve o şekilde sembolize edilmiştir. İmanın gerçekleri akıl tarafından seyir edildiğinde tövbe kapısı kapanacaktır diye de anlaşılabilir. İman şahtır, akıl vezirdir. Yüz saidin çözemediği muammaya soyunmak, elbette akıl kârı değildir. Akıl asla çözemez. Aklın ötesine geç ve adımları izle. Sâkın fikir yürütme, yoksa adıma basamadan düşersin.

Akıl kendisine sunulan şeyin somut örneğini aradığı için Kur'an da Allah, birçok konu gibi örneğin, cenneti de anlatırken dünyamızdan örnekler vererek anlatır. Cennetin misali şöyledir der. Çünkü akıl elindeki doneleri görür ve ona göre karar verir. O yüzden de cennet dünyaya benzetilerek anlatılmıştır. Başka yerde de cennet öyle bir şeydir ki, ne

olduğu insanın hatırına bile gelmemiştir, der. Birçok sırrı mukaddesi sırf akılla anlamaya imkân olsaydı, nefsin bedensel isteklerine dayanan isteklerini öldürmek, olayı idrak etmek isteyene vacip olur muydu? Çünkü akıl, nefsin görsel isteklerini benimser. Onun için iman önde olacak ve akla yol açacak ki, akıl içinde bulunduğu durumu imanla fethederek ilerlesin ki görsel illüzyondan çok, hakikatini ilgilendiren konular, yaşamının ön planında yerini alsın. Kişide nefsi emarenin bedensel isteklerinin ölümüyle ve nefsin hakikatine doğru iman etmesiyle bilinç tırmanışa geçer. İmanı takip eden akıl, kişi için ileri ve hatta çok daha ileriye inşa eder. Zekâyı takip eden akıl ise anını tanzim eder. Haydi, Bismillah de imanla aklını zekâyla süsle ve bir ağaç gibi yüksel.

Varlıklar içinde yönlendirici akıl sadece insan ve cinde mevcuttur. Diğer varlıklarda zekâ ön plandadır. Tüm âlemler yokluğunu bilerek fena dairesinde Allah der. İşte buna tesbih denilmiştir. Ama insan ve cinde bununla beraber, ubudiyet de istenmiştir. Çünkü insan ve cinde imanın kontrolünde oluşabilen akıl, fikir ve izanın yönlendirdiği bir yaşam alanının tesis edilmesi dilenmiştir. İşte buna da zikir denmiştir. İslam dini Allah'ın sonsuz ve sınırsız kudreti ile var ettiği kanun ve nizamının adıdır. Bu kanun ve nizamdan insanı ilgilendiren kısmını insanlara görevlendirdiği nebi ve resullerle yani peygamberlerle bildirmiştir. Allah yarattığı kanun ve nizamını idrak edip en güzel şekilde onunla uyum içinde yaşamak için de insana akıl, fikir ve idrak vermiştir. İnsana akleden bir kalp ile kendisine sunulan vahye uyulmasını istemiştir. Çünkü insan, kendisine bahşedilen akıl sayesinde birçok varlıktan üstün kılınmıştır.

Yeryüzünde İnsan ve cinlerin dışındaki varlıkların geneli Allah'a fena dâhilinde ibadet halindedirler. Tümü adeta aşk

ile rabbine bağılı olup adeta programlanmış bir android robot gibi döner dururlar. İşte insana tüm bunlardan öte, kendisine rabbi tarafından talim edilenler doğrultusunda akıl ve fikir ile halife kılındığı yeri mamur edip kendisini geliştirmek mükellefiyeti verilmiştir. İşte insanlığın gereğı olan akleden bir kalp ile iman istikametinde fikrini kullanıp içsel ve dışsal dünyasını mamur etmek yerine, kalbini imani akıldan yoksun edip sırf fena bakışıyla hareket ederse, kendisine zulmetmiş olur. Böylece Allah'ın emanetine sahip çıkmamış olur. Çünkü Allah, bizden iman dâhilinde akleden bir kalb istiyor ama kendisini fenaya kaptırıp düşüncesiz bir şekilde duran akılsız bir kalb istemiyor. İman nazarıyla akleden kalb, olaylara ve dünyaya gerektiğı şekilde muamelede bulunur. Ama iman dâhilinde akletmeyen kalp ise, kendi etrafında döner dolaşır ve vardığı bir nokta da olmaz. İman bakışıyla akleden kalp, huşu içinde rabbiyle ve rabbinin düzeniyle hemhal olup yaşar. İman dâhilinde akletmeyen kalp ise, döner durur seni seviyorum Allah'ım der ve kendisini mutlu hissederek nefsin heva ve hevesiyle günlerini tüketir.

Çok önemli bir noktaya da dikkati çekelim; tüm sömürü güçlerin kişiyi etkisine alıp sömürmek namına kullandıkları kavram ve ana rantın şifresi maalesef sihirli sözcük olan aşkıdır. Akıl kenarda dursun ve sen körü körüne bağlan şeklinde gerçekleşir. Böyle bir şey dini İslami mubinde asla yoktur. Hem unutmayalım ki, imanın hakikatlerini akıl ile kavramak mümkün değildir. Çünkü akıl beş duyu ile görünen şeyleri birbirine bağlayarak sonuca ulaşır. Beş duyu ile algılanması mümkün olmayan şeyleri illa akılla tespit edeyim diyen ise, kaybeder. Çünkü akıl eremediğı için inkâra sapar. Akıl, kapasitesi dışında kalan şeyleri hissedemez ve akılı buna zorlamak ise, akla zülüm olur. O yüzden Hz. Muhammed

Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin teklifi iman iledir. İman, Allah'ı hissettirerek aklın alanına sokar. Cennet, cehennem ve öldükten sonraki tüm hallerde öyledir. Öylece insan, akıl ve iman dâhilinde sömürülmeden Allaha kulluğunun farkındalığa kavuşarak özgür birey haline gelir. Esas özgürlük, Allah'a olan kulluğun idraki ile kişide oluşur.

Bunca yaratım boşuna mı? Kendine göre sadece burada yaşayacak ve ölümlle toprak olup gidecek. Tamam, eyvallah da... İnsanın hizmetine sunulan dünya ve içindekileri kim sundu? Elmayı, armudu, kirazı kim insanın damağına göre donattı? İneğı, koyunu, deveyi, tavuğı kim sakin etti de sahibine itaatkâr birer canlı oldu? Arıyı kim bal yapması için görevli kıldı? Dünyayı, ayı, güneşini ve tüm fezayı kim var etti, niye var etti? Tüm her şeyin içinde yer aldığı gökler ve yerleri kim var etti ve nerede var etti? Peki, tüm bunları var edip düzene sokan bir var eden varsa ve o var eden insana bir görev vermişse ve bilimin tespit ettiği gibi ölümle insan yok olmayacaksa, ölümden sonrasını insan merak etmez mi? İman edene yobaz deyip kendimizi ölümden sonraki yaşama hazırlıkta geri bırakırsak bize yazık olmaz mı?

Ölümden sonraki hayata inanmayan için her şey serbest olur. Eğer biri dese ki, ben ölümden sonraki hayata inanmam ama dünyalıktan koparacağını koparmazsa, o en bühl kişidir. Nasılsa ona göre ölüm ötesi yok, o zaman doya doya dünyanı yaşa dersin. Madem hiçbir insanın içi buna el vermiyorsa, o zaman özün sana hitap eder. İşte duy özünden sana seslenip seni kötülükten uzak tutmak isteyen vicdanın sesini. Varmış gibi inanıp yokmuş gibi yaşama hayatını. Bil iman ve amelin ayrılmaz bir bütün olduğunu. Rabbimiz en veciz şekliyle Asr süresinde, iman ve amelin birlikte insanın kurtuluşuna vesile olacağını açıklıyor.

Kur'an'da iman ve amel arasına "vav" atıf harfi yani "ve" bağlacı bırakılarak iman ve amel sürekli beraber zikredilir. Bağlacın gayesi ise şudur; orada zikredilen kaç kavram geçiyorsa, olayın gerçekleşmesi için o kavramların tümü eşit derecede kişi için gerekli olduğu hakikatidir. Nasıl ki sütün yoğurt olması için süt ve maya gereklidir. İkisi de ayrı şeylerdir ama yoğurda ulaşmak için biri olmazsa diğeri de olmaz. İşte Kur'an'da bir birine "ve" bağlacı ile bağlanan her kavram, sonuca ulaşmak için lazım olan temel öğelerdir. İşte bu temel öğeler uygulandığında, hedefe doğru bir şekilde ulaşılır. İman amele yönlendirir. Amel ise, imanın içeriğini hissettirip içindeki tada ulaştırır. İman ve amel koordineli olduğunda kişi için kurtuluş reçetesi olur. Çevrenin şartlandırması seni yoldan alıkoymasın. Nefsi emmarenin ve şeytanın tennümleri seni çalışmaktan geri bırakmasın. Sen zaten kendi halinin ne olduğunu bilirsin. Kişi nefsi emmarede olsa bir farkındalığı başlamamıştır. Yani ölü zaten yaptığı amelin farkında değildir. Farkındalık başlamışsa, çoktan emmare nefsi geçmişsin.

Nefsi emmare üzerinde etki eden bir sen varsın ve nefsi kendin sanmışsın. Nefis üzerinde irade sahibi bir benliğin vardır. Nefis ise, sahip olduğu beden dâhilinde benliğini yönlendirir. Nefis iyiliğe ancak ıslah olursa yönlendirir. Yoksa kötülüğe yönlendirir. Kötülük dediğimiz et kemik bedenin dürtüleri veya ruh yapının dürtüleridir. Sen ikisi üzerinde de kuvvet sahibisin. Nefis sendeki rububiyetin baskın gücünden açığa çıkar. Rububiyet alanın değiştikçe, nefsin isteği de değişecektir. İstek, senden senin içsel dokunuşuna göre zuhur eder. Sen yöneliyorsun ve o isteğini yapıyorsun veya yapmıyorsun. İşte buradaki sen demek ki nefis değilmiş, sen nefis üzerinde tasarruf sahibisin. Sen ruhundan üflenen bir

nefessin ve özlüğün kendinden kendine seyir ederken, nurundan nur almış bir bireysin. Sen zatın nurundan öz hüviyetini aldın ve senin tarifin yoktur.

Ama sen o değilsin. Çünkü o derken maksadımız onun mutlak zatıdır. Sen ise, onun zatının yansıyan nurundan varlığının farkına vardın. Ama farkına varışın nuri muhammedinin bir şulesinde gözünü açtığı için, kendisini onunla kayıtlı bulmuştur. İşte tutunma yerin olan nefisinden gelen istekleri kendi isteğin zannedersin. Nefisle bütünleşirsin. Onun için de nefsi ıslah ile emniyette olursun. Veya ruhi isteklerini yüceltip nefsin isteklerini oraya yükseltmekle emniyete girersin. Nefsi ıslah için çilehanelere koyup frenlemek suretiyle ruhun emrine veren yollar olmuştur. Bizim yolumuz ise, ruha dokunup nefsin onun üzerinde konumlama alanı bulamaması prensibine dayanır. İşte yaptığımız zikir ve rabbe rabita gerçeği buna dayanır.

Yakin/يقين (ölmeden önce ölüm) gelene kadar ibadete devam esastır. Yakın/يقين geldikten sonra ise, ubudiyet başlar. Ubudiyet yaptığın amelden tat alıştır. Yoksa terk ediş değildir. Terk eden terk edilir. Bu kesin hakikattir. İnsan cennette “ek”siz yaşıyordu. Ne zaman ki dünyaya indi “ek”ler onun yaşamını biçimlendirdi. Tüm gelen “ek”ler nesilden nesile aktarılacak geldi. Hayatına kattığı “ek”lerden bazısını kişinin fitratı korusun diye Allah emretti. Bunlar emir ve nehiy, yani farzlar olarak insan yaşantısında ana gelen “ek”ler olarak yerini aldı. Ama insanlar ana “ek”lemelere bozulmalar koyunca, Allah yeni bir peygamber göndererek düzenledi veya eskisini yenisiyle güncelledi.

İnsan yaşamına giren bazı “ek”ler Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin yaşam alanında

daha bir paklama için, işlemiş oldukları “ek” amellerle bize kadar süregelen “ek”ler arasında yerini aldı. Bunlara sünnet denilerek yaşam alanı içinde gelen “ek”ler olarak yerini aldı. Hayatımızda olan ve bize kadar gelen “ek”lerden bazıları ise yöresel halkın içinde oldukları şartlar nedeniyle oluşturdukları gelen “ek”lerdir. Bu gelen “ek”ler eğer Allah’ın farz ettiği hükümlere muhalif değilse, uygulamasında bir mahsur yoktur. İşte tüm “ek”ler bizim orijinalimizle buluşturmak üzere yapılan önerilerdir. Nuri muhammedide var olan esas nurla nurlanmak için sunulan yaşam tarzlarıdır. Uyan kişi er veya geç uyanır. Uymayan uykusunda dolanır. Kendisini uyanmış sanır. Öylece heba olanlar arasında yerini alır.

İlmi donanım ile donanım yapıp ilmiyle kurtulacağını sanıp amele sırt veren kişi, en büyük mahrumiyeti yaşar. Öğretmen öğrencisinin yaptığı tüm amelinin aynı sevabını alır hem öğrenciden de bir şey eksilmez. Öğrenci de kaç kişi yetiştirse, aynı olay onun içinde geçerlidir. Yoksa o kadar hizmet ehli boşamı karşılık beklemeden hizmet etti? İşin iç yüzünü biliyorlardı. İşte sizde bu yazıyı okuyarak şu hadisi hatırladınız. “Kim benim bir sünnetimi ihya ederek insanların onunla amel etmelerine vesile olursa, o insanların kazanacağı sevaplardan hiçbir şey eksiltmeden onların sevaplarının bir katını almış olacaktır. Kim de bir bidat icat ederek onunla amel edilmesine sebep olursa, o bidat ile amel edenlerin yüklenecekleri günahlardan hiçbir şey eksiltmeden onların günahlarının bir katını yüklenmiş olacaktır.” (İbn Mâce, Mukaddime, 15)

Kimse kendisini bir şey zan etmesin. Dünya kulluk yeri ve kulluğun gerektirdiği ameller ve sınavlar devam ediyor. Hangi kul en güzel ameli işler diye oluşturulan sınav salonunda gözetmen olan nefsimiz bizleri gözetliyordur. Zaten hesap görücü olarak nefsimiz bize yetecektir. Nasibi veren

belli ki, o da bize bizden yakın olup bizle tecellisinin şuleleri zahir olup görünen rabbimiz. Bize de hamd etmek düşer ki elimizdeki her nimetin hakkını verelim. Böylece nimetin mutlak değerlendireninin Allah olduğuna bizzat şahit olup imanın tadına varalım. Hamd olsun Allah'a her demde ve her halde... Bizi var etti ve mühlet verdi ki kendimizi düzeltebilelim. Ta ezelden ebede her anda ve "hal"-de Allah'a hamdu senalar olsun. Bilelim ki her kul her ameli bizzat kendine yapar. Allah'ın hiçbir amelimize asla ve kat'a bir ihtiyacı mevzu bahis değildir. Allah'ı tanımak ile Allah'ı sevmek birbirleriyle doğru orantılıdır. Bu orantı nazariyesi ile amelde yoğunluk, kişiden açığa çıkar. Kişiye saracak bereket, işlediği amelin de gizlidir. Gerisi laf lakırdısıdır. Şu hadisi şerifi hatırlayalım; "Ey Allâh'ın Rasûlü olan Muhammed'in kızı Fâtıma! Allah katında makbul olan sâlih ameller işle! Aksi hâlde, babanın peygamber olduğuna güvenme! Çünkü ben, kulluk yapmadığınız takdirde sizi Allah'ın azabından kurtaramam!" (İbn-i Sa'd, II, 256; Buhârî, Menâkıb, 13-14; Müslim, İman, 348-353)

Onun için babası veya soyu-sopu ile övünene "sana selam" deyin "gülümseyin" ve "oralı olmayın, yolunuza devam edin. Çünkü her bireyin ameli kendinedir. Namaz kılıp Allah'a yönelen Allah'la olur. Oruç tutan, orucun akşamında kadrini yaşar. İmanlı insan hep samimidir. İman ve amel bir elmanın iki parçasıdır. Arkadaşına zulmeden veya suyunu içtiği çeşmeyi taşla dolduran asla iflah olmayacaktır. Bilelim ki sadece iman ettim demek insanı kurtarmaz. İmanın fiile dökülmesi şarttır. Batan gemide yolcu istediği kadar kaptana inansın. Eğer ki, can yeğli giyemezse suya batar. Kaptana inancı onu kurtarmaz. Bildiğimiz hakikatleri gücümüz nispetinde insanlıkla buluşturmakla mükellefiz.

Şu hadise kulak verelim; “Kim bir kötülük görürse, onu eliyle değiştirsin. Şayet eliyle değiştirmeye gücü yetmezse, diliyle değiştirsin. Diliyle değiştirmeye de gücü yetmezse, kalbiyle düzeltme cihetine gitsin ki, bu imanın en zayıf derecesidir.” (Müslim, Îmân 78. Ayrıca bk. Tirmizî, Fiten 11; Nesâî, Îmân 17) Kim ne yaparsa yapsın haktır veya hakkıdır ve saygı gösteririz sözü imansızlık sözüdür. Haram olan bir fiili işleyen kişiyi düzeltme imkânı yoksa o fiilden nefret edip uzaklaşmak ve kalbinde düşünceye dalıp “ben nasıl bu insana yardımcı olayım da bu kötü fiili terk etsin” planlarını yapmak, imanın en zayıf noktasıdır. Haramdan Nefret etmemek ve saygı göstermek ise, en büyük imansızlıktır. Günümüzde elle müdahale etmek kulluk görevlilerinin işidir. Dille müdahale etmek fitneye sebep olacaksa kalbiyle nefret edip uzak durmak en mantıklısıdır. Aman dikkat edelim de kalbimizde harama karşı nefret eksik olmasın. Yoksa gün gelir de bizde dalarız nefret etmediğimiz o günahlara.

Şu ayete kulak verelim; “Sizi Sakar’a yani dev alevli kuşatan ateşe sokan nedir?” Dediler ki: “Musallîn’den bilfiil namazı kılanlardan değildik!” “Yoksulu doyurmazdık” Nefsanî zevklere dalanlarla beraber daldık!” “Dini de ret ederdik!” “Sonunda yakîn yani hakikatle yüzleşmek oluştu!” (Müddesir süresi 42-47). A’ma olan Ümmi Mektum’a evinde vakit namazının kılmasına müsaade olmadığı halde, gözü gören ama imani akılla olaya bakmayanlar namaza teferruat gözüyle bakabiliyor. Ka’b İbnu Ucre (r.a) anlatıyor: “Resulullah (a.s) bana şunu söyledi: “Ey Ka’b İbnu Ucre,! Namaz burhandır. Oruç sağlam bir kalkandır. Sadaka hataları söndürür, tıpkı suyun ateşi söndürdüğü gibi. Ey Ka’b İbnu Ucre! Haramla biten bir ete mutlaka ateş gerekir.” [Tirmizî, Salât 433. (614); Nesâî, Bey’ât 35, 36, (7, 160).]

İman edip de güzel davranışlarda bulunanlar var ya, şüphe yok ki biz öyle güzel işler yapanların mükâfatını zayi etmeyiz. (Kehf, 18/30) imanın işe yaraması salih amele bağlıdır. Bu ayet ve hadislerden anladığımız gibi, amel olamadan bir yere varmamız mümkün değildir. Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz buyurdular ki: “Sizden biri içiyle dışıyla Müslüman olursa, yaptığı her bir hayır en az on mislinden, yedi yüz misline kadar sevabıyla yazılır. İşlediği her bir günah da sadece misliyle yazılır. Bu hâl, Allah’a kavuşuncaya kadar böyle devam eder.” (Buhârî, İman 31; Müslim, İman 205, (129). “İnsanlar: İnadık! Demeleriyle bırakılıp da imtihan edilmeyeceklerini mi sandılar?” (Ankebut 2) İman ile ameli ayırdılar, Müslümanları paramparça ettiler. Hiç akıl etmediler mi Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin hayatını? Hiç düşünmediler mi Kur’an ayetlerinde İman ve amelin yan yana geçtiğini? Temel esasların dışındaki emir ve yasaklar, yaptığımız kârimıza ekşiğimiz zararımızadır. Temel esasları yapmak kaydı ile kıyamet günü sevabımız ağır basarsa kurtuluruz. Günahımız ağır basarsa perişan oluruz. İmanın temel esasları ile İslam’ın temel esasları birbirlerine sıkı sıkıya bağlıdırlar. İkisinin oluşumu sonrası kişi Müslüman olur.

İslam’ın ana temelleri; kelime-i şahadet, namaz kılmak, oruç tutmak, zekât vermek ve hacca gitmektir. İmanın ana temelleri ise, Allah’a B harfinin kattığı anlam çerçevesine inanmak, meleklerine inanmak, kitaplarına inanmak, resullerine inanmak, son güne inanmak, B harfinin kattığı anlam çerçevesine kadere inanmak, hayrın ve şerrin Allah’tan geldiğine inanıp ölümün hemen akabinde de dirilmeye inanmaktır. Sen imanı kalbin inanması olarak bil. İslam’ı da imanın istikame-tinde itaat olarak bil. Lakin biri olmadan diğeri olmaz. İşte

Müslüman olmak ikisinin sonucun da oluşur. Bazen daha büyük olumsuzluğu engellemek için küçük olumsuzluk görmezden gelinir. Örneğin ölmek için domuz etinden ihtiyaç kadar yemek helalleşir. Cahil de laf atar niye domuz eti yiyor diye. Sonra da cahil açlıktan ölür. Âlim günahsız yaşama devam eder. İşte kişi, Kur'an'ı ruhuyla okumakla helak olmaktan kurtulur. Başımıza gelen her musibet bir hatadan ötürüdür. Bir zamanlar bir yerleşim merkezinde iki kişi helak olan Hz. Lut aleyhi s selam peygamberin gönderildiği kavmin ameli olan günahı işliyorlarmış. Allah helak ediyor o iki kişinin günahı yüzünden o yerleşim yerindeki tüm halkı. Toplumdaki her musibet bir günahattan dolayıcıdır. Günah olan amel, toplumca içselleşirse, o toplum helake yakın demektir. Dünya kaç yıldır var? İnsanlık kaç senedir, dünyada ne zamandan beri baş gösterdi? Kıyamet ne zaman kopacak? Ben ne zaman öleceğim? Gibi şeyleri bilmemiz bize bir şey kazandırmayacaktır. Dünyadan geçen her insan amelinin üzerine oturmaya gider. Bize kalan ise, kendi amelimizdir.

Tüm geçmişimizi silebilsek hiçbir hastalığımız kalmayacaktır. Tövbe de öyledir. Gerçek bir tövbe ederek geçmiş amellerimizi unutursak, ruhen tertemiz oluruz. En yalnız insan, kendi kafasında ve amelinde yalnız kalandır. Zaten konide zirveye yükseldikçe yalnızlaşırsın. Allah'ın yarattığı tüm âlemler, bir sistemdir gidiyor. Sisteme uyarsan sıyrılıp gidersin. Sisteme uymazsan arada ezilirsin. Olay bu kadar basittir. Buna uydum demekle, eğer uyduğun hatalı ise, seni kurtarmayacaktır. Uyan kişi, uyulunun tüm amelini elde eder, iyi veya kötü sonucuna ulaşır. Tüm uymalar da olay aynıdır. Bu işin lamı cimi yok. Örneğin yanlış namaz kılan birine uyarсан namazın fasittir. Ben şuna uydum ya rabbi kabul et hem de beni afet demek abesle iştiğaldır.

Ya Rab sen ne kadar da bizi seversin. Hem mükemmel yaratırsın, hem de mükemmel rızkı sunarsın. Hem yaratılış sistemimizi sunarsın, hem de yapılan uyumun esaslarını bildirirsin. Hata ile amel edeni rucu yaptığında affedersin.

Allah'ın yarattığı mahlûkatları arasından kime veya neye lanet okursak ondan mahrum kalırız. Bu Allah'ın değişmez kanunudur. Hele hele vakit ve zamana asla okunmamalıdır. Bir sorun varsa kendimizde arayalım. Bulamazsak susalım ve sabır edelim. Mevla görelim neyer neylerse güzel eyler deyip müspet amelimize devam edelim. İyilik yapıyorsan bir aşama sonra karşılığını alacaksın. Kötülük yapıyorsan bir aşama sonra onun da karşılığını alacaksın. Allah kuluna asla zulmetmez, ama biz Allah'ın bıraktığı sınırlara riayet etmeyerek nefsimize zulüm ederiz. İşte olay kişinin ey Allah rasulu seni seviyorum demesi değil, bunun ötesinde Allah rasulunun bildirdikleriyle amel etmektir. Çünkü ilaç bilgisi hastaya yaramaz, o ilacı kullanmadıkça. Günah nefsi emmare doğrultusunda hareket etmektir. Demek hareket eden sen ise, apayrı ve tanımsızsın. Bazen normalde helal olan amel dahi, arınma yolunda terk edilir. Çünkü senin maksadın derununa yolculuktur. Sevap ise, seni nefsi emmareden uzaklaştıran her ameldir. İşte bildikleriyle amel edene Allah, bilmediklerini de bildirir. Ama konjoktüre göre yapılan amelin ihlâsla ve nefsi terbiye ile hiçbir alakası yoktur. Taklit budur işte. Yoksa arınmak için edindiğin amellerin içeriğini bilmesen de, sırf arınmak için yaptığın ameller taklit değil, arınma yolunun temel taşlarıdır.

Eskilerin “her şey aslına döner” sözü, bize şunu fark ettirir; demek ki, asıldan kopartan bir şeyler varmış. Kişi yaptığı amellerle “iyi veya kötü” aslından uzaklaşır. Yani ruhun ana çerçevesi başka şekilde pozisyon alır. Ne zaman ki, kişi yaptığı ameli terk ederse, ruhi yapımız ilk gününe döner. Onun

için Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz şöyle demiştir; “Yaptığınız amel azda olsa devamlı olsun” “Verimli toprağın yağmura doymadığı gibi, Mümin hayra doymaz” Aslında tüm ipuçları bize bildirilmiştir. İnsanın bir robot olmadığı ve kendisini, gene kendisine tanınan irade dâhilinde değiştirebileceğini anımsatmışlardır. Ana prensip şudur ki, ameline asla güvenme, ama iyi yolda olana da müjdenin yakın olduğunu unutma.

Bizden istenen önce iman etmektir. Sonra sıra amele gelir. Çünkü çok kişi var ki iman gönlüne girmemiş ama iman ehlinin amelini işler durur. Eğer ki iman kalbine girerse ameli boşa gitmeyecektir der Kur’an. Ya iman kalbe girmeden ölse, işte o zaman tüm ameli boşa gidecektir. İnsan İslam amellerinin içeriğini bilemeden tam iman ile babadan dededen gördüğünü uygulayarak ölse günahıyla ve sevabıyla üstlerine tabi olarak amelinin karşılığını bulacaktır. Ama araştırarak Allah’a yönelse, eğer hata ederse bir sevap alır. Hata etmezse iki sevap alır. Okuyup tefekkür etmenin karşılığı işte budur.

Hilkatte kardeşiz ey insanlık. Aynı anneden geldik. Aynı babadan türedik. Nedir bu kardeşin kardeşe çektiği. İşlediğin kötü emeller ve seni senden mahrum eden eylemleri kardeşin için de niye planlarsın. Kıyamette birbirimizin yüzüne nasıl bakacağız. Ayıptır ayıp. Orada ne mal var ne de güç. Sadece ameller konuşur orada. Allah’a götüren amelleri işlemeyenin sadece dile getirdiği tanıklığı geçersiz olacaktır. Çünkü iman ve amel ayrılmaz ikilidir. Aslında bu ikili, birin ayrı görüntüsüdür. İşte bu ayrılmaz birin getirisi olan nur veya nar, sonsuz huzur veya sonsuz elem olarak bizim olacaktır.

Unutma ki dünya bedenindir. İnsan dünyaya indi ineli rahat yüzü görmedi. Kavga kabil ile Habil arasında başladı.

Biri zalim diğeri mazlum ve hala dövüşler ve sövüşler. Dünyadan semaya uruç edersek, tüm kavgalar biter. Evet, insan indi dünyaya beden âlemine. Hatta esfeli safiline kadar insanını hapseden dünyalar insanı kuşattı. Esfeli safilinden çıkış iman ve ameli salihe bağlıdır. İlmikle amel etmeyenin Hz.Adem'e secde etmeyenden ne farkı var ki? Kitap yüklü merkep misali ne anlar okuduğunun içeriğinden.

Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimize küfreden veya küfredeni destekleyen veya muhabbet besleyen ve dibinden ayrılmayan dinini terk etmiş olur. Tekrar dine dönerse tüm ameli sıfırlanmış bir şekilde başlayacaktır. Namazı, orucu, nikâhı ve hacca gitmişse hacı silinir. Bunun lamı cimi yok. Allah'ın yarattığı nizamın dışları kimseye acımaz. Tedbirini almayan arada ezilir. İslam'dan bize yapılan her teklif ve yasak var edilen nizamın dışlıları arasında sıkışmamak içindir. Yoksa Allah'ın bizim amelimize ihtiyacı yoktur. Dilerim ki Rabbimiz, yaptığımız ameller vesilesiyle olayı okuma izni versin. Öylece hakka sarılıp gerekli yolculuğu devam ettirelim.

Ne hissedersen hissedelim bu dünyada amelden muafiyet hakkı elde edemeyiz. Çünkü et kemik bedende yaşıyoruz. Yer, iğçer, geri dönüşüm yapar ve uyuyoruz. Beden için bunları yaparken, ruh dahi ihtiyacı olan ibadeti bedenden elde etmek zorundadır. Yoksa erdiğimiz bilinç gider veya firavunlaşır ve kaydığımızın farkına bile varamayız. İşte kaydığımızın farkına varamamayı Kur'an, "kalbin mühürlenmesi" olarak tarif eder.

Ucub, yaptığı ameli görüp onunla övünmek anlamına gelir. Onun için ey nefsim; iyilik yap ama kendini yaptığına kaptırma. Kendini yaptığına kaptırmanın semeresi ucub olur.

Ucub, yaptığın tüm ameli yakar. Çünkü yaptığına bencillik katar. Yaptığın saf ve som olmalıdır. Bizi ötelerde kurtaracak ameller, anne karnı ile toprak karnı arasında değerlendirdiğimiz ömürdür. Bu ömür çok uzun gözükür ama gerçekten çok kısadır.

İlmi“hal” a değer vermeyen, Hal ilminden mahrum kalır. Namazın zahiri bilgileri ilmi“hal’a girer. Namazdaki miracı anlamak ise hal ilmidir. Kök aynıdır değil mi? İstediyin kadar sırları deruhte et. Eğer ki imi“hal”ın zahiri amelleri helal haram, farz vacipleri terk edersen, şeytanın oyuncağı olursun. Her şey “kalp”tedir ama “kalb”ı hazırlayan ise “kalıp”lardır. Kalıp yani beden ile yapılan amel “kalb”ı hazır hale getirir. İşte “kalb”ı hazır hale getiren hasletlere ilmi“hal” demişlerdir.

Dua bilfiil yönelimdir. Düşüncede başlar ve amelde sona erer. Dualarımızın kuvveden fiile çıkması ile günlük yaşantımız renklenir. İki kelime öğrendik diye allame mi olduk. İhlâs ile amel olmadıktan sonra allame olsak ne yazar. Ruhumuzun başlıca aracı olan beynimiz iki bölümdür. Cüz’i bir kısım melek tarafından ilk yüz yirminci günde açılır. Diğer çoğunluk kısım ise, yaptığımız amele göre her gün değişkendir. İşte bir elmanın iki parçası gibi olan iman ve amel ile atıl bırakılan kısımları harekete geçirip istifademize sunalım. Bilelim ki amel olmadıkça bilmenin faydası da olmayacaktır.

Kabre Giriş ve İlk Sorgu

Yaşamımız dünya, kabir, berzah, kıyamet, sırat, cehennem ve cennet diye sürüp gidecektir. İsrail aleyhi selamın birinci ve ikinci sura üflemeleri arasında oluşacak yokluk halinin, mutlak zat olan Allah tarafından seyri dışında, yani birinci surun üflenmesiyle tüm varlıkların Allah'ın ilmiyetine iade alınması ve ikinci defa surun üflenmesiyle tüm yaratılmışların yeniden varlıkla buluşmaları dışında kalan tüm süreçler, yani süreçler arasındaki tüm geçişlerde, asla bilinç kaybı yaşamayacağız. Tek bir yaşam ve ayrı ayrı boyut ve yaşamlar bizi bulacaktır.

Gerçeği çok kısa olan dünya hayatımız bir film şeridi gibi hayalimizde canlanırken, günler saniyeler gibi akıp geçmektedir. Gün geçtikçe insanı, kabir ve ötesinin korku ve heyecanı sarmaktadır. Bazı yolların gidişleri var ama dönüşleri yoktur. İşte dünya, kabir, berzah, kıyamet, cehennem ve cennete açılan yol, geri dönülmez bir yoldur. Olabildikçe hazırlıklı olarak Allah'ın rahmetini hak ederek ölüm ötesine

geçelim. Yoksa yalnız kalacağımız gibi, acıyanımız da olmayacaktır. Uyku ölümün kardeşidir der Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz. Yani ölüp kıyamete dek yaşanılacak hayat, uyku gibi bir şeydir. Rüyada oluşan tüm olumsuz fillere rağmen ölünmez. Tüm yiyilen yiyecek, içilen içeceklere rağmen tok olunmaz. Tüm geçen süreye rağmen rüyada uyku oluşmaz. Kabir hayatı bunun daha somutu olarak, yani buna benzer bir şey olarak hayatımızın ilerisinde hayatımızın bir parçası olarak önümüze gelecektir.

Düşünsenize, ruh berzah âleminde kıyamete kadar aslen hayali, bize göre ise asıl ve işin acı yanı, bizim meleki kuvvelerimizle oluşturduğumuz yaratıkların tacizine uğramak zorunluluğuyla kıyameti bekler olmamızdır. Tıpkı rüyada olduğu gibi, başımız sıkışınca başvurup yardım alacak kimsede yoktur. Çok korkunç bir durumdur. Bunu somutlaştırmak için şöyle bir örnek verebiliriz; birinin gözü önünde bir şeyi yiyip ona vermediğimizde, rüyada bize saldıran veya ısırın yılanlar görür veya köpeklerin saldırısına uğrarız. Çünkü karşıdaki kişinin bize yönlendirdiği nefsi istek melekesi, rüyada bize o şekillerde görünür olmuştur. İşte kabir azabı da bunun gibi bir şeydir. Tabi bunun çok çok daha bir somutunun bilfiil yaşanmasıdır. Bizim tüm meleki kuvvelerimiz orada suret almış ve bizimle baş başadılar.

İşlemiş olduğumuz günahlarla kirlettiğimiz som altın gibi tertemiz olan bilincimizi tövbe ile temizlemek her an farzdır ve Allah'ın emridir. Katıksız ve hanif olmak yani tevhidi tüm haşmetiyle hissetmek Allah'ın emridir. Anne rahmini terk ediş sureti olan günahsız ve temiz olan fitratı koruyup tertemiz bir şekilde dünyayı terk etmek ana amacımız olmalıdır. Çünkü dünyadayken temizlenmeyen kabir âleminde çok çile çeker. Kabirde temizlenmeyen cehennemde perişan olur.

Günah cehenneme rağmen temizlenmiyorsa ebeden cehennem mekânı olur kişinin. Rahimden aldığı ilhamla doğan çocuk misali merhamet sahibi ve üretken olalım.

Tekasür süresine dikkatle bakarsak birçok şeyi fark edeceğiz. Özellikle de kabrin ne olduğunu göreceğiz. Özetle bu sure diyor ki; çoklukla uğraşmak sizi oyaladı. Ta ki sizi kabre soktu. İleride bileceksiniz hatta bu bilmeniz ilmî yakın ve aynel yakın bir şekilde olacaktır. Şimdi düşünelim, çokluk hevesimiz bizi dünyada hep oyalayıp duruyor ve bu oyalama öyle bir hal alıyor ki, tıpkı toprağın bedene olan kabri gibi bilincimizin etrafımızda görmediğimiz kapalı bir sanal kutu oluşuyor. Ne yazık ki ruh bedeni ter edince, bu sanal kutu somutlaşarak ruhun kabir sandukası oluveriyor. Biz dünyada kulluk sınavında olduğumuzdan, etrafımıza ördüğümüz bu görünmez duvarlar bize gizli kalıyor, ta ki ruh bedeni terk edene kadar. İşte ölüncü bu duvarları canlı canlı seyir edeceğiz.

Buradaki melek sorularına gelem. Münker ve Nekir isimli iki melek bize sorular soracaklardır. Niye iki melek? Birlikte mi soracaklardır? Gibi sorular kişinin kafasını meşgul eder. Şimdi kalem döndüğünce yazalım. Dünyada var olan her oluşum ve her şey çift olarak yaratılmıştır. Sorulan sorular ise “rab”bin kim? Dikkat edin ki “ilah” sorulmuyor ki zaten “la ilahe İllellah” diyerek tüm ilahları reddetmişiz. Reddetmiş de acaba tek olan Allah’ın rububiyeti icabı terbiye olmuş muyuz? Nebin kim? Kelime-i şahadetteki gibi Rasul sorulmuyor. Kitabın ne? Deniliyor.

Aslında her an bu sorularla yüz yüzeyiz etrafımıza çektiğimiz sanal kabirde. Ruh bedenden ayrılınca, nasıl ki etrafımıza sanal olarak ördüğümüz ve görmediğimiz kabri göreceğiz, aynı öyle de hayatımız boyunca pozitif ve negatif olarak

ürettiğimiz melekeler iki meleğin yüzünde şekillenip bizimle amelimizi yüzleştireceklerdir. O iki meleğin veçhi bize ayna olacak ve amelimizin karşılığı olarak bize sunum yapacaklardır. Münker ve Nekir iki melek olup şekilleri amellerimize göre oluşacaktır. Yani Münker ve Nekirin görüntüsü her insana göre ayrı ayrı olacaktır. Münker ve Nekirin görüntüsü amelimize göre korkunç veya sevecen olacaktır. Münker ve Nekir'in sorgusuyla dünyadaki tüm yaşantımız gözümüzün önünden geçecektir. Rabbimizi yani terbiye edilişimizi seyir edeceğiz. Münker ve Nekir isimli melekeler hüviyet sahibi varlıklardır. Yani her biri bir melektir ve bizimle konuşacaklardır. Yani bu melekler, amellerimizin şekline göre süratlenip bilfiil bizimle konuşacaklardır.

Nebi sorulacak, yani Allah'ın son Rasulu olan Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin yaşantısı ile bizim yaşantımız karşılaştırmalı olarak gözümüzün önünden geçecektir. Allah'ın kitabı baştan sona tüm hükümler gözümüzün önünden geçecektir ve kararı nefsimiz verecektir. Ruhun bağımsız kaldığı ilk andan sonra Münker ve Nekir ile karşılaşması sonucu, eğer ki bu ilk sınamada nefsimiz dünyadaki karar ve uygulamalarımızın olması gereken gibi olduğuna şahadet ederse, cennete girene kadar tüm olumsuzluklardan emin bir halde kıyameti beklemeye koyulacaktır. Eğer ki müşahedesi olumsuz ise kâbuslar içinde kıyameti bekleyecektir.

Hız. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz, üç yılı aşkın Hira'da inzivaya çekildi. Daha sonra üç yıl süren nübüvvet devrinde de kendi kendine İslam'ı uyguladı. Ne zaman ki tam olgunlaştı, resul oldu ve ey örtüye bürünen kul, kalk ve uyar ayeti nazil oldu. Şimdi denebilir ki din olgunlaştı ve beklemeye gerek yok. Hayır, beklemeye gerek var. Neyi bekleyeceksin o zaman? Olgunlaşmayı ve yaşam haline getirmeyi

ki, zaten olgunlaşma kişide olur. Din zaten olgundur ve Allah'ın değişmez yasalarıdır. Olgunlaşmadan anlatırsan, “yapmadığın şeyleri niçin söylersin” Ayetinden bir tokat yersin.

Allah Resulü Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz, nebi olduğunda Allah'ın dini olan İslam hakkındaki tüm bilgileri, Cebrail'in O'nu üç defa sıkmasıyla kalbine ve şuuruna birinci elden vahiy adı altında aldı. Bu bilgilerin tümüne nübüvvet ilmi denir. Nebi, Allah'ın emir ve yasaklarını bizzat Allah'tan vahiyle alan kişiye denir. Vahiyle alınan ve nübüvvet ilmi dediğimiz ilimle Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz sorumlu olduğu gibi, her insanda o ilmi uygulamakla sorumludur. Çünkü nübüvvet ilminin getirisi, Allah'ın kanun ve nizamından insanı ilgilendiren esaslardır ve her insanı ilgilendirir. O ilmi vahiyle alıp bize ulaştırana ise, Allah Resulü denir. Bu kapı da Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizle son bulmuştur. Çünkü gerekli tüm ilim aktarılmış ve eksik bir şey kalmamıştır. Biz Allah rasuluna önce iman ederiz. Sonra iman ettiğimiz rasuldan edindiğimiz nübüvvet ilmini, yani onun sünneti seniyyesi olan yaşam tarzını uygularız. Çünkü direk yaratan tarafından bize ulaştırılan ve insanı ilgilendiren kadarıyla, yaratıcının sistem ve düzeni hakkındaki ilmi uygulamakla mükellef olmuşuz.

İşte mükellef olduğumuz nübüvvet ilmini hayatımıza ne kadar yansıttığımız, Münker ve Nekir diye suretleşip bize gözükken melekler tarafından bize sorulacaktır. Yani Rasullaha iman değil belki nebinin üç yıl boyunca uyguladığı ve yaşam tarzı ettiği nübüvvet ilmini ne kadar uyguladığımız bizden sorulacaktır. Çünkü birçok kişi Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin Allah rasulu

olduğunu çocuğunu tanır gibi tanır. Bilir ki peygamberdir. Ama inadından dolayı ret ediyordur.

İşte rasul sorulsaydı, tümü Muhammed derdi. Ama ne yazık ki risalet ve irsali değil, nübüvvet ve yaşam alanı sorgulanacaktır. Bu bağlamda zaten rab, nebi ve kitap aynı olayı anlatan bir bütünün ayrı ayrı taraflardan tezahürleridir. Çünkü Allah'ı ancak; rabbimizi yani terbiye alanımızı bize sunulan kitaba ve nebimizin bizzat uyguladığı yaşam alanına göre gerekli çalışmaları yaptığımız oranda tanır ve ona yakınlaşırız. Bu yakınlaşma kadar ünsiyet elde eder ve rububiyet dairemizi genişletiriz. Çalışmalardan mahrum olduğumuz kadar da rububiyet dairemizi daraltır ve dolayısıyla Allah'tan uzağa düşeriz. Böylece Münker ve Nekir'in sorgusunun iman ile alakalı değil, aksine ömrümüzün çalışma alanı ile yaşam tarzı edindiğimiz ile ilişkili olduğunu fark ettiğimizde, artık çalışmaktan geri durmayız. Bu fark ediş ile de çalışma sistemimiz ciddi bir şekil alır, hayatı değerlendirme tarzımız da değişir.

Olayı fark ediş adına rasul ve nebi kavramlarına az değinelim. Biz Kelime-i şahadette Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin risaletine şahitlik ederiz. Ama Kabir de Münker ve Nekir bizden nebi'mizin kim olduğunu sorgulayacaklardır. Farkını dilimiz döndüğünce yazalım. Nebi, Allah'ın yarattığı sistem ve düzeni hakkındaki tüm bilgileri Cebrail vasıtasıyla Allah'tan alıp bu bilgileri kendi nefsinde uygulayan, ailesine ve çok çok yakın dost ve akrabasına da uyguladığı yolu paylaşandır. Hem nebiler, ihtiyaç halinde nübüvvet sahibi olan rasullara yardımcı yani vezir olarak görevlendirilmişlerdir. Bunların genel çoğunluğu erkek seçilmişlerdir. Kadınlardan da seçilenler olmuştur.

Resul ise, kendi nefsinde yaşadığı güzellikleri bölgesine

veya tüm insanlığa tebliğ ile görevlendirilen nebi'lere denir. Nebi olup bu nübüvvet ilmini rasul olarak tüm insanlığa ulaştırmakla yükümlü olan nebi'lere sahife veya kitap adı altında kısmi veya kapsayıcı ilim kaynağı verilir. Bunlar sadece erkeklerden seçilmişlerdir. Çünkü rasul olanlar, kendi zamanlarındaki tüm insanlara imam olmuşlardır. Kadınların, kendi özel hallerinden dolayı, her an ve zamanda tüm insanlara imam olmaları mümkün değildir.

Sadece nebi olup ilerde rasul olmayacak olanlara nübüvvet bilgilerini nefesine veya nefsiyle beraber yakın ailesi ve yakın çevresine anlatanlara veya rasul olan kişilere vezir olarak görevlendirilecekler ise, yeni kitaplar verilmeyip daha önceki risalet sahibi nebiye nazil olan kitabı orijinal haliyle vahiy yoluyla edininip amel etmişlerdir. Yeni kitap verilen veya yeni kitap verilmeyip daha önceki kitabı yenileyerek insanlığa tebliğ için görevlendirilen nebilere rasul denmiştir. Rasul, irsal eden getiren ulaştırıcı aracı gibi manalara gelir. Çok kısır bir kavram olarak kalsa da Türkçede postacı ve Farsçada peygamber kavramları resul kavramına karşılık kullanılmıştır. Ama postacı veya peygamber kavramları biraz kısır kalır. Çünkü rasul, nübüvvet bilgilerinden bildiği ve uygulamasını yaptığı şeyi anlatır.

Yani bize ulaştırdığı ilmin ne olduğunu bilir. Ama postacı veya peygamber kavramlarının karşılığı ise, kapalı kutuyu sana ulaştırandır ve paketin içeriğini bilse de özümsemesine ve uygulamasına gerek yoktur. Bu manada Cebrail için bu kavramlar kullanılabılır. Çünkü Cebrail, nebi olan resul'e getirdiği bilgileri uygulama zorunluluğu yoktur. Ama ıstılahta peygamber kelimesi umumileştigi için, nebi ve rasul kavramlarına karşılık olarak halk arasında kullanılmada olup, nebi ve rasul dışında da kimseye isim olarak verilmez. Onun için nebi ve rasullara peygamber demenin herhangi bir mahsuru yoktur.

Aslında Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin Allah Resülü olduğunu Ebu cehil biliyordu. Hatta Ebu cehil bizden daha fazla onun rasulullah olduğunu biliyordu. İşte bilmek yetmez. Amel ve teslim olmak gerekir. Onun için biz namazda Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin risaletine şahadet ederiz. Ama kabire girer girmez Münker ve Nekir bizden nübüvveti yani nebimizin yaşam alanıyla uyumlüğümüzü soracaklardır. Ama üzülerek belirteyim ki biz, peygamber kavramı ile nebi ve rasul kavramlarını birleştirmişiz ve bu manayı anlamaktan mahrum kalmışız. Oysaki peygamber kavramı, hem nebi hem de rasul olan seçilmişler için kullanılan bir tabir olup, sadece nebi olanlar için kullanılması uygun değildir. Onun için de, peygamber kavramı sadece rasul olanlar için kullanılması gerekir.

Nübüvvet salt ilim ve ferdi uygulamadır. Risalet ise, uygulanan ilmin insanlara ulaştırılmasıdır. Bu konudaki ayetler bir bütün olarak tetkik edilirse, bu olay kolaylıkla fark edilecektir. Bu olayı daha iyi kavramak için Nas süresindeki üç kavrama az bakalım. Nas süresinde geçen üç kavrama odaklanarak olaya bakarsak, bambaşka duygulara bürünürüz. Burada Rububiyet, Melikiyyet ve Ulûhiyyet kavramlarının müsemmalarına sığınılması istenilmiştir. Bu üç kavram ile Allah'ın varlıkları üzerindeki hâkimiyetinin tüm yönleri anlatılır. Zaahir ve muin derler ulûhiyyet ve rububiyet makamlarına. Zaahir yani ulûhiyyet kavramları ile tüm âlemler de tasarruf eden odur. Muin yani Rububiyet kavramı ile tüm âlemlerdeki terbiye edici o. Melikiyyet kavramı ile de tek sahip ve yönetici o demektir. Yani insan Nas süresini okuyunca, tüm yönleriyle Allah'ı düşünür ve ona sığınır. Böylece kabirdeki sorulara çalışmalarıyla hazırlık içinde olur.

Münker nekir cevabın hazır olsun ki, kabrin cennet

bahçesi olsun. Böylece kıyamete huzurla kalkasın ki, sonsuzluğa uzanan yolda mutlu olasın. Belki de Münker ve nekir adlı melekler cenine gelen melekler olup her an gelmekte. Gelmeleri kişinin dünyayı terk anında somutlaşır bitecektir. Münker ile Nekir'in selfi çubuğu çok uzun olur, azaları kapattır, tüm hayatını kapsatır, tümünü kameraya yansıtır, Münker ve Nekir ile senden sana baktırır, nefse mührü bastırır.

Tekasür süresinde değinildiği gibi daha çok benim olsun düşüncesi bizi soyut bir kabrin içine koydu. Her an Münker ve Nekir çağırır ama duymaz etti. Münker ve Nekir rabbı, nebiyi, kitabı sorar, rabbın emriyle muameleyi, vahiy ile nazil olan nübüvvet ilminin fert üzerinde uygulanışı ve kitapla uyumlu yaşayışını sorgular, ama orali olmayız. Oluşturduğumuz melekelerin ölüm ötesinde bilfiil melek olduğunu müşahade edeceğiz. Kabirde Münker ve Nekir, cehennem de zebani, cennette ise huri ve gılman olarak bize gözükeceklerdir. İşte et kemik beden elden çıkınca, soyut olarak etrafımızda ördüğümüz kabir somutlaşır, sonrasında ise her insan Münker ve Nekir ile yüzleşir, nefsiyle dertleşir.

Uyur haldeki olan ve Kur'an'ın tabiriyle kabirlerinde olan kişi, derin dondurucu da donmuş suya benzer. Sıfır noktası olan erime noktası, kişinin Allah'ı anlamaya başladığı noktadır. Sıfır noktasını geçtiğimizde büyük bir kanaat oluşur. Bir bardak su ile bir tutam ekmek doyurmak için yeter artar bile. Gece kalkıp sessiz sedasız namaz kılma hissiyatı, sıfır noktasını geçenin içine doğar ve daha birçok belirtisi mevcuttur. Bazıları da buharlaşır. Bevlın sıçraması ve söz taşımak kabir azabına yol açar. Bunu anlamak için kabri iyi tanımak lâzımdır. Kabri iyi tanımak için Tekasür süresini iyi okumak gerek. İşte bu bevl sıçrama olayını anlamak için kabri iyi

tanımak gerek. Bize sıçrayan bevin sıçramaları, mana dünyamıza sıçrayan ve kirleten dışsal kirler olduğunu bilelim.

Son durak dedikleri budur işte bedene, ne olur tüm olumsuzluklar girsin sinene, son bu işte, bas ayağı frene, selam olsun kabre selam ile girene. Kabre kesinlikle gireceğiz. Bedenimiz kesinlikle kabrine girecektir. Kabrimiz bazen toprak altı, bezen su, bazen hayvan midesi, bazen yanan toz, hayattaki kirli kayıtlarla birlikte capcanlı bir ruh. İstersen et kemik beden hiç kabre konulmasın veya yansın külleri havaya savrulsun. Sen zaten kabrini kendi elinle örmüşsün, arama başka kabir. Ama her gün kabirden kurtulmak için bir hakkımızı daha kaybediyoruz.

Ölüp dünyayı terk edenlerin bedenleri, gömüldükleri yerden yayın yaparlar. Çünkü o nokta aynı zaman da berzah âlemiyle ilişkili oldukları noktaldır. Ruhlarının sahip olduğu kuvvete göre iyi veya kötü enerji yayarlar. Dünyanın içindeki pozitif ve negatif ley hatlarındaki enerji gibi kişinin kabri o şekilde yayın yeri olur. Yani nurani yayın yapan zevatlar mevcut olduğu gibi zulmani yayın yapanlar da mevcuttur. Bazı insanların bedenleri Kâbe'nin altındaki nur gibi etrafa nur yayarlar. Öyle ki eğer dünyamızı terk etseler de bedenlerinden nur yayılımı devam eder. O yüzden peygamberlerin, sahabelerin ve evliyanın kabirlerden istifade edilir.

Bunun zıttı olan negatif enerji yayanlarda mevcuttur. Daha dünyadayken sohbetlerinde az oturduğunda ruhunda sıkıntıyı hissedersin. Onlar öldüklerinde, onların kabirleri de zulümat yeri olur. İşte küfürle ölen kişilerin kabirlerinde oturmamak ve üzerinde beklememek gerekir. Yoksa iyi insanların kabirlerinden nur beslemesi yaptığın gibi, kötü insanların kabrinde durarak ta nur kaybı yaşayabilirsin.

Zat Sıfat Esmâ Ef'al

Görünen ef'al, görülmeyen esma, görülemeyen sıfat, görülememesi dahi düşünülemez zattır. Bunlar dört âlemi anlatır. Konuya İhlâs suresi ile başlayalım. Bu süre Kur'an'ın en muciz surelerin başında gelir. Son-
dan başa doğru her ayet bir önceki kelimeyi açıklar. Şöyle ki; (قل)de ki; “(قل) kul/de ki” diye başlayan her ayetin muhatabı bizzat ümmetin her bir ferdidir. Buradaki “(قل) kul/de ki” fi-
li, emir kipidir. Allah her birimizin kendisini tanımamızı ister ve bu tanıma dillendirmemizi emreder. Allah bize bu su-
rede der ki, anlatılan her kavramı anla ve anladığını dile ge-
tir. “(هو) O” mutlak zata işaret eder. mutlak zat (الله/Allah) ismi ile kendisini bize tanıtmış ve Allah ismini bize ayna yap-
mıştır. Yani Allah ismini kendine özel isim olarak seçmiştir. (احد) bir tektir. (الصمد الله) Allah samed'tir yani bize kendini Allah ismiyle tanıtan zatta ne bir ekleme ne de bir eksilme
olamaz. Samed boşluk kabul etmez. Samed iç dış kabul et-
mez. Samed parçalanma kabul etmez. Samed bir tek olup,

zatına (Hu هو) İsmiyle işaret edilir. (يولد لم) Allah ikinci bir varlıktan türememiştir. (يولد ولم) Allah'tan ikinci bir varlık türememiştir. (أحد كفوا له يكن ولم) onun dengi misli benzeri yoktur, dolayısıyla bir tektir.

Allah, mutlak zatın kendisine seçtiği isim olup bütün sıfatları, isimleri ve isimlerin oluş prensipleri olan e'f'alı bu müsemmanın işaret ettiği mana dâhilinde, ilmiyle kuşatmıştır. Böylece Allah ismi celali, bütün sıfatları, sıfatların açılımı olan esmayı ve esmanın seyrinin somutlaşması için oluşan e'f'al alemini nefsinde toplamıştır. Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz; Sahih-i Buhari'de Ebu Hureyre Radyallahu Anh'tan rivayet edildiği gibi şöyle buyurmuşlardır; "Allah'u Tealanın doksan dokuz ismi vardır. Bu isimleri ihşa eden yani sayan ve söyleyenler, gerçekten cennete girerler". İhşa eden sayan ve hayat veren anlamlarına gelir. İhsanın bir anlamı da diriltmek demektir. Nerede dirilteceğiz? Tabi ki dağda taşta değil öncelikle nefsimiz de dirilteceğiz. Elbette dağda da taşta da seyir edeceğiz, ama nefsimiz de dirilteceğiz. Nefsimizde dirilteceğiz ki, dağda ve taşta seyrine kavuşalım.

İnsanlar dışındaki diğer varlıklardan her birine de, mutlak zat'a kendi bakış alanlarına göre onu anması ve bilmesi için kendi lisanlarıyla O'nun isimleri öğretildi. Sınava tabiiyeti bitenler veya sınava tabiiyeti olmayanlar, bizim lisanımızla hakka erenler olarak "a'ma"dan bakışla yani kendi içsel manalarında fena bulup yaratılış amaçlarını eksiksiz olarak yerine getirerek yaşamın seyrine daldı. Tüm isimleri unutup isimsiz ve renksiz bir yaşamla gözlerini açtı. Besmelede Allah ismi ile işaret edilen mutlak zatın asla bilinemeyeceği idrak edilmezse, göz serap gibi sağda, solda, aşağıda, yukarıda,

dışında, içinde ve daha başka yerlerde onu arar durur. “Her şey O’dur” veya “O her şeydir” hatasıyla kıvrılır durur. Zat olarak yani mutlak benlik sahibi olarak sadece o vardır. Bizim varlığımız zati değildir. Bizim varlığımızın hüviyeti yani zatımız, esma kompozisyonundan öte değildir. Esmâ âlemi itibarıyla varlığımız başlar. Ama diğer varlıklardan farklı olarak insana, kendisine yeryüzünde halife etmesi için ruhundan üflemiş, böylece sıfat ve zat âlemlerini seyir kuvvesi kendisine takdim edilmiştir. Zat ile sıfat, esma ile ef'al her birime konumu aynıdır. Sanma ki her biri ayrı yeri kaplar. Tümüne her birimde aynı şekilde yol var. Sadece insan havsalası bunu kavrar. Etmeyesin hafızanı tarumar. Tüm yollar Hu zamiriyle işaret edilen mutlak zata çıkar. Yeter ki gönlün olsun berak, bu hisseder her an.

Biz Hu isim zamiriyle işaret edilen mutlak zata değil, Allah ismi müsemmasıyla zatına nazar ettiği kadarıyla yeryüzünde halife edilmişiz. Çünkü Hu dediğimizde tüm kavramlar düşer. Hu isim zamiriyle işaret ettiğimiz mutlak hüviyet, Allah ismi müsemmasıyla kendisini seyir ettiğinde, bir “an”-da yani “dehr”de kendindeki gizli hazineyi seyir etti. Bu seyir ona göre bir “an”da oldu bitti. Ama bize göre ise o “an”, süregelen bir yaşam şeklini aldı. Hu isim zamiriyle işaret ettiğimiz mutlak hüviyet, kendi nefsinin seyir ettiği Allah ismi müsemmasının ilminin ilminde, yani nuri muhammedide istedi ki bir halife yaratsın ve bu halife Allah ismi müsemmasıyla seyir ettiği kendi manalarıyla olsun. Yani başka bir yer ve şeyle değil, Allah ismi müsemmasıyla zatına nazar ettiği kendi ilminde, seyir ettiği kendi kuvveleriyle yani melekeleleriyle oluşsun. Hem Allah ismi müsemmasıyla kendisine nazar edip kendi zati nurunun ışınımının düşürmesi sonucu oluşturup, istediği melekeleri bir araya getirip çeşitli

kompozisyonlar oluşturduğu gibi, “Allah ismiyle zatına nazar ettiği” yeryüzünde halife olacak insandan da istediği melekeleri bir araya getirip istediği kompozisyonu oluşturursun.

Tabi insan Allah’ın yeryüzündeki halifesi olduğu için, yeryüzünde zuhur ettiği tüm manaları kendisinde bulundurmamak gerekir ki halifesi olsun. Tüm manaları Allah, insanda sır ederek insanı var etti. İşte insan, kendisinde sır olarak saklanan tüm kuvveleri yaptığı amellerle kendisinde zuhur ettiği kadar, yani kendi rububiyet çemberini geliştirdiği oranda Allah’a halifelliğini yükseltir. Ama hangi seviyede olursa olsun hâşâ Allah olamaz. Çünkü Allah dediğimizde tüm manalar, Hu isim zamiriyle işaret edilen mutlak zat için sonsuz ve sınırsız bir seyir alanı olur. İşte Hu isim zamiriyle işaret edilen mutlak zat, kendisini bize Allah ismiyle tanıtmış olur. Biz Allah dediğimizde, Hu isim zamiriyle işaret edilen mutlak zata işaret etmiş oluruz. İnsanda ise, tüm manalar kısıtlı olarak zuhuratta olur. Tüm mana zuhuratları, Allah’ın yeryüzündeki halifesi olan insan için, sonlu ve sınırlıdır. Manalar aynı manalar ama sonlu ve sınırlı. İşte, Hu isim zamiriyle işaret ettiğimiz mutlak hüviyet, Allah ismi aynasında kendisini seyir ettiği gibi, Allah’ın yeryüzündeki halifesi olan insanda da kendisini seyir eder. Hu isim zamiriyle işaret ettiğimiz mutlak hüviyet, kendisini net seyir ettiği insana insanı kâmil denir. Buna zamanın ğavsı da derler. Bizim için önemli olan, konulan isim değil içeriktir. Kişi asla Allah olamaz. Kişi asla ilah yani tanrı da olamaz. İnsan, Allah ismiyle işaret ettiğimiz zata yeryüzünde halife ve Hu isim zamiriyle işaret ettiğimiz mutlak hüviyetin nazargahıdır. Nazargâhlığını yükselttiği kadar da seyri ve dolayısıyla zevklendiği hususlar çoğalır. Nazargâhlığını kapattığı kadar da azapta olur.

Allah’ı hakkıyla tanımayan kişi, her şeyi doğaya bağlar ve

doğanın dahi içinde yer aldığı fezayı da tanrılaştırır. Fezaya korkunç boşluk der veya sonsuzluk atfeder. Hâlbuki feza sadece hayatın bir yansıması olarak yaratılmıştır. Oradan yönelir bize tüm kuvveler. Allah fezadan münezzehtir. Feza Allah'ın ilminde yer alan bir nokta bile değildir. Çünkü nokta dahi dersek, Allah'ın ilmine sınır çizmiş oluruz. Ama onun ilminde ilminden var olmuştur. Varlığını subuti sıfatlardan alır. Ama onun subuti sıfattan olan ilmi dahi, bu feza ile sınırlanamayacak kadar engindir. Allah'tan yansıyan tüm subuti sıfatlar tümel olarak, feza diye bildiğimiz yerden ta arşa tüm varlıklarda değişik şekillerle zuhur eder. Ama her ne kadar onunla kaim ise de, subuti sıfat olarak dahi Allah, tüm yarattıklarından münezzehtir. Zati sıfatlar ise, tümüyle ona aittir ve hiçbir mahlûkatı için düşünülemez. Yani arştan yere ve arasında yer alan fezada hem içinde oluşturulan hiçbir birim hakkında düşünülemez sıfatlardır. Çünkü mutlak zat, münezzehtir her fikir ve oluşumdan.

Tekvin, Allah'ın zatından yansıyan nurunun barındırdığı manalarının terkibiyet oluşturması için gerekli olan Allah'ın sıfattır. Ef'al amelinde yer alan varlıkların hayatlarının kaderi ise, bu yaratılım sonucu birimde yer alan kuvvenin basınç değeridir. Birimdeki basınç değerine göre de, ondan oluşumlar zahir olur. İnsan yaptığı amellerle basıncının değerini yükseltip azalta bildiği için, kaderi boynuna dolanmıştır. Tüm yönelimleri, kaderinin basıncı oranında kendisine icabet olunur. Yani kendisi için karşılığı oluşur. Tüm karşılaştığımız oluşumlar, terkibiyet içeriğine göredir. Terkibiyet'imizde yer almayan bir kuvvenin bizim için gerçekleşmesi muhaldir. Örneğin, Allah'ın isimlerinden biri el-Mumit yani can alan, diğeri el-Muhyi yani can verendir. Bu icab, ayette her canlı ölümü tadacaktır şeklinde belirtilmiştir.

Veya ölüden diriye, diriden ölüyü çıkartır diye bildirilmiştir. Eğer ölüm olmasaydı, hayatta olmazdı. Hayat olmasaydı ölüm de olmazdı.

Yerin ve semanın nuru Allah'tır. Çünkü her bir esma direk odur. O el-Nur olduğu için, Allah yerin ve göğün nuru diye tabir edilir. Ama bizzat mutlak olarak Allah, yerin ve semanın nuru değildir. Çünkü Allah, subhandır yer ve sema ile sınırlanamaz. A'la en yüksek demektir. En yüksek olan ne? Eğer Allah, dışsal veya içsel bir ilah/tanrı değilse, o zaman a'la olan Allah neyden daha büyük olmak üzere en a'la olur. Bunu tefekkür edelim öncelikle. Sonra, biz Allah'ın yeryüzünde oluşan halifesi isek, o zaman Allah'ın yerde var ettiği tüm özelliklerine sahip olacağız ki halifesi olalım. O zaman a'la ne demektir?

Olay şu; her ismin işaret ettiği kapsam ayrı olur. Bazı isimler bizzat Hu zamir ismiyle işaret ettiğimiz mutlak hüviyetin Allah ismi müsemmasında kendi seyrine konu ettiği isim iken, bazı isimler de manalar arası dengeyi ifade eder. İşte a'la ismi de öyle, Allah'a ait manaların sonsuzluğuna işaret eder. Biz insan olarak istediğimiz kadar yükselelim, gene de Allah olamayız. Çünkü o subhandır. Ama a'la ismine bizim açımızdan baktığımızda ise, insan var üstün, insan var düşük. Ama a'la ismi gereği insan istediği kadar düşük olsun, gene de Allah'ın yarattığı varlıkların çoğundan üstündür. Ama bu üstünlük imansızlar için dünya ile sınırlı olup ölüm sonrası, Rahim ismi imansız olarak dünyadan göçen kişiden alınır ve alçakların alçağı olur. Çünkü artık rahmaniyetten yansıyan hiçbir kuvveyi, kuvveden fiile çıkaramaz olur ve "a'la"lığı dünyadan ölümle yani et kemik bedeninin alınmasıyla son bulur. Bakın dünya üzerine ve seyir edin. Çoğu defa iman etmeyen birçok kişi güç ve kudreti, iman edenden daha

ziyade kullanır. İşte a'la ismi ile kullar, derece derece yükselir ama asla bu yüksekliğin sonu olmayacaktır. Çünkü Allah'ın tüm kuvveleri sonsuz ve sınırsızdır. Bizler ise sonlu ve sınırlıyız. Bu sonluluğu ve sınırlılığını ebedi bir yaşamın son bulacağı anlamında değil, insana ait olduğu kuvvelerin sonluluğu ve sınırlılığını olması hasebiyledir. Yoksa varlığımız fena daire-sinde "bâki"nin gözetiminde, azapta veya nimette sonsuza dek devam edecektir.

Allah zatı itibarıyla dışsallığımız veya içselliğimiz olamaz. O münezzehtir her oluştan. Biz Allah'ı sıfat ve manaları ile seyir ederiz. Zatiyla asla seyredemeyiz. Zati zevk seyri bile, bizde saklı edilen ruhullahın bize dokundurduğu güzelliklerdir. Asla ve asla dışsal veya içsel bir seyir değildir. Zaten onun için de, zati zevk seyrine ulaşan, bu seyrini asla dile getiremez. Dile döküldüğünde, sanki dışarıdaki veya içerdeki birinden bahsediliyormuş gibi oluyor. Olayın hakikatini hissetmeden olayı sırf aklıyla çözüp anlamak isteyenleri, imandan uzaklaştırmamak için de, zat hakkındaki tüm anlatımlar ve düşünceler yasaklanmıştır. Nefsinin iteklemesine edemeyip edindiği zevki anlatanlar ise, o zevkten uzağa düşerler. Zaten tarihteki birçok ilim ehli bunu hikâyelerdeki rumuzlarla anlatmışlardır. Hikâyeyi çöz ve özüne ulaş demişlerdir. Bu itibarla Allah velisi dediğimizde, acaba ne kastediyoruz? Çok sır, değil mi? Aslında apaçık ortada, sır falan değil. Allah, zatın özel adıdır ki kendisine O adı layık görmüştür. Biz kendimizdeki ruhullahı ancak O isimle ulaşıyoruz.

O ismin içeriği olan doksan dokuz esmanın işaret kapsamıyla onda yolculuk ederiz. Biz O'nu, bize kayık gibi âlemlerden süzdürerek, onunla tüm esma manalarının ulaştırdığı kuvveleri, o kuvvelerle uyumlu olan isimlerle çağırmasak, O'na başka başka isimler takarsak, tabiri caizse dönüp

bakmaz bile. Biz, Allah ismiyle mutlak zata işaret edip tüm Esmâül hüsnâyı istifademize açarız. Öylece bize üfürülen ruhun güzelliklerine ulaşırız. İşte bu yolculuğa başlayıp afakına yani yaratılmışlara onun boyasıyla boyanarak bakanlar, onun velisi olurlar. Yani Allah dostu olurlar.

Din, Allah adıyla kendisini bize tanıtan ve Hu isim zamiriyle mutlak zatına işaret edilen rabbul âleminin kanun ve nizamıdır. “HU” mutlak zata işaret eden ismi “a’zam”dır. Bu ismi derinden hissederek edilen dua hemen icabet bulur. Allah ve rahman isimleri ise, zatın seyrini müşahede etmesi için, zatını ve zatının parıldayan nurunu isimlendirerek kendisine seçtiği özel isimleridir. Bu iki isim, hiçbir mahlûkata isim olarak verilemez. Veren cahil olduğundan vermiştir. Kur’an’da yapılan tanımlardan maksat reel benliği yani kendisi ise, kullanılan kavram ben olur. Burası arşın üstü olarak tasvir edilmiştir. Ama olay arşın altı ise, biz olur. Unutmayalım ki tümünde mutlak malik Allah’tır. Sakın ha unutmayalım ki mutlak zat olarak Allah, her zaman ve her yerde münezzehdir her düşüncemizden. Tüm tanımlamalar ise, bizim onu tanımamıza yardımcı olmak içindir. Gayrı bir şey mevzubahis değildir.

Yazı mahlûktur. Okurken çıkan ses mahlûktur. Yazının yazıldığı kâğıt vs. mahlûktur. İlme ulaşmak için üretilen bilgi mahlûktur. Çünkü aklın ürünüdür. İlim ise mahlûk değildir. Zattan açılan sıfattır. Mahlûklük esmadan sonra başlar ki arşın altıdır. İşte bu yazılarımız, Allah’ın zatını tefekkür etmeyiniz, Allah’ın var ettiklerini tezekkür ediniz, prensibi gereğince. Biz kendi işimize, gene mutlak zatın çizdiği sınır ve hüküm dâhilinde hem onun kontrolünde, karışma salâhiyetine sahibiz. Zaten onun ilminin dışında bir varlığımız yoktur ki, mutlak özgürlük olsun. Zaten öyle olsaydı hâşâ

mutlak zatın ortağı veya dengi veya misli olurduk. Her şey odur dediğimizde hata ederiz. Bu panteistlerin görüşü olur. O (hu) dediğimizde şey kavramı da düşer. Onun için “sadece Allah” denilir.

Az düşünsenize, her şey o dur dediğinizde, şey'e zattan hisse verirsin. Hâlbuki şey vücut kokusu bile almamıştır. Her şey Allah değil, Allah her şey değil, Allah şey değil, Şey Allah değil. O yüzden sadece Allah deriz. A'ma, zaten a'madır. Seyir eden seyir ettirendir. Ama seyir edenin seyrinde seyir ettirene göredir, bağımsız olamaz. Çünkü seyir eden Allah'tır, seyir ettiren de Allah'tır. Seyir edenin seyri yani Allah'ın yarattıklarını seyir etmesi de, Allah'ın var ettikleri ile. Bağımsız olamaz çünkü yaratılanlar Allah'ın dışında veya içinde değildir. İç veya dış, yön veya mekân, zaman veya zıt onun için olamaz. Yani Allah, doğmamış ve doğurmamıştır. Tüm varlıklar onunla kaim ve daimdir. O ilmiyle her şeyi kuşatmıştır ki, şeyin varlığı dahi ilmin dışında değildir.

Doğmuş ve doğrulmuştur insanın beyni. Beyin, ruhun kullandığı bir araçtır. Ruh, zatın nurundan yansıyan özelliklerini, beyni ve diğer organları kullanarak tecelli ettirir. Beden hizmet eder hem onu besler bi hakkın. Beyin tanrı veya ilah veya rab veya başka bir şey değildir. Hatta ki beden ölünce ilk çürüyecek organdır. Beyin sadece et kemik bedende yerleştirilmiş bir araçtır. Allah sadece ulûhiyetiyle değil, rububiyet ve melikiyetiyle de seni kuşatmış ve sen yegâne onun kulusun, işte bunu kabul ilk işindir. Allah, yarattığı beyin ile amelini yaptırır sana. O senin için tutan elidir, ama asla o değildir. Hem bu el başka eldir. Bizim bildiğimiz el değildir. Her kim ki beyin için veya başka bir organ veya varlık için odur derse, öyle diyen kişi şirke girmiş ve derin bir sapıklığa yuvarlanmıştır.

Allah kulunu gözetendir. Ona ondan koşandır. Her ne kadar kulu gaflet bassa da, onu ondan çok düşünendir. Zaten ilminde ilminden yarattı. Birçok özellikle donattı. Her ne kadar bazen bunu unutsa da, o bunu ona hep hatırlattı. Zaten kulun, onun nurundan başka varlığı yok ki. Esmasından başka anlamı olmadı ki. Her ne kadar bunu kendisinden bilse de, hakkı inkâr etmedikçe mana sahibi onun kusuruna bakmaz ki. Aç gözünü senin senden olan neyin var ki? İsrail nefes etmezse nefesin nerden gelir ki? Her ne kadar bazen nefesi kendinden bilsen de, senin acizliğin ondan malumdur ki.

Sırf ve som olmak başarmanın ilk basamağıdır. Sadece hu deyip yürümek, hedefe ulaştırır. Zaten asıl hedef “hu” nazarının teması için şeffaflaşmaktır. “hu” nazarının verdiği güzelliklerin seyrinin sonu ise, yoktur. Zaten sonsuzluğun sonu olmadığı için sonsuz denilmiştir. Allah likasının özündeki rahmetine susamış olup zata talip olan Allah kulu dedi ki, hiç laf etmeden sırf yönelebildik sonsuza dek. Ama ne çare ki, nefsin şaşalı istekleri mahrum bırakmaya devam etmektedir. Müthiş bir gerçeklik ile yüz yüzeyiz. Nasıl ki dünya toprağını düşündüğümüzde bitkileri üzerinde yetiştiriyor. Tüm mineraller toprakta gizlenmiştir. Suyu, havayı ve güneşi görünce (B ب) harfi gereği özünden açığa çıkarıyor. İnsanda öyle. Her şey kendi iç hüviyetinde gizlenmiştir. Haramlardan uzaklaştığında, farzları yerine getirdiğinde, esma manalarını yaşam alanı edinip ve zikir ettiğinde (B ب) harfi gereği esma manalarının işaret ettiği kuvveler, insan hayatında açığa çıkar ve bakış açısı olur.

Rahman ve Rahim isimleri hayatı var eden temel esmalar olup bizi hayata bağlayan iki temel kuvvedir. Dolayısıyla bizler Besmelede bu kuvveleri hissetmekle işe başlarız. Çünkü

bu isimler olmadan diğer tüm isimlerin tecellilerinin oluşması muhaldir. Rahman esması sadece soyut bir isim değildir. Bu ismin konulması için işaret ettiği manasının olması gerekir. Rahman ismi tüm varlığı kuşatan ve varlığını yedi subuti sıfattan alan tüm manaları dillendirir. Rahim ismi ise, varlığını tekvin sıfatından alıp mana ve sıfatların fiiliyata dökülmesine işaret ederek tüm manaların çıkış menşeyini içinde barındırır. Rahman, esma manalarının dayandığı subuti sıfatlarının Rahim ismiyle işaret edilen tekvin sıfatının barındırdığı mana kuvvelerinin şekillere büründürdüğü varlıklara doğru oluşturulan ikinci basamaktır. Musavvir esması sonucu şekillenen varlıklar, Rahim kuvvesinin sonucu çoğalmaya başlıyor. Cennete gidecek olan kişiler, Rahim isminin mana kapsamını Allah'ın hükmü dâhilinde kendi içerik özelliklerine göre sınırsız olarak açığa çıkaracağı için, orada istediği ortamı kendi keyfine göre "ol deyip" kendisine olduracaktır. Dünyada dahi Rahim isminin mana kuvvesinin tecellisi olarak tüm varlıklarda çoğalma devam etmektedir. Hem insanın dünyadaki tüm üretim ve icadı dahi Rahim isminin mana kuvvesinin tecellisiyle oluşur.

Her bir ismin içeriği bir melekedir. İnsanın bünyesine yerleştirilmiştir. İnsan açısından bazı melekeler rahmani melekelerdir. Bazı melekeler de şeytani melekelerdir. Bunlar bize göre olup Allah'a göre sadece seyrettiği kuvveleri vardır. Bunlar bizim gelişimimize göre değişik şekillerde şekillenir. Yerinde kullanılmayan melekelerde bizim için riskli alan oluşturur. Haris isimli melekede bu riskli alanları oluşturan melekelerden biridir. Eğer kontrol altına alınmazsa, şeytaniyete bürünür ve kişinin helakine yol açar. Her insan ve cinde Haris isimli bir meleke bulunur. Bu melekelerin doğum yeri nefsi emmarede oluşursa kişi için

korkunç sonuçlar doğurur. Bu melekeyi nefsi emmarede harekete geçirip şekillendiren yani melekleştiren kişinin esma terkiibinde şeytaniyet açığa çıkar. Kişi nefsi emmarenin dediklerini yapmayıp, aklına gelen fikirleri Allah ve Resulüne götürdükten ve yapıp yapmama onayını aldıktan sonra uygulama geçerse, kişiliği oluşturan ve esma kompozisyonunun da yer alan Haris isimli meleke iyilik yolunda hizmetkâr olur. Rezzak, halim rahim, hadi, mühdi gibi vericilik manalarını yansıtan melekelerle eşlik edip güzelliklerin çok daha fazla yeşermesi için gayrete dönüşür. Böylece kişi bu melekeyle hak yolunda hırslı olacak şekilde gece gündüz durmadan çalışma azmine bürünür.

Şeytaniyetin tüm haykırışı, nefsi emmareden beslenen haris isimli melekeden yükselir. O yüzden, olayın mahiyetini tam anlamayanlar, şeytana melek demişlerdir. Hz. Adem'e secde etmeyen ilk varlık Ezazil ismiyle anılan, cinlerin o günkü sultanlarıdır. Çünkü Hz. Adem yaratıldığında, yeryüzünde sınırlı ve yarı özgür iradeye sahip varlıklar cinlerdi. Yeryüzünün halifeliği dahi onlardaydı. Yeryüzü hilafeti cinden alınıp insana verildiğinden, iman etmeyen cinler hırsa bürünüp insanlardan nefret ettiler. İşte haris isimli meleke o zamanki en âlim cin olan Ezazil'in bilincinde emmare nefis üzerinden açığa çıkınca, secde etmekten imtina eyleyerek kendisini büyük gördü ve mahrumlardan oldu. İnsanların iman etmemeleri ve hilafet sırrından mahrum kalmayı sağlamaları, en büyük hobileri olmuştur. İman eden insanlara karşı iman etmeyen insanlara vesvese verip onları düşman yapmalarında da, iman etmeyen cinlerin katkısı büyüktür. Haris melekesini nefsi emmarelerinde şekillendirip insana karşı hırsla düşman olmuşlardır. Böylece cinlerin iman etmeyenleri, tüm insanlığa karşı derin bir kine bürünmüşlerdir. Onun için de,

cinlerin büyük çoğunluğu iman etmediklerinden, onlardan uzak durmak ve isimlerini dahi pek ağzımıza almamak kârımızdır. Onlara karışıp yardım bekleyenlerin onlardan aldıkları en büyük yardım (!) ise, kendi hakikatlerinden mahrumiyetle derin illüzyona kaptırıp iki cihanı da kaybetmeleri olmuştur.

Haris isimli meleke ilk defa, Hz. Adem'den açığa çıkıp nefsinin isteği ile Hz. Havva annemizle beraber olup ağaçtan yediler. Hemen pişman olup Allah'ın affına sığındılar ve affedildiler. Daha sonra, hilafet sırrı ile yeryüzüne inen Hz. Adem'e karşı büyük bir hırsla bürünen o zaman ki tüm cinlerin sultanı olan Ezazil isimli cinden açığa çıkmıştır. İşte haris isimli meleke, her cinde olduğu gibi her insanda da vardır. Nas süresinin son ayeti buna delildir. Çünkü insan, tüm esmaları cami bir varlıktır. Haris isimli o melekeyi nefsi emmarenin zincirinden kurtaran kişinin şeytanı Müslüman olur. Bu da ancak, Allah'ın rahmetinin kişi kuşatmasıyla zuhur eder. Bunun bilfiil yaşanması ise peygamberlerde olur. O yüzden Allah rasulu Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz demiş ki; şeytanım Müslüman olmuştur. Görüldüğü gibi, şeytaniyet nefsi emmarenin emrine girip hırsı tetikleyen haris isimli bir melekedir. Bu vasma bürünen cinler olduğu gibi insanlardan da bürünen vardır. Hayvansal duyguyu geçen ve yaşamını rahmani melekelerle süsleyen kişiler selamı bulup hakkın rızasına ulaşacaklardır.

Sevgi ve muhabbet ile mutlak zattan açılım yapan mana kuvveleri ile fitrat bulup onların tezahürleri gereği hayat sıfatını tekvinle buluşturup varlık âleminde yer alırız. Özüne doğru fitrata ulaşım yolunda muhabbetten uzaklaşanlar, varoluş fitratına ters düşmüştür. Fıtrata ters düşen ise, nefsi

emmareye mağlup olmuş ve haris isimli meleğin tahakkümüne girip öz benliğinden uzaklaşmıştır. Esmâ tecellisi olarak var olan insanda, rahmet ve merhametin yansıtıcısı esmaları olan rahman ve rahim esmaları kapalı ise, hangi pencereden kendisine rahmet ve merhamet yansiyacak. Allah'ın mülkü dışında bir mülk yok ki oradan yansısın. Bu tüm esmalar için aynıdır. Hangi esma kuvvesinin bizde zühurunu istiyorsak, onun rengine boyanmak zorundayız. Yoksa ondan mahrum oluruz.

Uzayın oluşumunun patlamayla alakası yoktur. Uzay yani feza, Allah'ın isimleri diye bize aktarılan esma-ul hüsnanın manalarının homojen olarak bulunduğu ve su olarak bize tarifinin sunulduğu, sonsuz ve sınırsız olan ve bize karanlık gibi görünen yerdir. Aslında uzay, Allah ilminin arşın altına nüzul edip zühur ettiği mahaldir. Hak zatının nuruyla, nurdan vasıflandırdığı sıfatıyla ve açılımı olan esmasıyla tecelli eyledi "an"da, varlık Hak olarak sunulur. Burada batıl konuşamaz, zail olup kayıplara karışır. İşte bil ki emri sübhan olan Allah'ın elindedir. Yaratılış silsilesi yönüyle varlıklara bakarsak Allah, isim ve sıfatlarından da münezzehtir. Çünkü insana göre isim ve sıfatlar, kayıtlı vücud yani kayıtlı varlıktır. Allah zatıyla tümünden münezzehtir.

Allah'ın bir sıfatı kelâmdır. Şimdi düşünelim, konuşulan ne? Hayal ettiğimiz şeyler veya yaptığımız şeyler. İnsan Allah'ın yeryüzünde halifesi ise, o zaman insan Allah'ı anlamak için bir numunedir. Şimdi düşünelim; ألم diye işaret edilen kitaptan husule gelen ve seyir âlemine giren her bir varlık, bu kitabın birer kelimesidir. İşte bakara süresinin ikinci ayeti bu kitaba işaret ederek başlar. Şuurun putlardan temizliği, tekliğin sıfattan, esmadan ve e'aldan süzülüp geldiğinin seyrini yapmak için elzemdir. Sekiz subuti sıfatın

açılımı olan doksan dokuz esma diye sembolize edilen manalardan oluşan bu âlemdede, yer alan tüm manalar bizde yer alır. Âlemlerden âlemimize yansıyan her şey bilincimize de yansımıştır. Bilincimiz âlemlerin minyatürü gibidir. Âlemlerde olmayanı kendinde var sanma. Kendinde olmayanı âlemlerde var diye hayallere kapılma. Şu anda bu şuur sendeyse, başka yerde başka bir şey de arama. Sana senden yakındır O. Senle var olanı, sende senden var etti senden açığa çıkan şuur olarak tüm ilmini, farkına var ve seyret kendini aç. Öylece mutluluğu yanı başında gör. İşte bu buluş Allah'ın kelimelerinden bir ses olup senden sadır olacaktır. Ama Allah'ın kelamını senle sadır olan o ses ile sakın kayıtlama. Yoksa mahrum olursun.

Unutmayın rahmaniyet galiptir, şeytaniyet ise mağlup. Biz bu sıfatlarla oluştuğumuz. İkisi de bizde mevcuttur. Dışarıda aramayalım. Şeytaniyeti örtüp rahmaniyet'i aşikâr edelim. Kalbimizdeki imana uzanan elleri sahiplerine iade edelim. Unutmayalım ki şeytaniyete bürünen iki yüz kişiyi, rahmaniyette buluşan birkaç kişi bozguna uğratar. (Enfal 65-66) onun korkmayalım düşmandan. Düşmanın çelikten zırhı varsa, bizim iman dolu göğsümüz vardır. İman dolu göğse çelik ne eylesin. Önünde mat olup kalır. Burada şöyle düşünebilir, siz dâhil her şeyi kişinin şuurunu oluşturuyor? Olay şöyle oluyor; Allah senden senin şuurunu var ediyor. Kişiden kişinin öz hüviyetine uzanan kudret eliyle her şeyi var ediyor. Bunun farkına varıldığında artık yeni yeni güzellikler için dışarıda değil, kendi üzerinde işlem yaparak ulaştığını anlar. Böylece durmadan vesveselere kulak vermeden çalışır. Vesveseler bizi hep dışarıya yönlendirir. Sanki dışarıdan biri bize bir şey katacak diye his oluşturur. Oysaki her şey bizde saklanmıştı, bizde bizleydi. Bize şah damarımızdan

daha yakındı. Bu yakın olan onun nuruydu, zatı ise münezzehti. Zaten nurun zuhurundan var olduk. Gayrı varlığımız hiç ama hiç olmadı. İşte bu gerçeği fark ettirmek için hep çabalarız. Amacımız ise, kulu kula kul olmaktan arındırmak ve özgün birey yapmaktır. Gayrı amacımız yoktur. Hem beklentimiz de olamaz.

İşte fillerin zuhur yer ve nedenini anladığında, o zaman anlarsın ondan sana dokunan sıfatlarını. İşte o zaman görürsün zatın sana dokunan nurunu. Bil ki, et kemini beden veya ruh beden “can”ının konumlandığı mekândır. “Can”ın ise “canan”ın seyir için oluşturduğudur. İşte bil ki, şüphesiz la mekân sende senle sensiz olarak kendi güzelliklerini seyir etmektedir. Sana da sanal benlik vererek seyir mahalli olarak seni de onurlandırmaktadır. Sen de yaptığın seyri sahiplenme ve onun adıyla seyreyle. Sen böylece hem yaratanını sevmiş olursun, hem de yaratanının muhabbetini kazanmış olursun. Allah için noksan sıfat düşünemeyiz. Asıl noksanlık, bizim o sıfatlarla boyanamayıp nefsi emmarenin elinde esir olmaya devam etmemizdedir. Tüm deruni kuvvelere ve geçerliliğine rağmen, her varlık var olduğu gibi bir hüviyete sahiptir ve kendisine göre müstakil bir varlığı mevcuttur. Bu oluşum eʿal âleminde bu böyledir. Ama esma ve sıfat âlemlerinde her varlığın hüviyeti biter. Ama bizim için eʿal âlemi mevzubahis olduğu için ve sonsuza kadar da eʿal âlemi bizim için geçerli kalacağı için, faydasız ilimlerle vakit geçirmekten Allaha sığınırız.

Allah’ın yaratım alanı olan esma kuvelerinin fiillere dönüşümünü ve sunumunu hem dönüşüm tekniklerini gelmiş geçmiş tüm peygamberler insanlığa bildirmişlerdir. Tüm dinler dediğimiz Allah katından insanlığa tebliğ edilen vahiy olayının kökeni, Allah indindeki dinin algılamamıza

sunumudur. Önceki peygamberlerin anlatımları genel çerçevede tahrif edildi. Ama toplumsal bazda örf adet olan ahkâmlar birçok konuda başkalaşım olmakla beraber devam ede geldi. İlk “an”dan bu “an”a kadar Allah’ın doksan dokuz esması aynı esmalar ve konuluş kavramları da aynı kavramlardır. Tüm isimleri özel isimler olup hiçbir lügat veya lehçede değişmez. Eğer önceki peygamberlerin anlatımlarından bir anlatım bize ulaşmış ise ve o anlatım Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin anlatımı ile eşdeğer ise, onlar o anlatımı kullanıyor diye biz kullanmayalım diye bir şey yoktur. Bir Yahudi veya Hıristiyan İslam’a ters olan inanışlarını terk ederse, gerisini İslam ile tamamlarsa iman ehli olur. Yani biri Müslüman oldu diye tüm her yaşamını çöpe atacak diye bir şey mevzubahis değildir. İşte selam vermekte öyledir. Ufak tefek ses kırılmaları olmuşsa da, nesilden nesile aktarılan ilahi gelenektir ve dünya üzerindeki birçok toplumda kullanılan bir tabirdir.

Allah, arşın altında izhar ettiği tüm esmalarından numuneler verip üzerinde değişim yapabilme kuvvesini sadece insana vermiştir. Diğer varlıklarda ise böyle bir özellik yoktur. Evvel ve ahir isimleri sadece insanda tanzim edilmiştir. İnsan geçmiş, gelecek ve anını cem eden tek varlıktır. İnsanın geleceği için cennet ve cehennem düşünülür. Çünkü evvel ve ahir esmaları gereği insanda kaygılar oluşur. Hem şeytan, geçmiş ve gelecek kaygıları üzerinden insana önden veya arkadan yanaşır. Öylece içinde bulunduğu anı değerlendirmekten mahrum etmeğe çalışır. Her varlık esma terkiibinden oluştuğu için, her varlık bizim için ilham kaynağı olmalıdır. Tüm varlığa sevgiyle yaklaşınca, her varlığın sahip olduğu salt esma potansiyeli ile yani o varlıktan esma âlemine doğru uzanan derinlikli bir bağ ile senkronize oluruz. Dolayısıyla

kendimizdeki potansiyeli artırmış oluruz. Yani bizden de derunumuza uzanan özsel kuvveler aynı olduğu için semamızı biraz daha saydamlaştırmış oluruz. Bu da kârımıza olur.

Dünya sınav yeri olduğu için rahim esma tecellisi imanlı veya imansızda sebepler dairesinde ameline işler durur. Ama imansız bir şekilde dünyadan ayrılanlar, öylece ahrete imansız olarak geçenler rahim esma tecellisinden mahrum kalır. Dünya rahim esmasının sebepler dairesinde tecelli mahallidir. Cennet ise, rahim esmasının kudret ile tecelli mahallidir. Evladını helal etmeyen anneden çocuğa yansıyan rahim esması kilitlenir ve o üretken ana kuvveden çocuk mahrum kalır. Ebedi olarak kaybedenlerden olur. Anne çocuk için rahim esma menbağıdır. Ondan bebeğe o basınç kuvvesi geçer. Kişi o basınç kuvvesi kadar ölüm ötesinde huzur ve mutluluk bulur. Onun için de annelerimizi sakın üzmeylem. Onların üzüntüsü bile akıma etki eder.

Yaratılış olayını bilmeyen düşünür ve der ki, Allah beni böyle yarattı, yaratmasaydı, ne yapabilirim? Böyle düşünerek olayın farkına varmadan cebriye görüşünü kabul eder. Evet, Allah öyle yarattı, ama kendini değiştirme fırsatını eline verdi. Baksana elinin içinde yazılı olana, sol elin içinde 81 sağ elin içinde 18=99 Allah esması toplamı 99, o da elinde. Kullan ve içinde olduğun durumdan çık. Kullanmasan içinde olduğun bilinçten kurtulamazsın. Allah sadece ulûhiyetiyle seninle ilişkili değil ki suçu ona atasın. Aynı zamanda rububiyet ve melikiyetiyle de onunla muhatapsın. Bunu iyi düşün ve arandaki ilişkiyi keşfet. Nasıl ki bir 1 MB 1000 KB değil de, 1 MB = 1.024 KB dir. İşte aynen öyle de 99 esma açılımı 18.000 âlem olur. Ne eksik ne de fazla. Çünkü sistematik bir yapı vardır. Ve öyle olması icap eder. Sen de bunun içinde ve bunlarla var edildin. 18 bin âlemi

içine dürdün. Emanete talip olup üstlendin. Nefsine zulmederek emanete hıyanet etme.

Esmaların manaları her birimin alt yapısını ve kendi tüm varlığını oluşturur. Musavvir esması her an faaliyette olup, o isimle görünür tüm mana terkipleri. Her birim diğer birimler üzerinde kendisine yansıyan kadarıyla sahip olduğu esma kompozisyonuyla tasarruf eder. Baskın güce sahip olan, diğer birimleri etkisi altına alır. Hu işaret zamiriyle işaret edilen mutlak zattan yansıyan hakikat nazariyesiyle varlık âleminin farkındalığıyla buluşuruz. Bazıları dudaklarına bal sürüp bal yediğini iddia ederler. Oysa sadece balı dudağına ruj yapmışlar. Balı yiyip ondaki esma kompozisyonundan çıkan mananın sendeki esma kompozisyonu ile birleştirmedikçe, balı yediğin sayılmaz.

Asaleten kardeş olanlar, nimete erenlerin yolunu kendi yaşamlarında inşa edip aynı esma terkipte buluşanlardır. Bu da ancak iman ve teslimiyetle gerçekleşir. O yüzden ayette iman edenlerin kardeş olduğu haber ediliyor. Daha önce kısaca değindiğimiz gibi, kişideki esma terkipte şekere benzer. Alın elinize ve inceleyin bir kalıp taş gibi. Ama tatlı ve eridikçe tatlılık devam edip gitmektedir. Tatlılık şekerin özü ve ta kendisi, ama dışarıdan beyaz taş gibidir. Bizde öyleyiz, dışarıdan baktığımızda et ve kemik ve içi kan dolu damarlar göze görünür. Esmâ terkipte bunun neresinde diye kafaya takılır. Tıpkı farklı renklendirilen rengârenk şeker gibi rengârenk insanlar. Şekerin içsel hamuru değişken olduğu için de rengârenk şekerler.

İşte bu gördüğümüz tüm beden dahi esma kompozisyonun ta kendisi. Görmediğimiz ikinci bedenimiz olan ruhumuz da esma terkipte. Ama içine nefhedilen ruh ise, esma

terkibinden uzak bir şekilde bu esma terkibine birimsel bir benlik kazandırır. Onun için de, esma terkihi sonradan oluşup üzerinde konuştuğumuz halde, nefhedilen ruh üzerinde konuşulamamıştır. Hem bu şekerin tatlılığı gibi tüm varlığımızı oluşturan esma kompozisyonu hakkında binlerce fikir üretildiği halde, içine nefhedilen ruh hakkında her hangi bir malumatımız yoktur. Hakkında beyan edilen tüm fikirler, esma terkiplerinin oluşumları hakkındadır. Et kemik bedeninin ikincil yapısı olan ruh beden dahi esma terkibinden oluştuğu için, onun hakkında da birçok fikir beyan edilmiştir. Ama nefhedilen ruh hakkında herhangi bir beyan yapılamamıştır. Çünkü o ruh, Allah'ın zatının yansıyan nurundan nefhedilmiştir ki, bunun lisanımızda her hangi bir tarifi yoktur. Çünkü o nurun misli, dengi ve benzeri olmadığı için, tarifi de yoktur.

Cenabı Allah bir Kutsi Hadis-i şerifte insanı şöyle tarif ediyor, “İnsan benim sırrımdır, ben de insanın sırrıyım.” Bir Ayet-i kerime’de de şöyle buyruluyor: “Onlar o kimselerdir ki, Allah imanı kalplerine yazmış ve onları kendinden bir ruh ile desteklemiştir.” (Mücâdele: 22) İşte Allah, bu sırrı ortaya çıkarmak için insanı yarattı. Kendi suretinde yaratıp ruhuyla destekledi. Allah'ın Esmaları vahdetten kesrete açılan ve kılmıldadıkça rengi dalgalanır bir halde olarak bir araya gelmesi sonucu oluştuğu için, Allah'ın esma kuvvelerinin birleşmesinden dolayı kendi suretimde yarattım buyruluyor. Esmaların cem olarak toplanması sonucu insan şekli oluşmuştur. Yani batından zahire doğru bir kaydırma oldu ve varlık temaşa edildi. Bu temaşa da bize göre zahir ve batın olup, Allah'a göre ise, sadece kuvvelerinin seyir merkezleri mevcuttur. Dolayısıyla her insan bir seyir merkezidir. Dolayısıyla her insan kutsaldır. Her insan bir değerdir. Her insan bir

âlemdir. İşte masum bir insanı öldüren bir âlemi öldürmüştür. Bir insanı öldüren batından zahire açılan bir pencereyi karatmıştır. Bunun vebali çok çok ağırdır. Çünkü Allah'ın ruhundan nefhedip seyir mahalline dokunmuştur. Zaten kul hakkına riayette bundan ötürü önemsenmiştir. İşte insan şeklinde şekillenen mana kuvvelerimiz her dem onunla kaim olduğu için de, yaptığımızı onun adıyla yaparız. Ve sahiplik duygusunu terk ederiz. Zaten sahiplik duygusunu terk etmeyenden kaliteli sunum oluşmaz. Çünkü o sunumu Allah adıyla değil de kendi adına yapmıştır. Allah onu terk etmiş ve onu kendi başına bırakmıştır.

Yunus söyler, “ete kemiğe büründüm Yunus diye görün-düm” yani daha önce yapımı oluşturan kuvveler vardı. Ama bir araya gelmediği için ben ortalarda yoktum. Ne zaman ki bir arada cem oldu beni oluşturan kuvveler, o zaman Yunus ortaya çıktı. Örneğin gül, tohumunun batnında, yeşil renk ve koku vardır. Gül açtı mı, batın zahir olur. Tohum yok olur yerine gül oluşur. Ama gene gülde, evvel ki yeşil renk ve koku batın olarak mevcuttur. Tekrar tomurcuk verip çekirdek olur. İnsan da aynı öyledir. Yok iken var olduk ama içindeki kuvveler yok olmadı. Hem yok iken var oldu derken de yanılıyorz. Çünkü burada mevzubahis olan yokluk mutlak yokluk değildir. Batından zahire dönüşmeyen mana kuvveleridir. Yani aynı kuvveler vardır ama başka bir boyuttadır. Şartlar oluşunca, batında bize göre gizli olanlar, bize görünür oldu. Yani daha önce dokunamadığımızı dokunur olduk.

İşte varlık künhümüzü düşünüp utanmamız gerekir. Zaten bu mana yolculuğuna çıkanlar, öncelikle edep demişlerdir. Çünkü edep olmadan yürüyüş düşünülemez. Mukaddes olarak yaratılıp öylece korunaklı edilen beden âlemimizin içine “hay” ile hayat yayıldı. Nuri-i muhammedi

ile “hay” edilip “kayyum” ile donatılan insan, en mükerrem varlık oluverdi. Et kemik bedeninin göğsüne denk olan ruhun merkezine gönül denilen güzel mabedi koydu. Birçok organla süsleyip zahir âlemlerle irtibat eyledi. Göz, kulak, tat, koku, dokunma gibi zahiri organlarla esmaların kuvvelerinin tecelli mahallerini oluşturdu. Hem buralardan harfsiz, sessiz, sözsüz, kelâmını zuhur ettirerek konuştu. İşte bu yaratılış hakikatimizi düşündüğümüzde başımızı secdeye koyup edeple hu illa hu deriz. Semi’ ile işitti ve işittirdi, basar ile gördü ve gördürttü, el ile tuttu tutturdu. Yani hem gönlü yarattı hem de gönlün elinden tuttu. Yoksa garip kalır ve tek adım atamazdı. Hem emrini ve yaşam düzeyini insana kademe kademe ilettiler. Her bir kademeye bir peygamberi varis eyledi. Her bir peygamber ile insanlığın yaşan tarzını düzenledi. Bu uygulamayı ve sistemlerini de türlü türlü perdelerle gizledi. Öylece yeryüzünü kişinin düşünce planına göre sınav mekânı eyledi. Bu perdelerin arkasındakini göstermek istemedi siz bulun dedi. Fakat bulmak için yollarını öğretti. Yollarını tarif eden ricallerini yeryüzüne yaydı. İlmin yollarını insanlara ilettiler. İşte edeple bakıp ilimle hemhal olanlar, doğru yola iletildi. Edepten yoksun olarak yol almak isteyenler de, mahrum edildi.

Arşın üstü esma manalarının işlenmemiş halini ihtiva eder. Esmalar sıfatların mana içeriklerine işaret ederler. Arşın üstü yaratılmamıştır. Rahman olarak bize bildirilmiştir. O yüzden Rahman ismi hiçbir insan için isim olarak kullanılamaz. Kullanan şirke girmiştir, tıpkı Allah ismi gibi. Ama dikkat ederseniz arşa istiva eden rahmandır. Allah arşa istiva etti diye her hangi bir ayet veya hadis yoktur. Her ne kadar Allah ve Rahman isimleri işaret ettikleri zat bakımından aynı ise de, her birinin kavram içeriği ayrı ayrıdır. Bunu iyice

anlayıp düşünmek gerekir. Yoksa birçok hakikatten mahrum olarak yaşamaya devam edenlerden oluruz. Kalem yaratılmıştır onun yazdığı ise yaratılmamıştır. Kalp yaratılmıştır onun ezberinde olan ise yaratılmamıştır. Çünkü akıl kalem olarak tasvir edilmiştir. Akıl yaratılmıştır ama aklın olayları bir birbirine bağlayarak ulaştığı sonuç yaratılmamıştır. Çünkü aklın birbirine bağladığı tüm olaylar esma manalarının bir kompleksleridir ki, esma manaları da yaratılmamıştır. Kalb imanın merkezidir. Kalbin düşünde iman oluşur. Kalbin düşündeki iman ve çözdüğü hakikatler yaratılmamıştır. Çünkü imanın çözdüğü her hakikat, beden almamış sırf esmalardan oluşan zahiri âlemi ayakta tutan mana hakikatleridir.

Buradan şu çıkıyor; Her ne kadar farkında olmasa da kişi, aklın çözdüğü her olay imanın sonucudur. Çünkü bir şeye inanılmazsa başarılamaz. Kişi isterse ateist olsun ve Allah'a hiç inanmasın, ama bilsin ki iman olmadan akılını çalıştırmaz. İşte akıl ve imandan ortaya çıkan tüm düşünceler yaratılmamış olup esma manalarını ihtiva eder. Daha sonra bu manalar surete bürünüp fiiller âleminde yer alır. Görmek, duymak veya dokunmaktan öte, esma manaları içinde kendimizi bulmamız lâzım. Örneğin maddi ve manevi el-Basit esması ile bütün maddi sıkıntılar yok olur, yerlerini lütuf ve ih-sana bırakır. Birçok esma, kompozisyon olarak bir araya gelip düşünce sahibi bireyleri oluşturur. Esmâ kompozisyonu sonucu oluşan bilinç fert olup muhatap ise, ferdin ta kendisidir. Kimse kimseyi azaba atmayacaktır. Allah'ın esmalarının manalarının sonucu oluşan benliğinde, manaları açarsan yani şükredersen kurtulursun, manaları örtersen yani küfredersen kaybedersin. Manayı daha ağır hissettirme çalışması yapılırsa ama mana aynı mana olarak kalır. Veya günah dediğimiz yasakları işleyerek daha hafif edebiliriz ama mana gene

de ona ait. Hiç kimse kendisini Allah esma manalarından soyutlayamaz. Soyutlayayım dersen bu onun mülkünün harici olur ki bu da kişinin olanaksızdır.

Burada leyl ve kadr konularına da az değinelim. Leyl hiçbir düşüncenin kalmadığı andır. Kadr ise, bu halden sonra doğan sonsuz sınırsız olan Allah'ın ekber hissiyatının aydınlık güneşidir. Şimdi bizde rububiyet mertebesi işbaşındadır. Dolayısıyla esmalar bizde sınırlı halde işlevdedir. Biz tüm bencillüğümüzden geçip benliğimizin oluşumu olan terkebimizin sahiplenme melekesini örtersek, Leyl hali yani ışsız hal yani mutlak zati seyir zevk hali oluşur. Öylece Allah, mutlak nuruyla yani sonsuz ve sınırsız esmalarıyla semamıza tecelli eder. Müthiş bir sıkışma hali oluşur. Buna kadr anı derler. O anda, kişi kendisinde mevcut olan nefesi rahmanın derinliklerinde yüzer. Seksen yıllık semere ile elde edilen sevabın nuru kişi için hâsıl olur. Elbette bu her an oluşmaz. Şevk ve muhabbetin doruğunda olana Allah lütuf eder. Bu hal daha çok ramazanda oluşur. En çokta ramazanın son on gecesini hâsıl olur.

Burada Allah'tan gelip Allah'a dönmek olayını da az değinelim. Allah'tan geldik yani tüm varlığımız onun zatının nuruyla var olmuştur. Yani Hu ismiyle işaret ettiğimiz mutlak hüviyet, Allah ismiyle kendi zatından yansıyan öz nuruna baktığında, zatından yansıyan nurun içindeki tüm manaların içeriklerini seyir etti. İşte bu seyir dehr dendi. Sonra bizi de, Allah ismi müsemmasıyla kendisinden seyir ettiği manalarından yani nurundan bir tutamının yoğunluğunu düşürmek sonucu seyir âlemine sunduğu nuri muhammedide var olan mana kuvvelerini, gene kendi kuvvelerinden bir kuvve olan el-Cami' kuvvesi etrafına terkiplerleştiren var eyledi. İşte varlığımız tümüyle onun esma-ül hüsnâ diye işaret ettiğimiz ve

her birinin bir mana içeriği olan kuvvelerin bir arada terkip olmasıyla oluşur. Sonra yaptığımız tüm eylemler dehr içinde kaybolup gidiyor. Bir an öncemizde yaptığımız eylemler ve eylemlerin oluşması için sarf edilen kuvvette dehr denizinde yerini aldı. Duymadın mı, diyor ki dehr benim. Dün nereye gitti. Geçen sene nereye gitti. Tümü zamanın derinliğinde kaybolup gitti. Dehr yani zaman dahi o ise tümü ona gitti.

Biz var olduk onun izniyle, var ediyoruz, sonra tümü dehrde kaybolup gidiyoruz. Yeni şenler oluşup sürekli bir yenilenme ile yüz yüzeyiz. Geçen seneki fotoğrafına bakarsan, zaten olayın farkına varırsın. Ölümle birlikte fark edilecek olan şey, yani fark edilecek olan bizim varlığımızın orijininin onun nurundan olduğunu idraktır. Yani kesin bir şekilde görmektir. İşte ancak, her ne yana dönersen veçhini görürsün olayı bu idrake ulaşıldığında, hissedilir. Olay her an aynıdır. Ama bunun farkında değil çoğu insan. Ölümle birlikte farkındalık başlayacak, ama öldükten sonraki farkındalık fayda vermeyecektir. Onun için de ölmeden ya olayın farkındalığına ulaşip gerekli tedbirleri alacağız yani amelle hemhal olacağız. Veya olayın farkındalığına varıp gerekli talimleri yapana iman edip gerekli çalışmalar ile hayat defterimizi dolduracağız. Yani sadece çalışmamızın bize fayda verdiğini fark edip gerekli eylemlerde bulunacağız. İşte her an Allah'a dönüş devam ediyor ve ölümden sonra da aynen devam edecektir. Öylece her an yeni bir şandadır olayı sonsuzumuza dek sürecek bir ahval olacaktır.

Ana kuralı unutmayalım. Ayna tümel varlık makro anlamda. Adem mikro anlamda. Ve aynaya tabi Gökte güneş var aynaya yansır. Aynadaki tüm ışık güneşin ama ayna güneş değildir. İnsan da öyle, bizdeki her şey Allah'ındır Ama biz Allah değiliz. İşte bu örnek gibi manayı alalım ve örneği

çöpe atalım. Bizdeki tüm özellikler Allah'ındır. Ama biz ezelden ebede Allah'a kuluz ve kul kalacağız. Asla ve asla Allah veya Allah'ın parçası olmayacağız. Çünkü onun zatından değil, zatının yansıyan nurundan var edildik. Aynadaki ışığın güneşe bağlılığı gibi, ama ikilik yok ayna ve güneş gibi. Burada var olan ikilik ise, görsel olup özsel değildir. İşte bu dediğimizde maksadımız, yapımızı oluşturan manaların aslına merhaba demektir. Allah bize bizden yakındır deriz ya, işte bize bizden yakındır demek özümüz zaten ondan gelir ve bir üst boyut olarak benliğimiz oluşur. İşte özümüz onun esma manaları, özümüz olarak bize bizden yakındır. Bir şeker düşünün, tıpkı şekerin özü tatlılık gibi özümüz Allah esma manaları. Görünürde taş gibi beyaz yapı ama tatlılık şekerin özü. Bizde öyle bir şeyiz. Bu örneği iyi düşünelim. Böylece rabbimize ettehiyyatu diyeceğiz. Bunu anlamayı başararsak, birçok hakikati anlamanın kapısını aralarız.

Allah esma terkipleri her birimden birimin terkibine göre tecelli eder. İnsanlarda ise, eğer insanlığını yaşasa, ondan tüm dehşetiyle tecelli edebilir. Ama insan insanlığını yaşamazsa (!) O zaman ayetin deyişimiyle en'amlar (davarlar) gibi hatta hatta daha aşağıya düşer. Allah esma manalarının en'amdan tecellisi şöyledir; yer içer çiftleşir yatar ve öylece yaşamını bitirir. İnsan en'am değildir. İnsan, Allah'ın tüm manalarına tecelligâhtır. Kapatırsa tecelli mahallini en'amdan farkı kalmaz. Birçok esma manaları ile birimler oluşur. Tüm esma manaları da Allah'ın olduğu için, Kur'an'da esma makamına işaret olduğu zaman biz yapıyoruz der. İşte onun için bil ki, Allah velisi yani Allah dostu sensin ey Allah kulu. Allah esmasını kendinde keşfet ve velini gör. Sadece Allah'a dost olduğunu anla. Allah hakkında bildiğimiz tüm esması, karakuşu rastgele bırakılan bir harf yığını değildir. Her biri

mikro âlem olan bizim ruh dünyamız ile makro âlem olan ruhulkudus arasında birer şifredir. Çünkü bizi oluşturan yapıımızda nefesi Rahmandan bir huzme vardır ki insana gerekli tüm nuru ruhulkudustan yansıtır. Ruhumuzun kullandığı en büyük araçlardan biri olan beynimiz kozmik bilinç ile senkronize araçtır. Allah'a, kendisiyle bizi onlarla tanıştırdığı esmalarından başka isim veren, kendisini aldatır. O verdiği isimlerle de rabbi ona bakıp irtibat kurmaz.

Allah'a varan yollar nefislerin adedindedir. Bu konu şöyle izah edilebilir. İnsanda her türlü inanç sistemine gönülden bağlılık yapması için, gerekli olan tüm alt yapısı mevcuttur. Çünkü her türlü inanç, kişiyi Allah'a götürür. Zaten onun esma kuvvelerinin dışında başka da bir şey mevcut değildir. Her halükârda insan, onun kuvveleriyle oluşmuştur. Ama Allah'a götürmekle iş bitmiyor, Allah'a giderken de nimete erenler gibi gitmemiz isteniyor. Çünkü külfete batan kişiler gibi gitmekte vardır. Fatiha süresini okurken dikkat edersek nimete erenlerin inanç sistemini ve yolunu Allah'tan isteriz. Yani sonu azap veya nimet fark etmezsiniz, kişinin yaptığı her amel onun rabbinin kendisinde oluşturduğudur.

Rab ise, Allah dışında olamayacağı için, Allah bizden zuhurunu istediği rububiyetin dışında, başka başka rububiyet alanlarıyla rab edinenlerin, varoluş programlarını gazaba uğrayanlar gibi dizayn ettiklerinden, Allah'a varışları hakikatlerinden mahrumiyetle son bulacaktır. İşte onun için, sen rabbini rabbul erbabla nimete erenlerinki gibi senkronize olmasını sağla. Öylece rükuya varanlarla beraber rükû eyle. İşte bu rükû ile sen gerçek yolda hakikatini doya doya, rabbini seyir ede ede güzelliklere kanat çırpacaksın.

İslam, selam kelimesinden türemiş olup, dünya ve ahrette, emniyet ve güven üzere yaşamı tesis etmek için bize sunulan fitrat yaşamıdır. İslam ile yaşantısını senkronize eden her çeşit afet ve kaderlerden emin olur. el-Selam ismiyle Allah, her türlü emniğin, salimliğin aslı olup, ayıptan, kusurdan ve her çeşit eksikliklerden uzak olan yüce yaratıcı olduğu anlamına gelir. es-Selam esma ul hüsnadan olup Allah'ın doksan dokuz isminden bir isimdir. İşte bizler varlıklarla ünsiyet oluştururken, es-Selam ismi gereğini yaşamımızda hissederek emniyetle ünsiyet etmeliyiz. Karşımızdaki bizi görünce, ilk aklında canlanan, emniyet dolu bir kişi geliyor olmalıdır. Öylece her varlığın içsel canlanan duasına ortak olmalıyız.

Meleklerin, hayvanların ve hatta denizlerdeki canlıların rahmet okuduğu kişilerin olduğu haber verilmiştir. İşte bu İslam ile hemhal olup es-Selam ismine ayna olduğumuz kadar bize sirayet eder. İşte bu içsel yaşantıyı karşılaştığımız kişilere selam vererek deklere ederiz. Hem karşıladığımız her bir varlığa muhabbet dolu bir kalple dokunuruz. Biliriz ki, kişi ünsiyet peyda eder beraber olduğu insan, hayvan, mal eşya vs. her şey ile. Bilir ki Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz sahip olduğu eşyasına bile isim verirdi. Kişi ünsiyet peyda ettiği varlıktan ayrılınca içi burkudur hasret ile. Çünkü her şeyin aslı esma mana birleşimidir. Bunu artık hafızana bile. Selam ol her kula bile bile.

Allah her şeyi örneği olmadan yaratmıştır. Her birim direk Allah tarafından örnek siz ve bağımsız yaratılmıştır. Allah'ın esma ul hüsnasına bakarsak, bunu çok net olarak görürüz. Zaman içinde yaratılan bazı varlıkların nesli tükenmiştir. Bazıları ise, hala yaşamına devam ediyor. Nesli

tükenmek üzere olanlarda vardır. Hatta hatta yeni oluşan türlerde vardır. Ama kesinlikle evrim yani bir türden başka türün yaratılması söz konusu olamaz. Çünkü Allah el-Bari ve el-Mübdidir. Allah istediği şeyi hemen ve emsalsiz olarak yaratır. Esmâül hüsnâ ile işaret edilen yaratım planını çok iyi bilmemiz gerekir. Evrim geçirip başka türe dönüşen hiçbir canlı yoktur. Sıfırdan yaratma vardır. Kuran bunu Yasin süresi 83. ayetinde “Her şeyin melekûtu elinde bulunan Allah münezzehdir! Ve siz O’na döndürüleceksiniz.” Şeklinde izah eder.

Kişi sahip olduğu manayı daha ağır hissetme çalışması yapar, ama mana aynı mana olarak kalır. Veya günah dediğimiz yasakları işleyerek daha hafif eder, ama mana gene de ona ait. Hiç kimse kendisini Allah esma manalarından soyutlayamaz. Soyutlayayım derse varlığı biter ki olanaksızdır. Biz ve her şey esma manaların terkip potansiyellerinden birer potansiyeliz. Kendini kimseden üstün veya alçak bilme eşitiz, üstünlük takvadadır. Takvalık ise, sahip olduğun esma kuvvelerini güçlendirip, nimete erenlerin mana kompleksi gibi bir mana kompleksini kendinden zuhur etmendir. İşte bu gücü fazla olursa, Allah’ın yanında onun değeri daha çok artar. Kim ki bu gücünü hafifletip yok ederse, onun Allah indinde değeri de yok olur.

Allah’ın adaleti dediğimizde şöyle algı oluşur. Sanki Allah, adalet sarayı gibi bir mekânda oturan bir ilah vardır. Sonra insanlar iyi veya kötü önüne dizilir veya kötülük yapan biri oldu mu iki tane jandarma gibi melek gönderir de kulu nu tutup adalet sarayın da oturan ulu ilahın huzuruna çıkarır. Sonra “senin cezan şu kadar git azabın çek” şeklinde düşünürüz. Ve komik oluruz. Esmâ-ül hüsnâdan her mana sonsuz ve sınırsızdır. Allah rububiyeti itibarıyla kişiyi kuşatmış ve

kişiyi kişiden yakındır. Kişi yaptığı eylem misali bir eylem özündeki “el-Adl” esma manası, çalar saatini kurar. Kurulumun anında şamadan çalar. Sende kurduğun saati unutur, sonra bu saat çaldı da beni rahatsız etti diye mırıldanırsın. Oysaki sen kurmuştun, vakti geldi ve çaldı.

Evet, saati sen kurmuştun sen. Bazen babamız saati kurar da bizim zamanımız da çalar. Bazen de dede kurar da bizde çalar. Doğru, kimse kimsenin günahını çekmez ama dedenin ve babanın veraseti de sana ulaşır der ayet. Veraseti sadece iki üç kuruş dünya malını sanırsak, olayı anlamamışız demektir. Şu da var, kişi bazen gider de savcılığa reddi miras eder de babasının mirasını olumlu veya olumsuz reddeder de babasının bıraktığı serveti reddettiği gibi borcundan da kurtulur. İşte bizde kat’ı bir tövbe ile babadan ve atadan gelen tüm geçmişi reddedip örtebiliriz. Atadan gelen güzellikleri sevip sahip çıkan, ondan gelen olumsuzlukları da üstlenmiştir. Her insan başını iki eli arasına alıp hayatını sıfırdan çizmek zorundadır. İşte buna tahkiki iman denir. Atadan geleni takip edersek, taklidi iman ile hayatına devam ederiz. Allah kimseye zulüm etmez biz nefsimize zulüm ederiz.

Bu mu adaletin ey ulu tanrım yetmiş yıl dünyada yaşat, seni tanımadığım için sonsuz azaba at, bu mu senin adaletin? Der, Allah’ı dışsal veya içsel bir ilah zanneden kişi. Ve bu zannıyla da kendisinden mahrum olarak ötelere geçer. Varlığın hüviyeti esma kuvvesi kadardır. Her varlık, hüviyeti kadar özünü döker. Allah velisini örtüsü altında saklar. Garibim de kafasına göre veli arar. Ara ara belki bulursun. Veli sensin ey Allah kulu. Allah esmasını kendinde keşfet ve veliyi gör.

Şunu da belirterek bu konuyu da kapatalım. Beş duyu ile hissettiğimiz her şey ef'al âlemindedir. İstedğin cihaz ile seyir et, fark etmez. Hem her ortamın yaşamı da ef'al âlemidir. Meleklerden ta bize kadar yaratılan her ortam da ef'al âlemidir. Esmâ ve sıfat âleminde daha yaratım oluşmamıştır. Zat âlemi ise, zaten hiçbir hayâlin düşünemediği âlemdir. İnsanda lahutiden bir nefes üflendiği için, tüm âlemleri seyir edip zevkine dalar. Ama tarif babında, ef'alı tarif eder. Esmâ ve sıfattan haber eder. Zattan ise sukut eder.

Şunu da dillendirelim bu bölümün sonunda; kalbinde saklı bulunan ve canlı olan Allah'ın evi misali Kâbe'ni görüp hak önünde dostla halka selam vermek, hakkı derununda hissedip canla buluşmak, canı canana verip orda hakla buluşmak, özünden dokunan nurla muallâsında defin olmak, öylece kibar bir bakışla yerinde sükûn bulmak, zatı temsil eden Kâbe'ye talip olan Allah kuluna nasip olur. Mekke'de zata talip olan hakka teslim olur. Medine'de ise sıfat apaçık olur. Diğer yerler ise esmaya talip olanın olur. Ef'al ise, her halükârda zaten mekânın olur.

Rabbine Vefa ile Nefsini Terbiye Eyle

Öncelikle nefsi şöyle tarif ederek konuya başlayalım. Nefis, varlık şuuruna sahip olan demektir. İlk önce Hu adıyla işaret ettiğimiz mutlak hüviyet, Allah ismi müsemmasıyla ve mutlak nefis şuuruyla kendinden kendine seyir halindedir. Buna nefsi kül denmiştir. Nefse benlikte denmiştir. Ama ben kelimesi nefsi tanımlamada biraz kısır kalır. Çünkü nefis oluşan birimin özünü ihtiva eder. Ben ise somutlaşan nefse verilen isimdir.

Ahdetmek kesin karar vermektir. Vefa ise, verdiği karara bağlı kalmaktır. Biz gündelik hayatta da bir birimize sözler verip yerine getiriyoruz. Veya bir fiili işlemek için bir karar veririz ve bu kararı ölüme kadar devam ettiririz. Tüm bunlar dünyevi yaşamla ilişkili olup hayatı daha yerinde yaşamak için gerekli prensiplerdir. Dünyevi ahitler bizi bağladığı gibi, manevi ahitler de bizi bağlar. Her ne kadar bizi nefsi emmarimiz tahrik etse de ve bize dese ki görmediğin yoktur ve

yaşam buradan ibarettir ve gününü yaşa söylese de, biz biraz uyanık olup, nefsimizi şöyle uyarırsak; ama ben de benden önce ölüp dünyadan göçen sayısız insan gibi ölüp dünyadan göçeceğim. Dünyadan göçeceğimizi düşünüp bizden öncekilerin dünya serüvenini hayal edip, aynı akıbetin bizi de bulacağını söylesek, nefsimiz bize döner ve der ki, sayısız öleni görüyorsun. Sende tıpkı bunlar gibi öleceksin. Sonra nefsimiz bize döner ve der ki, madem öleceksin o zaman niye gerekli çalışmayı yapmıyorsun? Çünkü nefsimiz kendisi için en güzel olanı ister. Sonsuza kadar en konforlu bir halde yaşamayı hayal eder. Bu istisnasız her nefis için böyledir. Yeter ki sen nefsinin diliyle ona yanaş, o en güzel şekilde seni yönlendirir. Öylece nefsin gereken vaziyeti alıp seni ruhun tabakalarında yükseltir. İşte nefsinin seni yönlendirmesi durumuna levvame nefis demişlerdir. Kişi takvaya büründükçe levv etme yanı kınama hali çoğalır. Bu ilhama dönüşür. Buraya mülhime nefis demişlerdir. Gelen ilhamlar doğrultusunda çalışmalar devam ederse, kalp Allah emri üzerine tatmin olur. İşte mana boyutunda ahde vefa mutmainne de başlar. Ahde vefa bizim özümze yönelip Elest'teki yani başlangıç noktamızdaki hüviyetimize sadık kalmamızdır. İşte bu sadakat, biz insanlara yüklenen emanettir. Bu emanetin değerini bilmezsek, sırtta yük olur. Ya değerini bilirsek, halife olur ve özümze ayna oluruz. Yükünün altında kalbur olduğu halde, bedeninin isteklerine dalıp ahdini ufak bir fiyata satan kişi ise, en büyük müflistir. Allah maddi ve manevi ahde vefalı olanlardan eylesin.

Vefa asil bir duygudur. Nefsin gelişimi hususunda kişi vefalı bir yol arkadaşına tutunmak ister. Öylece arınmanın yollarını arar. Nihayetinde vefa da bir duygudur ki vefalı dost arayan kişi, vefasızlıklarla karşılaştığında hüzne kapılır. En

iyisi vefalıdan da vefasızdan da azat olup yüzümüzü yegâne sevgiliye dönmek gerekir. Öylece zaten, arınma yolunda gerekli desteği verecek olan vefalı dostu, Allah bize takdim edecektir. Unutmayalım ki, mana yolundaki çalışmalara safi bir kalple yöneldüğümüzde, bizimle yolları kesişen kişiler Allah misafiri olup gönüllerini incitmeyelim. İşte onlar yolculuk boyunca kendimize gelmek için bize gönderilen Allah misafirleridir. Zira kimse misafirin incinmesini istemez. İncinen misafir sofranda oturmaz. Gider de bir daha gelmeyebilir. Her bir misafirimiz ihtiyacımız olan konuda bize destek olur ve geldiği gibi yoluna devam eder. Bize konuk olan Allah misafirin bazen farkında oluruz, bazen de hiç farkında olmadan ağırlayıp yolcularız. Ev sahibi olarak gene de yalnız kalırız. Rabbimizle baş başa halleşiriz.

Vefa borcu gönül borcudur. Kalbinin en derininden çıkar. Küçük bir sözü, küçük bir iyiliği, içten gelen bir gülüşü unutmamaktır. Vefalı olmak en asil duygudur. Affetmek, sahiplenmek ve arka çıkmaktır. İlişkiyi kesmek yok saymak böylece intikam almak, nefsin ıslah için yola koyulanlara yakışmaz. Çünkü bu duygular bencilliğin kisvesidir. Sıla-i rahmi kesip insanların derdine derman olmadan hayat yolunda daha dikkatli ilerlediğini zannetmek, yağurdu iki kere yerine üç kere üflemek, vefasızın yoludur. Çünkü herkes hata edebilir. Bir kişi hata edip nefsin ıslah etmek üzere tövbe ederse, Allah tüm geçmişini siler. Yeryüzünde Allah halifesi şuurunu yaşamak istiyorsan, sen de affetmelisin. Bu da nefsi emmareye çok ağır gelir. Zira affetmek nefsin kirini temizlemeye matuftur. Bunu bilen nefsi emmare sıkılır ve büzüşür. Affetmek istemez. Çünkü dünya onun için yegâne saraydır. Her bir insanı af, senin ayrı bir sınavındır. Yaşanmadan bitti denilen hiçbir sınav bitmiş

değildir. Her hangi bir konuda inandığını söylediğin düşüncenin sınavı, senin önüne gelmeden ölmeyeceksin. Hem bilelim ki aynı sarmaşık iki ayrı kalpte kök saldıktan sonra, bir kalbin şirazesini kayarsa, onu doğru yola iletmek en büyük vefa borcudur. Hata edip ayrılmış ve destek için sen ona Allah indinden memursun. İmar et kayan dostunu. Bil ki vefasız kul ölü bedendir. İşte diril ve vefalı ol tüm kullara, öylece Allah misafiri ol tüm sofralara.

Dostluğun özü vefadır. Bu da doğru olana götürür. Doğru olanı uyguladıkça gerçekliğin ile buluşman için yakınlığın artacaktır. Allah bizi vefalı yapısın dileyerek bir örnekle konuya devam edelim; Kel kartal Amerika'da yaşayan bir hayvandır. Aslında Amerika'nın sembolüdürler. Kel kartallar hayatları boyunca tek eşle yaşarlar. Eşleri ölünce tekrar eş bulmazlar. Bu nedenle dünyanın en vefalı hayvanları olarak kabul edilebilirler. İşte eşler arasındaki sadakat zirve yaptığında, her hal ve durumda nefsi emmarelerine tabi olmadan sadakatten ayrılmazlar. Vefa arkanda bıraktığını, giderken yaktığını yabana atmamandır. Vefa su içtiğin kuyuyu taş ile doldurmamandır. Vefa dostluğun asaletine, bir dua sonrası verilen sözlere, hayallere ihanet katmamandır. Vefa ötelerin sonsuz mükâfatı karşısında, cehennemi hafife almaman, ulvi güzellikleri dünyaya satmamandır. Vefa sana verilen nefsinde zulmetmeden tertemiz bir halde Allah'ın huzuruna ulaştırmandır. Vedalar gözleri ile sevenler içindir. Çünkü gönülden sevenler hiç veda etmeyecekleri için gözün içine bakmaya utanırlar. Allah bizi kendisine karşı ve tüm insanlığa karşı vefalı bir pozisyonda kalmayı kolaylaştırısın.

Vefasız, şeker dahi olsa tadı acı olur. İnsanı avutur hem hain olur. Ona tükürmen bile yazık olur. Vefasızlık vasfı, şeytan için ip bağlama kazığı olur. Başına ipini geçirdiği

kişiyi otlatma merası olur. Nefsi emmarede olanlar için Vefa nedir, bilir misiniz? Vefa, nefsi emmareyi geçemeyenler için bakkalın adı olur. Vefa adı ile ticareti için alışveriş eder. Öylece malını satıp dünyalığını devşirme ile zevk eder. Ticaretine dokunana kafa tutup dünyayı dar eder. Onlar insanlık için olurlar cefa. Sadece genişlikte ederler sefa. Nefsi emmareyi geçip insanlık için sebil olan vefalı kullar çok az bulunur. Bilelim ki nefsi emmarede yaşayan insan çok ama çok kıskanç olur. Vefasızları, başın dara düştüğünde veya yolun sonu senin için çıkmaz sokak olduğunda, o zaman iyi tanırısın. Hemen bir bahane ile senden uzaklaşırlar. İşte öyle olunca elinden tutmak bir yana ardından bile sana bakmazlar. Bunca anlatımla olayı anlayan anladı. Anlamayanın anlamaması için bilincini mi bağlandı? Yoksa efsunlar mı dağlayıp zihnini mi çaldı. Yok yok tüm anlatımlar kapısının menteşelerini yağladı. Kapı ses çıkarmadan açılmaya başlandı. Yeter ki kibrinden az feragat etsin. Tepeden bakmaya koyulmadan yürüsün. Ey kendini elit zannedip tepeden bakan; varoş dediğin yarış içinde yarışırken, canı canan içinde cananını can eyledi. Özün özünde sözünü altın eyledi. Yolun hissesini içerisinde görerek sana nazar eyledi. İstersen inanma dediklerine, sözde elitler indiler inlerine. İmlerini köşk zannettiler. İşte bakma elitin dediğine, marifet işlemez kapı açılıp girilmez kibrine. Geçmişten dem vurur geleceği alır hissesine. Kişi hakka yolculuğa niyet ederek kendisiyle barışır. Hem tövbe ederek özülle tanışır. Sınırları yatıştır, ama dil yarası içini kanatır. Sen onun dediğini dediğinde ise, kanayan yaralar, kalbinin içinde yeniden yeşerir. O yüzden kalpleri yaralamamaya bak, öylece yürü.

Bil ki, özünde vefalı hem sözünde sadık olmalıdır dostun. Zor bulunur böyle dost. Aslında bu dostun hamuru senle

yoğrulur, fırınında pişer sofranda kurulur. Sohbet ederken bağdaş kurulur. Sen bakma varoşun vuruşlarına, hem doğru yoldan dem vuruşlarına. Dikkat et, o dem vurmaz anılarına, belki bakar arılarına. Kalbinde oluşan mana hâsılatına bakar, maddi olarak yanaşmaz yanına. Utanır kendinden, senden bir şey ümit ediyor hissinden. Beni sorarsan tanıtayım kendimi; her insanı aziz olarak görür, varoş veya elit diye ayırmam kimseyi. Efsun koklatıp kendinden geçirenlere yan bakar, sihir yapıp okuyanların sihirlerini kendilerine iade ederim. Bunlar Uzakdoğu kültürü, bizim civara uğramaz sesleri. Bizim dünyamıza nazar edenleri gül kokusuyla karşılar, her birini muhammedi bir gül olarak bilir, solmaması için dalında koklarım. Garip bir kulum işte, kimsenin şahsi filiyatına bakmam, hem gereksiz uzatmam elimi. Kim ne derse gülümserim, kimsenin kalbini kırmaz, hem özümle dilberim. Özden geleni hissederim, tepeden bakamı aşağıdan seyredirim. Aşağıdan tepeyi seyretmek çok zevkli olur. Hem dünyası çok renkli olur. Renklerin tümüne bürünen belli olur. Belli ederken veçhini bakışı hep hisseli olur.

İman, hayânın derunundadır. Örtün kadar hayân korunmadadır. Hayânın korunması kadar imanın emniyettedir. Setri avretin farziyyeti işte bundandır. Derununu sanma ki odur veya gayrıdır, bil ki tümü ondandır ve “masiva” dandır. Yazdım diye kızma. İç gürlendi, sana kızmaz bu kul. Hem seni elit bilmez veya yüceltip kendini varoş bilmez. Sana ayna eyledi bu kelimeleri, sakın deme bu satırlara saçma. Bu satırlar saçılır etrafa. Etraf pazar dolu, sen eylersin sefa. Sefa etmek ne ki, sana gösterdi vefa. Vefalı kul zor bulunur, bulma kafa. Dokunursa, artık uğramaz affa. Çünkü kalbi çok narindir. Üzüldüğünde suskunlaşır hem garipleşir. Artık elden kayar gider kalbinde çalar sazın. Dostluğun yağı vefa, enerjisi

doğruluk, varış noktası gerçekliktir. Böyle bir zatı görürsen yapış, odur sana Kur'an'ı sunan, ermek için varış. Ben Kur'an okuyayım derken nefsi emmareye olmasın varış. Allah muhabbeti ile okuyalım Kur'an'ı. Marifetle, duyalım irfanı. Kur'an okuyalım derken, Kur'an zannetmeyelim mealini. İşte böylece tüm zanlardan arınmış, Allah teveddüdünü yaşamış, nefsindeki tüm kiri paklamış aziz kullar seyir halindedir. Kullar bakışını çevirmiş, Rahman'ın adını besmelede çekmiş, Rahim ile yaşamını mutlak yaşama çevirmiş, işte öyle kullar seyir halindedirler. Böyle dostlar vefalı olup, sana sendekini sunarlar, hem hak sözüne burhandırlar. Buldun mu, üzme özlerini. Çünkü bu dostlar yaranı iyileştirmek için hakkın sana sunduğu dermandırlar.

Yolun başı nefsi mülhimedir. Allah likasına yolculuk burada başlar. Amaç Allah likası ise, Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimize uymak zorunludur. Gerisi emmareye duçar olan nefsin saçmalıklarıdır. Nefsi emmare basamak bile değil, hayvanlık bilincinden daha alta düşmektir. İsim olarak Allah'ın seçtiği İslam adını beğenmeyip, isim aramak ve şucu bucu olmak, başka başka liderler arayıp, lider olarak Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz dışında teslim olacağı birini aramak, komiklik değil de nedir? Nefsi emmarenin emrine girmek değil de nedir? Görmeden nasıl liderlik olur dersen, Allah onun içinde örnek koydu önümüze. Hz. Veysel Karani ra. Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizi maddi dünya gözü ile hiç görmedi, hem de onun zamanında yaşamış olmasına rağmen. Ama onun dışında önder görmedi. Aslında Allah her konuda bize örnek sunmuşta biz nefsi emmaremize hoş geldiği surette davranıyor, bahaneler arayarak kendi nefsimize yazık ediyoruz.

Bedensel emmareye bürünen nefis sıddık olmak için daha çok ekmek yemelidir. Ama dikkatli yesin ki obez olmasın. Bebekken destekle yürürüz. Yaşlıyken destekle yürürüz. İki destek arası geçen hayat, neymişiz be. Dünya kralı ama emmarenin mağduru. Her an uyanık olup geçmişe tövbe edelim. Emmareye gem vuralım. Düşümüzle olan tüm anlarda, Allah'a firar için gayret edelim. Çünkü ölüm hangi saatte bizle buluşur, meçhuldür. Allah'a kul olan özgür olur. Dünya ona eyvan olur. Tüm insanlar onun gözünde eşit olur. Cennet mekânı olur. İki cennetle bulunduğu için, istediği tercih, onun olur. Kula kukla olan yok olmaya mahkûmdur. Sanma ki mahkûmiyet dünyayla sınırlıdır. Ebeden azap onun azığıdır, cehennem onun karargâhıdır. Zebaniler yoldaşı olup zakkum gıdasıdır. Sayısız kilit gönülümüze vurulmuş. Bazısını da biz eklemiştir. Kurtulmak çok ama çok zordur. Dolayısıyla zamanımızın çoğu nefsi emmareden ilham ile geçiyor da hiç farkında değiliz. Disiplin olmayan yerde eğitim yoktur demektir. Eğitimin olmadığı yerde öğretimin emmaresini bulamazsın. Kişi nefisini terbiye etmesi için ilk önce edebi kuşanmalıdır. Onun için de eskiler, edep ya hu demişlerdir. Akıl tek sermayemizdir, onu kullanmazsak nefsi emmareye esir düşer yerlerde sürünürüz. Hatta iman etmekte akla bağlıdır. Aman duyguların aklının önüne geçmesin. Aman aynaya sırtını dönmeyesin. Aman emmarenin çekişmesine kapılmayasın. Aman kabuğuna gerisim geri çekilmeyesin. Dikkat edelim ki emmareyi yenelim. İnsan iradesine göre, cinlerin iradesi ne ki? İşte şeytani cinlere kendimizi esir etmeyelim.

İnsan kendi hakikatine doğru inerken kuyuya iner gibi di-be dalar. Yüzeyden derine inerken, kuyunun tam dibi, tüm ruhların buluşup tek nefsin açığa çıktığı salt ilim noktadır.

Bilim çevresi buna bilinçaltı adını takmışlardır. Ama ne olduğunu daha tam olarak çözememişlerdir. Bizim bakışımıza göre nefis mertebesi dörttür. 1.Emmare, 2.levvame mülhime, 3.“mutmainne raziye merziye” ve 4.safiyedir. Mutmainne, raziye ve merziye tek parçadır ve bir birinin tamamlayıcısıdır. Emmare nefis kavgacı bir nefistir. Emmare nefsin azığı olan kavgayla geçirilen her an ziyandır. Bu kavgayı ya kendi kendimize veya çevremize karşı yaparız. Kavga ise, insana hasret ve sıkıntı bırakır. Nice nice canları pert eder. Cananları yok eder ve hayatı zindan eder. Gelin dostlar nefsi emmarenin azığı olan kavgayı terk edelim. Canı canla buluşturalım. Araya giren şeytani evhamları kapıda bırakalım. Nefse ağır gelse de kendimizi ezik hissetsek te, bana değer verilmiyor kuruntusu canlansa da, tümünü şeytandan bilelim. Nefsimizde levmi bulup yükselişe geçelim. Emmare nefis kötülüğü ve ayrılığı emreder. İnsanı zindana hapseder. Zihnini yoklama eder. İlim, irade ve kudret zayıflığında kişiyi kendisinden eder. Maksadı anlaşılmayan bir söz yüzünden tartışmak hele hele azarlamak ne güzel değil mi? Evet nefsi emmareye güzel ve çekici gelir. Çünkü ruhtaki pozitif enerjiyi yani nuru alıp götürür. Ruhu boşaltan her şey, et kemik olan beden ruhaniyetine zevkli olur. Nefsin ameli üzerinde uygulama alanında ise, uygulanışı nefse çok zor gelir. Çünkü nefsin arındırır. Nefis gözünü et kemik bedende açtığı için, kendisini bu beden sanır. Bu et kemik bedenden özgülleştiren şeylere de lakayt davranır. Onun için iman her an devrede olmalıdır. Dikkat edin, ayet der ki; Bir cahil sizle sataştığın da selam deyip geçin. Enerjinizi heder etmeyin. Öyle olmaya karar verdim, bu satırları okuduktan sonra artık öyleyim, diyelim. Allahın yarattığı hiçbir varlık, kendisini insan kadar komik etmedi. Ebedi âlemde rahat etmek için hazırlık

yapma, nefsi emmarenin peşinde koş, uyarıldığın ateşe vardığında ise, tembelliğinin karşılığını Allah'ın boyuna at. Allah diledi ben böyle oldum de. Hayır, Allah dilemedi, Allah senin dilemeni inşa etti. Ama olayın vahametini anlayıp kendisine çekidüzen verenler, yolun sonuna geldiğinde, bir elime ayı bir elime güneşi koysan ben yolumu buldum ve yolumdan artık vazgeçmem der. Çünkü yolun sonu yok ve sonsuzluğa yolculuk var. İlmullahı öğrenip ona göre nefesine istikamet vermenin dışındaki her niyet insan için geri bırakıcı kaygan zemindir. Korunalım.

Aklı fikri sadece Allah olan, Allah yolunun yolcusu olur. Gerisi nefsi emmarenin kölesidir! Zira olayın farkına varanın tüm düşüncesi o olur. Olayın farkına varmayan ise, emmarede patinaj yapar. Köpek gibi bize havlayan nefsi emmareye ve fisildayan şeytani varlıklara kapılmadan vicdanımızın sesine kulak verelim. Vicdanın sesi çok derinimizden gelir. Hep doğruyu haykırır. Manada köpek, nefsi emmareyi ve dünyalığı temsil eder. Yani köpek nefsi emmare olarak sürekli dünya saltanatına ulaştırmak için üzerimize havlar. Dünya içeriğini bize tatlı gösterir. Dünya ise, kendi saltanatını kendisine yönelene sunar. Saltanatını sadece sevdikleriyle paylaşır. Kendisini dünya saltanatına kaptıran hep hırlar. Onun elindeki kemiğe el uzatıldığında, tüm gücüyle hırlar ve kemiğine sahip çıkar. Lakin rahmana gönül verenler, o kemiğe tenezzül bile etmezler. Et varken kemik neyme derler. Kemiği ağzına alanlar kişilere en çok sevdikleri kişiler dahi biraz yanaşsa, hemen ona hırlayıp tavır alırlar. Kemiklerini kaybetme korkusuyla öncelikle kemiklerini sağlama alırlar. Alma kemiğimi benden derler. Çünkü nefsi emmarede pişenin varı yoğu et kemiktir. Et kemiğin bedeninin döngüsünün dışında da bir dünyası oluşmamıştır. Ya

rabb sen büyüksün ki, her hayvanı saf ve som yapansın. Onları vefalarına sadık eylesin. Ey nefsim, onlar kadar saf ve som olamadın. Onlar kadar içinde bulunduğun ana inip, geçmişinden ilham alıp geleceğini inşa etmek üzere anda yaşayamadın. Ey nefsim, en iyisi sen oyuncaklarınla oyalanmaya devam et. Boşuna erdim deyip hava atma. Ey nefsim, ölüm meleği ile yüz göz olduğunda yüzündeki ifadeyi aynadan sana göstermek isterim. Ey nefsim artık arın taklitten ve rabbine muti bir er ol. Taklit ehline şöyle örnek verebiliriz; buz gibi suyu içmemiş ama içenlerin buz gibi suyun nasıl bir haz verdiğinin hikâyelerini duymuş ve o hikâyeleri de insanlara anlatır da anlatır ve hatta anlatırken kendinden o kadar geçer ki dinleyenler içtiğini zannederler. Tahkik ehline ise şöyle örnek verebiliriz; onlar bizzat buz gibi suyu içenlerdir. İçmeyenlerin nefsi çeker diye de utanırlar iç hallerini anlatmaya. Ama kendilerine yeni yeni dostluklar kurmak için, buz gibi suyu içmenin yollarını öğretirler.

İnsanlar genelde nefsi birliktelikler yaşadıkları için dünya menfaati üzerine derinleştikçe derinleşiyor. Günlük yaşantıda gönlü Allah'a dönük olan, haramdan korunup helale yönelen iman ehlini takdir eder, onların ellerinden öperim. Bunun ötesine geçmek isteyen kişiler, nefsini tanıma çalışmalarını kafasına göre yapmamaları gerekir. Daha önce o basamakları geçen tahkik ehline müracaat edip zirvelere tırmanırken kaymamak gerekir. Nefsi duygulardan feragatimiz kadar ruh dünyasında yükseliriz. Ruh dünyasındaki yükselişimiz kadar tevazu sahibi oluruz. Tevazuumuz kadar Allah yanında kıymet kazanırız. Allah'ın katında basit diye bir şey olmayıp sadece yarattıkları vardır. Bizim katımızda ise, nefsimizin içinde olduğu ortamın varoluş prensibinin hoşuna gidene makul, hoşuna gitmeyeni ise, mantıksız

addederiz. Zati seyir ile bakan ise, farkı kaldırmıştır. Ama bu seyirle baktı diye zulme boyun eğmez, zalimin hakkını Allah'ın istediği şekilde icra eder. İşte esas zati seyir budur. Yoksa zati seyir, eli indirip zalime teslim olmak değildir. Zira tüm seyirleri en zirvede yaşan Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz, mazlumun yanında ve zalimin karşısında dimdik durup en güzel şekilde hakkın hakkını vermiştir.

Allah indinde din sadece İslam'dır. İslami içselleştiren Müslüman'dır. Bu Hz. Adem'den günümüze dek aynıdır ve asla değişemez temel prensiptir. Zaten cinlerin ve insanların dışındaki tüm "var"lıklar, İslam'ı içselleşmiş bir şekilde hayata gözlerini açıp o şekilde yaşamlarını sürdürüp giderler. İnsanlarda aynı şekilde İslam fitratı ile gözünü dünyaya açtığı halde, çevresi onu ayartır. Çünkü insanda değişim gücü vardır. Ama hayvanlarda değişim gücü yoktur. İşte İslam'ı içselleştiremeyenler ise, kendilerine nefsinin tatmin yönünde isim takarlar. Hristiyan, Yahudi, Budist veya ismini dahi duymadığımız saçma sapan inanışlar. Yoksa Allah'ın değişmez dini olan İslam'ın şu yönü Müslümanlık, şu yönü Hristiyanlık veya şu yönü başka şey diye düşünmenin dahi hatadır. Tek olan Allah dini olan İslam'ı içselleştiren Müslüman'dır. Gerisi bomboştur. Dünya ve ahrette hüsrana uğrarlar. Lokman süresi 33. Ayette yüce Allah şöyle der; "Ey insanlar! Rabbinize karşı gelmekten sakının. Babanın oğlu, oğlun da babası için bir şey ödeyemeyeceği günden korkun. Allah'ın verdiği söz şüphesiz gerçektir. Dünya hayatı sakın sizi aldatmasın. Allah'ın affına güvendirerek şeytan sizi ayartmasın." Demek ki kişi nefsinde uyanmadıkça kimse ona fayda veremeyecektir. Hem kıyamet günü kimsenin kimseye faydası da olmayacaktır. Ne babanın oğla, ne de oğlun babaya, velev ki herhangi

bir peygamber olsun, iman edip amel işlemedikçe bir tesiri olmayacaktır. Eğer ki kişi uyanıp iman ederse ve amelde derinleşip Allah'ın ipine el uzatır ise, işte o zaman ona şefaahat kapısı açılır. Nefsin arınması başlar. Tüm yollar önüne döşenir. Yoksa mahrumlardan olur.

Rükû Allah'a teslimiyettir. O'na karşı boyun eğmektir. Secde ise yokluğunu müşahede etmektir. Hatta müşahadenin dahi olmadığı haldir. O yüzden zekât, manevi olarak rükû hali hissedilerek verilir. Sadaka ise manevi olarak secde hissedilerek verilir. Yoksa verdiği benlik karışır ve teziye etmekten çok nefsin karanlığına gömer. Nefsin karanlığında verilen sadakalar ise, karşı taraf üzerinde bir üstünlük hissini kişiye getirir. Sadaka verdiği kişiyi her gördüğü yerde hemen hatırlar ve üzerinde zihinsel dahi olsa, tahakküm eder. Oysa hakkın elini hissederek vermiş olsaydı, verilmiş anında dahi kendi olmayacaktı. Ve hiçbir tahakkümü de ortaya çıkmayacaktı. İşte nefsin arındırmak için verdiği sadece veren el ol. Tıpkı veznedarın sana verdiği gibi. Veznedar hiçte verdiği parayı düşünmez ve işini yaptığı için işverenden maaşını alır. İşte ey nefsim, sen de verince veznedardan başkası olma. Bil ki, ücretini rabbul âlemin sana takdim edecektir.

Kişiye en çok ihanet eden gene de kendisidir. Bu ihanet, kendi şuurunun açığa çıktığı bedeninde, kendisini bedeniyle bütünleşmiş bir bedensel varlık zanneden, kendi nefsin den ileri gelir. Çünkü nefsi, gözünü et kemik bedende açmış ve et kemik bedeni kendisi sanmıştır. Değişmez bir kanunla işleyen sistem ve insanın tabi olduğu bir düzen mevcuttur. Sistemin düzenini Hz. Muhammed Mustafa sallelahu aleyhi ve sellem efendimize göre ayarlayan kişiler, hakla buluştu. Öylece nefsinin hakkı eda edilip Allah katından

üflenen ruh ile doğru yolda birleşti. Allah'ın yaratmış olduğu sisteminin aksine, düzenini kendisinin sahip olduğu beden zanneden nefsinin göre uyarlamaya çalışan kişiler ise, haktan mahrum kaldı. Ben, Allah yanı sıra birisine kul olmak için var olmadım ve benim gözüm sadece Allah'a bakar demek zorundayız. Çünkü Allah'ın yaratmış olduğu kânun ve nizam karşısında, bireysel bakışlarımız kısır kalır. Allah'ın âlemlerini üzerine yaratmış olduğu fitrat gerçeği karşısında, nefsi beklentiye dalmayıp, kendi nefsinin de aynı fitrata tabiiyetinin farkına varıp, öylece hakkın yaratmış olduğu fitrata tabi kalmak zorundayız. Yoksa kaybedenler arasında yerimizi alırız.

Öz ruhumuzdan yansır Allah nuru. Allah'ın nurunu dışarıdan arama, sendedir onun yolu. Kendini donat hedef O'nun yolu. Bu sözler sanadır ey nefsim, kendine dön yolun olsun Allah yolu. İşte yüz yirmi dört bin nebi, üç yüz on üç resul, yüz tane sahife kitap, dört tane büyük kitap ve hatta sayamayacağımız sayıda Allah dostu erenler, nefsi ilk yaratılış şeffaflığına kavuşturmak için çabaladılar. Onları dinleyenler öz ruhundan yansıyan Allah'ın nuruna kavuştular. Nefsi istek doğrultuda çabalayanlar ise, yolda kaldılar. Dünya yaşamını yönlendirme iradesi insanın elindedir. Şöyle bir örnekle açıklayalım; araç kullanan kişi, aracı kullanım anında eğer irade Allah'ın ise, virajlarda direksiyonu sağa sola neden çevirdin? Mutlak hâkimiyet elbette Allah'ındır. Ancak, ehliyet sahibi olduğun ve özgür iradene sevk edilmiş hâkimiyet alanının iradesini sana veren, mutlak irade sahibi olan Allah'tır. Yoksa kaza yapınca Allah'a sövüyor musun? Direksiyon hâkimiyeti Allah'taydı ve gitti aracı ağaca vurdu diye konuşuyor muyuz? Komik olmayalım. Mutlak hüküm Allah'ındır. İnsanlara melikiyeti itibarıyla yapması gerekenleri iletmış ve

dünyada özgür bırakmıştır. İşte Allah'ın insan için çizdiği melikiyet hükümlerine riayet edenler, dünya ve ahrette mutlu olurlar. Riayet etmeyenler ise, derin bir hasret buluşacaklardır. Yani Allah, çizdiği sınırlar dâhilinde dünya egemenliğini insanın eline vermiş, gerekli yolları talim etmiş ve insanın yaptığı fiilinin sonucunu da, ona yaşatmayı ahdetmiştir. Böylece kendisinin, insana asla zulüm yapmayacağını da defalarca söylemiştir.

İşte ey nefsim, milleti hor görmek, öze yönelene yakışmaz. Öz, duru ve sakindir, kendini sanma havas. İmansız bakan tüm felsefi duygular insanı felakete götürür. İnsanı çevirir dolaştırır, kendisini bedensel bütünlük sahibi sayan nefsin etrafında karar kıldırır. Ötesine felsefi akıl eremez. Felsefi aklı aşanlar, iman ile buluşur. Eren kullar, tüm dışsal kavramlara ve tüm dışsal tutkulara elveda demiştir. Tüm bulduğunu nefsinde bulmuştur. Dostunu nefsinde ziyaret etmiş, hakka gönül vermiştir. Çünkü nefsinde sevgilisinin ruhu vardır. Arındır nefsinin de ruhu paka nazar ettir. Bu nazarı elde edemeyenler ise, maddi veya manevi çaresizliklere sürüklenirler. Maddi veya manevi her hususta oluşan ruhi bunalmalar, stresler, gürültüler, hırslar, arzular ve tatminsizlikler ile nefsanî arzuların açığa çıkışlarında vücudun kimyasını oluşturan çinko, magnezyum, bakır, demir ve daha adını dahi bilmediğimiz birçok elementler azalır. Böylece hastalıklar başlar. Doktorların verdiği maddi ilaçlar ise, vücut kimyasını bozup kişiliği alt üst eder. Bir türlü tam manada iyileşme gerçekleşmez. Biz bunlarda maddi sebepler arar dururuz. Evet aziz kardeşim, siz devam edin aramaya belki bulursunuz. Ama unutmayın ki asla bulamazsınız. Çünkü kalb ancak Allah zikriyle tatmin olur. Günümüzdeki hastanelerin hastalarla dolu olmasının en büyük etkeni,

manevi yolculuğun terk edilip maddi tatmine odaklanmasındandır. Oysaki hakikatte biz, birçok vitamini gıdadan değil semamızdan almaktayız. Semamıza götüren zikir ve tefekkürden yoksun bırakıldığımız için, içsel ve dışsal huzurdan mahrum olduk.

Ne zaman ki din yaşamdan çıkıp hobi oldu. Tüm alanları terk edip gitti ve kimseye laf geçiremez oldu, yani adı üstünde hobi oldu, tatmin eden birçok hobilerden biri işte, işte o zaman nefsi terbiye rafa kalktı. Her şey dilden dile gelmeye başlandı. Kalbi dokunuşlar unutuldu. Hayatı dizayn eden Allah ahlakı kitaplarda yazılı kaldı. İşte ey nefsim, Bismillah de ve yeniden dini tüm yaşamında etki alanı yap. Terbiyeni tamamla ve dünyadan öylece çık. Allah yaratmasına göre kâinatın en varoşu neyse, en merkezi de odur. En büyük yıldızı neyse en ufak karınca da odur. Yedi kat sema neyse, insan da odur. Onun için gözümüzü ha göğün derinliklerine dikelim, ha nefsimizin derinliklerine, gene de ona yakınlık veya uzaklığımız aynıdır. Yani onun yaratmasına karşı zerre den küreye her birim aynıdır. O zaman gözümüz bizde olsun dışarıda değil. Çünkü gözü dışarıda olan dilenci olur, gözü kendin de olan âleme şah olur. Yaratılmışsın ya, ne büyük lütuf. Hiç yaratılmasaydın, olmayacaktın işte. Sadece bunu düşün ve zengin olduğunu gör. Gelene şükret, halinle hamd et, mutluluğu hisset. Sıkıysa yapma bu tefekkürü ve kendini mahrum koy. O zaman zararı kendine edersin. Laklaklarla vakit geçirip kendini aldatmak kolaydır. Çünkü nefsi emmarenin isteği bu yöndedir. İnsanlar başına Şeyh ve Mürşit kesilmek kolay. Önce kendi nefsinin şeyhi veya mürşidi ol. Sen nefis terbiyesini oyuncak mı sandın? Dosta yürümeyi şaka mı sandın? Bu ciddi çalışmakla gerçekleşir. Öylesine iki kelam

mırıldanmakla olmaz. Ey nefsim; kendine baksana ne durumdasın? Aslında her birimiz nefsin çekiciliğinden sıyrılmak üzere sınavdayız. Bu derin bir ah getirtir nefse. Çünkü hakikatine erdikçe geçmişine ah edecek. Neden? Neden bu güne dek uyanmadım? Diye hayıflanacak. Derin kuyuya inerek, özünde bulduğu mercanları aha buldum diyerek mutlak zat adıyla kendi seyri olarak paylaşacak. Ama onun adıyla ettiği seyrin gerçek sahibi olan, hu adıyla işaret edilen mutlak hüviyet olduğunu bilecek. İşte burada Allah ondan razı, o da Allah'tan razı olacak. İşte bu rıza hali ile seyir hilafet yolunda edindiğin yolculuğun nihayetinde sana açılacak, sen artık seyri suluk yolunu bitirmiş olarak insanlığa güneş gibi ışık saçmaya başlayacaksın. İşte bu yol, öncü olanların yoludur.

İşte ey nefsim gel beri, toprak bu et kemik bedenini kurda böceğe takdim etmeden, sen direksiyonu eline al ve topraktan oluşan bu bedenle nuruna nur kat. Nefsi emmarenin çirkeflğine aldanarak nefsin terbiye etmeyip, gerçek fitratın dillendirilişi olan İslam'ın güzelliklerini nefsinde yaşayamayanlar, zannederler ki dünyada İslam ismiyle oluşan bir yönetim olursa, mutlu olacaklardır. Hayır, işte öyle düşünen aldanıyor ve şeytana açık kapı oluyordur. Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz üç yıl nebi olarak kaldı. Allah'ın emirlerini nefsinde uyguladı. Nübüvvet ten üç yıl sonra nefsinde uyguladığı Allah'ın kânun ve nizamından insanlığı ilgilendiren gerçekleri tebliğ ederek halkı donatmaya başladı. Yani önce nefsinde uyguladı. Çünkü nefsin tanımayan ve gerekli nefsi hazzı alamayan kime neyi tanıtır ki. Öncelikle nefsimizi arındıracağız. Kişi nefsinden arındırılmaz, nefsin arındırır. Bu çok önemli bir noktadır. Olayı bilmeyen komple nefse pislik derler.

Hâlbuki pis olan et kemik dürtüleri yaşamına pompalayan nefsi emmaredir. Sen nefis ile nefes alırsın. Nefsin tümüyle yok olsa, sen diye bir şey de kalmayacaktır. Nefsini tanıyıp ıslah yaptığın kadar nefsinin kötülük barındıran ilhamından arınırsın. Arınma had safhaya ulaştığında ise, artık nefsin-den yükselen bilinç, iyilikleri emretmek olacaktır. Bunun başlangıcı nefsi mülhime ile başlar ve kâmile veya safiyyede ise doruğa ulaşır. İşte burası mana yolculuğunun başıdır. İslam, dünya siyaseti için değil, belki nefsi ıslah için açıklanmıştır. Nefsini ıslah etmeyen ne hisseder ki ne versin. Serap peşinde koşar geçer. Önce İslam'ı nefsimize ve nefsimizin merkezi olan bilincimize hâkim kılmalıyız. Bilincimizin içeriğini İslam'a uygun hale getirmeliyiz. Öylece bilinçaltımız fitratın yoluna girmiş olur. İslam ile hem hal olan insan, yakınlarını aydınlatmaya başlar. Tıpkı Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz gibi. İşte yol onun yoludur. Gayrı yollar sarpa sarar. İşte bu hakikatlerin nefsimize kolaylaşması için de, zikir okumak şarttır. Zikirsiz bir insan, sudan çıkan balık gibidir. Hareketsiz olan balık ve sonrasında ölüm...

Okumak sayfalardan okunan değildir. Okumak, sayfalardan okuduğunu nefsinde bulmandır. Öylece nefsin yedi mertebesi önüne serilir. Tıpkı bir müzik melodisi gibi yaşamın her safhasını yaşam alanı etmeğe başlar. Onun için de tasavvufta def ve ney gibi çalgılar ön plandadır. İşte her bir nota bir nefis mertebesine işaret eder. İlk "do" kalındır ve değişik süreçlerle "si" ye kadar gidersin. En son yumuşak bir "do" ile tekrar nefsinin insanlar arasında bulup içlerine karışır. Ama ilk "do" dan tamamıyla farklı bir "do" ile. Yumuşak bir seda ile. Bu yumuşak seda ile artık yaptığını Allah adıyla yapıp nefsi sahiplikten arınırsın. Her insan tek doğmuştur. Sahip

olmadan dünya ile buluşmuştur. Sonra çevreden aldığı ilhamlarla sahiplenmeye başlamıştır. Her insan zamanının büyük kısmı tek yaşar. Her insan tek başına ölür. Her birimiz hesabını da nefesine verecektir. İşte uyan ey nefsim; o ömür ki sonunda ölüm var. Tüm yaşantın zevkle geçse de sonunda fetret var. Yetmiş yıl yaşasan da kıyamete göre bir kaç saniye vaktin var. Gemin hızla devam ediyor yola ve menzile hızla yanaşmaktadır. Ya adaletten ayrılmayıp cennet ile buluşacaksın veya heva ve hevesine aldanıp cehennemi boylayacaksın. Başka bir karargâh olamaz. Evet, işte dünya ve sonu bilaistisna her fert için ölümdür. Kabrimizin baş ve ayakucu taşları eğilince, çoktan unutulmuşuz demektir. Ey nefsim seni unuttakları şimdiden unut ki rabbini bulasın. Rabbini bul ki devlement olasın.

İstediğin kadar ilmihalden muamelat kısmını tüm haşiye ve teferruatıyla öğren. Ne eline geçecek, kadı mı olacaksın. Arada sırada birisi hobi olarak bir şey sorar sen de cevap verirsin, ama sonra gene soran bildiğini yapar. Sen ise, ben biliyorum diye biraz daha hava atarsın. Bu arada biraz daha nefsin kibir yükleyerek yükünü daha da ağır edeceksin. Kardeşim ilmihalden muamelatı ihtiyacın kadarını al ve nefsine dön. Nefsi ıslah et ve razı olunan veçhe çevir. Yoksa yazık edersin. Nefsi ıslah öyle zor geliyor ki, ıslah yerine bir kurtarıcı bekleniliyor. Zannediliyor mehdi gibi bir ıslah edici gelip sihirli değneği ile nefsini düzeltecek. Ey nefsim; Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz gelmiş, ama ona uyup kendi nefsine hâkim olamıyorsun. Mehdiye mi tabi uyacaksın? Unutma ki, eğer mehdi diye biri geleceksen, sen Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin öğretisine sırt çevirmişsen, mehdiye de ilk sen karşı çıkacaksın. Çünkü mehdi, Hz. Muhammed

Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizden büyük olmayıp onun anlatımının dışında da bir anlatım ve salahiyyete sahip olmayacaktır.

Can öğretmen doya doya anlattı dersi. Kısmadı hiçbir nefesi. Öğretti bize nefsi. Terk ettirdi bize hevesi. Doyamadık sana ey öğretmenim. Salât ve selam sana ey öğretmenim. En büyük öğretmen Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizdir. Diğer tüm öğreticiler, ondan aldıklarını nakletmekle meşguldürler. O yüzden gözünü en büyük olan can öğretmenden sakın ayırma. Çünkü en büyük öğretmen bize görmediğimiz hakikatleri vahiyle alıp tebliğ eyledi. Çünkü Allah çoğu âlemi gözümüzden gizledi ki dünyada yaşam olsun. Nefsin bencil duygularını terk edip Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimize kulak kesilenler ise, basiretlerinden perdeler teker teker kalkar. Geleceği ve oluşacak ahir zaman oluşumlarının zamanlarını merak edip çalışmaktan geri kalmak yerine, kendimizi geliştirmek zorundayız. Biz ne de çok geleceği ve dünyanın son günlerini merak edip duruyoruz. Acaba ne olacak diye? Aslında ne olacağı belli de biz ne yapacağımıza karar verememişiz. Biz hazır değilsek, kıyametin kopmasından bize ne. Çok acil ki; nefsimizi tanıma çalışmalarımızı yoğunlaştırmalıyız. Etrafımızdaki karanlığı iman ile deşmeliyiz. Yoksa yaşantımızın belirlenmiş saatleri biter de yerimizde saymaya devam ederiz. Dünya hayatında beş duyu ile doneler oluştuğu için, ölüm ötesi ve yaşamın öz gerçeği bize karanlıktır. İşte tüm hayallerimiz bu karanlıkta büyür. Özlemle doğar tüm hasretler. Karalıkta aydınlık verir hem tüm ışıklar. Özlemle kök salar tüm zıtlar. Hayaller insanı dehaya oturtur. Hayaller hayale rahim olur. Her rahimde yeni bir şan olur. Giden şan dehrde kaybolur. Hasret kalbe şifadır aslında, kalpte ruhları

tek ruh eder aslında. Tüm ruhlar ferttir aslında. Ferdiyet sana gözükecek aslında. Işıktır seni karanlıktan kurtaran. Esas karanlık ise, nefsin örtülmesidir haktan. Haktır terennümüdür tüm dehşetiyle gözüken halktan. Halkın kesreti seni örtmesin haktan.

Zıt dediğin aslında birdir. Aynı mananın azalıp çoğalmasıdır. Tüm manalar tek manadadır. Özü HU diye işaret edilene dayanmadadır. Kişi arınmak isterse, Allah kuluna hidayet yolunu açar. Sonra faydalanacağı kişi ile karşılaştırır. “İlim bir nokta idi, cahiller onu çoğalttı.” Der Hz. Ali kv. Zaten cahiller çoğalttı, çoğalmadığı ana baksana nefsim. Belki kendinden haber alırsın ey nefsim. Nokta olan ilme yaklaş nefsim. Sana ne ilmin dedikodusundan, zaten cahiller çoğaltmıştı. Ey nefsim bak iç âlemine. Bedenine bakım yaptığın gibi manana da yap. İşte o zaman seyret duanın kabul olduğu anları. Bazen çekinirsin konuşmaya veya yazmaya. Bazen utanırsın selam durmaya. Bazen görmezden gelirsin bakarsın havaya. Bazen de süzülürsün yataya. Çekinme insan mayasında vardır, hayâdan gelir. Bilinç mat olur, kendinden kendine okur, öylece nefsini görür, sükûnetine bilenir. İnsan başını eğer utanır rabbinden dilenir. Nefsin isteğinden sirkenlenir. Öylece isteksiz bir halde seyre dalınılır. İşte burası imanının seyir sahasıdır. İmanın olmadığı ve nefsi emmarenin en kabardığı anda ise, kişinin yapmadığı kötülük kalmaz. Selamette kalmak için nefsini kabartan hallerden uzaklaşacaksın. Nefsini tezkiye etmek için, sana haramı teklif edenden korunacaksın. Çünkü harama düşme teklifini yapan, o anda nefesine yenik düşmüştür ve seni de kaydırıyordur. Bu yol iman ve akıl yoludur. Oluşan nefsin hevasına sakın uyma, yoksa kaybedersin. Bak hele uyarı geliyor kaptandan, diyor ki ölümden sonrası hayat devam ediyor. Eğer hazır değilsen çok

ağlarsın. Anan dahi seni görmez ki sana ağlasın. Çünkü orada hazırlık yapmamışsa, anada nefesine ağlıyordur. Dolayısıyla ağlayanın da olmaz. Kurtaranın da olmaz.

Kelime-i tevhid-in tam anlaşılması için, kişinin kendisini tanıması gerekir. Kendini tanımak ise çalışmakla olur. Sadece bilgi kişinin kendisini tanımaya yetmez. Hatta hatta bazen bilgi kişi için en büyük perde bile olur. Kendini tanıma çalışmalarını geçmiş âlimlerimiz tasavvuf adı altında teorisini oluşturmuşlardır. Bunun pratiğini ise tarikatlar yani çeşitli yollarla insanlara ulaştırmışlardır. Eğer ki nefsi tanıma çalışmaları yapılmazsa, Kelime-i tevhid kulaktan kulağa dolaşan bir ezgi gibi durur geçer. Yani kalbe inmez, hissiyatı oluşmadığı gibi yaşam alanı da olmayıp sözde kalır. İşte ilham alır kurttan kuştan. İlham alıp rabbine rucu etmeyen, nefsinu unutmuş daha ilk baştan. Dışarıdan gelen işgal eder hayatı, içten gelen ise, boşlukları doldurup fetheder hayatı. İşte nefsinu hatırla. Rabbine iltica et ve öylece nefsenden âlemlere seyre geç. Nefsi pak, pak işimiz olmalı. Hakka gönül, gönülde olmalı. Nurumuz hakkın nuruyla senkronize olmalı. Hakkı hakta bulup hakla olunmalı. Böyle olunca selam bulur Allah kulu. Yoksa selamdan mahrum olur bulamaz yolu.

Tıpkı Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendim gibi sebil olsun her amelimiz. Bu hasleti aşıladı insanlığa o kutlu elçi, öylece aşılsın nefsimiz. İlim Allah'ın malı kimseden olmaz talebimiz. Hiçbir zaman bitmesin ilme hasretimiz. Salât ve selam üzerine olsun her an ey efendimiz. Çünkü onunla hâsıl oldu tüm himmetimiz. İşte her amelimize dersek sebil, cem olur tüm bakışımız. Bıkmadan usanmadan çalışıp uğraşırız hak veçhi için. Hak veçhine ulaşan halka halka eder yaşamı halk için. Orada seyir eder cemali, celalden

alır kemali hakka vuslat için. Allah sana dinini takdim etti karşılıksız. Hem Allah sana dil verdi başlıksız. İşte dili Allah vermiş ki, onla tat alırsın hem yemeğini çevirirsin. Bebekken meme emmek için boru gibi büzersin. Ağzında evirip çevirirsin. Kimse dille veya başka bir olgu ile kandırıp sömürmesin. Hem kimse sana dil veya din vermez, olsa olsa dilini veya dinini sömürür ve seni otlatır. Dinini sömürene mahal verme. Din dışsallık için değil, seni sende derinleştirmek için sana sunulmuştur. Sen Allah Resulüne kulak ver ey nefsim. Gütmeyen ve gözetleyen insanlarla beraber ol. Onlar da sadece rükûda hakkın huzuruna eğilen insanlardır. İmanın olmadığı ve nefsin en kabardığı an, kişinin yapmadığı kötülük kalmaz. Sen kötülükten uzak dur ve nefsin ön plana çıkarma. Ön plana çıkan nefisten emmareye yol oluşur. Emmareye yol bulanlar tard olurlar. Tard olanlar ise, senin manevi değerlerini kullanıp seni sömürürler. Ayık ol, ayıkla ve ayıklan. Öylece tertemiz huzura ulaş.

Şems süresi 8-10 ayetleri bize nefsi tanıtır “Nefse ve onu en güzel bir biçimde şekillendirip fücür ve takvasını ilham edene yemin ederim ki, nefsinin arındırıcı muhakkak kurtulmuştur. Onu kirleten de, hüsrana uğramıştır”. İşte rabbimiz kerim kitabında her şeyi izah etmiştir. Bir kerim olan Kur’an’ı okuyup anlasak her şeyi çözeriz. Nefsimize ne kadar yenik düşersek düşelim, istediğimiz kadar günaha bataalım, yöneleceğimiz yinede Allah’tır. Başka kapı bulunamaz. Tövbe ettiğini bildiğin birinin nefsinin yenik düşüp daha önceleri işlediği günah yüzünden onu küçük görme. Hem bil ki, tüm geçmişi buruşuk bir kâğıt gibi çöpe atmadıkça hakka eremezsin. Ey nefsim, kendini kandırma, kendine gel. Hatta iyisiyle kötüsüyle geç tüm geçmişinden. Öylece derin bir nefes al. Hiç takılmadan ileriye odaklan. İçinde olduğun anın

kıymetini bil ve değerlendirdir. Öylece yolcuğun emniyet içinde olacaktır.

Bilelim ki şeytanın tuzakları nefsimizi kayırır. Nefis kaydı mı hakikatini tanıma yolundan geri kalır. Yavaş ve anlayarak oku kitabını. Bil özünü hem duy rabbinden gelen hitabını. Terk et kesretin hevasını. Verme ruhuna nefsin ızdırabını. Yakma özden öze yansıyan öz hayatını. Biz insanlar özümüze doğru inilen kuyuyu ulaşılmaz olan faydası olmayan kirli emellerle doldurduğumuz için, Özden gelen hitaba ulaşamaz olmuşuz. Özden fişkırın deruni suya ulaşamadığımız için de, biz insanlar genelde nefsi birliktelikler yaşarız. O yüzden dünya menfaati üzerinde derinleştikçe derinleşiriz. Bu da yerin katmanlarında dolaşmaktan başka bir şey bize kazandırmıyor ve bizi mahrum ediyor. Sonrasında ise kişiliğimizde derin bir hüznün bırakıyor. Oysaki mananın katmanlarında dolaşıp rabbe el verilseydi, iki dünyamız da cennet bahçelerinden birer bahçe olurdu. Bazısı der ki, güdülmeden İslam'ı kabul edelim olalım. Tamam, asıl olan zaten budur. Ama böyle derlerken dahi başkalarının güdümüne girerek İslam'a bakarlar. Çünkü bağlı buldukları fırkalarının maslahatlarını ön planda tutarlar. İslam aynasını ise, bir adım ötede görürler. İşte bu da güdülmenin başka resmidir. Çünkü sadece İslam vardır ve Allah, İslam ismini bizim için seçmiştir. Başka da Allah'ın razı olduğu bir isim yoktur. Hele söyleyin, güdülmeden yaşamak o kadar mı zor? Muhammed-i yolu benimsemek o kadar mı zor? İsim olarak sadece "İslam'ı" seçip içselleştirmek o kadar mı ağır? Sadece Allah demek o kadar mı yüz rengimizi bozar? Kimseye tapmadan Allah aynasında kendi mana prensiplerini seyir en büyük ih-san olsa gerek. Kibrin Kibriya olsun ey Allah kulu. Çünkü sen sadece Allah kulusun. İşte kulluğun sadece ona olsun.

Öylece özgürleşip hedefine varırsın. Yoksa insanların güdü-müne girip İslam'a onların gözüyle bakarsan, özgürlükten uzağa düşersin. Sonra kullanılıp bir kenara terk edilirsin. Hani halifeydin yeryüzünde Allah'a. Allah'a halife olan kü-çük şeylerle uğraşmaz. Vaktini oyunla heba etmez. Kendini büyük gören nefesine ihanet etmiştir. Kendisini küçük gören de nefesine ihanet etmiştir. Nefsine ihanet eden en büyük zulmü işlemiştir. İyilik yapıyorsan bir aşama sonra karşılığın-ı alacaksın. Kötülük yaparsan da bir aşama sonra onun kar-şılığını alacaksın. Allah zulmetmez biz yaptığımız amellerle nefsimizi yani kendimizi hakikatimizden mahrum ettirerek kendi kendimize zulüm ederiz.

Yalnızlık kişiyi Allah'a ulaştırır. Yalnızlık tek başına kal-mak değildir. Yalnızlık yalın olmaktan gelir. Yalın olmak saf olmaktır. Nefsini tezkiye eden kurtulur ayetini az düşüsek, hakka riayet yoluna koyuluruz. Nefsimizi yalın yapıp tezkiye işlevini tamamlarız. İşte ey nefsim hakka riayet et ki, haktan mahrum olmayasın. Öylece yalın olup saflaşasın. Haktan mahrum olan saadet zincirini terk etmiştir. Nefsinin yalınlı-ğını bozmuş, içini çerçöple doldurmuştur. Hakikatini çer-çöple dolduran katı kalpli olur. İnsanlığa karşı katı kalpli olup nefsini yani kendisini günahlardan korumayanlar, kendi kendine yazık eder. Dünyayı kendine zindan eder. Ahreti özüne cehennem eder. Bilincini Allah'tan mahrum eder. Sonra da eyvah eder.

İşte nefsi pak, pak işimiz olmalı. Hakka gönül, gönülde olmalı. Nurumuz nuruyla olmalı. Hakkı hakta bulup hakla olunmalı. Çünkü hakla hak yolunda yücelip halka öylece nazar eden kimseye, kimse artık zarar veremez. Unutmaya-lım ki, son durağımız hakkın huzurunda olacak. Nefis ken-di hakikatini seyir edip kendi hakkında kendisinin karar

vermesiyle sonsuz yolculuğu başlayacaktır. Adalette kök sapılıp adillerle yoldaş olalım. Bilelim ki nefsin tanımayan en büyük zulmü işler. Seni de o zulme ortak eder. Öyle kişilerden zihnen uzak durup bedenen yakınlaşalım. Altan alıp uyanmalarını sağlayalım. Çünkü tümünden terk edersek, ellerinden tutan olmaz. Terk ediliş ile kaybedebilirler. Oysaki bir insanı kurtarmak, güneşin üzerine ışık verdiği her şeyi vermekten daha üstündür. Çünkü her bir insan bir âlemdir. Onun için denmiştir ki, on sekiz bin âlem insanda dürülmüştür. Onun için sılayı rahim farz edilmiştir. İnsanın derunu tüm manaların merkezidir. Allah münezzeh her düşünceden elbet, ama her düşünce ve oluşumunda bizzat kaynağıdır. Nefsin temizle ve kaynağa yol ver. Gör bakalım akan şelaleleri. Unutma ki şelalelerin oluşması için damla damla iner yağmur, aynı su çamuru eder hamur, seni kuşatmadığında huzur, nefsinde ara kusur. Kusur nefsinden doğar, insanı eder canavar, hem eder kişiyi şeytana yar. Öylece göğüs kafesi olur ruha dar.

Sınav sorularını sen hazırlar ve sınavı da bizzat sen yaparsın. Nefsin de değerlendirici olarak cezayı yani karşılığını verecektir. Çünkü nefsin rabbine boyun eğmiştir. Dolayısıyla nefsin tanıyan rabbini de tanımıştır. İşte ey nefsim, özüne doğru inilen kuyunu taş ile doldurmuşsun. Güven ve sadakatle çalışıp boşalt ki tekrar su alabilesin. Her ne kadar kuyudan taş çıkarmak zor olsa da, başka şansın yoktur. Arkadaşına zulmeden ve suyunu içtiği çeşmeyi taşla dolduran, susadığında sudan mahrum kalır. Çünkü çeşmeyi taş doldurmuştur. Akılını çalıştırıp aklını iman ile süsleyip deruni varlığa göz dikenler ise, huşu içerisinde havf ve rica içerisinde rabbine rucu edip bekabillaha yolcuğa soyunurlar. Bunun içinde şeriat, tarikat, hakikat ve marifet yolculuklarını

tamamlama gayretiyle, kendisini et kemik sayan nefsin istek ve arzularına gem vurmak suretiyle, sünneti seniyyeye uygun bir yaşam ile günlerini geçirirler. Böylece kestiği kurbandan ibret alıp nefsinin Allah'a "kurb"an ederek, şanlı insanların kervanına katılan bahtlı insanlar arasında yer alarak, nimete eren insanlar olarak bahtlı yolu seçmişlerdir. İşte erenler bunlardır. Yoksa uçup kaçan ve keramet peşinde koşanlar değillerdir.

Dedikodulara aldanıp yalan haber yayıp fitne üreten kişi, Allah'ın lanetini üzerine çeker. Doyumsuz olup yemeğe doymayan kişinin boğaz genişliği gibi bir halde, cehennem ne ki bize yetmez deyip üstüne Allah'ın lanetini ekler. Unutmayalım ki, Allah'ın laneti yalancının üzerindedir der ayet. Yalan konuşan ya ayete inanmamış veya azıcık nefsin tatmini uğruna cehennem ve Allah'ın lanetini göze almıştır. Yalan haberleri yaymak terbiye edilmemiş nefsin işidir. Yalan konuşan veya yalan yere yemin eden veya duyduğu haberin temelini araştırmadan yayanlar, nefsi emmare batağında çırpınan kişilerdir. İşte ey nefsim bil ki, insanlardan bir insan olan sende de ruhullahtan bir nefes vardır. Bu nefesi duyarak İnsan olduğunu hatırla. الله Allah'a doğru yolculukta olduğun halde dünyadan ayrıl. Erip ermeyeceğim gibi zan ve heveslerle vakitini boşa harcama. Bil ki, en büyük marifet yola çıkmaktır. Erip ermemek ile sakın kafanı meşgul etme. Sadece ve sadece günlük çalışman gerekene yoğunlaş. İçinde bulunduğun anı değerlendir. Gayrı zihnini başka şeylerle meşgul etme. Çünkü zihin sağa sola kaydı mı, hemen şeytaniyet faal olur. Sağdan, soldan, önden, arkadan saldırıya geçer. İşte şeytanın saldırısına açık kapı bırakma. Öylece mutluluğa kanat çırp.

Kadın Allah'ın Rahmetine Aynadır

Kadın Allah'ın yarattığı çok mükerrem bir varlıktır. Onu erkeğe erkeği ona eş yapmış ve onunla insanlığını tamamlamıştır. Allah mükerrem olarak var ettiği kadını tertemiz yapmak ister. Hz. Fatıma annemiz “Bir kadının Allah'a en yakın olduğu yer evidir” demiştir. Çünkü evinde serbest giyinip rahatça ve çekinmeden hakka vuslat yolunda çalışabilir. Dışarının ağır yükü kadını incitir, ezer ve üzer. Allah kadını ilk olarak Hz.Adem'le zuhur ettiği nurundan yaratmıştır. Onun için de kadın sürekli bir şefkatli el arayıp kanatlarında olmak istemiştir. Bu onun öz doğasında yani yaratım hamurunda mevcuttur. Allah kadını hangi özelliklerle yaratıldığını bildiği için, kadının korunması için birçok kural var etmiş ve incinmeden yaşam alanı edinmesini istemiştir. Olabildiğince kabuğuna çekilip dünyanın ağır ve meşakkatli meşgalesini erkeğe havale etmiştir. Kadının tüm bakım ve masraflarını erkeğe yüklemiş ve en güzel şekilde

kendisine davranmasını emretmiştir. Kadın da bu üstün korunmasına binaen Allah'a teşekkürü bir borç bilip vaktini ibadetle, zikirle ve okumakla vakit geçirir. Bu, kadın için en nurani yoldur.

Erkek dışarıda çalışır yorulur. İş yoğunluğundan dolayı kendisinde az gaflet oluşabilir. Gafletinin bertaraf edilmesi için de evlenip eşiyle huzur bulur. Eve geldiğinde işteki tüm kederlerini dağıtan ve tüm stresini bertaraf eden eşinin karnatları altında kendisini dip diri eder. Öylece elmanın yarısı diğer yarısıyla tamamlanıp birleşir. Dikkat edersek kullandığımız evli kelimesi çok manidardır. Erkeğe evlisin denildiğinde, dinini tamamlayan eşine ulaştın demektir. Erkek evlenmediği sürece yarımdır. Çünkü kadın zeki bir varlıktır. İbadet ve zikirle hızla manevra yapıp zirvelere ulaşan bir nurdur. Kadın evde vaktini zikirle, okumakla ve tefekkürle geçirir. İşten dönen erkeğine cennet meyvesi gibi ulaştığı irfanı ve hikmeti sezdirip Kur'an'dan okuduğu ayetleri hatırlatır.

İslam'da kibir yoktur. Ama ne yazık ki, erkek ne zaman ki kibre büründü ve kadını dışladı, elli yıl gibi kısa sürede üç kıtada hayat bulan İslam, yerini zorbalığa bıraktı. Bu da İslam'a mal edildi. Ne acı ki, öncelikle kadın camiden dışlandı. Öylece ibadetin manevi havasından yoksun edildi. Kadın evde oturunca TV'lere dalıp bu bulunmaz değer olan vaktini heba etmemelidir. Aksine okumakla ve zikirle vaktini harcamalıdır. Şu ayete kulak verelim; "Evlerinizde Allah'ın ayetlerinden ve hikmetten bildirilenleri zikredin (anın)... Muhakkak ki Allah Latif'tir, Habir'dir." Ahzab süresi 34 Baksanıza ayete boş durma yok, vaktimizi çalan ve bilincimizi mahkûm eden boş boş dizileri izleme yok. Mutfakla yatak arası değil ki hayat. İşte Kur'an'dan uzak toplum olduk ve kendimize Müslüman dedik ve komik olduk. Onun için derim ki, sakın

kadını toprağa gömme. Kadın toprağa yani topraktan oluşan cıvıtlı dünyaya mahkûm edilince, ailenin hammaddesi olan ibadet ve manevi yaşam arka plana atıldı. İşte o zaman ailede huzur yok oldu. Sevinç ve muhabbet maddesel bedende ve parasal güçte aranır oldu. Buda huzuru veremedi. Ve huzursuz aileler doldu taşı.

Bilir misiniz aziz kardeşim; kadına özgürlüğü yaşatacağız diyen ve Kur'an'dan habersiz olanlar "kadına özgürlük" ten ne anlarlar? Açık ve net yazayım. Kadına özgürlük derken, kadına ulaşmada özgürlüğü olarak ele alırlar. Yoksa kadın özgürce düşüncelerini açıklayıp topluma katkıda bulsun manasına değildir. Yani kadının düşüncelerini diri diri toprağa gömmektir asıl amaçları, tıpkı cahiliye devri gibi. Yani "kadının düşüncesi yok o bir hayvandır (!) ve tatmin aracıdır" bilinçlerinde yatan gerçeklik. Düşüncesi toprağa gömülür. Toprak üstü sadece erkeğe aittir derler. İslam'la kızlar toprağa gömülmekten kurtuldu ve özgürce fikirlerini açıklama hürriyetini kazandı.

Unutmayalım ki bu son ümmetin helak olmasını önleyen bir mübarek kadın olmuştur. Allah resulünün umreye niyetlendiği ilk sene engellendi ve giremedi Mekke'ye. Sahabeye kesin kurbanlarınızı ve ihramdan çıkın Medine'ye dönüyoruz dedi, ama kimse dinlemedi. Az daha son ümmet helak olacaktı. Eşi O'na ilk kurbanını sen kes ki arkadaşlarında kesinler deyince Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz eşinin dediğini yaptı ve sahabe kurtuldu. İşte esas kadını toprağa gömme olayı, onun düşüncesini gömmektir. Onu dinlemeyip üzerinde zorba olmaktır. Diriltme ise, ondan tecelli eden esma-i ilahiyi seyir etmektir. Durum bu işte... Bazıların tüm işi gücü bitmiş ve başka işi kalmamış gibi. Sabah kadın akşam kadın... Bırakın kadın

Allah sözü üzeri özgürlüğünü yaşasın. Kadın erkeğin kölesi değildir. O da mutlak olarak yeryüzünde Allah'a halifedir. Hatta hatta halife olması için erkekten bir adım öndedir. Sakın deme kadından peygamber olmaz... Sanki sen peygamber oldun da kadın geride kaldı. Bir kere peygamberlik Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz kapandı. Duymadın mı son nebi Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizdir.

Kadın dediğin konuşup içini dökmeli. Çünkü akşama kadar evde yalnızdır ve konuşmak için en yakını arıyordur. Erkeği ona en yakın olanıdır. Çünkü kadın yalnızdır, vakti amel ve çalışmakla geçirmiştir. İşte konuşmak onun hakkıdır. Erkek dediğin ise sessiz, sözsüz, sedasız ve muhabbetle eşini seyretmeli. Onun her sözünü muhabbetle dinlemelidir. Böyle olursa aile mutlu olur. Böyle olmazsa savaş olur. İslam'da en iyi insan eşine en iyi davranandır. En kötü insan ise, kadın veya erkek eşine şiddet uygulayandır. Erkek evinin dağı, kadın karıdır. Erkek evinin bağı, kadın evinin çimenidir. Veya erkek evinin çimeni, kadın evinin suyudur. İki bir tamın ayrılmaz bütünüdür. Hatta hatta erkek ve kadın tek parçadır. Kadın hayatın tadı ve tuzudur. Kadın özünü tanımışsa, erkeğe en büyük nimettir. Özle buluşmak için en büyük ziyettir. Buna ulaşan kadın evinin huru-l ini olur.

Dünya kadınla başlar. Eğer oluşmasaydı Havva, olmazdı âlem. Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz hatırına yaratılmadı mı âlem? Havva olmasaydı nerden gelecekti âlem? Havva olmasaydı, Hz. Adem nasıl ağaçtan yiyecekti? Ağaçtan yenmeseydi, nuri muhammedinin mutlak aynası olan Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin nuru Hz. Adem'de kalırdı. İşte ağacın tadılmasıyla dünya başladı. Kadınla Hz. Adem,

dünyaya merhaba dedi. Hz. Adem cennette tek başına bin yıl yaşadı. Hz. Havva yaratılıp ona emanet edildiğinde, cennette bir gün dayana bildi. Nefis onları dünyaya sarkıttı. Edeplerleri kendilerine göründü. Artık cennet yaprakları onları örtemedi. O meyveyle orucunu bozan kişiye hala oruç kefareti üzerine farz olur. Hac ihramındayken Arafat vakfesini bitirmeden o meyveyi yiyen, haccını bozmuş olur. O meyveyi yiyen kişi öyle tahribat alır ki; üzerine boydan yıkanmak farz olur. O meyve Hz. Adem'e cenneti dünya etti. O meyve öyle mükerrem bir meyvedir ki tadışı ancak nikâhla helal olur. O meyvenin yenilmesi olmazsa nesil bile oluşmaz. O meyve hem mübarektir hem de külfet. O meyvenin külfetine maruz kalmamak için nikâhsız olarak yaklaşımdan ateşe atılır gibi uzaklaşacaksınız. O olmazsa idi biz olmazdık. Artık anla meyveyi. O meyveyle birleş ama sakın o meyveyle çiftleşme dostum. Çünkü insani akılla çiftleşen hayvandan aşağıya indi. İnen ise, mahrum kaldı.

İnsan bedeninin her yanı nari ve nuri olmak üzere iki çeşit yayın yapmaktadır. Bu yayınlara aura derler. Her insanın aurası kendi mahremidir, o nedenle bedenini cinslerine veya hemcinslerine hatta hatta doğaya karşı da örtmelidir. Çünkü güneşten ve çevreden yayılan zararlı ışınımları, enerjileri ve insanların beyninden bakış yoluyla çıkan nazar dediğimiz enerjiyi almamak için olabildiğince giyinik ve örtülü yani elbiseli olunması gerekir. Vücudu giydirmede kadın veya erkek fark etmez. Çünkü aynı nefesi rahman nefeslendi her insana ve oldu Allah'a halife. Ama kadın bedeni daha çekici ve daha cazip olduğu için, yayılan ışınımlara ve negatif enerjilere daha çok maruz kalır. İslam'daki setrin sırrı da budur. Bu sadece erkek ve kadın arasında ki bakışlar için olmayıp, erkeklerin çıplak olan erkek bedenine bakışı veya kadının çıplak

olan kadın bedenine bakışı dahi bu nurani aurayı zedeler. Özellikle auranın akımının yoğun olduğu göbük ile dizler arası, kadın veya erkek fark etmeksizin cinslerine ve hemcinslerine karşı kesinlikle örtmelidir. Çünkü bakılan her bakış, bakan veya baktıran tarafından nurani bir boşaltmaya vesile olmaktadır. Öylece kalbindeki melekuti hissiyatların örtülmesine vesile olmaktadır.

Ama bu bakışların nari auraya bir zararı olmaz. Zaten ateşten yani nardan oluşan şeytaniyet, bu bakışlarla kişinin bilincinde daha da güçlenir. Onun için de nurani çalışmanın hâsılatını bilmeyenler bu cümlelere gülebırlirler. Çünkü onlar şeytanın fısıldamalarının farkında değıllerdir. Oysaki burada bu hakikatlere gülse de, ölümle beraber yaşantısının sonuçlarını gördüğünde ağlasa da hakikat budur. Et kemik bedeni göstermeyecek ve vücut hatlarını belli etmeyecek tarzda giyinmek kişilik ruhunu negatif enerjilerden korur. Sünetullahtaki bu sırra dikkat etmeyenler sistemi okuduğunu söyleseler de veya ermiş insanlar olduklarını iddia etseler de kendilerini kandırıyorlardır. es-Settar Allah'ın adı ve ahlakidir, hem sünetullah icabıdır. Bu esmanın içeriğı manen geçerli olduğu gibi maddeten de geçerlidir. Hemcinslerine karşı da olsa, diz üstü ile dirsek üstü omuz ve göğüs gibi aşırı bedenselliğın yoğun olduğu kıvrımların bulunduğu vücut döngü bölgelerini, açıkta bırakacak şekilde giyinmek, insani frekansı bozar.

Örneğın omuzları açık olmak suretiyle güneş ışınları ile yarık olmuş biri ile hiç güneş görmemiş birinin vücudunun o noktasındaki yayılım enerjisi aynı olamaz. Zaten göz, kapalı olup hasbelkader gördüğü bedeni, hemen fark eder. Oradaki enerjinin çekimi vasıtasıyla, ruhundan boşalan müspet nurunu adeta hisseder. Bundan dolayı da kişide bir zevk hali oluşur. Çünkü nur boşanmış ve yerine nar dolmuştur. Zaten birçok

duada dikkat edersek, Allah'ım "nar"dan beni koru deriz. İşte nar vücutta kuşatıcı olursa, sonu nari cehennem olur. Bu vecih ise, nari katmanın öz planda olduğu, kendisini et kemik beden zanneden nefsin hoşuna gider. Nurun işlenen haramlar vasıtasıyla ruhtan boşalmasına hoşnut olur. İşte bizler ölüm ötesinde bize fayda sağlayacak öz nurumuzu muhafaza etmek için, kim-senin kaba mahrem bölgelerine isteyerek ve irade ederek bakmayacağız. Hem kendimi vücudumuzdan yansıyan nuru da koruyup baktırmayacağız ki, korunalım.

Başörtünün sırrı ne olabilir? Kadının saçı etrafa kendisine özgü bir frekans yayar. Erkek hiç onun saçına bakmasa bile, o frekans direk erkek üzerinde dışsallık etkisi bırakır. Ve o ortamda bedenselliğe doğru bir akım oluşur. İster inanın ister inanmayın durum bu. Aslında her yasak yani haramın ruhi dengemiz üzerinde bilmediğimiz birçok zararlı hikmeti olduğu için yasak edilmiştir. Yoksa keyfi konulan yasaklar değildir. Kadının saçını örtmesi öncelikle kadın için değil, erkek için kadının katlandığı bir külfettir. Hem de kadına erkekten dönen karşıt bir dalgaya maruz kalmaması içindir. Buna riayet sonucu oluşan sevabın karşılığını Allah bizzat verecektir.

İnsandan yansıyan ve ruhun idraki ile hissedilen aurasından dolayı, kişinin kendisini çıplak olarak diğer insanlara ifşa etmesi, insan doğasına aykırıdır. İnsan çıplak gezerse, hem kendisini hem de karşısındakini kadın-erkek fark etmez etkiler. En büyük zarar da çıplak olarak piyasaya çıkanadır. Özellikle diz ile göbük arası ve kadınlarda kaba avret dediğimiz göğüslerini kapaması bir zorunluluktur. Kendisini kapatmayan ve karşısındakine kadın-erkek fark etmez bedeninden avret kısmını gösteren kişi, büyük oranda nurani olan enerji kaybını yaşar. Hz. Adem ile eşini düşünsenize. Cennet giysileri üzerlerinden soyulduğunda hemen yaprakla

avretlerini kapatmaya çalıştılar. Ayetin batını manası yanında zahiri manası da esastır. Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz umumi hamama giderken dikkat etmeyi önermiştir. Hatta umumi hamama gitmeye pek sıcak bakmamıştır. İşte bu nedenlerden ve daha bilmediğimiz birçok nedenden dolayı giyim ve kuşamımıza kadın veya erkek dikkat etmeliyiz.

İmam Şafii Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin öğretisini zahiri ve batını olarak tanıyanların başında gelir. Der ki; iki namahremi yani birbirine yabancı olan erkek ve kadının derileri birbirlerine perdesiz olarak dokunursa abdestleri bozulur. Niye acaba? Çünkü erkek ve kadın iki ayrı enerji kutbunu temsil eder. Zıt iki kutuplu enerji taşıyan kablolar bilerek veya bilmeyerek birbirleriyle çakışırsa, sigorta atmasına neden olur. İnsan beyni de biyoelektrik üretir. Pozitif ve negatif diye. Farkında ol veya olma fark etmeksizin erkek ve kadın derileri birbirleriyle çakıştığında, tabiri caizse beyin sigortası atar. Nurani yapı düşer ve kişi ibadetten gerekli hâsılatı elde edemez olur. Ruhun maslahatı için kullandığı beyinde, bozulan biyoelektrik dengesindeki nuru düzenleyip tekrar kıvama getirmek için abdest yenilemek icap eder. Çünkü abdest almak suretiyle suyun içindeki biyoelektrik, vücut sinirlerinin en çok yoğun olduğu abdest organları vasıtasıyla beyne ulaşır ve tekrar olması gereken kıvama gelir.

Namahremle tokalaşırsak, nurani enerji nari enerji ile yer değiştirir ve sonsuz âlemde kârımız için biriktirdiğimiz nurani enerjinizi boşuna heba etmiş oluruz. Evinlenildiğinde ise, namahremiyet haremlığe dönüşür. Nikâh akdi ile iki ruh ve iki ruhun kullandığı iki beyin birbirlerine bağlanır ve adeta birbirlerinin tamamlayıcısı olurlar. Eş olurlar. Kar'ı – koca

olurlar. Dağ ve üzerindeki kar gibi olurlar. Ama derilerinin birbirine perdesiz dokunmasıyla oluşan abdest bozulma, gene de gerçekleşir. Ama bu defa ki abdest bozulma namahreme dokunmuş olan enerji boşalımını olmayıp, mahreme matuf olan enerji yükselmesi içindir. Yani abdest yenilenmesi yükselen enerjiyi kıvama getirmek içindir. Çünkü kıvamda olmayan nurani enerji ile manevi yolculuk yapamazsın.

Haram nazar, yani erkeğin yabancı kadına veya kadının yabancı erkeğe gereksiz olarak bakışı ki bu bakış sanal veya gayri sanal fark etmez, özellikle bakan kişi üzerinde aynı olumsuz etkiyi bırakır. Haram bakış; ahitleşip nikâh aktı yapmayan ve bunu vesika altına almayan bay veya bayanın karşı cinsine sahiplenme duygusuyla bakmasıdır. Namahreme haram bakışla bakmak, evdeki bereketi götürür. Akli kısa eder. Hem ruhu mat eder. Daha ne etsin ki, kişiyi manevi kişiliğinden mahrum eder. Manevi nurun kişide oluşturduğu hakikatin ne olduğu bilinmediği için, aman ne olacak ya, konuşmak veya tokalaşmak veya aynı ortamı paylaşmak, kardeşiz ya, birbirimize kötü gözle bakmıyoruz ya, senin kalbin kötü o yüzden böyle düşünürsün gibi sözler akla gelebilir. Ama bakışla kalpte oluşan perdenin farkına varanlar ise, olayın farkındadırlar. Olabildiğince gereksiz bakıştan kaçınırlar. Nefse hoş geldi diye nefsin kârına olamaz. Zaten nefis her şeye akıl erdiremediği için imani bir bakışla bakması emredilmiştir.

Ömrümde hiç haram nazar yapmadım diyen yok denecek kadar azdır. Çünkü herkese nasibi yazılmıştır. Onaylamayan büyük bir lütuftadır. Onaylayan ise, eğer ki üçüncü şahıs duymazsa ve her iki taraf derin bir pişmanlıkla hakka yönelir ise, tövbe kapısı açıktır ve af edilmelerine umut edilir. Ama sırf düşüncede kalan ise, sonraki namazın edasıyla ruhta oluşturduğu yan etkileri silinir. Haram nazarda tasdik

beyin üzerindeki etkisi bambaşkadır. Derin bir maddiyat bloğu oluşur. Korunmak için örtülme sadece kadına değil erkeğe de farzdır. Elbise ha erkek ha kadın vücuda yapışmayacak derecede bol giymelidir. Yoksa vücuda yapışan giysi, beden aurasını koruyamaz. Ve kişiyi manen çöküntüye hazırlar. Elbise de ne olur demeyin? Cennette Hz. Adem ve Hz. Havva tek başlarına idi. Cennet libası çıkarılınca, hızlıca cennet yapraklarıyla örtündüler. Yani insan aurası kutsaldır ve korunmalıdır. Onun için kadın ve erkek yakınlaşmaları halinde de, bunu örtüt altında yapmak suretiyle dışa doğru nurlarını heba etmemelidirler. Çünkü etrafımızda melekler ve cinler olabilir. Edepte derinleştikçe, mananın kalbe aktığının artışına şahit olunacaktır. Unutmayalım ki hayâ imanın yarısıdır. Çünkü hayâ imanı koruyan kalkandır.

Bir okyanus çukuruyla sınırlı alana pasifik denir. Deryadan akıp sınırsız rahmeti yansıtan kadını, bir alana hapseden kişinin, diri diri kızını toprağa gömen zihniyetten ne farkı vardır. Buradaki maksadım, kadını eve hapsedmek manasına değil, aksine kadına cinsel meta olarak bakanadır. Çünkü kadın, Allah'ın Settar esmasını bizzat yaşayan bir bireydir. Böyle yaşayan rahim esması tecelli eder. Rahim ve Settar esmalarının kompozisyonu zahir esmasını tetikler ve böyle yaşayan kadından direk salt tecelliler zuhur eder. Öylece velayete ermeye yol görünür.

Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin kadın erkek ayırımını kaldırıp peyderpey yerleştirmeye çalıştığı insani değerlerden olan kadın erkek eşitliğini, Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin vefatından sonra tekrar erkekler, kadınlara İslam'ı yanlış yorumlayarak, İslam kisvesi altında ayırım yapmaya başladılar. Bazısı kesin yasak edilen mut'a nikâhı ile kadını alıp

satmaya başladı. Bazısı kadın yazıp okuyamaz deyip, okunması için gerekli şartları oluşturmayıp okullardan uzak etmeye başladı. Bazısı kadın camiye gidemez deyip camiden uzaklaştırdı. Bazısı kadın stres atmak içindir deyip canı sıkılınca kadını sövdü ve dövdü. Hâlâ da ben Müslüman'ım deyip kadını ikinci sınıf görenler hayli çoktur. Bu arada ipini koparıp kocasına zulüm eden kadınların da olduğunu duyarız ve üzülrüz. Ya kardeşçe yaşamak o kadarda mı zor?

Düşünsenize Allah'ın lütfünü... Dünyadaki kadın ve erkek bedeni imtihan amaçlıdır. Ölümden sonra cennete gidenler için, sadece insani bilince sahip nur yapılı cinsiyetsiz birimler mevcuttur. Orada kişi, hevesine göre dilediği cinsiyeti alır ve istediği zaman değiştirir. Kendisine istediği ortamı oluşturup istediği şekilde hareket alanı oluşturur. Artık özgürlüğünü elde etmiş ve hilafet sırrını, sır olmaktan çıkarılmış alenen tasarruf sahibi olmuştur.

Cennetin en alt mertesinde olan kişiye yetmiş iki zevç-beden verilecektir. Dilediğinle dilediğin şeyi üret ve yaşa. Bunu anlayamayanlar ise her kişiye yetmiş karı verilir diye anladılar. O zaman kadına ne verilecek diye ikilem başladı. Yahu erkek ve dişi bedenleri dünyayla alakalıdır ve neslin çoğalmasına sebeptir. Cennet öyle ki ne olduğu insanın hayaline bile gelmez. Ölüm ötesinde insani bilinç özgürleşmiştir. Artık onda bedensel kayıt kalmamıştır.

Hakikati itibarıyla erkeklik veya kadınlık bedensel uzuvlarla alakalı değildir. Bu, kişinin sahip olduğu mana terkibi itibarıyladır. Bedensel uzuvlar, dünyada neslin çoğalması için Allah'ın yarattığı sebeplerdir. Kadın, hisleriyle hareket eden; erkek, özündeki gerçekle davranış sergileyen varlığın adıdır. Yani erkek, aklıyla yaşayandır. Kadın ise,

duygularına esir düşendir. Yani bu iki kavramın cinsellikle alakası yoktur. O yüzden yönetici kadın olamaz. Eğer yönetici kadın olursa o toplum huzur bulamaz. Yani yöneticinin duygusuyla değil, aklıyla karar veren biri olması gerekir. Duygularıyla karar veren yöneticiler duygu istismarcılarının saldırısında yenik düşüp devleti kaybettirebilirler. Bu kelimeleri böyle kullandığımız için kafan cinsiyete takılmasın gene! Olay şu; daha çok bayanlar duygusal oldukları için, biz kadın kavramını bayanlar için kullanırız. Hâlbuki aklını izne gönderen veya bir uzvunun peşine takan nice nice sözde erkekler var olup, hakikati itibarıyla kadınlaşmış erkekler mevcuttur. Bunun zıttı da mevcuttur. Yani aklını kullanarak iman ve ilim serüveninde yol alıp erkekleşen kadınlar da mevcuttur. İşte onun için insani akli kullanan erkek veya kadınlara birey olarak Arapçada rical denmiştir. İşte recul veya rical, adam olmak anlamında olup Türkçede de kullandığımız adam kavramıyla eş değerdir. Yani bir erkeğe adam ol dendiği gibi, bir kadına da adam ol denilmiştir. İşte adam olan kişi esas erkek olup bu cinsiyet üstü bir kavramdır. Topluma öncü olanlar da adam olanlardır.

Camiler ve mescitler hakkındaki şu kanaatimizi de burada yazalım. Camiler Allah evi olduğu için herkese açık olmalıdır. Camide kadının yeri de en az erkek kadar konforlu olmalıdır. Yeni camiler öyle inşa edilmelidir. Eski camiler yeniden elden geçirilmelidir. Mescitler tüm kulları kuşatmalıdır. Tıpkı Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin devri gibi. Camilerde kubbelerin altında güzel bir şekilde inşa edilen erkeklerin yerinin yanında kadınların yeri de kaliteli ve müferrih olmalıdır. O zaman müferrih bir toplum inşa edilir. Örneğin; Hemen kubbenin yanında ikinci kubbe inşa edilebilir. Veya caminin ortasından

paravanla ayrılabilir. Tıpkı Kâbe gibi... Çünkü Mescitler Allah'ındır. Erkek ve kadın eşit Allah'ın kuludur. Yoksa alt kata veya hava almaz bir köşede oluşturulan namaz yerleri kadın için hakarettir, hem bu şekilde davranış, insanlığın annesi olan mübarek kadına hem saygısızlık hem de zulümdür.

Cuma namazını ve diğer namazları camide kılmaktan kadınları men edenleri veya kılmak için uygun ortamın oluşması için inşaatların şekillendirilmemesi, mana ruhunu bebeklikten itibaren insanlığa aşıl原因 anneleri İslam'ın manasından mahrum kalmasına sebep olmuştur. Camileri ümmetin tüm fertlerini almayacak şekilde inşa edenler, büyük bir mesuliyetin altına girmişlerdir. Bu men, efendimizin vefatından sonra peyderpey gerçekleşmiştir. Cami Allah'ın evidir ki, tıpkı Kâbe'deki gibi yediden yetmişe, erkekten kadına herkesi cem etmelidir. Elbette namazgâhta kadın ve erkek ayrı olmalıdır. Ama her birisinin ibadetgâhı eşit standartlara sahip olmalıdır.

Hız. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimize bağlı olanlar, insanlardan korkmazlar. Kadın ile erkek, büyük ile küçük, zengin ile fakir arasında bir fark gözetmezler. Daha önce asası kılıcından korkunç olan ve milletin önünde titrediği Ömer, İslam'la Hız. Ömer'e dönüşen adalet timsali oldu. Bir fakir kadının bedduası karşısında tir tir titrer duruma geldi. İşte İslam bedenden öte kişiliğin sahip olduğu mana kuvvesine değer vermektedir. Mana kuvvesini güçlendiren amele değer vermiştir. Ameli diri tutan, imana değer vermiştir. İmanı göz aydınlığı kılan, akla değer vermiştir. İslam akli izale eden her şeyi haram etmiştir. Akli zekâdan yoksun eden amelleri de yasaklamıştır. Tümünü bizim için dizayn eylemiştir.

Erkek, kadında Allah'ın Rahim ve Zahir esma kuvvelerinin seyriyle Allah'ın nurunu görür, öylece Allah'a erer. Kadına Allah nuruyla değil de bedensel dürtülerle bakan kişilerin ise, kadında göreceği bir hakikatte olmayacaktır. Erkek kadında böylece Allah'ın nurunu görüyor da, acaba kadın erkek ne görmelidir? Allah nuruyla erkeğe bakan kadın, erkekten Allah'ın Hayy ve Kayyum esma manalarının çıkışını seyir eder. Öylece hakikatine dalıp Hay ve Kayyum esma kuvvelerini açığa çıkarmaya başlar. Allah himayesini apaçık seyir eder. Bu seyrin sonrasında ise, erkek bir çadır örtüsü gibi kadını himayesine alıp onun incinmemesini sağlar. Bunu gören kadın Allah'ın Hayy ve Kayyum esma manaları ile kendinden geçer ve kendini tümüyle erkeğine teslim eder. Böylece ikisi de sonsuz mutluluğa erer. Kadın, erkeğin nur gücüne göre ona davranışta bulunur. Çünkü kadın aynadır erkeğe. Sorun varsa ayna kirlenmiştir. Erkek Allah'ın Hayy ve kayyum esmaları ağırlıklıdır. Karısına hayat vermeli ve eşine kayyum olmalıdır. Bunu idrak eden kadın ise, yansıtma menbağı olduğu için, Allah'ın rahimiyetini kocasına zahirce yansıtır.

Erkek topraktan, kadın Allah'ın nurunun erkek yansımasıyla var edilmiştir. Kadın ağlarsa cihan ağlar. Kadın olmazsa yeryüzüne merhamet inmez. Zaten kadınla yeryüzü insanlıkla buluşmuştu. Yoksa erkek tek başına cennete mahkûm olacaktı. Bu da onun için azabın başka çeşidi olacaktı. Mutlak cennet oluşmayacaktı. Çünkü mutlak cennette hiçbir yasak meyve olamaz. Rahim esma-i âlisi kadına emanet olarak verilmiştir. Emanete hıyanet etmedikçe, yeryüzünün yegâne incisidir. Kadının üretkenlik organına rahim ismi takılmıştır. İşte ey kadın, sen büyüksün büyüklüğünün farkında ol. Emanetine sahip çık ve sakın çakallara yedirme. Çakallar seni ve sendekini kurutmak için çalışır. Çakallara yem olmadan

çakalları karanlıklarında boğ. Sen ayna iken hak deryasında, kavurma olma çakal sofrasında. Kendi değerini bil ağır ve vakar ehli ol. Tüm kapıların sana açıldığını fark edeceksin. İşte ey kadın bil ki; Rahim esması vasıtasıyla iman ehli cennette sonsuz lütfede olacaktır. Sen daha dünyadayken bu esmaya erdin. Yeter ki koru emaneti, cennette öncü olacaksın. Kadın kendisine, erkekte kadına sahip çıkmalıdır. Kadının bir damla gözyaşı, yeryüzünü Nuh tufanına çevirmeye yetecektir.

Gençliğinde karısını dövüp perişan eden, yaşlandığında karısını kaybeder, tek başına kalır ve karısının hasretiyle can verir. O hasret kıyamete dek ruhunda devam eder. Kim olursa olsun eşini küçümseyip hakaret eden veya dayak atıp eziyet edenler, sonsuz bir hesaba çekileceklerdir. Bunun tövbesi ise ancak, kadın erkeğinin haberi olmadan, kalbinin en sessiz yerinden hakkını helâl ettiğini Allah'tan istemesi şartı ile erkek bu hesaptan belki kurtulur. Başka da kurtuluşu yoktur.

İslam'a göre kadına kocası bakmak zorundadır. Hatta kocanın karısından bir bardak su dahi isteme hakkı yoktur. Kadının ne işe yarar dersenez, kadın sadece güldür denmiştir ki, ben de öyle derim. Eğer ki, kadın evde iş yapıyorsa, yemek yapıyorsa, bebeğine bakıyorsa vs. tümünü kendi lütfünden yapıyordur. Kocası da bunu bilerek eşine yaklaşmalı ve asla aziz gönlünü kırmamalıdır. Eğer ki koca bir yıl boyunca eşiyile ilgilenmez ve onun yiyecek ve giyeceğini karşılamazsa; kadın toplumun itibar ettiği bir kişinin huzurunda adil iki şahit ile gidip dini nikâhını bitirebilir. Bu kadına verilen bir haktır.

Bayanlar zahir ve rahim esmalarına menbağdırlar. Erkekler ise, Hayy ve Kayyum semalarına menbağdırlar. Toplamı insanlığı oluşturur. İşte halife insan buna denir. İnsan kadın ve erkeğin toplamına denir. O yüzden atalarımız demişler ki;

Bir elin nesi var, iki elin sesi var. Aslında atalar bunu dillendirmişlerdir. Mana akıntısı bakımından olarak soy kadındandır. Erkek soya renktir. Kevser süresi buna şahittir. Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimize soyu kesik diyen korudu. Fatma anadan gelen Şerif ve seyitler hala aramızdalar. Aynı amelle erkeğin kırk gün elde ettiği dereceyi, kadın bir günde elde eder. Ama ne yazık ki habersiz yaşanılıp gidiliyor. Aziz ömür heba ediliyor. Yazık, hem ikisi içinde yazık...

Kadına Allah'ın nuru ile bakan Allah'ın zahir ve rahim esmalarının seyrine dalıp Allah'ın muhabbetine erer. Kadına hayvani duygularla bakan maddenin karanlığında kaybolur. Onun içindir ki insanlar birleşir, hayvanlar çiftleşir. Erkek görevini yaparsa, kadın hayli yapar. Erkek dikte eder sonra der ki; kadın görevini yapmıyor. Erkek Hayy ve kayyum olursa kadın için, kadın rahim ve zahir olur erkek için. Kadın rahim sahibidir. Ona emanet edilmiştir bu sıfat tüm haşyetle, er-Rahim Allah isimlerinden bir isimdir ki, kadında bu özellik somutlaşmıştır. Kadın deyip geçme odur canana mekân. Yılda bir günü hasredip ona kıyma hem kadını etme nişyan. O olmasaydı ne dünya olurdu ne de insan. Ona sahip çık, hayatı ona et eyvan, öylece ol cennet mekân.

Son Söz

Allah'a hamd olsun ki İnsandan Okunan Kur'an Yaşam Serisinin ikinci kitabı olan YAŞAMINDA DERİNLEŞ 2 kitabımızı da burada noktaladık. İnsanlığın deruni yapısıyla ilişkili temel konuları inşallah yazmaya devam edeceğiz. YAŞAMINDA DERİNLEŞ adı altındaki çalışmalarımızı da inşallah, sizlere yeni yeni eserlerle sunmaya devam edeceğiz.

KUR'AN DERİNLEŞ çalışmasıyla da Kur'an çalışmaları devam etmektedir. Hem yepyeni bir meal anlayışı ile ve mealden anlaşılabilir içerik anlatımı ile inşallah karşınıza yeni yeni eserlerle çıkacağız.

Allah müeyesser ederse tüm eserlerimizi İnsandan Okunan Kur'an Yaşam Serisi serüveni ile sunacağız.

Bu serüvene Kur'an'ın gölgesinde gölgelendiğimiz serinlikleri tamamlayıp sizlere ulaştırdığımızda dünyadaki var oluş işlevimizin gayesine ulaşmış olacağız.

Çalışmak bizden, tevfik Allah'tan, hatadan korunmak için hidayet sunan ve affeden olarak Allah'a sığınırız.

Saygılarımla...